59

SAN-ANTONIO

E PERICULOS SĂ PORȚI COARNE

Editura FORUM

DJERBA

Era în picioarele goale şi purta o calotă mică, galbenă şi murdară care-i modifica total personalitatea. I se ceru să se apropie mai mult de venerabilul gardian hiperbărbos care făcea pozele şi se lipi de bărbatul gras a cărui duhoare de sudoare rîncedă îi făcea greaţă. Cineva îi spuse să caute lumina care cădea dintr-un vitraliu. El o căută şi o găsi pentru că îl făcu să clipească des din pleoape. Desluşea confuz silueta celui care-l fotografia şi privea chiorâş, cu faţa curios de ridată din cauza atenţiei. Anumite persoane se desfigurează când încearcă să pozeze. Se auzi înăbuşit zgomotul declanşatorului. Se despărţi de bărbos şi, maşinal, murmură un „Mulţumesc". Gardianul rosti ceva într-o limbă pe care n-o înţelegea. Îi întinse o hârtie de un dinar pe care omul o luă fără lăcomie şi o lăsă neglijent pe cutia de ofrande, dând de înţeles că o va împături mărunt pentru a o introduce mai apoi prin deschidere. Mai aruncă o ultimă privire sinagogii în care domnea o răcoare intemporală. În ciuda boazeriilor ei baroc, a dalelor emailate, a vitraliilor în culori violente, te simţeai în interiorul ei cucerit de o spiritualitate indefinisabilă. Oftă gândindu-se la ce-l aştepta acum. Nu-l trăgea inima să omoare. Şi totuşi, pentru asta se afla aici. Îi dădu înapoi calota bătrânului bărbos şi-şi încălţă pantofii din piele suplă.

DJERBA

Sinagoga Ghriba, de pe insula Djerba, e un loc sacru de pelerinaj către care se îndreaptă pentru închinăciune credincioşii din lumea întreagă, în a treizeci şi treia zi de la Paştele ovreiesc. Cei mai mulţi trag la hanul din faţa sinagogii, un soi de caravanserai compus dintr-o curte întinsă înconjurată de construcţii mai mult decât modeste. Israeliţii practicanţi, din umilinţă, se mulţumesc cu acele camere lipsite de confort, năpădite de insecte dezgustătoare. Doamna Sarah Blum, care ţinea un magazin de confecţii în cartierul Sentier din Paris, locuia aici de două zile împreună cu fiica ei Rachel şi Max, ginerele. Era o persoană cumsecade şi nefericită, căreia credinţa îi dădea puteri, legea mozaică determinându-i viaţa. Ţinea mult la societatea bătrânilor înţelepţi care comentau *Thora* în miresme de tămâie. Alături de ei reuşea să uite de tracasările vieţii moderne, atât de fertile în impozite şi taxe, suprataxe şi controale de toate neamurile. Doamna Blum scoase din chilia ei unicul taburet aflat acolo şi-l aduse până în dreptul unui stâlp, astfel încât, acesta din urmă să-i servească drept rezemătoare. Se lăsă în voia toropelii acelei dimineţi pe sfârşite. Căldura apăsătoare strângea în cleşti clădirea ca pentru a o zdrobi, dar pietrele bătrâne rezistau tenace, menţinând sub arcade o umbră care părea aproape răcoroasă. Doamna Blum începu să-şi depene trecutul, pentru că era ceva „reconfortant" la care-i făcea bine să se gândească. El conţinea o cantitate fantastică de momente dragi petrecute cu pruncii cârlionţaţi, cu soţul, sărbători de familie mirosind a crap scos din cuptor.

Un zgomot uşor îi tulbură meditaţia. Doamna Blum privi lespezile inegale ale curţii şi zări un soi de găinaţ mare, la câţiva centimetri de

ea. Era de culoare închisă. Femeia se miră în sinea ei pentru că găinaţul păsărilor e albicios. Era gata să uite incidentul când un al doilea găinaţ se lăţi alături de precedentul. Şi, imediat apoi, căzu un al treilea şi un al patrulea, şi chiar un al cincilea, mai înainte ca această ploaie să devină un şuvoi gros cu un debit aproape continuu. Doamna Blum înţelese atunci că era vorba de sânge. Se ridică precipitat pentru a alerga în curtea petrificată de soare. Hanul comporta un etaj deservit de o galerie exterioară. Privind cu atenţie, doamna Blum văzu o baltă roşie pe pardoseala galeriei construită uşor în pantă pentru a permite apei de ploaie să se scurgă în curte.

Nu-şi putea da seama ce putea să fie balta aceea. Să fi tăiat careva un pui în pragul uşii? Considera o asemenea comportare cel puţin impertinentă. Nemulţumită, porni pe scara care ducea spre galerie.

Ajunsă la etaj, văzu că sângele se scurgea dintr-o cameră. Gâlgâia pe sub uşă. Deşi toate uşile se asemănau şi erau numeroase, ea crezu c-o recunoaşte pe cea a rabinului Moshé Inkermann. Biata femeie se apropie, având grijă să nu calce în sângele răspândit pe jos.

– Domnule rabin! strigă ea, ciocânind în lemnul scorojit.

Nimeni nu-i răspunse şi ea îşi permise să apese pe clanţă.

Fiecare cameră se compunea dintr-un pat mizerabil, un dulap de haine într-o rână, un lighean ciobit, îngălbenit, ca vai de lume şi un taburet. O deschidere îngustă lăsa lumina să se strecoare în interior, stăvilind astfel căldura. În ţara asta stăpânită de arşită era destul un interstiţiu pentru a lumina o încăpere.

Doamna Blum îl zări pe rabin încremenit într-o postura nefirească la prima vedere. Stătea îngenunchiat cu faţa spre uşă, dar capul dat spre spate odihnea pe pat. Ca îmbrăcăminte nu avea pe el decât un slip închis la culoare. Rabinul Moshé Inkermann era un om foarte blond, foarte slăbuţ, cu o barbă aurie care se răsucea în tirbuşon în doi cârlionţi lungi. Dar acum, părea lat, ba chiar, gândi doamna Blum, aproape gros pentru că cineva îi spintecase pântecul de la pubis până la torace, iar organele răbufniseră afară din corp într-o masă grea şi dezordonată.

Sângele îi curgea lent. Muşte, alertate misterios, se îngrămădeau de pe acum în număr mare în odaie.

Doamna Blum ar fi vrut să urle fiindcă i se părea singurul lucru posibil pentru moment. Dar plămânii îi rămâneau blocaţi, iar coardele vocale nici măcar nu-i vibrară. Singură inima mai făcea zgomot. Inima şi bineînţeles muştele. După o bucată de vreme pe care n-ar fi ştiut să o aprecieze, se smulse din contemplare pentru a se sprijini de balustrada de fier. Nu se gândea la nimic, strict la nimic.

Văzu în mijlocul curţii toride un bărbat tânăr şi fermecător, care părea să caute pe cineva. Noul sosit era bine îmbrăcat, în ciuda arşiţei, şi avea o faţă plăcută. Îi adresă doamnei Blum un zâmbet încântător.

– Vă rog să mă iertaţi, doamnă, îi spuse el în franceză, nu ştiţi cumva unde l-aş putea găsi pe rabinul Moshé Inkermann?

Doamna Blum ştia.

Totuşi, în loc să-l informeze pe noul sosit, ea leşină.

DJERBA

Un camaieu în tonuri de alb poate să existe într-adevăr.

Astfel, pământul e alb, cerul e alb şi, mai albe ca toate sunt casele. Doar un măgar negru, în toată această întindere imaculată. Trage un răget fără convingere ca să-mi ureze bun-venit.

Hanul e o construcţie mare, ferestrele lui fiind prevăzute cu gratii. Poarta joasă, din două canaturi, e vopsită în albastru. Albastru e culoarea dominantă de pe aici.

Edificiul seamănă cu o mănăstire. Are un nu ştiu ce iberic, dar aprecierea nu mă angajează decât pe mine.

Apăs pe clanţa porţii. O răbufnire de răcoare relativă îmi cade în braţe. Intru.

E o curte mare dreptunghiulară, mărginită de arcade în curbe blânde. Întreaga căldură a universului pare să se fi concentrat în curte în care înaintez totuşi pentru a obţine o vedere de ansamblu a clădirii. Lucru cel mai greu de descoperit prin partea locului trebuie că e un cub de gheaţă. Nici un zgomot. Doar, cu intermitenţă, zumzetul unei insecte zburătoare.

Dau cu ochii de o femeie în vârstă sprijinită de balustrada de fier a primului etaj, cu un aer absent, indiferentă la soarele care o inundă. Persoana asta îmi aduce aminte de o cană de apă pe care o aveam în familia mea şi care reprezenta o femeie bătrână a cărei gură servea de ţuţuroi. Servitoarea noastră spaniolă a spart-o nu de mult. Féliciei i s-au umplut ochii de lacrimi pentru că moştenise cana de la mama ei. Spaniolele astea, trebuie să-ţi spun, sparg de zvântă. Persoana în chestiune e

grasă, îndesată, pe ea doar cu o rochie albastră fără mâneci care lasă să-i atârne cărnurile braţelor ca nişte alge pescuite cu un băţ.

Cum în jur nu mai e nimeni, o întreb dacă n-ar putea să mă informeze în legătură cu rabinul Moshé Inkermann. Se comportă ca şi când n-aş fi întrebat-o nimic sau ca şi cum nu mi-ar fi auzit întrebarea. Şi pe urmă, uite-o că se înmoaie dintr-o dată şi se prăbuşeşte pe pardoseala galeriei. Un picior îi iese printre barele balustradei. Un picior mic, dolofan cu un bandaj împotriva varicelor. Şi atunci, dau fuga spre ea.

Pentru început, mă ocup de femeie. A şi început să bată din pleoape iar apoi se pune pe un urlat sălbatic. Răcnetul unui animal legat pe care-l biciuieşti. Atunci, descopăr ce anume a motivat atitudinea bizară a acestei persoane. Nu-i deloc frumos. Într-adevăr, tot ce posedăm noi mai puţin estetic sunt măruntaiele. A avut dreptate Creatorul că le-a ambalat. Totuşi, motorul unei maşini e mai curând drăguţ, nu? Interiorul unui televizor de asemeni. Dar maţele astea umflate, verzui, însângerate, ficatul brun, viscerele galbene, plămânii rozalii... Hîîî! Vezi o fată tânără şi frumoasă fâţâindu-se în faţa oglinzii, maimuţărindu-se, adăugând puţin bleu pe ici, puţin negru pe dincolo... E răpitoare, miroase frumos. Părul ei e impecabil. Dar gândeşte-te la toate rotiţele mecanismului ei. La fabuloasa urâţenie încolăcită în interiorul acelei scoarţe delicate, aşa de tentante că ai vrea s-o mănânci!

Blondişorul rabin, atât de puţin semit ca aspect, s-a transformat într-o grămadă respingătoare. Chipul lui a păstrat o contracţie dureroasă, iar ochii, pe care suferinţa dinaintea morţii i-a dat peste cap, sunt larg deschişi.

Arunc o privire în chilia lui pentru a mă asigura că arma crimei n-a rămas la faţa locului, dar îţi dai seama că un individ sigur de el cum e un asasin, a avut prezenţa de spirit să-şi care cu el materialul.

Cuţitul trebuie că a fost teribil de ascuţit şi de o formă specială, cu lama uşor curbată spre interior. Şi cu un vârf, prietene, nici nu-ţi dai

seama cum! Individul care s-a servit de el, e un tehnician. Cu o lovitură fulgerătoare a implântat jungerul în pântece. O răsucire la stânga, şi la dreapta pentru a-i face de petrecanie clientului. Şi pe urmă, o formidabilă spintecătură până la stern. A şters minuţios lama de cearşaf, se văd limpede urmele. În plus, purta un şorţ din cauza valului de sânge. O dată ticăloşia săvârşită, probabil că l-a scos, l-a păturit şi l-a pus sub braţ. O treabă îngrijită, executată cu sânge rece şi cu o rară îndrăzneală.

Urletele bătrânei au ridicat în picioare populaţia hanului evreiesc. Bătrâni bărboşi, cu pălării rotunde sosesc în goana mare dinspre sinagogă. Apar şi pelerinii care se odihneau după slujba de dimineaţă: oameni de pretutindeni, provenind din Africa de Nord, din Franţa, din Italia. De-alde Levy, Bloch, Rosenthal. Familii întregi, cu băieţei cârlionţaţi şi circumcişi, cu fetiţe visătoare, cu bunici care nu vorbesc decât idiş. Toată lumea strigă care mai de care. Femeia trezită din leşin le povesteşte. Le arată. Şi ei se apropie. Urlă. Paznicul caravanseraiului îşi face şi el apariţia: un moş gras cu o barbă în evantai şi nişte şalvari atârnându-i între picioare.

Sunt privit, luat la întrebări. Bănuit. Ce caut eu printre toţi aceşti pelerini, cu pantalonii mei bine croiţi, în cămaşa marca Lanvin, cu borseta Cartier şi pantofii Jourdan? Mă simt stingherit, proscris, oarecum homosexual. Impur. Un nedemn, ce mai! Dama de la început se repede la mine. Le explică tuturor că eu am întrebat-o de rabin, dar că probabil, ieşisem de la el. Am încercat să schimb macazul, asta era: să-l schimb.

Un individ care înţelege prost franţuzeşte, întreabă care-i cursul (de schimb) pe ziua de azi. Toată lumea mă ia la huiduieli. Îmi deschid geanta în disperare, şi-mi scot legitimaţia. Poliţia! *Ich bin Polizer, do you understand*? Am sosit de la Paris. Poliţia! *Frankreich police! Nazionale!*

Pentru moment au început să se liniştească oarecum. Îi irit mai

Faptul că sunt goi e atenuat de profesiunea mea: dintre două rele trebuie aleasă cea mică.

Un rabin înalt (un metru nouăzeci) hotărește că trebuie anunțate autoritățile locale. Cere ca cineva să se ducă până la Houmt Souk să-i alerteze pe poliţiştii băştinaşi. Un domn, made in Poland, probabil, se oferă. Tocmai trebuia să meargă la farmacie pentru băieţelul lui care are diaree şi atunci, vă daţi seama, deranjul nu are să fie prea mare, iar cheltuiala cu benzina amortizată. Cu atât mai mult cu cât, nevasta lui, o mămică solidă, trebuie să cumpere un burete pentru spălatul maşinii, iar Houmt Souk, poţi afla din orice ghid albastru, e locul ideal pentru asemenea cumpărături. Aici costă de trei ori mai ieftin, ce să mai discutăm. Şi binevoitorul polonez pleacă împreună cu tribul său. Poartă un pantalon din doc murdar, cu pete de unsoare şi de salată asortată, o cămaşă galbenă Tour-de-France şi ochelari în rame de aur; o cicatrice urâtă pe gât şi sprâncene atât de albe încât îţi lasă impresia că au fost decolorate cu apă oxigenată.

Cât despre mine, eu mi-am pus mintea la treabă. Îl trag într-o parte pe paznicul bărbos să stau de vorbă puţin cu el; dar imbecilul nu ştie decât idiş şi araba, fir-ar să fie, rupe puţină engleză şi germană cât să le poată recomanda turiştilor străini să se descalţe şi să-şi pună pe cap calota. Franceza lui e atât de rudimentară încât n-ar fi în stare să susţină o conversaţie nici măcar cu generalul Bigeard. Încerc totuşi, uzând de poligloţia mea, să-l întreb dacă au plecat mulţi turişti să zicem de o oră încoace. Îmi răspunde că nimeni.

A stat de gardă în faţa sinagogii. A venit lume, în maşini, bine-înţeles, dar de plecat, n-a plecat nimeni. Prin urmare, spintecătorul se află în mijlocul acestei plăcute societăţi. Dacă nu cumva o fi vorba de vreun arab din vecinătate, venit să comită un sacrificiu de ordin mai mult sau mai puţin religios. Natura asasinatului ar acredita suficient această teză. Cuţitul e o armă tipic arabă, despicarea burţii te duce cu mintea într-o oarecare măsură la felul cum se sacrifică oile.

Ceea ce mă scoate din sărite e că am pierdut mai mult de o oră pe aeroportul din Melita în aşteptarea unei maşini. Agenţia de închirieri,

la care am făcut rezervarea prin telex, îmi pregătise un 404 Pigeot, dar scoatea atâta fum când puneai contactul încât nu te mai lăsa inima să-i ceri să mai şi ruleze. Dacă aş fi dispus imediat de un automobil demn de acest nume, aş fi ajuns la Ghriba înaintea asasinării rabinului Moshé Inkermann.

Nu vreau să te asigur prin asta că faţa lumii s-ar fi schimbat, dar ar fi fost cu mult mai bine.

Cel puţin pentru sănătatea sărmanului rabin!

Trebuie că-ţi pui o seamă de întrebări în legătură cu prezenţa mea aici, nu? Nu te teme s-o mărturiseşti, băiete, pentru asta sunt aici, să te lămuresc. Indiferent dacă-i superdotat sau o brută, eu îmi respect cititorul.

PARIS

N-o găseam tocmai fermecătoare, dar cel puţin destul de bine făcută pentru a merita ca cineva să întoarcă ochii după ea. Era blondă la trei centimetri mai sus de rădăcina părului, cu o privire interesantă, fiindcă îi dezvăluia fiinţa. Cufundându-te în ochii ei îţi dădeai seama că nu era nici proastă, nici intelectuală şi că-i plăcea să facă dragoste, trei calităţi pe care le apreciez extrem de mult la o femeie. De fapt, n-aş mai vedea şi altele care le-ar putea fi superioare. Venise la *Paris Détective Agency* pentru a-mi cere să-i filez soţul necredincios pe care visa să-l surprindă în flagrant delict de pat (cum zice aşa de bine Béru); nu mi-a fost uşor s-o lămuresc că încornoraţii nu intrau în cadrul activităţilor noastre, poate tocmai din cauza coarnelor. Mi-a fost mai uşor s-o fac să înţeleagă că în acest gen de îndoieli, căutarea problemelor e un procedeu meschin. Ceea ce are importanţă e reciprocitatea. Dezaprob răzbunarea, dar e evident că în materie de pus coarne nu trebuie să te laşi prea mult distanţat. Am convins-o aşa de bine, că la capătul argumentaţiei, drăgălaşul ei chiloţel de culoarea somonului zăcea pe mocheta mea, iar ea pe divanul meu. Acesta fu momentul ales de afurisita de Claudette, secretara mea, pentru a intra în birou, după ce abia ciocănise la uşă încât nici măcar un detector de ultrasunete nu ar fi înregistrat zgomotul.

Să faci dragoste pe la spate, între alte avantaje, a căror enumerare ar fi indecentă, îţi permite să conversezi cu o terţă persoană fără a-ţi întrerupe, respectiv încetini, prestaţia. Prin urmare, în vreme ce mâinile mele, viguros sudate de şoldurile tipesei, o ajutau să-şi ritmeze mişcările, se angajă conversaţia de mai jos între mine şi tânăra retribuită

gras ca să-şi manichiureze unghiile şi să-i scrie bătrânei ei mame pe hârtia cu antet a agenţiei.

– Ce înseamnă asta, Claudette? Vezi bine că sunt ocupat.

– Fără îndoială, dar a venit un domn care cere să vorbească de urgenţă cu dumneavoastră.

– Nimic nu poate fi mai urgent decât să termin ce am început, dragă.

Păcătoasa se apropie, mângâie cu un gest concupiscent sânii prăbuşiţi ai „clientei" mele, care o recompensă cu un geamăt bine venit, şi adăugă:

– Atât doar că domnul în chestiune nu-i un fitecine.

Îmi domolesc agitaţia, trecând cu tact de la viteza maximă la cea languroasă, fără a perturba întru nimic senzorialul persoanei beneficiare.

– Despre cine-i vorba? am întrebat-o, trecând în ritm de trap englezec, pe care, cel puţin eu, îl găsesc destul de vioi.

– Despre Arthur Rubinyol! răspunse Claudette, fără a înceta să manipuleze glandele mamare ale damei înşelate de soţul ei.

– Virtuozul! tresar eu, cu riscul de a depune armele.

– În persoană!

– A spus de ce mă caută?

– Să vă vorbească, repetă Claudette. Părea foarte surescitat. Cred că ar trebui s-o terminaţi pe doamna cât mai repede cu putinţă...

Am recunoscut temeinicia sfatului şi am dat bice; în câteva clipe am trecut de la eleganta promenadă ecvestră prin dumbrăvi engleze la un galop căzăcesc prin stepele Uralului. Surprinsă de această demonstraţie pătimaşă, partenera mea îşi asigură stabilitatea sprijinindu-se cu amândouă mâinile de divan şi cu fruntea de braţul canapelei. Perversa Claudette ne îndemna prin strigăte, iar eu m-am simţit mişcat de bucuria ei debordantă care denota o natură generoasă, grijulie faţă de confortul sexual al semenilor. Afacerea a fost încheiată în cei mai buni termeni. Tovarăşa îmbrăţişărilor mele ne anunţă că avea de gând să plece. Dar călătoria ei nu depăşi câţiva centimetri, după care se tolăni

graţios pe perne. Claudette o smulse cu autoritate din fericita ei letargie ca s-o conducă la baie printr-o uşă pe care aş fi calificat-o secretă, dacă s-ar fi aflat oriunde în altă parte, dar nu într-o agenţie a poliţiei. Pe scurt, patru minute mai târziu, dădeam fuga în anticameră pentru a-l întâmpina pe universalul virtuoz.

Arthur Rubinyol e un bătrânel cumsecade ale cărui origini din Perigord se pot citi în braille pe faţa lui. Are un păr alb bogat, privirea strălucind de inteligenţă, toţi dinţii, iar în jurul persoanei sale acel halo al geniului pe care nici un reflector nu ar fi în stare să-l înlocuiască. În ziua aceea purta un costum de mătase albastră şi un papion din catifea neagră. Ţinea sub braţul drept un atlas geografic, proaspăt publicat de editura Gontrand Mazoche şi, sub cel stâng, un baston a cărui măciulie reprezenta bustul lui J.-S. Bach.

I-am strâns mâna călduros, fiind un om pe care-l admir mult. După mine, felul cum interpretează a patra mişcare din Simfonia clitoristică de Gougnemal e cea mai bună din câte au fost gravate în ceară.

După ce pătrunse în biroul meu, şi înainte de a lua loc aşa cum îl rugasem, începu să se uite în jurul lui, adulmecând.

– Iată prin urmare, o încăpere plăcută, îmi spuse el. Elegantă, de mare clasă şi care miroase a dragoste. Arta de a trăi nu vă e străină tinere prieten. Îmi plac oamenii care ştiu să se bucure de viaţă, şi aş putea să afirm, eu, Arthur Rubinyol, că e cel mai minunat dintre instrumente.

Mi-era drag acest om. Era o fiinţă spontană, pasionată, bogată în simţuri.

– Cărui fapt se datorează onoarea de a primi vizita dumneavoastră, maestre?

Îmi întinse atlasul deschis.

– Această fotografie, dragă prietene.

O poză se etala pe un sfert din pagina pereche. Reprezenta o tânără

femeie, destul de agreabilă, cu pometii proeminenţi, ochii limpezi, migdalaţi şi părul auriu. Privirea mea părăsi portretul pentru a se interesa de textul care-l ilustra. Am înţeles că era vorba de etnologie şi că fotografia era o mărturie a principalelor caracteristici ale rasei baltice.

– Recunosc că nu înţeleg prea bine, maestre.

– Aş vrea s-o găsiţi pe această persoană, îmi spuse amabilul pianist, tamburinând cu degetele în braţul fotoliului (bănuiam că-l interpreta pe Mozart).

– Aş putea să vă cer câteva informaţii?

– Asta nu, dragă prietene, ripostă la fel de curtenitor Arthur Rubinyol. Nu-i nimic de explicat. Ceea ce vă cer e probabil foarte dificil de realizat, dar enunţul e cum nu se poate mai simplu: găsiţi-o pe această femeie. Care sunt condiţiile dumneavoastră?

– Înainte de a vorbi despre condiţii, aş vrea să încerc o anume apropiere de problemă, maestre.

– Foarte bine, treceţi la treabă. Altceva, tinere. Cred că am fost urmărit pe stradă. E mai mult o impresie, decât o certitudine, dar convingerea mea e stabilită solid.

– De multă vreme, maestre?

– N-aş putea să precizez... De câteva zile. Când îmi părăsesc domiciliul, se produce ca un soi de foială în spatele meu. Oriunde m-aş duce, încerc această dezagreabilă senzaţie.

– Aţi fost cumva ameninţat?

– Niciodată.

– Nu credeţi că nişte ziarişti, unii mai vicioşi decât alţii, pregătesc un reportaj asupra vieţii dumneavoastră... private? Aveţi reputaţia măgulitoare de a rămâne deosebit de verde, maestre?

Râse, apoi făcu un gest nepăsător care-i trăda tinereţea spiritului.

– Mă rog, s-ar putea.

Am notat în viteză pe o foaie de hârtie: *„Pinaud să-l aştepte pe A.R. la ieşirea din clădire şi să-l fileze"*.

Apoi, am sunat-o pe Claudette şi i-am întins atlasul.

– Spune-i lui Mathias să-mi copieze această fotografie şi să-mi tragă mai multe exemplare.

Pe şest, am strecurat în carte notiţa pentru Pinaud. Claudette ieşi.

În urma ei se lăsă tăcerea.

Virtuozul suspină arătând spre uşă:

– Are tenderul cam mare, dar trebuie că-i o curvuliţă remarcabilă, nu-i aşa?

N-am încercat s-o dau cotită.

– Într-adevăr, maestre.

– După mine, trebuie că suge divin.

– Ar fi o ipocrizie din partea mea să n-o recunosc, maestre. De altfel, sunt convins că dacă aţi manifesta dorinţa, Claudette, care are un cult pentru dumneavoastră, ar şti să vă facă o dovadă.

Genul ăsta de butadă îl amuză mult. Marii artişti râd din nimica toată, iar calamburul reprezintă unicul punct de joncţiune între un imbecil şi un geniu.

– Sunteţi prea bun, dar agenţia dumneavoastră presupun că are o altă vocaţie, nu?

– Sper să vă conving într-un timp cât se poate de scurt, maestre.

– Credeţi că ancheta va dura multă vreme?

– Greu de apreciat din capul locului, s-ar putea să meargă foarte repede sau să se oprească brusc.

Se smulse cu un geamăt din fotoliul moale.

– Să sperăm că are să meargă foarte repede, fiindcă la vârsta mea nu prea ai timp să aştepţi. Iată aici adresa mea.

Am băgat în buzunar cartea lui de vizită gravată în englezeşte şi l-am condus până la uşă. În anticameră, l-am găsit pe Mathias îngenunchiat pe mochetă, înarmat cu un material misterios. Béru se uita la el devorând un sandvici lung cât o zi de post.

După ce l-am îmbarcat pe maestru în ascensor, m-am întors să mă informez.

– Ce faceţi aici, băieţi?

Grasu îmi dădu explicaţiile cu atât mai laborios cu cât mesteca în acelaşi timp trei sute cincizeci de grame de baghetă cu cârnăciori.

– Bătrânul avea nu ştiu ce porcării pe tălpi şi a murdărit covorul.

I-am cerut lui Mathias, care se dă în vânt după pete, să vadă despre ce era vorba.

Roşcovanul se saltă de jos cu un aer mulţumit de sine.

– Albastru pentru tacul de biliard, anunţă el.

Merg să mă postez în spatele ferestrei din biroul meu pentru a studia comportamentul maestrului, şi pe cel al noului său înger păzitor.

Celebrul pianist pleacă păşind mărunt şi ciocănind asfaltul cu bastonul. Pinuche, zis Ramolitul, se ia după el şi se lasă dus. Aştept puţin în speranţa să descopăr un al treilea individ în ipoteza în care Arthur Rubinyol nu s-a înşelat şi era filat. Dar nu remarc nimic. Trebuie să recunosc că unghiul meu de vizibilitate e limitat. Şi pe urmă în tot acel du-te-vino de pe stradă...

Apăs pe butonul care stabileşte legătura video cu biroul Bătrânului.

Îmi apare imaginea spălăcită a Tunsului. E guturoiat ca vai de lume. Un început de gripă, fără îndoială.

– Aţi auzit, domnule director? mă informez eu cu acea fărâmă de solemnitate care-i este imdispensabilă.

– Ce să aud? Pe cine să aud: bombăne el. Sunt ocupat, cheamă-mă ceva mai târziu.

Întinde mâna spre întrerupător, dar am timp să percep o voce de femeie care-l întreabă de sub birou:

– Ce s-a întâmplat, puiule?

Pe ecran, noapte şi ceaţă.

„Puiul" şi-a ascuns capul în pene.

DJERBA

Apar doi poliţişti arabi la volanul unui 2 CV albastru având pe portierele scris cuvântul „police" în franceză şi arabă.

Sunt îmbrăcaţi doar în cămaşă şi un pantalon de culoare deschisă. Şeful nu vorbeşte franţuzeşte, dar posedă un ceas cu braţară. Are părul redus la minimum, un nas mare şi privirea incomodă a celui învestit cu autoritate. Cât despre adjunctul lui, acesta e foarte simpatic, cârlionţat, cu o expresie conciliantă, ceea ce e lucru rar la un sticlete. Ne vorbeşte limba cu un debit precipitat care, uneori, se întrerupe brusc pentru a o lua de la capăt şi mai şi.

Falansterul ovreiesc nu-i un teren propice pentru aceşti domni. Se deplasează pe aici cu prudenţă, ca pe un câmp minat, străduindu-se să se uite bine unde pun piciorul. Şeful, mai ales, pare dezgustat şi, dacă ar îndrăzni şi-ar ţine o batistă la nas şi la gură ca să respire prin ea şi să evite nu se ştie ce contaminare. Pentru individul ăsta, hanul La Ghriba este echivalentul unei leprozerii. Bun, evreii de prin partea locului, fie că-i convine fie că nu, s-au stabilit în insule de milenii. Au tradiţiile lor, cutumele, costumele; ţin buticuri în Houmt Souk sau sunt şoferi de taxi şi nu supără pe nimeni. Dar toţi blestemaţii ăştia de iudei, debarcaţi de pretudindeni, îi fac părul măciucă, în ciuda calviţiei lui. Ghetoul ăsta, mersi! Cum l-ar mai stropi cu benzină, inclusiv sinagoga, şi i-ar mai arunca un chibrit aprins!

Dacă i-ai vedea cum examinează cadavrul rabinului! Poliţiştii ăştia arabi mai că nu varsă deasupra lui. O privire, o grimasă, o crispare. Şi ies afară fuguliţa, fuguliţa. Puh! S-a făcut, o să întreprindă o anchetă.

Oricum, trebuie să întocmească un raport, fără îndoială. Auxiliarul (a fi) trage un sul de hârtie din teaca revolverului. Şi, ştii ce dă la iveală? Un pix.

Se pune pe scris în arabă şi foaia albă de hârtie începe să semene cu o cutie cu viermi răsturnată (pixul lui e roşu). Notează cum că madam Blum a văzut picurând sângele de sus şi apoi, intrigată, a urcat şi a dat cu ochii de baltă, a deschis uşa, şi tocmai atunci, un anume tip bizar, care se pretinde poliţist francez, a profitat de moment pentru a cere să vorbească rabinului.

Interesul colegilor mei se îndreaptă asupra mea. Îmi cer să-mi justific identitatea, ceea ce eu mă şi grăbesc să fac. Faptul le permite să constate că Antonio nu-i evreu, uf! Dintr-o dată devin binevoitori faţă de mine. Printre toţi acei bărbaţi îngânând psalmi, un creştin pur sânge, şi catolic pe deasupra, îi uşurează văzând cu ochii pe omologii mei. Fraternizăm pe loc. Şeful îmi oferă o ţigară pe care o accept. El nu fumează biscot e ramadanul, trebuie să rabde până la şapte seara, să apună soarele, prostul! Fără ţigară, fără apă, fără mâncare! Post negru când sunt patruzeci de grade la umbră.

– Şi atunci, prietene, ce-ai căutat aici să întrebi de rabin? se informează auxiliarul (care a devenit „a avea" după ce a înmagazinat toate declaraţiile).

Încep să-i dau cu gura, brodând în punct mărunt.

– Moshé Inkermann are un frate care aparţine unei brigade de terorişti israelieni; misiunea mea era să-l strâng cu uşa pentru a încerca să aflu unde s-ar putea ascunde frăţiorul.

Poliţistul bis îi traduce superiorului, consemnând totul. Beneficiez de câteva palme fraterne din partea acestuia. Mă întreabă prin intermediar dacă am vreo idee în legătură cu crima.

Îi răspund că nu, fiindcă unui creştin îi este permis să mintă în timpul ramadanului. Mai adaug că, potrivit estimărilor mele, criminalul se află încă în han şi că o percheziţie foarte minuţioasă le-ar permite poate să descopere arma crimei, respectiv haine însângerate.

Bunii mei colegi nu aşteaptă să le spui de douăzeci de ori şi întreprind imediat o percheziţie conştiincioasă.

Bieţii evrei nu protestează. Toţi au avut de a face cu gestapoul şi atunci ce mai contează pentru ei o scotoceală ca asta. Află că nu-i sâcâie mai mult decât te-ar sâcâi pe tine un vameş care te întreabă politicos dacă n-ai nimic de declarat.

Pradă săracă. Poliţiştii n-au descoperit ca arme albe decât trei bricege şi două pile de unghii, obiecte care n-ar permite niciodată să se practice o laparotomie atât de exemplară ca aceea de care a beneficiat[1] Moshé Inkermann. Cât despre haine însângerate – zero absolut, fiindcă fiica doamnei Blum este însărcinată în două luni şi celelalte femei au avut parte de serviciile melesteului lor.

Când totul a fost inspectat, se trece la scotocirea maşinilor. Nici aici nimic.

Mă simt stânjenit sub dubla privire a stimaţilor mei confraţi. Au manifestat o încredere spontană în mine, fiind ferm convinşi, ca Defferre,[2] că aveau să dea peste asasin.

– Ce-ar fi să vizităm sinagoga, le propun eu.

---

[1] Când are să te întrebe cineva ce-i ăla un eufemism n-ai decât să citezi fraza asta ca exemplu. (n.a.)

[2] *Gaston Defferre* (1810-1986) – om politic francez, primar al Marsiliei (n. tr.)

PARIS

Glasul lui Pinuche era şi mai pierit ca de obicei. Mai tremurat. L-am oprit hotărât:

– Trage-ţi sufletul, distinsule. Ai făcut dragoste, ai alergat sau eşti într-o criză de astm?

Dar era vorba numai de surescitare. Calmul meu îl ajută să-şi regăsească o respiraţie mai potrivită vârstei şi nefericitelor lui artere. Când l-am adus în situaţia de a fi complet audibil, am procedat la verificarea obişnuită.

– Ţi-ai suflat nasul?

– Nu.

– Atunci, fă-o.

Îşi şterge nasul.

– Ţi-ai scos chiştocul din gură?

– Nu.

– Lasă-l, rogu-te, pe taxifon.

Îl lăsă.

– Ţi-ai desfăcut nasturele de sus al jiletcii?

– Nu.

– Descheierea!

Se descheie. Cam prea vioi pentru că acesta sări pe placa aparatului mai înainte de a se rostogoli pe jos.

– Ai tuşit?

– Nu.

– Tuşeşte!

Tusea lui forţată degeneră într-un acces violent şi prelungit, care antrenă o serie de expectoraţii de provenienţă cavernoasă.

– Ţi-am spus să tuşeşti nu să te videzi, prăpăditule! Acum, în liniştе şi demnitate, încearcă să enunţi clar tot ce ai de spus.

– E vorba de maestru, behăi ţapul bătrân şi dezarticulat.

– L-ai pierdut?

– Nu tocmai, dar...

Şi îmi povesti istorioara următoare.

Arthur Rubinyol părăseşte sediul poliţiei. Un soare complice[1] hoinăreşte în lungul vitrinelor de pe Champs-Elysées. Celebrul pianist o porneşte spre Concorde. Merge repejor, dându-se la o parte pentru a lăsa să treacă doi golani bronzaţi, oprindu-se pentru a încerca să zărească sexul unei dame teribil de frumoase la coborârea ei din maşină pe o alee laterală, făcând o nouă oprire în faţa unui chioşc de ziare ce anunţau că maica Sheila are de gând să-şi schimbe sexul, că interpretul de muzică usoară, Claude François, e bunic şi că Jacque Chirac a decis să devină simultan primar de Bordeaux, de Lyon, de Marsilia, deputat de Cantal, senator de Isère, preşedinte al Camerei, ambasador al Franţei în Statele Unite, secretar perpetuu al Academiei Franceze, general de divizie, contraamiral al flotei, preşedinte pe viaţă al clubului internaţional Rotary, preşedinte al Comunei libere din bătrânul Montmartre, arhiepiscop de Gaules şi învingătorul viitorului Tur al Franţei.

Şi merge marele Arthur, abia marcat de povara anilor şi a gloriei; merge uşor aplecat asupra amarei claviaturi a existenţei, bocănind cu bastonul; văzând tot, respirând tot, auzind tot, chiar şi pe Beethoven, acolo unde nu-s decât şoapte şi tors de pisică.

La ce se gândeşte?

E zidit în bătrâneţea şi geniul lui. Existenţa i-a oferit aproape totul, iar el a ştiut să păstreze totul: gloria, bogăţia, talentul şi sexuali-

[1] Şi de ce nu? (n.a.)

tatea lui. În curând are să moară. O ştie. O simte. Sfârşitul se apropie de el cu paşi de lup. Îl supraveghează cu coada ochiului, cu faţa descărnată acoperită cu un fald al giulgiului. Frumoasă companie! N-ai ce-i face. A atins puterea supremă care e resemnarea. A fost. A fost cândva. Şi mai este încă pentru un moment. Bravo. Cel mai mare lucru pe care un individ poate să-l facă pentru sine însuşi e de a accepta să dispară. În asta constă marele secret. Asta reprezintă veritabila salvare. Numai că e nevoie de timp pentru a te resemna. E o întreagă ucenicie. O filozofie, cum se spune.

Doi îndrăgostiţi îşi mănâncă gura sprijiniţi de un copac. Regele Arthur se opreşte să privească, deloc ostentativ, nu vrea să fie luat drept un bătrân vicios. Se uită pentru că e frumos. Şi sexul femeilor e şi el frumos, dar în alt fel. E brutal de frumos, „zdrobitor" de frumos. Doi tineri care se sudează te duc cu gândul la natură, la spaţii largi, la imense germinări, la soarele deasupra mării, văzută din avion...

Maestrul ajunge în dreptul străzii Boétie. Se hotărăşte să traverseze bulevardul. Oprit în faţa trecerii de pietoni, aşteaptă culoarea verde a semaforului şi de asemeni ca nebunia petrolieră să se calmeze. Întotdeauna se mai găsesc ahtiaţi care gonesc fără să ţină seama de nimic şi care se cred regi ai lumii pentru că au sub talpa dreaptă o pedală, iar presiunea asupra ei le e suficientă pentru a zăpăci Universul. Trebuie să înveţi să le cedezi trecerea. Să abdici de la drepturile tale pietonale. Ca urmare a acestor neîncetate abdicări cotidiene, reuşeşti să îmbătrâneşti. Universul nu aparţine temerarilor ci conciliaţilor.

Asigurat că majestuoasa cale e liberă, Rubinyol trece prin vad cu bastonul îndreptat pe orizontală, cum merg orbii. Orice om lansat în mijlocul civilizaţiei e în stare de cecitate. Uf, gata, a traversat.

Continuă să coboare. Traversează strada Marignan (1515). În acel moment, un anume César Pinaud, zis Pinuche, zis Ramolitul, zis Relicva, zis Prăpăditul, care-l urmărea pe celebrul muzician la o distanţă de aproximativ douăzeci şi cinci de metri, asistă la scena următoare: doi trecători, care apar de o parte şi de alta a lui Arthur, operează joncţiunea în faţa bătrânului. Unul e înalt, îmbrăcat într-un costum gri

obosit, pe cap cu o pălărie luată la întâmplare din cuierul unui restaurant, fiindcă e mult prea mică pentru dovleacul lui enorm, celălalt, înalt şi el, e ceva mai masiv. Poartă un impermeabil negru al cărui cordon îi atârnă la spate ca o coadă de vacă; şi el are pe cap un clop aiuristic care nu-i e pe măsură (poate că şi-au încurcat pălăriile între ei?). Deci, se prezintă în faţa lui Arthur Rubinyol într-o manieră poliţienească, adică, mişcarea lor e rapidă, precisă, inexorabilă. Bătrânul virtuoz se cambrează, pune întrebări. Pinaud nu ştie ce anume şi nu aude nici răspunsurile deşi grăbeşte pasul pentru a se apropia de grup. Cei doi tipi cu pălării trăsnite îl trag autoritar pe Rubinyol spre agenţia sovietică Aeroflot, situată la doi paşi. Trioul dispare în spatele uşilor din sticlă fumurie. Arthur Rubinyol n-a reacţionat violent.

César Pinaud, perplex, se plantează la doi paşi mai departe, cântărind ce conduită să adopte. Să-l prevină pe San-Antonio? Pentru asta ar avea nevoie de un telefon, dar aşa ceva nu se află prin preajmă. Or, el are sarcina să-l urmărească pe Rubinyol. Atunci, are să aştepte.

Şi aşteaptă.

Dacă există săli de aşteptare, el e un om de aşteptare. Ştie să se izoleze mental pentru a lăsa timpul să curgă în afara lui. Învârtirea orelor nu-i produce ameţeli. Acest om liniştit e capabil să se rezeme de o suprafaţă verticală zile întregi, fixând acelaşi punct, fără a simţi vreo nerăbdare, fără să-l furnice picioarele, fără să prindă guturai. E atât de cenuşiu, de impersonal şi de cotidian încât nimeni nu-l remarcă. Nu-l poţi vedea. Privirile alunecă pe silueta lui ca generalii în retragere pe săpunul din camera de baie.

După un sfert de oră de aşteptare, taica Sunet şi Lumină îi vede ieşind pe cei doi sbiri care l-au tras pe Arthur în agenţie. Acum, manifestă o nouă ezitare. Să-i urmărească pe cei doi ticăloşi? Nu! Obiectivul lui se numeşte Rubinyol. Prin urmare, va aştepta.

Şi aşteaptă o oră.

Nimic. Bietul bătrân nu şi-a mai făcut apariţia. Fără îndoială, există o ieşire de serviciu, dar ea nu poate da decât în holul imobilului supravegheat în egală măsură de César Imperator.

Aşteaptă două, trei, patru ore.

Se închid magazinele, birourile. Funcţionarii ies şi se împrăştie. Nici urmă de Rubinyol cum n-ai găsi margarină la fraţii Troigros. Uşile sunt ferecate. Luminile stinse.

Ziua de muncă se termină printr-un semn de întrebare care ar putea servi de felinar pe autostrada sudului. Pinuche aşteaptă încă, inexorabil.

În cele din urmă, încearcă o imperioasă nevoie de a-şi elibera vezica de botgros. O, sfânta Providenţă: apare Bérurier. Pinaud îl însărcinează să preia ştafeta. Îşi întrerupe garda şi dispare în primul bistrou ieşit în cale. Cere aici o fisă de telefon şi un pahar de muscadet. Prima îi va permite să converseze cu ilustrul lui maestru, comisarul Santonio; graţie celui de-al doilea va compensa pierderea datorată vizitei făcute la subsol.

De fapt, viaţa e atât de armonioasă.

DJERBA

Unul care face spume la gură, invectivează şi blestemă în toate zările e paznicul cu barba încâlcită. El nu admite să se cotrobăiască într-o sinagogă. Cu atât mai mult cu cât poliţiştii au refuzat să-şi pună pe cap calota pentru a intra în locurile sfinte. Încălţările, de acord, le-au lăsat la uşă; aşa sunt obiceiurile şi pe la ei. Dar să pună fleacul ăla murdar pe ciuf, nici gând!

Îşi fac meseria cu o tragere de inimă care-l scoate din pepeni pe bătrânul paznic. Faimoasa carte sfântă, din nu ştiu ce secol, e manipulată de ei ca un anuar de telefon într-o cabină. E un sacrilegiu nemaipomenit, o oroare împuţită. Şi toate de pomană, pentru că nu descoperă nimic.

Atunci, mandea, care are întotdeauna atâta minte că ar mai putea şi vinde, purcede să se întrebe ceva.

Mai adineaori, un individ s-a oferit să-i alerteze pe poliţişti. Şi i-a alertat. A plecat cu balabusta lui şi cu puradelul căcăcios. Poate că ar fi trebuit să se cerceteze şi în direcţia asta, nu crezi?

Întreb cum îl cheamă. Aşa cum era de prevăzut, are un nume polonez, pentru că-i zice Igor Burnanski. A sosit de ieri, împreună cu ai lui. Maşina era înmatriculată în Tunisia, dovadă că a închiriat-o la faţa locului. Îmi aduc aminte că, zărindu-l, am avut un soi de impresie nedefinită. Ce fel de impresie? Nu-i tocmai uşor de precizat. Cicatricea lui urâtă de pe gât, ochelarii de aur... Stai aşa, cred că m-am prins. Totul venea dintr-un anacronism flagrant. Individul nu corespundea celorlalţi doi membri ai familiei lui. N-avea el mutră să se trambaleze cu o nevastă ca madama lui şi nici cu un baistruc bolnăvicios, ca cel care făcea în pantaloni. Şi am impresia că, pentru un ucigaş care ţine să treacă neobservat nimic nu poate fi mai nimerit decât deghizarea

într-un tată liniştit de familie. Cine s-ar fi gândit să bănuiască un pelerin paşnic procopsit cu o vacă grasă de nevastă şi cu un puşti cu sfincterul anal deconectat? Poate că mă înşel... Dar poate că nu.

Gonesc până la aeroportul Djerba-Melita, zdrobit de arşiţă, cum se relatează prin marile reportaje despre teritoriile unde soarele nu îşi economiseşte caloriile. Aici e un alt fel de alb decât în La Ghriba. Un alb mai puţin alb, bătând spre cenuştiu, ca părul măgarilor; doar petele roşii ale turbanelor aduc o notă alegră în această monotonie. Bărbaţii, înveliţi în halatele lor cenuşii, laibăre, stau traşi la umbra cocioabelor. Ghirlande de becuri multicolore înveselesc moscheele, deşi sunt stinse. Palmierii imobili par să aparţină unui decor. Nu-s reali, atât de cenuşii le sunt frunzele şi trunchiurile ca de ananas.

Gaborul francofon care mă escortează, dă fuga la biroul poliţiei. L-am pus în temă pe parcursul drumului şi acum ştie ce trebuie să întrebe. Nişte tipi terorizaţi de lătrăturile lui scotocesc în grămezile de fişe completate de străinii care pleacă. Da: Igor Burnanski figurează printre ele. Şi nevasta lui de asemeni: Maria Burnanski, născută Craspek, precum şi căcăciosul, drăgălaşul Stanislas. Deci, Antonio a văzut bine.

Trioul a luat acum o oră avionul spre Varşovia.

– Ce mai putem face? mă întreabă omologul meu.

– Tu, nimic, îi spun, fiindcă e ramadanul, dar eu am să merg să beau o citronadă rece cu un strop de gin, ca să fie mai veselă.

Spre sfârşitul după-amiezii iau un avion pentru Marsilia. O dată ajuns în cetatea Foceii, cum spune Alphonse Daudet, am să fac eu cumva să mă întorc la Paris.

Aparatul decolează în albastru. Descopăr o întindere de nisip, sare cu piper, şi un şir de palmieri încremeniţi. Fântâni care seamănă cu nişte căldări mari de piatră cu urechi de lemn. Se vede fortăreaţa portului, de un galben aprins în soare. Câteva vapoare extenuate. Marea...

Bun, aşa dar, Aeroflotul...

PARIS

Primele lumini ale zorilor se iau la harţă cu norii servind de capac chiuvetei pariziene.

Circulaţie slabă. Utilitare: pentru transportul hranei. Puţini muncitori. Serviciile încep târziu în cartierul Champs-Elysées iar lucrătorii din Sarcelles nu ocolesc niciodată prin Place d'Etoile pentru a se duce la muncă.

Un camion greu coboară pe ilustrul bulevard pe care atâţia oameni mari (cel mai scurt măsura 1,84 m) l-au urcat. Diferenţa care există între politicieni şi animatorii spectacolelor de revistă, oameni aparent de profesiuni similare, constă în faptul că apogeul gloriei pentru un artist rezidă în coborârea unei scări, pe când pentru un politician, dimpotrivă, în a o urca. Deci, camionul greu, cât timp m-am prostit eu în cele de mai sus, a avut timp să schimbe viteza în dreptul bulevardului George V, accelerând în direcţia Rond-Point.

Mai are puţin până să treacă prin faţa pizzeriei Pino, aflată pe colţ între Champs-Zé şi strada Marignan (Trăiască François Pommier!) când un bătrânel cu mustaţa ruginită, pălăria scâlciată, un fular atârnând, porneşte să traverseze imprudent calea triumfală.

Camionagiul frânează violent şi dă drumul unei salve de înjurături: mama ta de boşorg nenorocit, cine mi te-a mai scos în drum, fir-ai tu să fii de idiot...

Toate astea, trăgând de volan spre dreapta.

Escaladează trotuarul.

Cu toate astea, camionul nu se opreşte. Se înfige ştii cum? da: ca un iatagan în vitrina luxoasă a birourilor Aeroflotului, care vitrină se

volatilizează cu un zgomot de barieră a sunetului depăşită alegro. Vrrraoum! Din fericire pentru camionagiul voluminos, vehiculul său e prevăzut cu o capotă lungă, în vreme ce majoritatea tirurilor din zilele noastre posedă o cabină avansată (ca pentru vârsta lor). Şi pe deasupra, în faţa capotei lungi a vechiului camion se află o bară de protecţie groasă şi lată ca balustradele de securitate de pe autostrăzi, astfel încât lui Bérurier nu-i rămâne decât să-şi ridice braţul imens în dreptul mutrei lui de beţiv, cramponându-şi bine cele două sute şi ceva de livre pentru a scăpa teafăr şi nevătămat din aventură.

Mă urmăreşti?

Camionul a intrat pe jumătate în agenţia sovietică. Lumea alertată de deflagraţie se precipită spre locul accidentului, dar mai rapid ca oricine intervine o maşină vopsită în alb şi negru a poliţiei (înmatriculată P. 31416). Stopează în faţa sinistrului. Trei agenţi comandaţi de cel mai încântător brigadier (îl cunosc bine: îl întâlnesc în fiecare dimineaţă în oglindă) îşi fac apariţia. Unul execută barajul şi începe să-l intervieveze pe şofer. Ceilalţi doi grăbesc spre birourile Aeroflotului pentru a proceda la primele constatări. În realitate, ai înţeles fără dureri, îl caută pe Arthur Rubinyol. Cotrobăiesc peste tot, în lung, în lat, pe înălţime, în profunzime, cât se poate de scrupulos: mecanografia, closetele, dulapul aspiratorului, sala telegramelor codificate, celula insonorizantă a pasagerilor în transă, mobilele, canapelele. *Nothing*, cum se spune la Moscova (în ambasada Statelor Unite). Singura găselniţă pozitivă: bastonul lui Arthur, cu bustul lui Bach, precum un cap de nobil în vârful unei suliţe, pe vremea Revoluţiei. E înfipt într-o magistrală plantă verde şi stufoasă, cum n-ai să vezi niciodată în Piaţa Roşie, în cazul în care nu devine infraroşie. În afara acestui baston, nu se zăreşte pe aici nici urmă de virtuoz. Şi cu toate astea, de îndată ce Pinuchette m-a prevenit, ieri seară, Aeroflotul a fost ţinut sub supraveghere.

Cei care au asigurat garda pot jura pe onoarea lor că maestrul n-a mai ieşit şi nici n-a fost evacuată vreo ladă care i-ar fi putut servi drept vehicul. Birourile nu posedă uşi secrete.

Astfel se prezintă, intact, un nou mister al camerei galbene.

Furios, mă încăpăţânez. Bastonul e o dovadă că Arthur a fost neutralizat fiindcă silueta lui e legendară şi nu se deplasează niciodată fără el. Ce-au făcut cu bietul mare om?

Răsună un scârţâit uşor, urmat de o tuse à la *Dama cu camelii* la sfârşitul ultimului act. Apoi, vocea guturoiată a Ramolitului se face auzită. Vorbeşte în interiorul fularului său lung, fără să-şi fi extrapolat mucul de ţigară, iar cuvintele care-mi ating timpanul au tot atâta impact cât o compresă cu vată termogenă aplicată pe un zid de piatră.

– Atenţie! se petrece ceva.

După care se lasă tăcerea.

– S-o ştergem, îi spun lui Mathias, a cărui uniformă îi pune în valoare culorile roşcovane.

Ieşim în clipa în care apar alţi poliţişti. Un scurt schimb de cuvinte cu colegii noştri. Vin de la sediul central. Pretind că eram doar prin trecere şi îi anunţ că voi întocmi un raport cât mai rapid cu putinţă. Béru, „eliberat", se ocupă cu găsirea unui depanator. Îl caut pe Pinaud pe trotuarul opus. Dar nu-l zăresc. Şi cu toate astea, trebuia să supravegheze locurile din apropierea chioşcului de ziare. Să fie vorba de un incident neprevăzut?

Urc în maşină mângâind capul lui Jean-Sébastien Bach.

Nici după două ore Pinaud nu şi-a făcut apariţia.

THOIRY

Locuinţa lui Arthur Rubinyol are un aspect la fel de vesel ca un azil de bătrâni căzut în desuetudine de pe timpul războiului din 914.

E cuibărită printre arbori seculari şi rugi de mure. N-are rost să ţi-o descriu: n-o să rămânem aici multă vreme. Şi pe urmă, ar fi vorba de literatură. Literaţii, în afara vieţii lor insipide, nu găsesc nimic să-ţi spună exceptând tot ce-i înconjoară: oameni, magherniţe, sforăieli... Se căznesc să aibă stil pentru a te face să înghiţi rahatul, dar ceea ce le lipseşte o dată pentru totdeauna, dragul meu Victor, e imaginaţia. În literatură, actul esenţialmente creator este imaginaţia, plus stilul, nimic de zis. Dar stilul fără imaginaţie e o plantă agăţătoare fără suport. O apucă în toate direcţiile potrivit capriciilor hazardului. Eu aşa susţin. Aş putea să mă înşel. M-ar mira. În familia noastră suntem contrarul intelectualului, adică vedem lucrurile aşa cum sunt, fără a le deforma. Ceea ce nu-i lipsit de poezie, dimpotrivă, îi asigură mai multă temeinicie. Dar nu vreau să te plictisesc cu chestii de astea, toate protestele mele se îndreaptă împotriva lor, a mucoşilor şi băloşilor scârboşi, din care răbufnesc cele mai dezgustătoare expectoraţii.

Pe scurt, Rubinyol locuieşte într-o casă mare, sinistră, ascunsă într-un parc năpădit de bălării. Păsările leneşe se ascund printre ramuri. Zărim prin grilaj un tip gras între loitrele unei roabe. Dinozaurul ăsta nu-i gras peste tot: astfel, plimbă un cap minuscul sub o şapcă deformată şi nu are fese deloc. E îmbrăcat în albastru în întregime şi vine să răspundă la clopoţelul nostru fără a se despărţi de roabă. Găseşte chiar şi o modalitate de a ne deschide, rămânând între loitrele ustensilei.

Ochii mici, goi de abrutizare, nu exprimă nimic, dar la perfecţie. E greu de tradus neantul cu o asemenea fidelitate şi o asemenea conştiinţă profesională. A fi mai puţin decât este el, ţine de domeniul prodigiosului. Un grad mai sus, ar însemna abstracţiunea.

– Nene, îl abordez eu, maestrul e acasă?

Răspunde că nu, dar fără vocale. Omul ăsta, printre alte particularităţi (dintre care principala ne va sări în ochi după vreo trei patru replici) nu-şi comunică gândurile – sau ceea ce ţine loc de gânduri – decât prin intermediul consoanelor. Şi într-adevăr, mental el e o fiinţă aparte fiindcă nu gândeşte decât prin intermediul consoanelor, ceea ce e un lucru rar, cei mai debili dintre debili recurgând întotdeauna la „e" în cazul celor mai grave deranjări cerebrale.

– Nu s-a întors în noaptea asta?

– Nnn.

– De obicei se întoarce?

Cum răspunsul e da, el însă necunoscând vocalele, e obligat să dea afirmativ din cap.

Bérurier mă împinge cu cotul.

– Ia zi, Artistule, ai văzut ce cară individul în roabă?

Mă uit şi oasele îmi sunt străbătute de un fior. Ceea ce cară omul ăsta înaintea lui sunt propriile testicule pe care o formidabilă, o onirică orhită dublă le-a supradimensionat până la proporţii gargantice. I se prăbuşesc din prohab. Fabuloase, violacee, străbătute de vene. Se învolburează, se umflă, se prăvălesc în cataractă, se clatină, se răstoarnă. E cutremurător, e monstruos. Merită să faci drumul. E frumos ca un obiect de artă. O anomalie ajunsă într-un asemenea grad îl depăşeşte în interes pe cel din care a purces. Nimeni nu se gândeşte să admire pământul din care a răsărit o plantă rară. Grădinarul ăsta nu-i decât pământul boaşelor lui extravagante. Stai şi te întrebi cine de la Facultate sau de la Luvru ar fi mai indicat să-şi dispute drepturile de moştenire ale unui asemenea trofeu.

Îi cer să vedem casa, iar bietul om nici măcar nu se miră. Ne escortează împingând înaintea lui bizara încărcătură.

– Cum de a dat peste dumneata o boală ca asta, prietene? îl întreabă Bérurier în timpul drumului.

– M' tr's c'r'nt'Í, răspunde statuia.

– Ce?

Până la urmă izbutim să pricepem că ne spune „m-a tras curentul".

Ceea ce ne trezeşte curiozitatea, fatal. Grasu vrea să afle mai multe. Şi grădinarul, binevoitor, ne furnizează precizările care ne permit să înţelegem că-i vorba de bronşita lui cronică.

– Nu de asta te-am întrebat, prietene, ci de boaşele dumitale, îl rectifică însoţitorul meu.

Purtătorul enormelor testicule clatină din cap.

– Oh, asta nu-i o boală, ne răspunde el fără a uza de cele cinci vocale (nu o pun la socoteală pe a şasea din import, care este Y grec, în măsură să fie înlocuit de orice „i" cu piciorul ridicat, fir-ar al naibii, să rămânem francezi şi să ne plătim chiriile!).

La ce bun să mai insişti! Dumnezeu a permis oamenilor să-şi asimileze bolile cu care sunt pedepsiţi. Singurul motiv de reproş amarnic reţinut de grădinar ca urmare a celor treizeci de kilograme crescute între picioarele lui se referă la bătăturile apărute în podul palmei din cauza roabei.

Ţi s-a întâmplat (sau ţi-a fost dat, la o adică) să intri la un negustor de piane? În general, magazinul unui asemenea comerciant, e mult mai mare decât o mercerie sau o cizmărie. Şi, ceea ce te frapează când intri înăuntru, sunt tocmai pianele. Acest instrument, de care atât de puţină lume ştie să se folosească, în schimb, vai, îl posedă, n-are interes să trăiască în turmă. Singur, el reprezintă o prezenţă elocventă. Tăcerea care-l înconjoară face parte din el, cum zicea unul apropo de Mozart. Dar în număr mare, devine ceva barbar. Ai fost urmărit vreodată de o hoardă de piane flămânde în acele imense clădiri unde tremură constant acorduri pe care femeile de serviciu nu-s în stare să le evacueze? Cu fălcile căscate, dinţii belicoşi, pântecul ghiorăind, ticăloasele te

împresoară. Cele negre sunt mai ale dracului ca toate. În special pianele ceva mai mici, am remarcat. Dar să nu-ţi închipui că cele albe sunt mai liniştite. Da de unde! Într-o zi, unul m-a muşcat de mână pe când mă pregăteam să-l mângâi, şi încă mai port semnul. A fost expediat la Institutul Pasteur, să nu cumva să fi fost turbat. Dar nu, pur şi simplu era afurisit, vicios. Harşt! M-a înhăţat într-o clipită. Vezi cicatricea asta albă, aici, la încheietura mâinii? Ei bine, un pian a fost de vină. Nu spunea nimic. Semăna cu o masă de toaletă lăcuită. Trec, cu mâna atârnând şi: cronţ! Ticălosul! Dacă ar trebui să-ţi dau un sfat ar fi să te înarmezi cu un obiect contondent când ai de gând să vizitezi un pian. Să nu te apropii niciodată de coadă, că balenele astea te pot cârpi de la distanţa. Sau să te zdrobească trântind capacul. Eşti prins între coardele lor tentaculare. Şi pe urmă te devorează, te hăpăie cu poftă... Ia spune, să avem iertare, ştii ce dantură are monstrul? Cincizeci şi doi de dinţi albi, şi treizeci şi şase negri, straşnic, nu? Parcă ar fi un crocodil!

Nu, mergi oblu, la egală distanţă de încrengătura dreaptă şi cea stângă. Fii vigilent, amice! Cu bâta în mână. Nu reacţiona la cel care-ţi face frumos pe labele dinapoi. Nu-i striga bravo. Nici celui care-ţi susură la ureche o melodie de Chopin, pentru a încerca să te linguşească.

La Arthur, pianul e rege! Mişună peste tot, proliferează. E o procesiune, un miting, o maree. Şi-a măturat aproape toate celelalte mobile, tolerând în căsoaia de la răscruce de vânturi doar câteva paturi, scaune şi mese. Pianele se îngrămădesc chiar de la intrarea în holul a cărui dimensiune n-o poţi aprecia. Iau cu asalt etajul întâi şi câteva fac haltă între cele două etaje. Blochează uşile, sufocă toate culoarele. Unele sunt foarte vechi, cu cofrajul pictat si forme blânde. Altele deteriorate, ştirbe, decapitate, cu corzile rupte, şchioape.

Dinozaurul, care tocmai a deschis uşa, ne întreabă:

– Vreţi să vă însoţesc? Dacă e nevoie, trebuie să-mi iau burtiera.

Bineînţeles, îţi prezint spusele lui în traducere. Îl convingem să renunţe la ideea de a-şi descărca atributele pentru a le strânge în chingi, treabă care ar dura prea mult şi ne-ar întârzia. Procedăm fără el la inspectarea acestui muzeu al pianului. Béru, care nu se teme

de asemenea fiare, îşi trece degetul peste claviaturi, producând game ascendente sau descendente după cum se află bestia pe dreapta sau pe stânga lui. Ne mişcăm încet, datorită înghesuielii. Piano, ce maï vreţi! Ajung în sfârşit să reperez dormitorul maestrului. Un pat cu baldachin, un birou sufocat de hârţoage şi de partituri şi un pian apos (o carafă de apă fusese spartă pe capota lui). Zăresc pe noptieră un alt exemplar al atlasului adus de Rubinyol. Deschis la pagina cu faimoasa fotografie. Detaliu pitoresc: deşi acest portret de femeie e reprodus în alb-negru maestrul l-a pictat cu creioane colorate. Uşor, în tonuri pastel, de parcă ar fi încercat să-i redea mai multă viaţă, punându-i roz în obraji roşu pe buze şi albastru pe pleoape.

Ai să vezi, Marie, am să-ţi povestesc în cartea asta o istorioară foarte frumoasă.

Încăperea miroase a vechi, a parfum vechi, a ţesături vechi, a lemn vechi, a note vechi. Pe pupitrul pianului, al cărui capac a rămas deschis, zăresc „Preludiu la regulatul unei muşte" de Jean-Louis Bory de la Institut. E vorba de un studiu celebru pentru patru mâini şi două melesteie, începând cu trei de „la" şi sfârşind cu un „do". O operă cheie (sol) al cărei unic defect constă în faptul că nu se potriveşte la nici o broască, dar care te obligă să te serveşti de pedale.

Mă aplec asupra biroului: epistole de la admiratori... Nici o scrisoare de afaceri. Arthur probabil că are un agent care se ocupă de concerte. Admiratorii lui sunt în majoritate admiratoare. Una declamă că ar vrea să simtă mâinile magice ale maestrului cântând pe sânii ei o melodie de Schubert.

Nimic interesant.

– Sanaaaaa! mugeşte glasul feroce al soldatului Bérurier.

Se aude de undeva de jos. E cavernos şi miroase a salpetru.

Părăsesc încăperea pentru a mă apropia de casa scării.

– Unde eşti, Grasule?

– În pivniţă! Vino aici!

N-am încotro.

Pianele invadatoare n-au scutit nici subsolul. Au înecat pivniţa, unul aflându-se chiar în preajma instalaţiei de încălzire, micuţ, născut din încrucişarea unui armoniu cu un clavecin. Aceste instalaţii o dată depăşite se deschide o încăpere largă unde sunt adunate instrumentele schilodite, cele cărora le lipseşte o labă, sunt dezarticulate, eviscerate sau toate la un loc.

Maiestatea sa turgescentă se sprijină de un *Erard* venerabil, cu coadă, ca mine şi ca tine, ciudat îngenunchiat ca un dromader grijuliu să-şi ajute meharistul să-l escaladeze.

Grasu îmi arată claviatura fără capac.

– Pe asta ai văzut-o, şefule?

– E sânge! exclam eu.

Dinţii albi ai animalului sunt mânjiţi de roşu de parcă numai ce şi-ar fi devorat prada.

Mă întorc spre inestimabilul meu camarad. E încântat de descoperirea lui. E un pozitiv, pe care ceva pozitiv îl entuziasmează.

– Ce nu vezi etalându-se, găseşti în interior, rosteşte sibilic acest Sfinx al vinului roşu.

Salt capacul pianului prăpădit, cu coadă. Arthur Rubinyol e aici, lungit peste corzi, mort, dar de o moarte ciudată: o fiară (pianul?) i-a mâncat măruntaiele. Braţele, picioarele şi capul au rămas intacte. Chipul lui frumos a păstrat expresia supliciului. Spectacolul nu-i deloc apetisant, aşa că las capacul să cadă peste primul lui sicriu. Se aude un acord bizar. O vibraţie prelungă dă ocolul subsolului.

– Ce i-au făcut? întreb eu prosteşte, întrucât numai ce am măsurat amploarea dezastrului.

Grasu se îndreaptă spre nişte rafturi mari de sticle, încărcate cu câteva fiole frumoase de bordeaux. Ia una fără să-l preocupe marca şi scoate un cuţit elveţian din buzunar. Ia te uită, şi Opinelul[1] lui?

Această creatură superdotată îmi captează mirarea.

---

[1] Cuţit care se închide, cu mâner de lemn. (n. tr.)

– Am cu mine şi Opinelul, mă asigură el, dar ce are e că n-are tirbuşon; ori cu ustensila asta sunt asigurat.

Destupă şi trage la măsea.

Râgâie, implozând într-un fel care ar exprima stupoarea. Se aude ceva în genul „Oooooh!"

– Bei un gât, tipule?

– Nu, când e vorba de vin roşu, sunt sătul.

– Ştii că ne aflăm la Thoiry, nu?

– Şi ce-i cu asta?

– Păi, aici în comună e faimoasa grădină zoologică, unde animalele umblă în libertate prin parc. Punem pariu că moş Arthur a fost dat pradă leilor?

BOEING

Îmi amintesc de cadavrul eventrat al lui moş Rubinyol.

Cerul pare să nu mai existe, atât e de diafan, de un bleu abia discernabil. Nu pot să văd marea, fiindcă nu stau în dreptul unui hublou. Alături de mine e o americancă, trecută bine de cincizeci de ani, cu o caroserie solidă. Pluteşte în tonuri de roşcat: părul, machiajul, îmbrăcămintea. Nişte ochelari, ornaţi în exces cu diamante din plastic, îi atârnă pe piept, susţinuţi de un lănţişor. Fumează o ţigară mânjită cu ruj de buze. Genunchii noştri se întâlnesc din întâmplare. Îl retrag pe al meu. Dar ea nu, dacă pot să spun.

Mă cunoşti, ştii că mă descurc pe orice fel de teren, nu? Mă uit imediat la ea sub un alt unghi, cel al acelor de ceasornic indicând 8 şi 20. Trebuie că-ţi scoate untul, măgăriţa asta. Femeia când ajunge la o anumită vârstă, îţi dai seama că-şi face o porţie dublă! Îşi asigură plinul cu carburanţi mai înainte de a se lansa spre punctul fără întoarcere! Nu ca fandositele de douăzeci de ani care au înaintea lor toată viaţa şi o sută de kilometri de scule, ticăloasele! Ele nu se confruntă decât cu dificultăţile alegerii şi fac mofturi. Te-a supt până acum vreuna care face mofturi? Pe mine, da. E groaznic. Cam de genul „mă rog, dacă ţii neapărat!" Dispreţuitoare şi rece, ce mai! Amorul n-are nevoie de un sloi de gheaţă, dimpotrivă! Nişte astringente! Mă întorc şi-ţi spun că o deşcă bătrână şi solidă în post, care n-a dat în celulită şi-şi apără anii sălbatic, stil Jeanne Hachette, că o mamămare frumoasa, nemămăligită şi ai cărei sâni nu sunt încă supuşi legii atracţiei terestre, te regalează de o sută de ori mai straşnic decât manechinele pârţâite în blugi cu pântecul supt şi flotoarele inexistente!

Or, pe americanca mea bine ferchezuită, masată, parfumată, chanelizată nu mi ţi-aş da-o pe o nimfă sclifosită de la Hamilton.

O nouă atingere cu genunchiul. Îmi surâde.

– *Lovely day, to day*, îmi declară ea.

Şi într-adevăr, timpul e frumos. La zece mii de metri altitudine găseşti întotdeauna o vreme fainâ. Ăsta-i farmecul călătoriei cu avionul. Când te desprinzi de pământ, îţi părăseşti toate necazurile. Ia-ţi zborul, prietene. Sus, cât mai sus posibil. Pământul nu-i decât o mlaştină, o cloacă înţesată de animale obscure, jumătate peşti, jumătate mamifere denumite oameni pentru că de ce nu?

Tovarăşa mea de drum mă lămureşte că-i din Los Angeles unde soţul ei conduce un ziar. Nu-şi ia niciodată concedii. Ea, da. O întreb din ochi dacă n-ar fi amatoare de ceva amor. Îmi răspunde implicit că da, lăsându-şi delicat mâna plină de inele de sus până jos, pe piciorul meu.

Şi atunci, mă gândesc mai puţin la cadavrul celebrului Arthur. Pur şi simplu, îmi spun că a murit eventrat şi că rabinul Moshé Inkermann a păţit-o la fel. Iar întrebarea pe care mi-o pun este dacă nu cumva şi „următorul" va muri şi el la fel, în pofida supravegherii al cărui obiect este.

PARIS

Frumoasă, înaltă, blondă, dar impersonală. Parcă „nu şi-ar aparţine" cum spune Félicie. Funcţionează armonios, fără o strădanie anume. Mă priveşte cu o curiozitate distinsă, dar de comandă. Mă găseşte interesant, simpatic, uricios? Imposibil să defineşti. Sunt un client, pur şi simplu.

Provizoriu, au fost înlocuite panourile mari sparte cu placaje şi măturate dărămăturile. Birourile Aeroflotului zumzăie. Munca merge înainte.

Nataşa (eu am botezat-o astfel) e gata să-mi facă legătura cu serviciile adecvate. Aşteaptă urmarea graţiosului „bună-ziua, domnişoară" ciripit de mine, netezindu-mi penele, pe deasupra biroului de recepţie.

– E vrba de o mică informaţie. Sunteţi franţuzoaică?

– Nu văd în ce măsură v-ar privi faptul, răspunde ea afirmativ, fiindcă numai franţuzoaicele sadea te iau la refec în maniera asta categorică.

Îmi scot discret legitimaţia tricoloră din my interieur buzunar (măi să fie, uite că am început să vorbesc englezeşte!).

O las s-o privească, fără ostentaţie.

Rămâne cu gura căscată şi se înroşeşte puţin.

– Da, ştiu, face ea, am parcat-o necorespunzător pe bulevardul Saint-Germain şi când am ieşit de la cinema, fusese ridicată cu macaraua. N-am avut încă timp să mă duc şi s-o caut.

– Nu sunt detaşat la circulaţie, puicuţo, fiindcă, dacă aş fi fost,

de mult aş fi interzis staţionarea vehiculelor private în capitală, cu excepţia maşinii mele şi a altor doi, trei prieteni la care ţin, natural.

Îmi strâng legitimaţia. Pentru o clipă, neliniştea a umanizat-o pe Nataşa. Şi pe urmă, uite-o că a revenit la atitudinea ei de manechin. Mulţi oameni au nevoie să fie motivaţi pentru a deveni aproximativ ei înşişi. Numai durerea, coitul şi nevoia defecării îi mai smulg din clişeul unde au rămas încremeniţi.

– Ieri după-amiază, aţi fost aici?

– Bineînţeles, de ce?

– În cunoaşteţi pe Arthur Rubinyol, marele pianist?

– L-am văzut la televizor, da, care ar fi motivul?

– Dar aici?

– Aici?

– Ieri după-amiază a venit la Aeroflot însoţit de doi domni.

Un colţ al chipului ei se umanizează din nou.

– Aşa, deci el era? Mi se păruse mie că-l mai văzusem pe undeva.

– Deci vă amintiţi de el?

– Da. Mergea în baston.

– Bravo. Ce-a făcut o dată ajuns în birourile dumneavoastră?

Tipa ridică din umeri.

– Ştiţi, eu am munca mea.

– Încercaţi să vă treziţi amintirile; s-a apropiat, de exemplu, de vreun ghişeu?

– Nu, cred că a luat loc lângă plantele acelea verzi.

– Împreună cu însoţitorii lui?

– N-aş putea să vă spun.

– Şi pe urmă?

– Cred că s-a dus la toaletă.

– Singur?

– Se sprijinea de braţul cuiva.

– Un bărbat?

– Cred că da.

– L-aţi mai văzut ieşind?

– Nu, dar am fost multă vreme acaparată de un grup de japonezi. Asta-i tot ce pot scoate de la demoazelă.

– N-aţi putea face ceva în legătură cu maşina mea? mă întreabă.

– Pot să vă conduc până la locul de depozitare ca s-o recuperaţi, îi propune Antonio, mereu vioi şi trepidant.

În ochii ei azurii se aprind luminiţe de speranţă.

– O să vorbiţi în favoarea mea?

– Nu cred că ar fi mare lucru să „le" spun în acest stadiu al sancţiunii. Maşina dumneavoastră a şi fost consemnată în registre mari, cu cerneală indelebilă; chiar dacă v-aţi urca fără slip pe biroul şefului de depozit, nu i-ar rămâne decât să-i curgă balele pe factura dumnea-voastră. N-aveţi încotro şi trebuie să plătiţi. Viaţa e imorală.

Dintr-o dată încetez s-o mai interesez. Un cuplu de străini aşteaptă să-mi ia locul şi li-l cedez.

Direcţia spre tanti-roza.

Ceva mă tracasează: desfăşurarea acestei răpiri. Un bărbat celebru ca Rubinyol, cu un comportament vioi şi autoritar, nu se lasă cărat de nişte necunoscuţi, în inima Parisului, fără să protesteze. Dacă l-aş fi ambarcat eu prin suprindere şi cu forţa în maşina mea, aş mai fi înţeles. Dar vizita asta la Aeroflot, unde regele Arthur are timp să se aşeze, să se ducă la closet, şi toate astea fără nici o reacţie, când e plin de lume în jurul lui şi în plus, stai aşa, agenţi de gardă în faţa sediului zi şi noapte... Încă nu mă gândisem la acest aspect: agenţii din faţa uşii. Ar fi fost destul să-i acroşeze în trecere. Concluzia: maestrul manifesta încredere faţă de răpitori. Sau, măcar, nu se temea de cei doi zbiri şi consimţea să-i urmeze fără proteste.

La toaletă nu-i nimeni. Un susur de apă. Efluvii de dezimfectante. Mai să-ti petreci concediul într-un asemenea loc.

Ce-am venit să caut aici? Un idiciu? Ce fel de indiciu? Vizitez fiecare cabină, dar un loc ca ăsta se explorează rapid. După ce te-ai uitat la scaun şi la bazinul de apă, poţi să te întorci la tine acasă să-ţi mănânci supa şi să-ţi regulezi nevasta, treaba-i terminată. Şi pe urmă, femeile de serviciu au lustruit locurile după vizita maestrului.

Îmi răsună în cap o muzică tristă: Chopin interpretat de Arthur. Răposatul Arthur, care a avut parte de o moarte atât de tragică, de cumplită. Notele curg de sub degetele lui minunate. De ce oare W.C.-urile astea sunt atât de elocvente? Să mai fie un alt loc de reculegere în afara lui? Am nişte prieteni care fac un complex de Murano şi care au pus oglinzi peste tot în apartamentul lor, inclusiv pe faţa interioară a uşii de la budă. Astfel încât, te poţi contempla în postura cea mai puţin glorioasă a existenţei tale. Şi să meditezi. Şi să înţelegi. Şi să devii mai bun.

Revăd nobila carcasă a lui Rubinyol în cea a pianului. Părul lui alb, sprâncenele dese, servind de streaşină celor mai ascuţite ironii.

De ce a dispărut César Pinaud? Pentru că văzuse lucruri compromiţătoare? Lucruri pe care în realitate n-a ştiut să le vadă, altminteri mi le-ar fi raportat.

De ce Arthur s-a aşezat un moment mai înainte de a veni aici?

Un tip înalt şi spălăcit intră cu o servietă diplomat în mână şi aerul demn, distant.

Mă fac că-mi spăl degetele în vreme ce el merge să se închidă într-o cabină unde dă drumul unei băşini sălbatice. O lovitură de tun. După ce a luat nota „la" începe să fredoneze un cântec ţigănesc, teribil de laxativ.

Fiecare îşi organizează existenţa după placul lui, nu?

Îmi usuc mâinile la aparatul care suflă aer cald. Lângă el se află o scrumieră murală, basculantă. Şi mă uit la ea, fiindcă ochii, când nu dormi, trebuie să-i îndrepţi spre ceva, nu? Altminteri n-ai şti ce să faci cu ei. Privind această cochilie metalică, mi-o însuşeso. Obiectul contemplat mai multă vreme sfârşeşte prin a-ţi aparţine pentru o clipă, altminteri te plâng. Descopăr la articulaţia capacului nişte fire de păr. Fire lungi, cărunte. Mişc de câteva ori capacul. În interiorul scrumierii se află mucuri de ţigară de o talie impresionantă. Dar pe mine mă interesează firele de păr. Cele prinse în balamaua capacului. Baza smocului e lipită de acel tifon special din care se fac perucile. Cu răbdare mă apuc să degajez firele de păr din balama.

Blondul înalt cu diplomatul iese afară, la fel de înţepat.

Nu se mai pârţâie şi nu mai cântă. Tocmai şi-a părăsit modul lui de a fi ca să-şi reintegreze aspectul pus la punct pentru alţii. Îşi spală mâinile insistent, le usucă, îşi potriveşte nodul de la cravată, lipeşte o şuviţă rebelă pe deasupra urechii şi iese lăsându-mi dispreţul, aşa cum depui un bacşiş în farfurioara supraveghetoarei unui W.C.

Gata: smocul îmi aparţine.

Trebuie să mă întâlnesc de urgenţă cu Mathias.

*
* *

Ruginitul e un expert de mare valoare care nu va avea niciodată viitor pentru că se interesează prea mult de trecut. Mereu regretă ceva ce şi-a luat zborul, sfecla asta. Îşi deplânge copilăria, adolescenţa, începuturile căsătoriei, perioada de gestaţie a primului său copil, scarlatina lui, accidentul cu motoreta Solex, primele concedii în Baleare. Regretă timpul în care câştiga mai puţin, când de Gaulle conducea Franţa, când Anquetil câştiga Turul Franţei şi când putea să fie supt convenabil în Bois de Boulogne pentru treizeci de franci.

Intru în lăcaşul lui misterios şi-l găsesc examinând ceva galben pe o rufă albă.

– Ce-i acolo? mă interesez eu.

– Scaunul ultimului meu copil, domnule comisar; de câteva zile plânge nopţile, ceea ce nu i s-a mai întâmplat până acum.

– Câţi ani are?

– Două luni.

– Atunci, cum poţi spune că aşa ceva nu i s-a mai întâmplat până acum; trebuie s-o înceapă şi el, nu? Zi-mi mai de grabă, ce poate fi asta, deşi mi-am făcut de pe acum o idee asupra problemei.

Roşcovanul e un minuţios. Plasează smocul sub microscop.

– O particulă de sprânceană falsă, domnule comisar, mă asigură el categoric.

– Nu de mustaţă?

– Nu, domnule comisar: de sprânceană.

ORLY

Nu ştiu cum o cheamă pe americancă: Tina, Tania, Dyana, ceva cam în genul ăsta. Am pus-o să repete în două rânduri fără să înţeleg, fiindcă îmi răspunde printre cele trei sute de grame de chewing-gum cu clorofilă. Şi pe urmă, ai remarcat, americanilor nu le place să repete. Pentru ei aşa ceva reprezintă pierdere de timp şi de energie. O dată, mai treacă-meargă, dar atunci abia dacă mai articulează. Ciudaţi oameni. Cu cât trece timpul cu atât am impresia că aparţin altei planete. Au întotdeauna un ceva acolo neterminat. De altfel, e şi ăsta un mod de a fi, de a se comporta altfel decât noi. Pe mine mă scot din sărite. De acord, au venit să ne salveze din belea când ne-am lansat în războaie peste posibilităţile noastre, fapt pentru care le mulţumesc din suflet. Dar nu-s un adept al lor. E ceva visceral. Uite, îţi zic că-i prefer pe englezi, imbecilii ăştia cu tot egoismul lor şi maniera iritantă de a vorbi din vârful dinţilor, cu sentimentele lăsate la vestiarul clubului.

Dar la tanti Dyana (iată, i-am dat de la mine numele ăsta) tot ceea ce mă interesează e curul ei cincantenar, scurt şi cuprinzător. Mă excită. Călătoriile îţi răscolesc simţurile. Nu-mi stă mintea decât la aşa ceva. Să-i dau un eşantion despre ce înseamnă Parisul. Mi-a explicat că-şi continuă drumul spre Copenhaga. Elsinore[1] e visul ei cel mai frumos. Hamlet! Dintotdeauna!... Avionul de legătură e doar peste trei ore. Atunci, îi explic că în jurul aeroportului Orly se află hoteluri somptuoase cu apă caldă la toate etajele şi vedere asupra pistelor. I-ar prinde bine

[1] Castel din secolul al XVI-lea, unde Shakespeare şi-a situat acţiunea dramei Hamlet (n. tr.)

câteva ore de „odihnă". Şi odihnă e un eufemism. Subtilităţile limbajului se numără şi ele printre umilele bucurii ale cotidianului. Mergem să-i înregistrăm bagajele păpuşii, după care luăm un taxi pentru *Chibrotel*, ultimul născut al realizărilor. E de acord fără o falsă pudoare. Mistress duce lipsă de amor. În Tunisia, n-a prea îndrăznit să aibă de a face cu arabii. Americanii au fobia bolilor, în afara altora. Atunci bun, s-a făcut, executăm my program şi iată-ne la recepţia numai marmură (sunt unii care zic marmoreană, dar e mai puţin explicit) a hotelului *Chibrotel*. Le declar că e vorba doar de un moment de odihnă, că venim de foarte departe, şi că am călătorit în picioare pentru că era prea multă lume în avion, şi alte baliverne, trăncăneala obişnuită, din respect uman, ca să nu părem prea mult ceea ce suntem: două creaturi cărora li s-au aprins călcâiele.

Recepţionerului puţin îi pasă, îţi dai seama. Şi intrăm într-o cameră sobră dar confortabilă, prevăzută cu frigider. O jumătate de şampanie încălzeşte atmosfera şi relaţiile dintre noi. E pentru prima oară că o văd drept din faţă pe Dyana. În Boeing îmi prezenta profilul. Aici, s-au schimbat lucrurile. Tăntilicia îmi expune pedigriul! Anii cât a fost doică au contat dublu, s-avem iertare! Cu gâtul cam fanat, cu obrajii căzuţi, aduce a hamster. Are şoldurile largi. Sper că nu pute prea tare, bătrânica. Îmi cunoşti fobia în privinţa mirosurilor. Sunt un hipernazal. Captez adierile cele mai discrete. Mi se întâmplă câteodată, în societate, să mă opresc brusc din vorbit. Lumea se uită la mine, aşteaptă explicaţii. Iar eu întreb brutal: „Cine s-a uns cu balsam de trigru?" Sau unui amic întâlnit din întâmplare, îi spun: „Ai făcut dragoste cu o tipă care se parfumează cu *Foumenplein*, casa Craven". Întotdeauna mă laud cu olfactivul. În toate poliţistele mele, reciteşte-le şi ai să vezi. Ce importanţă deţine nasul în proza mea. Orice are un miros: o foaie de hârtie albă, un prezervativ englezesc nou, un bilet de metrou, un panou indicator, vântul care bate.

În privinţa Dyanei, teroarea mea e că a şi început să emane efluvii de babă mai înainte de a trece eu la atac. Unele îţi strâmbă nasul chiar

de la început. Iar altele, la peste şaizeci şi cinci de ani, respiră prospeţimea din largul mării.

– Fă-mi plăcerea şi pune-ţi ochelarii, *darling!* o implor eu.

Se miră dar îşi pune imediat pe nas bicicletele bătute în ştrasuri. Aşa are un aer şi mai american.

– Scoate-ţi fusta, dulce prietenă!

Gângureşte că sunt un vicios. Un vis! O femeie care se lasă călcată, trebuie s-o înţelegi: îi e groază să cadă pe mâna unui molâu, amorezul funcţional: tac tac tac, domnul Jeannot Lapin, şi good-bye! Lumea e plină de indivizi care te scutură rapid, îşi ambalează trusa şi o şterg, mândri nevoie mare, luându-se drept Casanova. Din ăştia nu-i nevoie să te scoli cu noaptea-n cap ca să găseşti; nişte imbecilii, amanţi de duzină, indigeşti şi de prost gust. Dar îmi dau seama, pentru madam Dyana am demarat ideal; ce originalitate: „pune ochelarii şi dă fusta jos"!

Se dezbracă presto. Numai de n-ar ajunge prea repede în constumul Evei! La o matroană de vârsta ei, aşa ceva nu iartă. Îţi taie tot cheful.

– Aşa, ştrengarule? gângureşte ea.

Bineînţeles, poartă o porcărie de dresuri. Mutra mea dezamăgită o nelinişteşte:

– Nu sunt pe gustul tău?

Săraca de ea!

– Scoate-i şi pe ăştia, mamă-mare, decretez eu, jumătate în englezeşte şi mamă-mare în franţuzeşte.

Iată-ne ajunşi în miezul problemei. Nu-i mare lucru de capul ei. Burta i se revarsă în pliuri deloc strategice. Muntele Venerei e durduliu, sistemul capilar răvăşit, iar pulpele nu pot concura cu cele ale lui Alice Sapritch în „Fecioara tenebrelor". Dar în fine, te descurci cu ce ai! cum spune Béru. Având un temperament lasciv, îşi desface corsajul şi îi bascurează pe fraţii Karamazov pe deasupra sutienului. Tablou perfect. Miroase a bordel de provincie.

Îmi zic, bun, hai, dacă tot sunt pe platoul de turnare n-are rost să mai tergiversez. Numai că, exact în clipa în care pun mâna pe ea, telefonul începe să zbârnâie. Împuţiţii de la recepţie probabil că vor să afle la ce oră eliberez camera.

Nicidecum.

– Vă rog să mă scuzaţi, domnule, dumneavoastră sunteţi comisarul San-Antonio?

– Oooh... eu sunt.

Am rămas cu gura căscată.

– Cineva vrea să vă vorbească. Rămâneţi la telefon.

Se aude o foială, iar apoi glasul Bătrânului:

– Sper că nu te-ai dezbrăcat încă, dragul meu, fii aşa gentil şi coboară, te aştept în hol.

Şi închide.

Tunsul, jos! La *Chibrotel!*

– Vreo neplăcere? mă întreabă păpuşica care îşi şi pusese un picior pe braţul fotoliului şi se mângâia ca să creeze climatul.

Simt că mă apucă ameţeala. Chemarea adâncurilor, dacă nu te prinzi la timp, îţi suceşte capul. Sexul tăntilicii seamănă mai mult cu prăpastia Padirac decât cu o puşculiţă, dar în ce priveşte prospeţimea, impecabil! A sosit cu un transport de noapte, în vagon frigorific. Păcat că a intervenit această supărătoare întrerupere. Americanca m-a căptuşit cu un catarg din duraluminiu. Habar n-i cât de impetuos se dovedeşte a fi senzorialul, uneori! Dacă mi-aş da ascultare, în ciuda ordinului emis de Bătrânu, aş prelucra-o de-a-n picioarelea pe madona din Boeing. Dar asta ar însemna să mutilez o clipă care ar fi putut fi de calitate.

– Trebuie să cobor până la recepţie, Puicuţo. Întreţine-ţi focul sacru până dau eu o fugă, după care sunt pe deplin al dumitale.

Ca s-o încredinţez o pun să-l palpeze pe Narcis prin pantalon, să nu cumva să creadă că dau bir cu fugiţii într-un mod jalnic. Constată că i s-a umplut mâna.

Depun un pupic între sânii ei, exact peste crucea pectorală bătută în diamante.

Sărmane Iisus!

*
* *

Bătrânu stă într-un fotoliu de piele roşcată. Furios. Ochii îi ies din vitrină şi, am impresia că zăresc o urmă de spumă la comisura buzelor.

Mă străpunge cu privirea care ar fi în stare să stingă flacăra unui aparat de sudură oxhidrică, atât e de îngheţată.

Are de gând oare să mă strângă de gât?

Mă prezint Înălţimii sale străduindu-mă să-mi păstrez un aer degajat.

– Ce surpriză, domnule director!

– Surpriza e de partea mea, ripostează ticălosul pleşuv. Nu mă aşteptam să te văd fugind după aventuri galante, cu toate cărămizile care ne-au căzut în cap. Debarci din avion şi n-ai nimic mai grabnic de făcut decât să copulezi cu o străină în loc să te prezinţi în fuga mare în biroul meu! Şi ce parteneră, Dumnezeule mare! Chiar şi la acest capitol mă decepţionezi, dragul meu! O femeie care ar putea fi mama dumitale! O grăsană din bazar! Ia spune, ce te-a apucat? O faci din sadism sau altfel nu mai înţeleg? San-Antonio, copile, n-ai devenit cumva un obsedat sexual? Nu-mi cloceşti cumva vreun complex oediapian?

– Dar, domnule di...

– Tatata, te-ai dereglat pe plan senzorial, ăsta-i adevărul. Vreau să te vadă un doctor. E o maladie care se poate trata. În viteza cu care mergi, în curând ai să ajungi la târfele de la poarta Saint-Martin pline de vergeturi, de celulită şi buhăite de grăsime. Oh! cât mă supără copilul ăsta! Un baiat cu atâta farmec, care făcea nişte cuceriri glorioase: tinere pentru coperte de reviste. Şi uneori, chiar şi domnişoare din nobilime! Da, da, ştiu tot, ştiu tot. Şi acum, a ajunsă să facă dragoste cu o râncezită de dincolo de Atlantic. Nevastă de negustor de îngrăşămnte din Ne-

vada! O persoană înnebunită de apropierea menopauzei! Ce oroare! Ce decădere! Dar, nefericitule, mai înainte de a ajunge aici, ar fi mai indicat să ai de a face cu ceva mai puţin cutremurător: cu homosexuali, cu capre din Tibet, cu taxatoare, cu propriul unchi! Te-ai uitat bine la muierea asta, Antoine? Ai încercat să-i cuprinzi talia? Nu, ce-i drept, fiindcă ar fi imposibil: n-are aşa ceva, e o căpiţă de paie; dar ce zic eu! de osânză. Hai, urmează-mă.

– Dar, domnule di...

– Nu! fără nici un dar. O! la la, fără de astea! „Dar" când eşti prins în flagrant delict de deviaţii sexuale, un comisar! Şi de cine? De superiorul lui suprem! Nu-mi cred urechilor! „Dar", când eşti dojenit pentru o precupeaţă din Chicago, năpădită de varice! Pentru o vânzătoare de cartofi prăjiţi din Bovery! Ăsta-i nebun! Hai, îţi zic, e urgent!

– Trebuie măcar să-mi iau rămas bun de la biata femeie, domnule di...

– Să-şi ia rămas bun de la balabusta aia diformă care pute de la douăzeci de metri a parfum ieftin californian!

– Daţi-mi voie măcar să achit camera, domnule di...

– Are cu ce s-o facă ea; e plină de bijuterii, de prost gust, bineînţeles, dar de valoare. Să se înveţe minte să nu mai ademenească băieţi tineri!

M-a înhăţat de un braţ şi mână cu paşi mari în direcţia uşii automate, că abia pui piciorul pe ştergător că se şi deschide.

Ajuns în dreptul ei, mă opresc brusc, pe punctul de a exploda.

– Atitudinea dumneavoastră mă descumpăneşte, domnule director. Admiteţi ca un francez să se comporte ca un bădăran cu o străină, oricât ar fi ea de îndepărtată fizic de canoanele dumneavoastră de frumuseţe?

Buf! A încasat-o în plin. Rafala patriotardă. Craniul îi devine albastru, ochii albi, obrajii roşii şi respiraţia a căpătat brusc accentele imnului naţional.

– Ai dreptate, băiete. Iertare. M-am lăsat dus de furie. Du-te şi aşteaptă-mă la birou, am să te scuz pe lângă această amabilă persoană şi am să plătesc eu camera.

– N-ar fi fost mai bine dacă eu...

– Ei comedie, San-Antonio! răbufneşte pleşuvul, lăsându-mă cu gura căscată. *Află că al treilea a fost asasinat!* N-avem timp de pierdut. Grăbeşte-te, fir-ar al naibii! Trebuie să-l protejăm pe ultimul cu orice preţ! E un ordin. Dacă e ucis şi al patrulea, San-Antonio, am să fiu constrâns să-mi dau demisia, după ce am să ţi-o cer mai întâi pe a dumitale! Ia Rolls-ul; o să te conducă şoferul meu. Eu mă întorc cu un taxi. Fac asta pentru Franţa, San-Antonio. Ea e singura! Unica! Întotdeauna. Victoria, cântând, ne deschide barierele...

Face calea întoarsă spre hol, intonând „Cântec de plecare". Nu ştiu de ce, dar în străfundurile mele, rămân ataşat de deşca asta bătrână: e o persoană ieşită din comun.

PARIS

Mathias a pus capătul de sprânceană falsă într-unul din acele pliculeţe de plastic cu care îi sunt pline buzunarele jiletcii lui de notar.

– Mathias, îi spun, l-ai văzut pe moş Rubinyol cât timp a stat aici?

– De cum am aflat de la Claudette că e la noi, mi-am permis să vin în anticameră sub un pretext oarecare. Am majoritatea discurilor lui, şi soţia mea, care a făcut doi ani de Conservator...

– Avea sprâncene false? îl întrerup eu.

– El! În nici un caz, domnule comisar.

– Eşti sigur?

– Aş jura pe viaţa copiilor mei, domnule co...

– Ce-ţi justifică această certitudine?

Roşcovanul afişează o expresie reprobatoare. Nu-i un vanitos, dar nu-i place când i se pun la îndoială calităţile.

– Ştiţi bine, domnule comisar, că am ochiul format pentru a repera asemenea lucruri! În ce mă priveşte, o perucă, părul vopsit, o proteză dentară cât ar fi ea de perfectă, le detectez dintr-o privire. Amintiţi-vă de acel spion iranian la care am remarcat că una dintre bulinele cravatei conţinea un microfilm!

Se deschide uşa şi apare Bérurier.

– Cine vrea cartofi prăjiţi? întreabă valorosul, apropiindu-se cu braţele încărcate de cartofi fragezi, care miros a Gara de Nord sâu a locuinţa portăresei în jurul prânzului.

– Eu, acceptă Claudette.

Suflet bun, Grasu răstoarnă o parte a încărcăturii pe biroul demoazelei, fără să-i pese de mapa de piele şi de corespondenţa proaspăt

bătută la maşină. Claudette îl face porc. Severă ripostă a încriminatului, care începe să brodeze pe tema omului generos a cărui largheţe nu este apreciată la justa ei valoare, sfârşind prin a se pişa pe proastele astea vanitoase pentru care o inocentă pată de grăsime justifică ingratitudinea cea mai abjectă, că de fapt el e prea bun de-şi dă cartofii prăjiţi unei deşuchiate, şi na, acum să se înveţe minte, are să-i ia înapoi.

– Soseşti la ţanc, i-o retez eu, vino cu mine.

– Unde, mă rog?

– Să facem o vizită unui editor.

– Te-ai gândit bine, destul de suficient, lansează Alexandre-Benoît un joc de cuvinte pe puterile lui.

Puţin ranchiunos, se apleacă peste biroul Claudettei apropiindu-şi cât mai mult mutra de seducător de a ei.

– Hai, nu fi bosumflată, vrei să-ţi zic ceva pasionant, puştoaico?

– Ce anume? întreabă fermecătoarea secretară, fără să bănuiască nimic.

Béru îşi aproprie şi mai mult capul de chipul tinerei femei. Apoi, dă drumul unei râgâieli ca de cal, care ar culca un lan de grâu copt.

– Scârbosul naibii! izbucneşte Claudette, nu mai rămân nici un minut într-o cloacă ca asta! E prea mult, îmi dau demisia!

– Straşnic, nu? mi se adresează Infamul. Poate că ai să angajezi o secretară ca lumea în locul ei. Alege una mai chieptoasă, plize. Césarine duce lipsă de balcoane. Te căzneşti din greu să-i găseşti ogivele detectoare, e groaznic!

– Am plecat, îmi spune Claudette cu expresia sfintei Blandine care s-ar scăpa în pantaloni mai înainte de a intra în arena cu lei.

– O.K., pe diseară, îi răspund, lăsându-mi mâna pe crupa ei.

„Fă-i puţină curte, ca s-o calmezi, îi şuflu lui Mathias. Dacă Pinaud dă vreun semn de viaţă, lasă-mi un bileţel pe birou".

* * *

Publicul îşi imaginează întotdeauna că editorii sunt nişte oameni somptuoşi, instalaţi în birouri ultramoderne, că scotchul curge în valuri,

că secretarele lor sunt frumoase şi dezmăţate. Ce părere ai! Luxul e valabil pentru Fleuve Noir care are privilegiul unic în lume de a edita autori ce trag mai bine decât coşurile unor furnale înalte. La noi, da, avem mochetă de zece centimetri, uşi cu celulă fotoelectrică, birourile sunt pline de şampanie, secretarele sunt frumoase şi se îmbracă la Sonia Rykiel, divanele sunt tapiţate cu piele suedeză, pereţii insonorizanţi, acoperiţi cu mătase. Avem în permanenţă o orchestră de cameră care cântă chestii delicate, difuzate prin circuitul intern pentru adormirea personalului. Dacă ai nevoie de ceva, e suficient să apeşi pe un buton. Dacă n-ai nevoie de nimic, la fel! Un simplu buton şi nu mai ai nimic! Când îţi faci apariţia, o animatoare în bikini şi joben îţi prinde un trandafir la butonieră (Preşedintele Director General e socialist). De îndată ce depăşeşti un tiraj de o sută de mii, ţi se desfăşoară la picioare un covor din păr de pe fund şi eşti supt în anticameră de serviciul de protocol. Ai la îndemână aparate distribuitoare de cecuri cu acoperire, şi e suficient să imprimi suma de care ai nevoie ca frumoasa imagine a B.N.F. să-ţi apară din fantă. Nu, serios, aş fi un ingrat să nu recunosc cât de avansată e casa noastră editorială în această direcţie. Nu-i de mirare că dau toţi năvală să intre: tipi de la alte edituri poliţiste. În fiecare zi, trebuie să chemăm poliţia *because* se ceartă în faţa uşilor mai rău ca nişte haimanale. Ia stai aşa, apropo de uşi, îţi închipui că ele sunt din aramă? Sărmane imbecil, da de unde! Din trestie, da! de 18 carate. Ce-ţi imaginai? Ţi-am spus, e vorba de Fleuve Noir.

Şi rămâne restul.

Mâncătorii de rahat care editează o pseudoliteratură. Cei care au de a face cu un parageniu sau cu o pară genială. Care publică nişte lucruri de te miri că cineva a putut scrie aşa ceva! Nu-i cu putinţă să-ţi imaginezi că ar exista măcar un singur om pe lume care să le poate cumpăra, chiar şi cu ţeava unui revolver proptită în ceafă.

Şi acest rest de care-ţi vorbesc, amice, constituie majoritatea. Nu zdrobitoare, asta nu! E prea nulă ca să poată zdrobi indiferent ce! Aşadar, editura Gontrand Mazoche, puţin cunoscută, puţin rentabilă,

se situează într-o veche tipografie, în fundul unui impas lepros aproape de bulevardul Republicii. O afacere de familie. A cunoscut şi vremuri mai glorioase, pe timpul bunicului Jules Mazoche, specializat în cărţi şcolare. Iar apoi, fiul a fost mai puţin la înălţime, cât despre nepot, scoate cărţi lipsite de valoare literară, potrivit celor relatate de bătrânul contabil, care a cunoscut cele două generaţii precedente. Continuă să ţină în funcţiune maşinăriile dezarticulate publicând opere care se adresează unui public foarte restrâns, editate în tiraje de o mie şi cumpărate două sau trei exemplare de către orbi rătăciţi. Titluri din catalog: „Pelada la măgarii din Egiptul de Jos" sau „Lepidopterele din nordul localităţii Vaison-la-Romaine". Bătrânul contabil ne confirmă că ei sunt cei care au publicat atlasul de giografie, cum spune Béru. O reeditare. Lucrarea fusese scoasă de tatăl lui Gontrand, Ludovic Mazoche. În ea Alsacia şi Lorena aparţin încă Germaniei şi mai există Africa Ecuatorială Franceză în locul noilor state independente apărute azi. Dar i-au mai adăugat relicvei nişte adiţionări recente, printre altele, capitolul despre etnografie. Înainte, expresiile nu erau potrivite. Se arăta fotografia unui negru şi se spunea: „negru din Sudan", ceea ce nu sună frumos în zilele noastre, când îţi supraveghezi vocabularul şi când te exprimi că Domnul e de culoare şi vinde alune americane, precizează contabilul.

Îi arăt portretul tinerei care-l interesa pe Rubinyol. De unde vine clişeul? El nu ştie. Gontrand are în sarcină documentarea. Pe el să-l întrebaţi, ne spune bătrânul. În momentul de faţă se află în tipografie cu nişte clienţi. Bun, împingem o uşă batantă, traversăm o încăpere sufocată de tipărituri de toate felurile care put a hârtie veche, îngălbenită. Zgomotul unei rotative face cling-clong, cling-clong. Majestatea sa şi cu mine împingem o a doua uşă. Coborâm trei trepte negre. Miroase plăcut a cerneală, a hârtie, a praf acumulat. Tipografia nu-i luminată decât printr-un acoperiş de sticlă în dinţi de fierăstrău ale cărui geamuri aproape că nu mai lasă lumina să străbată. Ne îndreptăm spre zgomotul concasor, cling-clongul care se repetă obsedant. Îl zărim pe tipograf, din spate, îmbrăcat într-un halat gri de muncitor. Trebuie să

ne apropiem ca să ne dăm seama că picioarele îi sunt legate de partea din faţă a maşinii. Îşi ţine trunchiul înclinat. Dăm fuga. Teribil spectacol, căpriţo. Imaginează-ţi că bietului om i s-a jucat o festă tare urâtă, credemă... Cineva i-a scos sexul de pantaloni. I-a legat o sfoară prin spatele boaşelor. A înnodat celălalt capăt al respectivei sfori, întinzând-o cât mai mult posibil, de sistemul de ventuză care culege foile ce urmează a fi imprimate pentru a le depune pe matricea plină de cerneală. S-a procedat în felul acesta când aparatul se afla în poziţia cea mai avansată în raport cu tipograful. Şi pe urmă, au pus-o în mişcare. Judecă şi tu de ce juisare a avut parte bietul Gontrand ale cărui organe genitale s-au găsit brutal trase la o distanţă de vreo treizeci de centimetri. Ce şoc în preţioasele burse! Harşt! Mamma mia! A vomat pe plastron, editorul. Fără îndoială că s-a procedat astfel pentru a-l determina să spună ceva pe care el se obstina să-l ţină sub tăcere. Iar apoi, desigur, a fost anclanşată maneta electrică, intermitent altfel brutalitatea maşinii n-ar fi avut asemenea consecinţe, respectiv buchetul lui primăvăratic a fost smuls din pântece şi o sarabandă respingătoare de filamente, măţişoare, bucăţi de carne şi nu mai insist, se mai ţin încă legate de corpul nenorocitului.

Maşina îşi continuă mişcarea inexorabil. Foi galbene, imprimate se îngrămădesc fără încetare. Sexul torturatului se întinde şi se comprimă. Sângele a împroşcat tot utilajul.

Cobor maneta. Maşina se opreşte. Tăcerea se reface. Cercetez chipul celui supus la cazne. Îi iau pulsul. E terminat!

A treia generaţie a familiei Mazoche şi-a imprimat ferparul.

– Şi demarase aşa de simplu afacerea asta, şoptesc eu. Când bătrânul Rubinyol mi-a cerut s-o găsesc pe femeia din fotografie, am crezut că-i vorba de capriciul unui senil. Dar toate astea capătă un aspect deloc apetisant.

Mă adresez din nou bătrânului contabil înălbăstrit deasupra uriaşului registru. Are tenul bleu-gri, buzele albastre de-a binelea la fel ca nasul şi urechile. Ai zice că-i un Picasso din perioada albastră, zău!

– Cine erau clienţii lui Gontrand Mazoche? îl chestionez eu.

Ridică tocul, apoi capul şi pe urmă ochelarii.

Tace o vreme pentru a lua dimensiunile întrebării mele.

– Vreţi să spuneţi clienţii cu care s-a dus în atelier?

– Da.

– Nu ştiu.

– Nu i-aţi văzut?

– Nu. Tocmai băuse un suc şi mi-a zis doar atât: „Sunt în atelier cu nişte cienţi".

– Unde sunt muncitorii?

– Care muncitori?

– Păi, cei din tipografie.

Bătrânul albastru îşi mângâie perii din urechea voluminoasă.

– De multicel am rămas numai noi doi.

Şi se apleacă din nou asupra coloanei misterioase.

Nu-s hotărât dacă să-l anunţ sau nu. Şi cu toate astea, va trebui.

În acest moment apare şi Béru. Îşi face vânt cu unul dintre prospectele care se imprimau în timpul castrării lui Gontrand.

Mi-l bagă sub nas.

– Pe asta ai văzut-o, tipule?

Pliantul laudă meritele unui club de biliard dintr-un cartier mărginaş.

ASNIÈRES

E frumos la Asnières. Îmi plac străzile lui populate, rezervoarele mari de gaz, casele cenuşii. Vezi ziduri de uzine interminabile, acoperite cu afişe pentru gloria partidului comunist, cum că el ar fi mai francez ca toate celelalte şi nici un pic capitalist, chestii de astea. Şi pe urmă, e Sena, limpede, pe care torc şlepuri şi pescari bătrâni, în albastru de lucru, ieşiţi la pensie, încercând să scoată peşti din păcura fluviului. Da, mă dau în vânt după Asnières, după poezia lui. Aici găseşti cârciumioare ca nicăieri în altă parte, biserici ca în Utrillo, câini vagabonzi...

Sunt simpatici câinii vagabonzi; cu totul altceva decât javrele în lesă care-şi scot la plimbare imbecilii de stăpâni de-a lungul trotuarelor pişate. Un câine singur, pe o stradă, reprezintă pentru mine imaginea libertăţii. Şi pe urmă, ia zi, ce cauţi pe aici, zdreanţă veche?

Ca să afli că „Bila roşie", noul club face notă discordantă în acest univers atât de real, de fremătător. E prea fercheş, nu-i de pe aici. Este un, ştii ce? Un anacronism. Faţada din sticlă neagră. Ferestre mari, fumurii. Firma bătătoare la ochi. Nu, nu: nu-i de pe aici. Miroase a americănie. Plăceri de import. Am văzut eu cluburi de biliard; dar erau de pe la noi, cu faţada din stuc, pereţii lanbrizaţi, cu rasteluri din lemn ceruit şi lustre din două clopoţe din sticlă verde.

Când intru în „Bila roşie" sunt frapat de sclipirile amăgitoare. Ziduri tapetate cu un material care aminteşte aluminiul. Reflectoare orientabile pentru iluminat. Nici măcar mesele de biliard nu mai sunt ca altădată. Adio picioare frumoase cu ornamente, adio postav verde, două sute de franci prima ruptură. Acum, e vorba de biliarde americane

cu găuri şi cu o groază de bile multicolore. Să-ţi recomand jucătorii, artistule! Ah! E revolut timpul bunicilor în bretele, silenţioşi, care masau coada tacului şi calculau combinaţii geometrice de înaltă clasă. O întreagă faună de indivizi îndoielnici, cu mutre fezandate mai înainte de a ajunge adulţi. Deloc buni, deloc gentili, care s-au adunat aici să pună la cale ceva suspect, ca să vorbească şfichiuitor. Bând suc de fructe dar cuvântând ca nişte beţivi.

În fund, se află o tejghea lungă scăldată într-o lumină de acvariu, cu peşti exotici, deloc plăcuţi la vedere, aliniaţi, muţi, sălbatici.

O muzică demenţială inundă sala şi-ţi concasează timpanele. Pentru a suporta aşa ceva cât e ziua de lungă ar trebui să ai trompele din beton.

Bérurier mă loveşte cu cotul.

– Ia zi, Sana, ai reperat cine-i la casă?

Zăresc un tip înalt şi spălăcit, cu părul tern şi lins, cu ochiul ca o boabă de strugure stafidit, din Corinth. Fumează un trabuc şi e în cămaşă cu mânecile suflecate sus şi strâns, pe deasupra cu o vestă de culoarea untului proaspăt ca să fie gen saloon; te prinzi cum stau lucrurile?

– Nu-l cunosc, mărturisesc eu.

Grasu scrâşneşte:

– E Alonzo-bot-de-iepure, ăla care s-a feştelit în afacerea cu furgonetul poştal, acum vreo zece ani. Un însoţitor ucis, altul rănit şi o sută douăzeci de milioane plecate pe apa sâmbetei. Când am pus mâna pe bandă nu s-au găsit decât două sute de franci vechi. Alonzo a dovedit că nu era înarmat şi a scăpat doar cu cinci ani de pârnaie.

Tot umflându-mi capul cu datele celui în cauză, ne apropiem de casă. Patronul discută despre cursurile de la bursă cu un domn frumos ca o ceapă degerată şi care te forţează să-l simpatizezi cu un cleşte de dentist.

Béru se apropie şi, cu o simplă lovitură din şale, îl dă la o parte pe interlocutor.

– Salut, Alonzo, trâmbiţează amicul meu. Ai dat lovitura la P.T.T. pentru biliardul ăsta?

Celălalt ridică mirat din sprâncene, apoi îşi aduce aminte de camaradul meu.

– Inspectorul principal Bérurier! Exclamă el pentru a fi auzit de cei din jur şi a-i pune în gardă.

– Ex, îl rectifică Béru. Lucrăm pe cont propriu, eu şi câţiva colegi. *Paris Détective Agency*, Champs-Elysées. Figurăm în anuar.

– Felicitări. Merg bine afacerile?

Grasu se apleacă asupra tejghelei.

– Dacă ai să vrei să mai reduci muzica, urechile mele au să fie satisfăcute. Nu ştiu cum reuşeşti să trăieşti în hărmălaia asta!

Docil, Alonzo reduce sonorul.

Splendizii tineri din jur încep să protesteze. E unul care declară să-l audă toată lumea arătând spre Bérurier cu coada (tacului, bine-înţeles, că altiminteri n-ar fi putut decât să-l arate cu degetul):

– Nu ştiam că muzica nu le place porcilor.

Béru se întoarce. Prompt, Alonzo îl apucă de braţ.

– Vă rog, domnule inspector principal, sunt doar nişte copii care se defulează.

– Se înţelege de la sine, articulează penibil Bérurier. Ţi-l prezint pe patronul agenţiei, fostul comisar Santantonio, despre care cred că ai auzit vorbindu-se, nu?

Celălalt pare impresionat, ţi-o spun cum o gândesc.

– Cum să nu! asul aşilor. Încântat să vă cunosc, domnule comisar.

Te-ai crede într-un salon.

Puştanul care glumeşte pe seama lui Béru aruncă nişte vorbe de spirit:

– Pe unde s-o dezumfla burtosul ăsta?

Traversăm o perioadă extraordinară, fatal: fiindcă, în altfel de timpuri, Mamutul s-ar fi aruncat demult în penele insolentului, smulgându-i-le împreună cu braţele care le poartă. Deocamdată, se mulţumeşte aruncându-i priviri scurte, severe, desigur, dar destul de calme.

– Ia zi, Alonzo, tipografia Mazoche îţi meştereşte afişele astea? continuă Béru.

– Într-adevăr, recunoaşte fără şovăială spălăcitul.

– Îl cunoşti pe Gontrand Mazoche?

– E un client, mda.

– Vine pe aici ca să se joace cu bilele?

– Exact, e un pasionat al biliardului american.

– Şi atunci preferi să muncească el pentru dumneata decât un altul? intervin eu.

Patronul are o mişcare conjugată de umeri şi bărbie pentru a exprima că într-adevăr.

– Îi frecventează pe obişnuiţii clubului dumitale? continuu èu.

– Nu în mod special, nu. Biliardul american se póate juca şi de unul singur. Câteodată, vreun ins fără treabă îi propune o partidă. Şi el acceptă. Dar nu se merge mai departe.

Individul care a început să-şi bată joc de Alexandre-Bénoît-Grasu o ia de la capăt cu butadele lui pline de spirit.

– Sacului ăsta de rahat, declară el în gura mare, i-aş băga coada de biliard în cur, cu capătul gros; sunt sigur că i-ar face plăcere.

Alonzo se decide să intervină.

– Ei, ia ascultă, mă ţâcă, îl interpelează el, pune o surdină, te rog, nu-mi place când se caută pricină persoanelor care mă onorează cu vizita lor.

Departe de a se calma, celălalt izbucneşte în râs:

– Dacă te onorează asemenea vizite, Alonzo, înseamnă că ai onoarea în toba de eşapament!

– Mă ţâcă, fii atent, pentru Dumnezeu!

Dar stoicul meu camarad îşi oferă luxul de a-l calma pe preşedintele clubului.

– Lasă, Alonzo, n-ai să-mi faci acum urticarie pentru o nimica toată. Dacă n-ai să admiţi o glumă în Franţa, unde ar trebui să te duci ca să te ţii de bancuri?

Dar genul ăsta de săgeţi nu-s pasiunea mea.

– Te interesezi de muzică, Alonzo?

– Oh, sigur, sunt spaniol la origine, domnule comisar. Deci, am crescut cu flamenco...

– Arthur Rubinyol îţi zice ceva?

Stă şi se gândeşte:

– Nu-i tipul care a inventat penicilina?

– Nu.

– De ce mă întrebaţi dacă-l cunosc?

– Ceva îmi spune că a trecut pe aici.

– Cum arată?

– Foarte bătrân, foarte alb şi poartă la rever Legiunea de Onoare. Dacă a trecut prin localul dumitale nu se poate să nu-l fi observat. Aici, trebuie să s-ar fi făcut remarcat, precum geniul în privirea generalului Massu.

Alonzo, cu mult înainte de sfârşitul frazei mele, începe să dea din cap vehement.

– Da, da... Ieri dimineaţă. Mazoche juca la biliardul din fund, acolo. Bătrânelul a intrat şi m-a întrebat de el. I l-am arătat. Mazoche s-a oprit din jucat. Au stat de vorbă o bună bucată de vreme.

– Bătrânul ţinea o carte sub braţ, continuă emeritul San-Antonio, a aşezat-o pe masa de biliard pentru a o frunzări, şi i-a arătat lui Mazoche o anumită pagină...

Alonzo e siderat.

– În cazul ăsta, domnule comisar, e lesne de înţeles că nu v-aţi furat reputaţia!

– Bineînţeles că nu, dacă aş fi vrut să fur n-ar fi fost vorba de reputaţie ci de furgoane poştale, ca tine, şi cu partea mea de pradă aş fi deschis poate nişte cluburi de biliard pentru strălucita tinerime din împrejurimi. Ce s-a întâmplat după ce bătrânelul i-a arătat tipografului cartea?

– Nimic. Au continuat să vorbească şi pe urmă moşul şi-a văzut de drum cu bastonul şi cu cartea.

Bastonul. Nu încape nici o îndoială: e vorba de Arthur Rubinyol. Rămânem gânditori o bucată de vreme. Alonzo ne respectă meditaţia.

– Eşti sigur că tipograful nu şi-a făcut prieteni în localul tău?

– Fără discuţie! Să ştiţi, poate că nu-l cunoaşteţi aşa bine: e un omuleţ retras, destul de timid şi stângaci, genul de imbecil care se excită înaintea unui poster *Play Boy* şi care bea apoi un pahar de limonadă ca să-şi refacă temperamentul.

Începe să râdă.

Bérurier se întoarce spre mine.

– Bun, asta-i tot pentru moment, nu-i aşa, Sana?

– Asta-i tot, confirm eu.

Amicul meu e de aceeaşi părere... Îşi scoate haina şi mi-o întinde.

– Ţine-o de guler, cât mai departe, îmi recomandă el, altminteri mi se varsă toate compartimentele de bagaje.

Apoi, vine rândul pălăriei. Alonzo, intrigat, nu-l pierde din ochi.

– Faceţi striptis, domnule inspector principal?

Grasu râde:

– Fii liniştit, nu-mi scot şi pantalonii.

Pe urmă, Umflatul îşi sumecă mânecile. Un surâs dulce scăldat de mizericordie divină transformă mutra băutorului de vin roşu în grădina Edenului.

– Dacă vrei să-mi acorzi un minut, băiete...

Se apropie de grupul unde, glumeţul care se ţinea de persiflări la adresa lui, continuă să manevreze jocurile mecanice. Îl vede pe Béru venind, cu capul gol, părul rar lipit de fruntea taurină, bretele cârpite cu ace de siguranţă (bineînţeles, dată fiind meseria aspră a poliţistului), cu pulpana din spate a cămăşii pe jumătate ieşită. Numitul ţâcă se strică de râs.

Maiestatea sa grăsuţă se propteşte în faţa lui, formidabil ca un stejar.

– Ia zi, mă bucăţică de om, tu eşti ăla care m-a făcut sac de rahat şi ţinea să-mi bage în cur tacul de biliard, dacă nu mă înşel?

Glasul lui e lipsit de asprime. E calm, aşezat. Tonul cuiva ce se informează despre orarul trenului pe care are de gând să-l ia.

Individul îl arată amicilor lui, alţi pletoşi nespălaţi.

– Nenea vrea să-mi ceară explicaţii!

Asistenţa izbucneşte într-un râs copios.

– Mda, eu sunt ăla, îl înfruntă pe Béru, de ce, te-ar tenta?

Un zâmbet preafericit al proaspătului beatificat, care e Béru. Parcă ar fi sfântul Jean Douăzeci-şi-trei ieşit în întâmpinarea copiilor.

Grasu începe să filozofeze cu voce tare.

– Bine a zis cine a zis că ăla care seamănă băşini culege rahat!

Şi atunci, totul se declanşează. Instantaneu, ca şarpele boa plonjând asupra unui inocent şoarece alb de laborator, domnul Béru îl izbeşte cu capul lui din bronz drept în mutră. Se aude un zgomot ca atunci când calci din greşeală pe jucăria de plastic a unui copil. Gogomanul sarcastic are gura plină de sânge. Îşi ridică mâinile în gardă, dar garda lui moare mai înainte de a-şi da seama. Trosc, un croşeu în barbă. I se înmoaie picioarele. Poc, o directă în pomete; individul face câţiva paşi înapoi şi se sprijină de masa biliardului de unde se ţinea de bancuri. Urmarea devine grandioasă. Înfierbântat, forţos, Alexandre-Benoît îl apucă pe ţâcă cu o mână de guler. Cu alta de fundul pantalonilor care nu vor întârzia să devină glisanţi. Şi ştii ce face? Îl ridică. Cu îndrăzneală, ca un luptător de bâlci halterele găunoase. Îl ţine în mâini, sus de tot deasupra capului. Şovăie, se învârteşte în loc. Caută un loc convenabil unde să-l arunce, îl găseşte, se decide şi-l propulsează.

Ţâcă descrie o traiectorie de cinci până la şase metri şi se zdrobeşte pe o masă de biliard ale cărei mingiulici înnebunite se împrăştie în toate părţile. Tipul rămâne neînsufleţit pe covorul verde. Visează că se află la ţară, în poiene liniştite, unde se întinde ca să-şi facă puţin siesta.

Bérurier se îndreaptă spre el, îşi scoate cuţitul din pantaloni.

– Nu! strigă Alonzo care se înşeală asupra intenţiilor lui.

Dar Grasu nu face decât să-i taie cureaua individului. Apoi, îi despică pantalonul în două, şi slipul de culoare, care era alb în ziua cumpărării. Ţâcă rămâne în curul gol. Grasu îl înhaţă de ciuf şi-l târâie până la uşa clubului.

– Dacă ar vrea cineva să-mi deschidă uşa, rosteşte el.

Câteva persoane dau fuga. Atunci, Incorigibilul aruncă grămada de zdrenţe pe trotuar.

După ce a terminat treaba, se întoarce în sală şi se apropie de foştii tovarăşi ai victimei sale.

– Aş vrea să capăt o simplă informaţie, spune el. Are cineva ceva de obiectat?

Figurile sunt verzi, privirile caută într-o parte. Cele întâmplate sunt înghiţite penibil de grup, înspăimântat până şi de zgomotul glutiţiei.

– Tu, de exemplu? îl întreabă Mamutul pe un şmecheraş care tremură tot, am impresia că te hlizeai ca un nebun mai adineaori, nu?

Şi tot întrebându-l, începe să pălmuiască în viteză obrajii de o paloare maladivă ai interpelatului. Dus-întors, dus-întors, şi din ce în ce mai repede. Capul individului parcă-i o antenă radio pe care o tragi şi-i dai drumul, iar ea începe să vibreze de ai zice că-s o mie!

Bérurier îl părăseşte pentru a trece la următorul.

– Nici tu n-ai nimic de spus?

Urmează o lovitură de genunchi imparabilă în borseta cu tachinării.

Filfizonul geme şi se pune pe vărsat deasupra mesei de biliard.

Al treilea şi ultimul amic al lui ţâcă se trage înapoi.

– Eu n-am zis nimic, n-am făcut nimic, n-am gândit nimic, n-am văzut nimic, se bâlbâie el, panicat peste poate.

– Pe scurt, e ca şi cum n-ai fi existat? glumeşte Béru.

Ridică din umeri şi-l lasă pradă spaimei lui. Între timp se răzgândeşte şi-l fulgeră cu un upercut în tâmplă. După care, se întoarce la noi coborându-şi mânecile. Nu gâfâie deloc. E calm precum aurora deasupra dumbrăvilor din Vandeea, precum un prunc adormit, precum sexul unui academician.

– Am să-ţi spun ceva, i se adresează el lui Alonzo, puştanii ăştia au nevoie să se ocupe cineva de ei. Prea sunt lăsaţi de capul lor din fragedă pruncie. Eu, dacă aş avea timp să mă consacru, mi-ar plăcea să-i strunesc puţin.

ORVILLIERS

După ce am ieşit din selectul local al lui Alonzo, Bérurier şi cu mine ne-am pus mintea la treabă. Vizita la fostul spărgător de furgoane poştale ne-a relevat faptul că răposatul Arthur Rubinyol, mai înainte de a-mi solicita mie ajutorul a întreprins ancheta la care am procedat şi noi. Foarte firesc, s-a dus să-l întrebe pe editor, iar acesta n-a putut (sau n-a vrut) să-i furnizeze informaţia dorită în legătură cu fotografia.

M-am apucat să citesc capitolul consacrat rasei baltice. Era redactat ca din topor de către cineva care se îngrijea mai mult de precizie decât de stil, semnat fiind Roger Léon.

Mi-am oferit luxul de a suna din nou la editura Mazoche. Mi-a răspuns bătrânul contabil albastru, care continua să îngrămădească cifre şi să le adune pentru a obţine totaluri fatal debitoare. Încă nu-şi băgase nasul în tipografie şi nu ştia că de azi înainte se afla fără patron. M-am interesat de adresa lui Roger Léon, redactorul faimosului capitol de etnografie. Contabilul m-a informat că era vorba de un profesor de la Collège de France, ieşit la pensie şi care locuia în Orvilliers, departamentul Yvelines. Îi scrisese lui Gontrand Mazoche pentru a-i propune o reeditare a atlasului, îmbogăţit cu textele lui, şi Mazoche, căruia nimeni nu-i propunea nimic, acceptase cu condiţia de a nu achita nici un drept de autor.

I-am spus „mulţumesc mult" contabilului albastru şi ne-am îndreptat nava spre Orvilliers, o localitate fermecătoare unde e înhumat preşedintele Pompidou[1], de care trebuie că-ţi aduci aminte, deşi e mort de secole.

[1] *Georges Pompidou* (1911-1974) – a urmat generalului de Gaule la preşedinţia Franţei din 1969, dar a murit în decursul mandatului său. (n. tr.)

*
* *

Un factor pe bicicletă cu motor ne arată căsuţa profesorului Roger Léon.

După ce am păşit peste şaisprezece farfurioare pentru pisici, destinate, presupun, celor mai dezmoştenite din comună, am izbutit să ajung la un lanţ care acţionează un clopot. Şi iată-mă sunând vibrant.

*
* *

Dar aşteaptă, am să-ţi vorbesc despre profesorul Roger Léon ceva mai târziu. Prefer să merg înainte, în fruntea plutonului, pentru a lua povestirea din locul în care Bătrânu m-a smuls literalmente dintre coapsele cvincvagenare ale unei americance foarte tentante. Ai grijă, cititorule avid, să nu te zbârleşti faţă de o asemenea fantezie a unui autor emerit, care te-a dus întotdeauna pe drumul drept al ordinei cronologice, dar care, pentru o dată sau pentru douăsprezece, om vedea, îşi va permite zburdălnicia destinată de a forţa cursul povestirii narate cu o artă atât de consumată că în curând nu va mai rămâne nimic din ea.

Iubindu-mi meseria, cum tu n-ai să fii în stare niciodată, îmi permit s-o pun la încercare, cu riscul de a suscita nemulţumirea ta. Dar ce reprezintă nemulţumirea ta, cal slăbănog, creier spongios? Să te aud cum ragi din trompă inepţii critice sau complicate care au pentru mine acelaşi efect, fiind la fel de echivoce. Tu eşti rana mea scărpinată, furios nevindecabilă. Osânza traiului meu bun. Dacă n-ai fi tu, ar fi fratele tău, sau fratele vitreg, sau destrăbălata de soră-ta.

Hai, dau bice şi merg mai departe.

Bătrânu îmi ordonă să iau vechiul lui Rolls Royce-ul, şi să dau fuga la birou.

PARIS

Bérurier şi Pinuche stau în anticamera Bătrânului. Îl ţin de vorbă pe Bernardin, aprodul în uniformă de gardian *of the peace*, fără chipiu. Un băiat manierat, aristocratic de chel, şi care e bănuit de multă vreme la noi în poliţie că ar fi pederast, date fiind manierele lui şi felul în care se uită la tinerii de prin barurile aflate în apropierea şcolilor. Fapt e că viaţa lui privată (în engleză *private life*) e fără pată. Bernardin trăieşte singur şi decent. Niciodată n-a fost surprins cu mâna în prohab. Ştii cum arată uniforma unui gardian? N-are nimic imprevizibil. Nu comportă nici o fantezie. Ei bine, cea a lui Bernardin, fiind absolut conformă regulamentului, pare diferită. Şi ştii de ce? Pentru că şi-o face de comandă la un văr care-i croitor.

Faptul că nu poartă chipiu îl înnobilează. Nimic mai ridicul ca cel al agenţilor noştri! Tubul ăla negru cu cozoroc orizontal le conferă un aspect caraghios care impietează asupra demnităţii lor. Impresia mea este că a venit momentul să se adapteze timpurilor noi uniforma reprezentanţilor legii. Data viitoare când voi fi primit la Elysée, îmi promit să-i strecor două cuvinte preşedintelui.

Toate astea fiindcă veni vorba de falsul pederast Bernardin. Bérurier îi povesteşte viaţa domestică, de câtă autoritate trebuie să facă dovadă faţă de Berthe a lui, de noul afront al portăresei care îl urăşte de multă vreme şi care, ultima găselniţă machiavelică, le-a răsturnat un borcan de miere pe ştergător.

Pinaud moţăie.

Da, Pinuche! Îţi aduci aminte că dispăruse din faţa birourilor

Aeroflotului? Ei bine, boşorogul a fost recuperat, la puţin timp după aceea, în circumstanţe pe care ţi levoi relata la vremea lor, când are să-mi convină mie.

Văzându-mă că apar, Grasu se ridică.

– Tonio, fir-ar să fie, în sfârşit ai venit. Ai sosit la timp pentru clientul tău?

– Din păcate am întârziat cu vreo douăzeci de minute.

– Eu, cu şi mai puţin.

– Povesteşte!

ROMA

Femeia tricota în parcul Villa Borghese. Băieţelul ei (doi ani şi ceva) se juca la trei metri de ea, pe iarbă. O fermecătoare tânără blondă (un blond care părea natural, dar nu puteai să-i ceri să-ţi arate şi regiunea inghinală), îmbrăcată într-o fustă de la Nina Ricci şi un taior roşu armonizat cu un lanţ de aur, tocmai trecea pe acolo. Avea o poşetă bej, din piele de crocodil, agăţată de umăr. Cea care se plimba părea bogată şi tristă, două lucruri care nu sunt incompatibile, indiferent de ce-ar gândi sărăntocii. Se opri pentru a admira copilul.

– Ce frumos e! exclamă ea. Cum te cheamă?

– Îl cheamă Angelo, făcu mama flatată.

– I se potriveşte foarte bine, o asigură tânăra, ghemuindu-se în faţa copilului.

Acesta ţinea o căldăruşă din plastic decorată cu o barcă cu pânze şi smulgea stângaci fire de iarbă pe care le băga în recipient.

Un domn grav, îmbrăcat în culori închise, purtătorul unei mustăţi frumoase sare cu piper, se opri în dreptul băncii.

– Îmi permiteţi, doamnă? o întrebă el pe mamă.

Fără a aştepta permisiunea ei, care n-avea nici un motiv să-i fie refuzată, el se aşeză, foarte civilizat, în capătul opus al băncii. Evident, nu era un vicios care-şi propusese să inoportuneze o mamă tânără.

Se lăsă o scurtă tăcere. Tânăra blondă găsise ceva care-l făcea să râdă pe micul Angelo.

– E adorabil, murmură domnul, ca vorbind pentru sine.

Mama afişă un nou surâs de mulţumire. Succesul repurtat de

copilul ei o copleşea. Îşi pregătea cuvintele cum să-i povestească totul lui Aldo, soţul ei.

– Câţi ani are? întrebă domnul.

– Doi ani şi patru luni.

– E foarte mare pentru vârsta lui.

– Da, îl îmbrac de pe acum ca pentru patru ani.

– Nu mă mir. E primul copil?

– Da.

– Un băiat pentru început, iată ceva care face plăcere întotdeauna părinţilor. Continuitatea numelui e asigurată!

Şi începu să râdă.

Râse şi mama.

Tânăra blondă culegea bănuţei şi le împletea codiţele ca să alcătuiască o ghirlandă gingaşă; fascinat, micuţul se ţinea după ea pe pajişte.

– Doamna aceasta pare fericită că se poate juca împreună cu el, observă bărbatul.

– Într-adevăr, remarcă şi mama; fără îndoială îi aminteşte de vreun copil al ei.

– De ce nu, oftă domnul.

Se lăsă o nouă tăcere tulburată de vacarmul oraşului. Pe o alee apropiată doi puşti se străduiau să meargă pe biciclete cu pinioni ficşi. Dispărură în scârţâitul plângător al maşinăriilor lor.

– Nimic nu-i mai frumos ca un copil, oftă domnul.

– Dumneavoastră aveţi? se informă politicos mama.

– Da, însă sunt mari. Totuşi au rămas copilaşii mei, deşi seamănă a bărbaţi. Ne-ar place să-i păstrăm aşa cum e al dumneavoastră, doamnă. Realizaţi ce dimensiuni are fericirea de care vă bucuraţi?

– Dumnezeule mare, bineînţeles, îl asigură energic mama.

– Şi această fericire, dragă doamnă, sunt convins că n-are preţ pentru dumneavoastră.

– Ah, cert! exclamă tânăra femeie din toată inima.

Domnul scoase nişte ochelari de soare din buzunarul superior. Îi şterse minuţios cu ajutorul batistei, şi-i puse pe nas.

– Pentru dumneavoastră n-are preţ, dar pentru mine, vai, are cinci sute de mii de lire.

Mama se uită la persoana de pe bancă fără să priceapă.

– Ce înţelegeţi prin asta? întrebă ea.

– Înţeleg că va trebui să-mi vărsaţi cinci sute de mii de lire dacă ţineţi să mai aveţi copilul, dragă doamnă. Priviţi: fermecătoarea blondă, care se joacă aşa de frumos cu el, se află acum la capătul peluzei. Remarcaţi Fiat-ul alb staţionat lângă grilaj? E al ei. Îi vor trebui exact zece secunde ca să intre în el împreună cu deliciosul bambino şi să demareze.

Se apropie de mama care pălise şi-i arătă o seringă ţinută în podul palmei stângi. O seringă minusculă, ale cărei dimensiuni reduse o făceau să pară şi mai de temut decât una obişnuită.

– Dacă mişcaţi, vă înfig acul în carne, doamnă, şi veţi fi instantaneu neutralizată. Credeţi-mă, e mai indicat să rămâneţi calmă. Totul se poate derula fără probleme. Dumneavoastră ne daţi cele cinci sute de mii de lire şi noi plecăm, lăsându-vă deplină fericirea maternă. Gândiţi-vă la modicitatea exigenţelor noastre. În fiecare zi aproape, în Italia sunt răpiţi copii care nu se înapoiază decât pe miliarde de lire. Miliarde. Iar eu nu vă cer decât jumătate de milion într-o monedă în plină depreciere. E aproape meschin; sper, pentru standing-ul meu, că n-o s-o mai spuneţi la nimeni.

Tânăra mamă îşi privea copilul ca prin ceaţă. Aceasta continua să râdă şi să se zbenguie cu eleganta blondă în taior roşu. Vocea liniştită a bărbatului îi exacerba disperarea. Ar fi vrut să strige, să alerge la Angelo şi să-l strângă în braţe. Dar vecinul ei de bancă ţinea perfida seringă la vedere, fără să-şi ia nici un fel de precauţii. Parcul, în acel loc, era pustiu. Cert, se zărea lume, se auzeau zgomote dar ea se afla ferită de agitaţie într-un soi de *no man's land* de verdeaţă.

– Aproape că n-am nici un ban asupra mea, se bâlbâi ea.

– Dacă nu aveţi, mergem să căutăm la dumneavoastră acasă. Presupun că nu locuiţi departe de aici, o dată ce aţi venit pe jos.

– Dar...

– Să nu vă temeţi pentru copil, o asigură bărbatul. Colaboratoarea mea... va continua să se joace cu el până ne întoarcem; e o persoană de încredere şi care adoră copilaşii.

Deşi cuvintele lui ar fi putut să pară ironice, el se exprima pe un ton extrem de călduros şi convingător.

– Hai să mergem, declară bărbatul, ridicându-se. Şi aveţi grijă, dragă doamnă, să nu faceţi nici o tentativă supărătoare. N-are rost să vă compromiteţi fericirea căminului pentru cinci sute de mii de lire.

Se ridică şi ea. Lucru ciudat, nu se putea împiedica să nu aibă încredere în tânăra blondă. Când se îndepărtară, aceasta le adresă un semn cu mâna, cum faci când nişte cunoştinţe trec prin apropiere.

– Unde locuiţi? întrebă bărbatul.

– Via Lombardia.

– Într-adevăr, e la doi paşi. Frumos cartier. Trebuie că sunteţi bogaţi, nu-i aşa? Aş putea să vă cer mai mult, dar am cuvânt.

Tânăra mamă nu-i răspunse. O durea inima şi picioarele îi tremurau la fiecare pas. La un moment dat, chiar se împiedică şi bărbatul fu cel care o susţinu de braţ.

– Trăim nişte vremuri demente, nu-i aşa? oftă tâlharul. Cine mi-ar fi putut prezice că într-o bună zi am să ajung să-mi câştig existenţa în acest mod dezonorant...

Râse lugubru.

– Am fost crescut cu principii şi am un unchi cardinal, draga mea!

Dar reflecţiile lui o lăsau pe tânăra femeie de gheaţă. Nu se gândea decât la micuţul părăsit pe iarbă.

Ajunseră în faţa unui imobil opulent din piatră de construcţii şlefuită.

În clipa în care intrară sub portal, mama se opri o clipă şi murmură:

– Ar fi mai bine să mă aşteptaţi aici.

Tipul cu ochelarii de soare pufni în râs:

– Ah, aşa, vă bateţi joc de mine, dragă doamnă!

– Adică vreau să...

– Da?

– Soţul meu e acasă.

– Şi?

– În general, nu deschide la nimeni.

– Nici măcar soţiei lui?

– Ba da, însă dacă mă vede cu cineva pe care nu-l cunoaşte...

Bărbatul se miră:

– Vreţi să-mi daţi de înţeles că soţul dumneavoastră e o persoană hăituită care se baricadează la el acasă?

– Nu-i vorba chiar de aşa ceva, dar...

– Dar?

Femeia se înfurie:

– Asta nu vă priveşte. Vreţi cinci sute de mii de lire, nu-i aşa? Perfect: am să vi le dau; dar n-am de gând să vă povestesc viaţa noastră!

– Nu te ambala, frumoaso! rosti sec călăul tinerei mame. N-aveţi cheile casei?

– Nu.

Bărbatul căzu pe gânduri.

– Foarte bine. Am să mă ascund cât o să sunaţi la uşă. Când are să deschidă, opriţi-vă în uşă şi explicaţi-i că nu sunteţi singură.

ROMA *(urmare)*

Acesta este contracâmpul capitolului precedent

Bine instalat într-un fotoliu adânc, Aldo Petrini citea o carte groasă tradusă din americană. Din când în când, îşi încreţea nasul din cauza mirosurilor din bucătărie, care pluteau în tot apartamentul. Din ajun, tipul gras debarcat din Franţa îşi petrecea timpul devorând, sub pretext că sărise peste o masă din pricina unei greve a furnizorilor care alimentau de obicei zborurile *Alitalia*. Acum, garda lui de corp îşi prepara spaghete cu cârnăciori, şi miesme de ulei încins impregnau elegantul apartament. În rest, un om cumsecade, acest Bérurier. Deschis, cu maniere din topor, dar poliţist eficient, care începuse prin a examina apartamentul cu cea mai mare grijă, astupând ferestrele care i se păreau expuse, instalând zăvoare şi o placă blindată la uşă, pe scurt luând toate măsurile pentru a rezista la un asediu dacă ar fi fost cazul. A expediat-o chiar şi pe bonă, de ale cărei eventuale prostii se temea, afirmând că era în stare s-o înlocuiască la plita de gătit.

Mulţumit de sine, mânca şi iar mânca, cocoloşindu-l pe Aldo Petrini cu autoritatea lui binevoitoare.

Se auzi o sonerie într-un ritm convenit.

– Staţi aşa să mă uit eu mai întâi! strigă Bérurier ieşind din bucătărie plin de făină, unsuros, strălucind de sudoare şi pictat cu sos de tomate.

– E soţia mea, interveni Aldo Petrini, recunosc felul cum sună ea.

Mai prompt decât îngerul lui păzitor, dădu fuga la uşă.

– Da, ea e! confirmă Petrini.

Liniştit, Alexandre-Benoît Bérurier se întoarse la bucătăria „lui" grijuliu să nu lase prea mult spaghetele în apa clocotită.

Aldo Petrini acţionă încuietorile şi zăvoarele pentru a-i deschide soţiei. Era panicat că nu-l zărise pe micuţul Angelo împreună cu consoarta lui.

– Ei bine, ce s-a întâmplat? întrebă Aldo.

Dar nu avu timp să spună mai mult. O formă întunecată îi sări în faţă, împingând uşa de perete: un bărbat cu mustaţă, purtând ochelari de soare. Ţinea în mână un pumnal cu lama foarte lungă şi foarte subţire pe care o propti în burta lui Aldo Petrini.

– Nici un cuvânt, porunci el.

Din bucătărie răzbea un zgomot de cratiţe şi frânturi dintr-un cântec în care era vorba de plăpumari.

Omul îi făcu semn tinerei femei să intre şi să închidă uşa.

Ea ascultă. Petrini era verde de frică.

– Ce-i cu copilul? îşi întrebă el soţia fără s-o privească.

– Nu-l ameninţă nici un pericol, făcu omul cu pumnalul.

Apoi, întrebă arătând spre interiorul apartamentului cu o mişcare a bărbiei:

– Cine mai e aici?

– Garda mea de corp.

Omul zâmbi imperceptibil.

– Doamnă, şopti el, vă cer să vă păstraţi sângele rece, gândiţi-vă la copil.

Şi după ce termină de vorbit, cu o lovitură bruscă, înfipse lama în măruntaiele lui Aldo Petrini, după ce se încordase de parcă ar fi avut de gând să forţeze o uşă. Femeia nu înţelese imediat. Aldo îşi lăsă mâinile pe umerii agresorului, mai mult pentru a se agăţa de el decât pentru a-l respinge.

Omul profită de poziţia victimei pentru a apăsa de sus în jos mânerul pumnalului. Pântecul lui Petrini se sfâşiă fără zgomot şi viscerele se răspândiră în afara hainelor.

Asasinul îl susţinu pe Aldo Petrini ca să-l poată întinde pe covor.

Mama micuţului Angelo tăcea întruna, privind fără să-i vină a crede că totul era adevărat.

Asasinul şterse lama cuţitului de halatul de catifea al mortului, apoi băgă arma în buzunar.

– Vă duceţi după copil peste cinci minute! îi recomandă el.

Ieşi grăbit şi coborî în goană scara pustie.

Femeia blondă îl aştepta în faţa intrării, la volanul unui Fiat alb.

– Şi copilul? întrebă omul.

– Se joacă pe iarbă, nu-ţi bate capul pentru el.

Şi maşina dispăru.

În apartamentul situat la etajul doi al imobilului, un glas de beţiv urla din bucătărie:

– N-aveţi ceva parmezan în casa asta?

ORVILLIERS

După ce am păşit peste şaisprezece farfurioare pentru pisici, destinate celor mai desmoştenite din comună, am izbutit să ajung la clopoţelul acţionat de un lanţ. Şi iată-mă sunând vibrant.

Trebuie că am agitat lanţul cu prea mare violenţă, după gustul locatarului, pentru că o voce mai grasă ca un recipient de prăjit cartofi izbucneşte din interior şi se apropie devenind din ce în ce mai supărată:

– Hai! gata, gata, ce naiba!

Uşa se deschide şi în prag apare o fiinţă incalificabilă, botoasă cu ochii ca două butoane numai ce apăsate. Poartă un pantalon de muncitor la canalizare, un corsaj negru şi ochelari de sudor pe frunte. Fiinţa degajă un miros de cositor topit, de unsoare, de acid şi de nu mai ştiu ce încă.

– Hei, ce vrei, ăăă? latră la mine.

Cum mai pute şi a usturoi, cu titlu de primă, mă dau un pas îndărat, precum calul generalului Hugo când un nenorocit de maur şi-a descărcat arma asupra lui, ticălosul, chiar în momentul în care i se aducea o cupă mică de vin.

– Vă rog să mă scuzaţi, domnule, ah, doamnă. Aş vrea să vorbesc cu profesorul Roger Léon.

– Eu sunt! afirmă creatura abdominală. Ce doriţi?

– Să stăm câteva minute de vorbă. Sunt de la poliţie.

Roger Léon îşi drege glasul şi propulsează un scuipat peste umărul meu drept.

– De unde?

– De la poliţie, doamn... oh, domnule!

– N-am maşină! îmi răspunde ironic „creatura".

– Eu am, ripostez imediat.

E nevoie de un fleac pentru a-i descumpăni pe ăştia fioroşi. Uneori e destul să fii în contrasens. Îl iei la trei păzeşte pe un individ recalcitrant şi imediat se fâstâceşte. Nu chiar întotdeauna, dar se mai întâmplă. Astfel că, răspunsul meu aiuristic siderează creatura. În aşa hal că nu mai ştie de unde s-o apuce. Am remarcat, pedagogii, o câţi încă, o dată scoşi de pe şine, se zăpăcesc urgent. Smulge-i pe oameni din elementul lor, ăsta-i secretul, pentru a-i învinge. Nu-i lăsa să-şi înfigă zdravăn rădăcinile în mediul lor.

Profesorul Roger Léon îmi spune intru. Merită să-i vezi locuinţa. O excepţie! A dărâmat toţi pereţii despărţitori ai maghernitei, mai puţin plafonul, obţinând astfel o încăpere mare baroc. Într-un colţ patul, într-un colţ bucătăria, într-un colţ biroul plin de teancuri de cărţi şi tratate de magie neagră, claie peste grămadă, într-un colţ atelierul. Aici sudează cu flacără autogenă. Aparatul lui duduie încă mai ceva ca un Boeing. Buteliile cu aer comprimat sunt peste tot în peştera lui. Eu aş plăti oricât ca să aflu cărui sex îi aparţine. Masculin, feminin sau neutru? Văd această fiinţă ca fiind intrazitivă. Nişte boaşe prost cramponate de un clitoris, dacă te prinzi! Fără o formulare cu ajutorul unui substantiv, verb sau atribut, mai ales fără atribute!

E haios cu ochelarii de sudor lipiţi de cap, deasupra ochilor ca nişte chisturi. O protuberanţă la nivelul pieptului creează neplăcerile, cruda incertitudine. Jules sau Julie? Ori Julon?

– Ce vreţi de la mine?

– Am venit în legătură cu un text pasionant redactat de dumneavoastră despre rasa baltică în...

– Oh! ar fi trebuit să spuneţi de la început. Se înconjoară în atâtea mistere, păcătosul de Polichinelle! Aşteptaţi, am dat peste adresă, dar a trebuit să golesc tot podul. Cincisprezece lăzi cu hârţoage!...

Se îndreaptă spre o parte a biroului, ridică o piatră de zece kilograme folosită drept prespapier şi ia o foaie de hârtie în pătrăţele ruptă dintr-un caiet de şcolar.

– Aţi fi putut să telefonaţi ca să evitaţi drumul, poftim!

Citesc un nume, o adresă:

„Nicéphore Péloche, les Cormorans, Bézuquet Plage, Calvados".

– Bineînţeles, crabul ăsta bătrân n-a telefonat, rosteşte profesorul(?).

Bag adresa în buzunar şi mulţumesc. Dar nu-mi vine să plec fără a afla mai multe, că altminteri aş risca să mor idiot.

– O adresă e utilă întotdeauna, spun eu, dar tebuie să ştii la cine se referă.

Profesorul (?) Léon îşi apasă puternic degetul mare pe nara stângă; nu: stai aşa, pe nara dreaptă pentru că stă cu faţa la mine, şi suflă cu o presiune de 4 kile şi jumătate.

Pleacă din el nişte rebuturi. Se şterge cu cotul.

– Îţi baţi joc de mine, poliţist nenorocit? mă întreabă el cu o grosolănie care ar lăsa căscată scoica unei interprete la armoniu, virgină de şaizeci de ani.

Apoi, tipul (?) îşi revine.

– Dacă stau bine şi mă gândesc, poate că n-ai fost dumneata cel care mi-a telefonat ca să mă întrebe de identitatea şi adresa ilustratorului meu?

– Ba da, ba da, domnule, doamnă, eu am fost acela! mint fugind până la maşină unde Béru ascultă radio Luxemburg.

BEZUQUET PLACE

Vântul se înverşunează pe plaja pustie. Cade o ploaie fină, 6% indexată. Dunele se văluresc până la infinit, zburlite de tufe vegetative.

Domnul Nicéphore Péloche locuieşte într-o căsuţă din prefabricate, la marginea localităţii.

Nisipul îi pune stăpânire pe grădiniţă. Se infiltrează în vălurele perfide. Oprit o clipă în josul îngrăditurii, ia cu asalt varza firavă, care se crede într-o grădină de zarzavat, unde sârmele de rufe produc zgomote metalice, lovindu-se de prăjini (mereu preocupat de imagini plastice! Bravo, San-Antonio. Jean-Francois Revel de la Academia Franceză).

După ce am împins portiţa umilă care serveşte de poartă fără să servească la nimic, ne apropiem de casă. Vântul învârtejit, care trânteşte obloanele, ne-a şi deschis uşa, ca o invitaţie.

Avem o vedere de ansamblu asupra următoarelor: o bucătărie-cameră de zi, un acvariu cu un peşte roşu neurastenic şi un lampadar cu abajurul din rafie verde şi galbenă (de toată frumuseţea).

Înăuntru sunt trei persoane: doi bărbaţi şi o femeie. Cel mai vârstânic dintre bărbaţi e orb. Celălalt nu-i sexagenar. Dama e grasă şi împuţită. Orbul mănâncă o supă făcând un zgomot mare, suflând în ea s-o răcească, dacă nu cumva procedează astfel pentru inocenta plăcere de a-şi risipi prin gură stropii de fiertură?

Pe lumea asta ai de-a face cu toate gusturile.

Cel mai tânăr dintre bărbaţi şi-a depărtat scaunul de masă şi s-a aşezat în bie, cu pieptul împins înainte şi cu picioarele desfăcute. Dama

cea grasă îl suge magistral şi expres, very avid, de parcă ar fi luat foc pe undeva şi un pompier s-ar fi impus de urgenţă. Beneficiarul operaţiunii gustă plăcerea zgomotos.

– Ah! ah! ce bun e, ce bună e, ce bună e! intonează el.

Bătrânul ţine să sublinieze:

– De bună, nimic de zis, e bună. Rareori am mâncat o supă ca asta. Ai pus şi câteva frunze de salată înăuntru, Ninette?

– Pu'in mă'ar! rectifică femeia fără să se întrerupă.

– Ce?

– Pu'in mă'ar! repetă ea.

– Ei comedie, Ninette, nu mai vorbi cu gura plină! se supără orbul.

Lacoma îşi lasă pacientul pentru patru silabe şi strigă:

– Puţin mărar!

După care îşi reia cursul operaţiilor, aspirând şi refulând.

– Asta era, mărar, repetă bătrânul satisfăcut. Îmi spuneam că parcă ar avea un gust de anason. Şi nu te-ai zgârcit cu untul. Se simte. Ai moştenit-o pe biata maică-ta, Ninette, de faci aşa supă bună. Ea era regina supelor şi ciorbelor. Dumnezeu s-o odihnească.

Şi se închină.

Numita Ninette se închină şi ea peste mădularul partenerului ei pentru „Şi al Fiului şi al Sfântului Duh" şi pe sub el pentru „Amin"... Dar Dumnezeu, ai fi stupid să crezi că-i vexat. Lui îi place să fie inserat între manifestările cotidianului nostru.

Idioţii îşi imaginează că trebuie să-i oferim doar durerile, relele şi diverse alte porcării. Aşa ceva n-ar avea nici un haz! De ce nu i-am dedica coiturile frumoase şi sforăitoare, bucuriile debordante, pasiunile şi stările noastre de uşurare? N-ar exista nici o raţiune să-l privăm de toate astea. De ce să-l amestecăm mereu în necazuri ca să-i frângem inima pe termen lung. Şi salvează-mă de asta, şi dă-mi aia! Ia spune, prietene, şi lui i-o fi plăcând frişca! Şi să joace la cursele de cai! Şi orgasmele impetuoase!

Dezmăţata măreşte viteza. Gâl, gâl, gâl!

– Ninette, bombăne bătrânul, mănâncă frumos, te rog! Aşa te-am învăţat eu, să sorbi cu atâta zgomot supa?

Orbul e genul care protestează întruna. Moş-dojană. Pe fiica lui, deşi a trecut binişor de cincizeci de ani, o vede mereu ca pe o fetiţă şi continuă să-i desăvârşească educaţia.

Din fericire, cel asupra căruia se activează femeia şi-a împlinit destinul şi-şi acordă o plăcere de toată frumuseţea, strigând din nou că-i bună; bună, bună, straşnic de bună.

El strigă, dar dezmăţata se îneacă. Atunci cecitatea pune punctul pe „i". Iată-l pe orb că trage un pumn alături de farfurie.

– Nicéphore, declară el. Eu am fost primul care a recunoscut că supa asta e grozavă, dar de aici şi până a striga aşa întruna asta nu mai e masă. Dacă ai face dragoste n-ai urla mai tare.

Nicéphore îşi cere scuze de la tata-socru şi începe să-şi mănânce supa care se răceşte.

– Are prea mult mărar şi nu-i destul de iute, îi spune nevesti-sii pe un ton morocănos.

A sosit momentul să intervenim[1].

* * *

Nicéphore, când consoarta nu-i aprinde pipa la antreuri, e un om mărunt, serios, vag dezamăgit, care priveşte viaţa prin vizorul aparatului de fotografiat.

Sosirea noastră neaşteptată îl şochează puţin.

– Sunt la masă, obiectează el.

– Ştiu, îi răspund, de când am sosit, v-am tot lăsat timp să suflaţi în supă.

Tresare şi-şi muşcă buzele.

Apoi, îi aruncă o privire orbului, căruia nu-i scapă nimic.

[1] Într-o zi am să scriu totul în alexandrini şi ai să vezi atunci cum am să-l am la degetul mic pe nenea Corneille. (n.a.)

– Îmi dai voie, tată, să-i răspund domnului acesta? întreabă el.

Bătrânul pufăie de nemulţumit ce-i. Apoi se adresează fiicei lui:

– Ninette, fata mea, ce avem după supă?

– Restul de friptură de viţel cu maioneză.

– Atunci, nu riscă să se răcească, rosteşte bătrânul orb. Dacă nu durează mult, domnii n-au decât să te întrebe ce doresc. Sper că n-ai făcut vreo prostie cu maşina, Nicéphore? Goneşti întotdeauna ca un nebun.

Haios, cât de unanim se comportă oamenii, când apare la ei un poliţist şi sunt cinstiţi, imediat se gândesc la maşină.

Îi prezint portretul reprezentantei rasei baltice.

– Donule Péloche, dumneavoastră aţi făcut această fotografie?

Îşi clatină capul osos. Are părul dat pe spate şi tuns drept, ca ramurile unei salcii plângăreţe tăiate sub formă de umbrelă deschisă.

– De fapt eu am copiat-o după un ziar finlandez, în timpul unei călătorii făcute în Scandinavia, înainte de căsătorie.

– Şi sunteţi căsătorit de mult, domnule Péloche?

– De şase luni.

– Ah, formaţi un cuplu tânăr, plin de... de vervă, îl complimentez eu.

Nicéphore îşi muşcă buzele. E modul lui de a-şi manifesta timiditatea.

– Deci, reiau eu, aţi reprodus fotografia dintr-un ziar; pentru ce motive?

– Am fost frapat de trăsăturile acestei femei. De tipul ei foarte distinct. Mi se întâmplă adesea să reproduc parţial o fotografie.

– Parţial, spuneţi? această tânără nu era deci singură în imagine?

– Se afla în compania unui bărbat.

– Şi vă reamintiţi identitatea cuplului?

Nicéphore îşi încheie prohabul.

– Da de unde! Nu citesc în finlandeză.

– Prin urmare n-aveţi nici o idee în legătură cu articolul ilustrat de această fotografie?

– Nici cea mai mică...

Bătrânul începe să dea semne de nerăbdare ciocănind în pahar cu lama cuţitului. Bérurier s-a desprins de lângă masă şi s-a proptit dinaintea servantei. După mişcarea lentă şi regulată a umerilor înţeleg că mănâncă. Ce? Mister.

E o manie care se dezvoltă la el din ce în ce mai mult. De cum intră la cineva în casă începe să caute produse comestibile.

– Vă amintiţi măcar de numele ziarului?

– L-am notat pentru a da referinţe despre fotografie, dacă s-ar fi ivit situaţia.

– Nu-i menţionat în atlas.

– Pentru că editorul e un tontălău care uită orice, bodogăne Nicéphore. Mă duc să vi-l caut.

– Asta nu! se înfurie orbul. Trebuie să ne continuăm masa. Destul cu vizitele astea intempestive...

Dar ginerele îl calmează.

– Registrul e pe birou, tată, nu durează decât un minut.

– Bine. Friptura e tăiată, Ninette? Dacă nu, treci la treabă ca să câştigăm timp.

– Este, tată.

– Perfect. Eşti sigură că maioneza nu ţi s-a tăiat?

– E foarte consistentă, papa.

Fotograful revine, aducând un caiet mare cu scoarţele din pânză neagră.

– E vorba de un hebdomadar *Dypaä Cekkoneri*. Numărul 824 din octombrie 1967.

Notez aceste informaţii pe dosul fotografiei. Apoi, privirea mi se întoarce asupra frumoasei tinere. Încerc să mi-o imaginez cu zece ani în plus.

– Mulţumesc, asta ar fi tot. Mii de scuze că v-am tulburat masa, domnilor, doamnă. Vii, Béru?

Grasul dondăne ceva vag. Se exprimă mai puţin distinct decât tânăra căsătorită când era cu gură plină.

Trecusem de portiţă când s-a declanşat scandalul în interiorul bojdeucii din prefabricate.

– Nenorocire! Grasu' tot Gras!

– Ce Gas, Ninette, explică-te!

– Grasu' care era cu Frumosu'!

– Şi ce-i cu Grasu'?

– A mâncat toată friptura. A zvântat până şi maioneza.

Grăbim pasul până la maşină.

HELSINKI

Foarte frumos oraş, într-adevăr, şi care n-are nimic comun cu Abidjanul, orice ar pretinde ghidul Hékar. Multe clădiri din sticlă şi metal. Circulaţia mai mică decât la Paris. Un cer de o limpezime încât ai impresia că posezi o vedere bună, ăsta ar fi esenţialul. Ce-ai vrea să-ţi mai spun în plus, umflatule? N-ai decât să te duci acolo!

După ce am gustat o masă excelentă la bord: somon crud sărat, pateuri, alcool de Chplaatz, am debarcat proaspeţi şi bine dispuşi pe pământ finlandez.

Un taxi Mercedes diezel, pilotat de un finlandez mai puţin blond ca în prospecte, dar cu mult mai prostănac, ne-a condus la redacţia ziarului *Dypaä Cekkoneri*. Se află în plin centrul oraşului, imediat pe stânga când priveşti statuia care reprezintă un hering de Baltica.

Local ultramodern. Foarte luminos. Pereţii recepţiei sunt decoraţi cu motive în culori fără echivoc. Nu te-ai crede nici în ruptul capului în redacţia unui ziar. Dacă le-ai vedea pe ale noastre, sufocate, mirosind a cazarmă, a cerneală proaspătă şi a miasme de sandviciuri uitate sub o mobilă, într-o încăpere în care nu se face curăţenie. Bum!

Aici, e atât de nou, lustruit, dezodorizat, dezumanizat că nu adie nici măcar a cerneală, de-ai crede că ziarul e tipărit cu „Prompto Citron".

O demoazelă extraformidabilosublimă e la „Informaţii", într-o rochie albastră de ofiţereasă care-i pune în valoare blondul foarte nordic. Plăcuţa aşezată pe pieptul ei anunţă că această bijuterie scandinavă se numeşte Chaglaate Paävu Paâpry. Foarte bine, n-am nimic împotrivă, fiecare se numeşte cum poate, şi vai de capul celui care va citi!

Aşa cum îţi spun: eu nu vorbesc finlandeza, cu atât mai mult finica, nici suedeza, asta mi-ar mai lipsi! Cu demoazelele ciripesc în englezeşte şi merge strună; din fericire. Sărmanii oameni, acolo sus, dacă n-ar şti decât limba lor, s-ar mai afla încă în caverne, fără încălzire centrală, gaze şi electricitate.

Îi explic superbisimei Chaglaate că aş vrea să răsfoiesc colecţia anului 1967. Îmi răspunde „cum-să-nu, -dacă-vreţi-să-mă-urmaţi" şi ne conduce spre un ascensor pentru început, iar eu încep prin a-i face de la zece centimetri un triplu mff mff mff din buze, ca atunci când te uiţi la preşedintele Giscard spunând madame, mademoiselle, monsieur, iar sonorul televizorului e în pană. Asta o determină să zâmbească trandafiriu, ceea ce văzând, prind curaj, îi iau mâna şi i-o lipesc de pantalon pentru a-i proba cât de regulat respir când nu tuşesc.

E captivată.

După care, ieşim din ascensor. Asta e, am ajuns în partea cea mai de sus a clădirii. Ferestre largi deschid o panoramă asupra oraşului Helsinki şi atunci, zău aşa, înţeleg şi mai puţin de ce ghidul Hékar pretinde că ar semăna cu localitatea Abidjan. Centrul încăperii vaste e ocupat de un bloc de rafturi metalice repertoriate. E o fericire să cauţi ceva într-un loc atât de perfect organizat.

Anul 1967.

Caut cu degetul luna octombrie.

Prima săptămână are numărul 823.

O apuc în viteză pe a doua. Bum!

Coperta hebdomadarului reprezintă cultura de bumbac în nordul Laponiei. Îi vezi pe tata, mama, lapona şi eu culegând bumbac veseli, în vreme ce un copilaş le cântă din flaut ca să-şi mişte fundul mai repede, abrutizaţii!

Începe să-mi bată inima. Voi avea, în cele din urmă, explicaţia dorită?

Metodic, întorc paginile cu mâna stângă, dreapta aflându-se sub fusta Chaglaatei. Dar am să le schimb imediat, astfel o să meargă mai bine (în ce priveşte răsfoitul). Dacă ai vedea cum e scrisă finica, sfinte! Mania asta de a-l dubla pe „a", de a pune trema în lung şi-n lat, fir-ar

să fie! E un fel de a se singulariza cu mijloace eftine! Crede-mă, nu-s deloc simpli. Trăim într-o lume în care totul e denaturat. Uite de exemplu cultura literară a copiilor noştri. Pe la treisprezece sau paisprezece ani le scot untul cu Ronsard, du Bellay, Marot şi restul, încât bieţii copii se îngrozesc de aşa literaţi şi de franceza lor à la Jeanne d'Arc, greu de asimilat. Apoi, pe măsură ce ei cresc, se trece la secolul al şaptesprezecelea, pe urmă la al optsprezecelea, la al nouăsprezecelea. Când ajung la sfârşitul ciclului întâi, fiind copţi la minte, închid circuitul cu Proust şi San-Antonio. Dar fir-ar al naibii de treabă, trebuia început de la capătul ăstălalt! Să li se predea literatura pe care ei o vorbesc şi, pe măsură ce cresc şi se familiarizează, să se abordeze secolele timpurii, nu? Notează, vorbesc ca un om cinstit. Fiindcă, în cele din urmă, cine beneficiază de sistemul ăsta prostesc? Iubitul Sana, bineînţelesc. Iar pentru cei mici, ţine aici, fumează-l pe Ronsard! Dacă le-ai scotoci ghiozdanele, ai înţelege: „Tango chinezesc", „Ce-mi povesteşte o coadă de măgar", „Sucette Bulevard", iată ce-ai găsi, bine ascuns. Puştii noştri nu-s bătuţi în cap!

„...

Şi Samblancay fu un bătrân atât de neclintit.

Era îndemnat de toţi să-l spânzure

La Montfaucon pe locotenentul Maillart."

Trebuie să-l înghiţi pe Marot[1]! Ce Marot? Marochinier! Un plictisitor!

Frumos dar trist. Copii noştri sunt instruiţi în continuare cu şpaclul. Sunt tencuiţi cu ştiinţă fără să se ţină cont de viaţă. Concluzia, ei învaţă Istoria Franţei după Bérurier, amuzându-se, dar măcar o reţin fiindcă intenţia e deliberată.

Şi eu, isteţul, îţi umflu capul cu toate astea în momentul când

[1] *Clement Marot* (1496-1544) – poet francez. Valet de cameră al lui François I, a rămas fidel formelor tradiţionale ale Evului Mediu. Poet de curte plin de eleganţă. (n. tr.)

frunzăresc nr. 824 al acestui hebdomadar nordic care rimează cu istorie! Întorc paginile, întorc paginile fără a da peste fotografia mult aşteptată. Trebuie că domnul Péloche s-a înşelat. O fi nevoie oare să-mi extenuez temperamentul şi să iau la mână întreaga colecţie?

Demoazela Chaglaate freamătă în jurul mâinii mele, ca o giruetă pe axul ei. Şi-a închis ochii pe jumătate şi îngână cuvinte de neînţeles în dialectul ei polar.

– Ar trebui să-ţi iei valea, Grasule! îi sugerez.

Pricepe şi ricanează:

– Domnul comisar vrea să-şi acorde un interludiu cu zâna gheţurilor?

Totuşi, ca un om ce cunoaşte viaţa, cu necesităţile şi mizeriile ei, se îndepărtează pios.

Cu atât mai mult cu cât, potrivit primelor mele investigaţii ciorapii cu chilot n-au pus încă stăpânire pe regiunea Capului Nord.

Drăgălaşa nu aştepta decât aşa ceva. O împreunare latină, nu-i rea deloc! Bărbaţii lor, de acolo de sus, tot ce ştiu să facă e să tragă la rame pe cele şaizeci şi cinci de mii de lacuri şi să despice lemne. Napoli cu sărutul de foc nu-i cunoscut pe aici! Sunt nişte inoportuni, şi cu asta am spus tot.

Această nouă manieră de a trage butucii la ferăstrău, cu fundul pe colecţia anului 1967, cu picioarele ei fenomenale pe sub braţele mele, cu mâinile de ceafa mea, îi era necunoscută lui miss Septentrion. În punctul culminant al furiei împreunării, o smulg de pe suportul ei, pentru a o plimba puţin prin încăpere. Ca să-i arăt Helsinki Ceteska prin ferestrele largi. Acest mod de copulare se numeşte mai precis pelerinajul la origini. Natural, nu trebuie să ai picioarele de mămăligă şi nici mandrina din acadea ca să-l poţi executa de A la Q. Chaglaate se pierde cu firea. Respiră greu pe nas făcând aşa: „Ah raä. Raä. Raä!" Cu ochii daţi peste cap, cu părul biciuindu-i obrajii, în vreme ce ustensila mea îi scotoceşte sipetul. Oh! ce părere ai, pentru o fetiţă crescută pe o banchiză cu îngheţată pe băţ, s-o vezi luând foc! Un adevărat delir. O termin într-un vârtej căzăcesc, ca să n-o depeizez prea mult.

Apoi, o aşez din vârful suliţei pe nr. 824 al nenorocitului ei de ziar.

Tânăra face eforturi să-şi recapete suflul. Îşi caută din ochi drăgălaşul chiloţel pe care eu, în frenezia mea, l-am aruncat nu ştiu unde; nu-l găseşte, şi renunţă.

Ce-i mai haios e că n-am schimbat nici măcar un sărut. Nimic. Formidabila împreunare animală. Stare de urgenţă. De resurgenţă.

Sare jos râzând. Îmi vorbeşte într-o limbă plină de treme, cât să dregi cu ele toate trecerile de pietoni din Paris.

Şi pe urmă, observă că a boţit pagina 89 a revistei în timpul perierii. Era inerent să se ajungă şi aici, nu? După o utilizare în exces.

Cu podul palmei, încearcă să netezească dezastrul. Mă uit cum se activează mâna ei frumoasă. Delicat spectacol. Cineva care ar avea timp şi care ar şti vreo douăzeci de cuvinte în finlandeză pentru perioadele de transă, ar face din fata asta o capodoperă a acuplării.

Dar gândul meu o părăseşte. Descopăr că nu există pagina 88 a acestui exemplar din *Dypaä Cekkoneri*. În virtutea acestui fapt şi prin urmare, a dispărut şi pagina 87, nimic nefiind mai greu de executat decât să smulgi o pagină 88 fără să te atingi de pagina 87.

Încearcă şi dacă reuşeşti, ţi le cumpăr eu aşa separate.

O rog pe tânără să constate mutilarea suferită de exemplarul cu numărul 824. Dacă desfaci bine revista, îţi poţi da seama că pagina dispărută a fost decupată cu o lamă de brici. Micuţa Chaglaate se întristează, finlandezii, sau finezii, fiind oameni ordonaţi şi meticuloşi. Prin venele acestor mamifere curge numai sânge suedez. Dacă un firicel de păr nu stă la locul lui, se îmbolnăvesc.

– Presupun, îmi dau eu cu părerea, că mai există şi alte exemplare ale acestui număr?

– Bineînţeles, îmi răspunde ea, deşi e fără chiloţi. Să mergem în depozit.

De data asta mă duce la subsol. Bérurier ni se alătură în ascensor. Ceva mă surprinde în ţinuta lui. Are la buzunar o batistă mare, fantezi, pe care nu i-o văzusem la sosire. O batistă albă cu danteluţe seducătoare în talie şi în jurul coapselor.

HELSINKI *(urmare)*

Domnul Kipeët Pluokksonkuü, redactorul şef al revistei, e încremenit de consternare. Colecţia amputată de o foaie, iată ceva care perturbă în mod ciudat temeliile ziarului, şi ale lui proprii (în fine, aşa sper să fie).

E chel în întregime, rozaliu în întregime şi lipsit de importanţă tot în întregime. Fără să fie gras, obrajii îi sunt grei, fason *bull mastiff*, cu ochii de culoarea rachiului după ce ai terminat cireşile puse înăuntru la macerat (stau şi mă întreb de unde mai găsesc asemenea comparaţii. Trebuie probabil să ai mintea deranjată).

Bun, să trecem peste acest exemplar insipid. Dar beleaua e şi mai mare: în depozit nu există nici un 824! Asta-i bună! Bună de tot! Dacă ar avea o limbă comestibilă, viţelul ăsta, cred că ar arunca-o la pisici, declarându-se incapabil de a răspunde la întrebare!

Îl rog să-mi spună dacă îşi aminteşte de conţinutul paginilor 87 şi 88, dar cum ai vrea: în 67 nu era încă la *Dypaä Cekkoneri*. De altfel, întreaga redacţie s-a schimbat în 70 când fostul *Dypaä* a fuzionat cu *Nuüvelöbs*.

Rămânem cu buzele umflate, la fel de flămânzi.

Bérurier, care-şi potoleşte foamea devorând cât cuprinde sandviciuri cu friptură de ren, extrase din aparatul distribuitor, pus la dispoziţia ziariştilor, şi care – ce minune! – funcţionează şi cu jetoane de telefon franţuzeşti, Bérurier, cum ziceam, dă drumul unei ipoteze.

– Dacă vreţi să ştiţi părerea mea, tipilor, revista asta a dispărut de multişor. După mine, fotografia şi-a luat valea chiar în momentul apariţiei.

PARIS

– Ştii ceva în legătură cu al patrulea?

Ne aflăm tot în anticamera directorială, în aşteptarea Bătrânului. Îţi mai aduci aminte? Of! trebuie să-ţi pui la încercare materia cenuşie cu poliţista asta, dragule; după cum te plimb înainte şi înapoi, când precedând acţiunea, când alergând după fundul ei. Trebuie să lupti împotriva amorţirii creierului. Să naufragieze în propriul spirit e tot ce li se poate întâmpla mai rău oamenilor. Puţină gimnastică intelectuală nu strică. Bun, dacă există bătrâni retrograzi derutaţi de existenţă şi cărora le vine greu să urmărească firul, n-au decât să sară din mers, să se ducă fuguliţa acasă şi să nu-şi mai bată capul. Dar pe tineri îi îndemn să continue, să se ţină bine, să nu se lase demobilizaţi de schimbări de viteză. Pe Sana ăsta, l-am caracterizat în plus ca fiind şi un vagabond prin cronologie. Se impunea. Tot ceea ce s-a întâmplat a fost atât de rapid, de dezordnat, de hăcuit, de diferit şi multiplu.

Deci, îl aşteptăm pe Director. Mi-a trebuit o vreme să le explic brutala mea eschivare de la îndatoririle faţă de dama americană şi de la plata camerei. M-am prins care i-a fost calculul Bătrânului; a vrut să ia totul asupra lui, ca să ne bage bine în cap că numai el poate lua decizii. Inferiorii lipsiţi de şefii lor sunt nişte rotiţe fără remontoar. Asta ni se trage de la sistemul care suprimă iniţiativele. Un băiat, care ia vreuna, e pus urgent pe tuşă. Asta-i cauza că atâţia secunzi în materie de administraţie sunt nişte neisprăviţi, nişte tântălăi buni să care dosare, zeamă de tabac mestecat, creiere prăfuite, supuşi din natură, aprobaţionişti necondiţionaţi. Ei comandă inferiorilor. Autoritatea pentru ei se reduce la a transmite. Ăştia nu-s oameni, ci nişte curele.

Béru începe să-mi explice amănunţit eşecul lui de la Roma. Felul cum s-a lăsat înşelat de un individ cu un selfcontrol uluitor. Şi atunci ne recapitulăm tabloul crimelor anterioare, Arthur Rubinyol, decedat; Moshé Inkermann, decedat; Aldo Petrini, decedat! Punctual. Treabă îngrijită, impecabilă. Şi toţi trei asasinaţi în aceeaşi manieră: eventraţi. Primul de un leu, următorii doi cu jungherul. Dar mă sâcâie al patrulea.

– Nu, eu nu ştiu nimic, numai ce m-am întors; îl aştept pe Boss. Crezi că o să se întoarcă repede?

Îndoielile lui sunt risipite violent de glasul Tunsului, reverberat de casa ascensorului.

– Cum se face că găsesc cabina sus când mă întorc, Poilala?

Vocea pierită a brigadierului Poilala:

– A luat-o domnul Pinaud, domnule director, şi a omis s-o trimită la parter!

– Şi dumneata n-ai putut să faci treaba asta, ştiind că sunt plecat, Poilala? Te credeam mai bine organizat. Mă decepţionezi, Poilala. Într-adevăr, mă decepţionezi!

Tonul nefericitului Poilala, zdrobit de ruşine şi disperare, ar rupe inima unei anghinare.

– Am greşit, domnule di...

Arhichelul rămâne imperturbabil:

– Nu m-am aşteptat la un băiat ca dumneata, credeam că eşti serios...

În acest timp, cabina coboară torcând laborios şi hidraulic. Până ajunge ea ai putea face drumul dus întors, per pedes, de trei ori. Dar pentru Bătrânu, acest ascensor e sfânt fiindcă el reprezintă veritabila caleaşcă a puterii sale. Nimeni altul în afară de el n-are drept să-l folosească.

De altfel, reacţia lui vine la timp.

– Poilala!

– Da domnule, di...

– Cu ce drept César Pinaud s-a servit de ascensorul meu?

– Fiindcă... Ştiţi, nu se simte prea bine în momentul de faţă, domnule di...

– E capabil să meargă?

– Sigur, domnule di...

– Un om care poate să meargă, nu se simte niciodată foarte rău, Poilala.

– Ce-i drept, domnule di...

– Curios că nu eşti în stare să protejezi mai bine un ascensor directorial, plasat sub supravegherea dumitale. Poilala, băiete, unde îţi sunt minţile?

– Păi să vedeţi... eu... eu nu... eu...

Cabina a ajuns la destinaţie.

– Ce boşorog! rosteşte Bérurier dezgustat.

Bernardin tresare şi îşi înfige în ochii Grasului privirea de delator universal.

– De cine vorbeşti?

– Păi, de... ascensor! ripostează prudent Béru.

Bătrânu nu-i singur. Glasul lui surescitat spune ceva cu oncţiune, afectare şi iradiere a coardelor vocale.

– Desigur, acest ascensor nu-i foarte rapid, dar este extrem de fiabil. Nu l-am văzut în pană decât de două ori în treizeci de ani, trebuie să vă spun.

– *Wat do you say*? îi răspunde o voce de femeie.

Şi îşi fac apariţia, înghesuiţi unul în altul în cabina strâmtă, nas în nas, burtă în burtă, Bătrânul şi americanca „mea", care am impresia că a devenit teribil de a lui.

Chipurile lor vesele au păstrat acea lumină pe care actul carnal îl conferă celor satisfăcuţi. Un zâmbet sătul îi distanţează de restul lumii.

Bernardin dă fuga să deschidă uşa liftului şi face drepţi solemn şi devotat.

Bătrânu o roagă pe cucerirea „noastră" să iasă afară. Apoi se precipită. Îi deschide uşa capitonată a biroului său. Individa cu ochelarii bătuţi în diamante îmi gângureşte în trecere un:

– *Hello dear*! care nu-i cade bine Străbunului.

– O clipă, domnilor, ni se adresează el. Trebuie să mă ocup de doamna.

Şi dispar amândoi.

– Ce mai e şi cu bucăţica asta cărată după el? întreabă Alexandre Benoît.

– Domnul director nu dă socoteală nimănui în privinţa relaţiilor sale, observă Bernardin.

Pe individul ăsta, cu mutra lui servilă, ai avea chef să-l iei la pumni.

Trece destul de multă vreme. Apoi, zbârnie o sonerie, avertizându-l pe uşier că poate să ne introducă. Ceea ce şi face.

Eu intru primul. Béru după mine, dându-i braţul lui moş Pinaud, complet dărâmat.

Rămânem cu toţii stupefiaţi descoperind-o pe damă în biroul Bătrânului. Acesta din urmă stă în picioare în spatele ei, cu o mână sprijinită pe spetează fotoliului, şi cealaltă plonjată în decolteul americancei.

– Salut, tovarăşe director! behăie Pinuche ridicând pumnul.

Directorul rămâne siderat.

– Ce l-a apucat? ne întreabă.

– Ştiţi bine, domnule director, că după necazurile lui, Pinaud...

Tunsul pufăie nemulţumit.

– Dezbăraţi de maia asta cât mai repde posibil, declară el. Că altminteri, ar trebui să mi şi-l expediez într-o casă de sănătate.

– Tocmai a ieşit de acolo! obiectează Grasu.

Big Boss-ul mătură obiecţia cu o fluturare a manşetelor.

– Nici nu se pune problema ca un subordonat să mi se adreseze cu „tovarăşe", punct şi am terminat. Ştiu că *ei* au să vină într-o zi; dar când vor fi *ei* aici, eu am să fiu departe. Aţi înţeles?

Dintr-o mişcare, ca pentru a conjura viitorul îşi strecoară şi cealaltă mână în balcoanele vecinei mele de avion.

– S-ar părea, domnule director, că aţi revenit asupra proastei impresii produse de această damă, remarc eu cu răceală.

– Proastă impresie? Ce tot vorbeşte şi San-Antonio ăsta? Să ştii că ai devenit cam bizar, băiete! Proastă impresie, această distinsă persoană? O femeie de o asemenea ţinută. (Îi malaxează sânii cu toată laba). O străină încântătoare, îndrăgostită de cultura latină. Un exemplar de elită, a cărui feminintate izbucneşte prin toţi porii! Distinsă cât cuprinde. I-ai remarcat eleganţa de bonton? Şi bijuteriile? Ia spune, bijuteriile? Astea nu-s fleacuri, băiete. Pietre rare. Brazilia, de sub ei, e o mare producătoare, să nu uităm asta. Niciodată n-am întâlnit o femeie atât de femeie, ăsta-i adevărul. Bun, suntem între bărbaţi, fac abstracţie o clipă de cine sunt eu şi chiar de cine sunteţi voi pentru a ne găsi la unison. Fetiţa asta, domnilor, în ciuda clasei, a distincţiei de mare burgheză, posedă un temperament ştiţi ce fel? De foc! E o pasionată. Arde ca o flacără. Câte femei se pot lăuda cu aşa ceva, îmi spuneţi şi mie? Voi aştilalţi cunoaşteţi multe partenere care ştiu să facă dragoste à la ducele de Aumale? O nativă de dincolo de Atlantic! Nici o picătură de sânge francez în vine, am cercetat amândoi venind încoace. Am urcat pe arborele ei până la „Mayflower". Sânge franţuzesc, zero. Şi face dragoste ca o tigroaică, senzuală! Ce zici, destrăbălata mea frumoasă?

Şi îi strecoară un deget pe sub fuste. Bătrâna cotcodăceşte! Franţa *is good for her*. Ah! ce minunată călătorie.

Liric-man-ul continuă:

– O apoteoză, Dyana asta! Cât ne recompensează pentru La Fayette[1] şi că i-am ajutat să câştige războiul din 914 şi pe cel din 39! Ah! dacă aţi şti, domnilor, ce sursă de voluptate. Să cari după tine un posterior ca ăsta şi să execuţi asemenea mişcări de parcă ar fi cântărit doar patruzeci şi două de kilograme! Un tur de forţă, şi de şale! Mulţumesc, Doamne!

---

[1] *La Fayette* (1757-1834) – general şi om politic francez care a luat parte activă în războiul pentru independenţă din America, alături de insurgenţi. (n. tr.)

Îşi face semnul crucii de urgenţă.

– Era supărată, săraca! Te aştepta febril, San-Antonio, întreţinându-şi emoţiile cu un deget delicat. Chiar şi în cazul ăsta: un deget solitar în loc de mâna întreagă ea atâtea altele care displac chiar şi celor mai grăbiţi. Aţi reţinut, nu? Un deget! Şi nu-i decât o americancă. Asta-i o caracteristică latină, nu? Ba chiar chinezească, iată! Nu: japoneză! Asta era: japoneză! Infinit de japoneză. Rafinamentul extrem-oriental. O banală americancă, al cărei bărbat trebuie că face amor fără a lăsa din mână telefonul. Masculii siniştri de pe acolo, credeţi că devin erecţi, da de unde, e calculatorul de buzunar care te-ar induce în eroare! Iar ea, o superdotată a simţurilor: degeţelul, poziţia ducelui d'Aumale. Ah! ce straşnică femeie! Aproape că m-a violat! M-a antrenat în abisuri delectabile! Mi-a deschis porţile fericirii.

Ţoc! Ţoc!

O sărută pe gât.

– Dragă, scumpă femeie minunată! Te salut, o Americă! Ce mai contrează Antanta şi segregaţiile! Ţara azilului! Curul azilului! Te salut, frumos refugiu, adaugă Bătrânu, complet debusolat, frământând în prezent tenderul eroinei lui. „Pământ! Pământ!" striga matelotul lui Columb. „Cur! Cur!" aş adăuga eu! Ridică-te, flacără!

O forţează să se salte de pe scaun şi o face să pirueteze.

– Priviţi, domnilor! Vă prezint curul secolului!

Acum, vorbeşte cu dinţii încleştaţi, cu nările răsfrânte, respirând numai pe nas.

– Cât o navă, domnilor!

Şi începe să maseze, să frământe, să malaxeze.

– Vedeţi, ăsta înseamnă cur! N-a fost niciodată altceva. Şi nu va fi niciodată altceva. Când pătrunzi aici o dată, n-ai mai vrea să te retragi, dar te regragi, vrând-nevrând. Vă prezint locul meu de pensionare, domnilor! Sanctuarul meu. Steagul meu înstelat! Ahrrr! Ahrrr!

Se sufocă, nu cumva are să dea ortul popii? Nu. Înghite în ex-

tremis o gură de oxigen, îşi şterge ceafa cu batista şi suspină sprijinindu-se de umărul Dyanei:

– Ce bine e: ia loc fagurele meu de miere.

Şi pe urmă, se scurge un timp. Pinaud, indiferent, moţăie. Bérurier apoplectic, fixează rotunzimile atât de ridicate în slăvi ale americancei. Iar eu îmi spun că Străbunul, după ce trage la măsea e din ce în ce mai libidinos. Parcă ar fi obsedat; într-una din zile o să se trezească cu un scandal răsunător. O să dezvirgineze o copilă, Achille. Sau o să dezarticuleze o mamă-mare. Când un moşneag devine erect nu-ţi poţi da seama unde are să se oprească. Întotdeauna s-a vorbit despre temperamentul lui vulcanic, s-a şoptit despre abaterile lui nevinovate. Dar rămâneau mondene, marginale. Uite-l că acum face amor în biroul lui şi se aruncă asupra străinelor în tranzit (şi în transă). Al naibii moş! Îmi place. Când o să plece din poliţie, ca să cultive mimoze în proprietatea lui de pe Coasta de Azur, am să mă simt puţin orfan.

Soneria telefonului său interior începe să zbârnâie.

– Nu! nu şi iar nu! urlă el. Suntem în plină conferinţă. În ciuda manifestărilor lui furoase, telefonul sună din nou. Defrişatul îşi pierde controlul.

– Ei, fir-ar al naibii! strigă el.

Loveşte furca aparatului şi lasă receptorul pe mapă.

Abia atunci se deschide uşa şi apare un Bernardin pierit, mai verde ca un praz.

– Domnule director!

– Am zis să nu fiu deranjat! urlă nenea.

– Dar a venit domnul ministru, domnule director!

– Du-te şi te...

Dar se întrerupe brusc.

– Ce tot vorbeşte ăsta? Cum, domnul ministru? Unde? La ce serveşte aşa ceva? În ce constă?

– E chiar aici, şopteşte elegantul uşier.

– El? Nu-i cu putinţă, Bernardin! Ai luat-o razna! Te ţii de bancuri, băiete?

– E aici, repetă şi mai încet, deci mai neliniştitor, poliţistul cu croiala pe măsură.

Bătrânu se recompune după ce se descompusese.

– Ah! E aici? rosteşte el în şoaptă.

– Da, suflă Bernardin.

– Alături?

– Vrea să vă vadă de urgenţă în legătură cu afacerea, articulează uşierul pe un ton ceva mai ridicat, el care e băgat în toate secretele şefului cel mare.

Şi arată spre noi.

– Bun, bine, foarte bine, perfect, admirabil, teribil de onorat. Numără până la zece şi introdu-l! răspunde Bătrânu.

Îşi face fotoliul să pivoteze şi o înşfacă violent pe americancă.

– Spală putina de aici, destrăbălato! urlă el în surdină.

Aruncă o privire disperată spre uşa capitonată.

Dintr-o dată, hotărârea lui e luată.

– Bérurier, du-o pe târfuliţa asta în W.C.-ul meu: uşa mică din spatele bibliotecii şi ai grijă să nu mişte înainte de a da eu ordin. Nici o vorbuliţă! De altfel, purceaua asta nu vorbeşte decât în americană!

Grasu *exit* împreună cu dama năucită.

Te-ai crede în plin Feydeau, pentru că uşa oficială se deschide exact în secunda în care cea de la budă se închide. Îşi face apariţia ministrul de interne. Mai curând banal (bine a făcut Ponia că a renunţat la acest portofoliu ministerial, răii nu intră în atribuţiile lui). Serios, bineînţeles. Preocupat. E îmbrăcat pentru oraş ca şi pentru Cameră, nu de mămica şi tăticul, ci de un croitor care nu lucrează decât în tonuri otomnale.

Bătrânu se precipită.

– Domnule ministru! Ce onoare! Şi ce minunată surpriză! Îl cunoaşteţi pe unul dintre cei mai buni colaboratori ai mei, comisarul San-Antonio, care conduce brigada specială?

Strâng mâna distrată ce mi se întinde, declarându-mă onorat de un asemenea noroc picat din cer.

– Iar aici, e un brav subordonat, albit sub arme, ofiţerul de poliţie César Pinaud...

– Salut, tovarăşe ministru! behăie Pinuche.

Consternarea Bătrânului, stupoarea ministrului.

– Trebuie să-l acuzaţi, tocmai a ieşit din clinică, se bâlbâie Achille.

Ministrul rămâne prost dispus.

– Nu credeţi că, dimpotrivă, ar trebui să intre? rosteşte el aşezându-se.

– Asta-i şi părerea mea, recunoaşte directorul. Hai, Pinaud, direcţia clinică! Bernardin! Du-l pe Pinaud la clinică, te rog! Sau trimite-l pe Poilala să-l conducă până acolo. Cum care clinică! Ce-ai vrea să-ţi spun eu? Prima care vă iese în cale. Trebuie să fie una prin cartier, nu?

Pinaud dispare la braţul lui Bernardin.

Ministrul ne invită printr-un gest să luăm loc.

– Monşer, i se adresează directorului, consider că nu sunt ţinut suficient la curent cu afacerea Rubinyol. De aceea am decis să vin la sursă, să culeg informaţiile care-mi sunt refuzate.

– O! la, la, urâte timpuri pentru directori! Big Boss-ul agonizează de supărare. Îi lipseşte aerul. O să se prăbuşească. Ca dovadă, deschide o cutie cu pilule şi înghite o porcărioară verde, teribil de ecologistă în felul ei.

Apoi se bâlbâie:

– Aşteptam completarea..., domnule mi...

– Şi o aveţi?

– Da, desigur. Chiar acum. Eram în plin consiliu de război împreună cu colaboratorii mei. Au revenit din... misiune.

Domnul ministru se întoarce spre mine.

– Rezultate pozitive?

– Din păcate, nu, domnule ministru. Eu eram însărcinat cu protecţia rabinului Moshé Inkermann, dar, din nefericire, am ajuns la

sinagoga din Djerba la câteva minute după ce fusese eventrat. Asasinul, un bărbat cu o înfăţişare liniştită şi care se afla acolo cu o femeie şi un băieţel, a luat avionul de Varşovia.

Ministrul face o grimasă.

– Şi la Roma?

– Adjunctul meu, inspectorul principal Bérurier, a eşuat în misiunea lui, trebuie să recunoaştem că circumstanţele...

Şi începe să povestesc atentatul de la Roma. Ministrul mă ascultă fără să scoată o vorbă, cu privirea pierdută. Îşi ţine mâinile încrucişate peste picioarele încrucişate, cel de deasupra legănându-se uşor, semn de iritare, presupun.

– Acest eşec, mă tem că va reprezenta o piedică pe calea avansării adjunctului dumitale, domnule comisar. De fapt, dacă mă refer la acest dosar, nu ne-a mai rămas decât un om în viaţă de pe lista celor promişi holocaustului?

– Exact, domnule ministru, intervine febril Tunsul. Excelenţa voastră socoteşte admirabil. Erau patru, trei sunt morţi, şi n-a mai rămas decât unul. Unul singur. Bravo, domnule ministru!

– Şi care-i situaţia cu al patrulea? tranşează ministrul impacientat.

– Deloc strălucită. Chiar foarte proastă, domnule ministru, vă mulţumesc, declară Bătrânu cu un surâs admirabil care trebuie că-i merge Domnului drept la inimă.

HELSINKI

Unul dintre cele mai frumoase hoteluri din Europa, vrei să ştii care-i ăla? *Kaamë Opavoö* din piaţa mareşal Poôvkon. Acolo, ai de toate, inclusiv apă caldă şi tot felul de spumante în sala de baie.

Chaglaate, pe care am invitat-o să cinăm mai întâi şi să ne culcăm mai apoi, a admirat ansamblul de robinete ale chiuvetei, înaintea dotărilor mele. E un amor de fată, foarte curată, foarte bine crescută, ştiind să scrie şi să citească; împreună cu ea poţi ieşi în oraş cu capul sus.

Bine dispusă datorită reprizei de amor vertical administrat cu prioritate pentru presă în sala arhivelor revistei *Dypaä Cekkoneri*, i-am practicat a posteriori (e cazul s-o spunem) marele joc începând cu *Înghiţitura cea mare* până la *Comoara din insule*, trecând prin *Postulatul lui Euclid, Pantera cu aburi, Domnul preot îşi schimbă barba, Tom împinge, Cei şase magi într-o sirenă, Suflă în fiola mea, Nu-s eu, e celălalt, Dacă eşti vesel n-ai decât să râzi, Nu te atinge de Chirac al meu de faţă cu toată lumea, La gurile Amazoanelor, Cascada din Zambeze, Triunghiul Bermudelor, Doi care fac trei, Nu înghiţi fumul, Ruleta cu bile dar nu ale mele, Tu ai zis Bigeard,* şi în fine, o supremă invenţie de maestru, *Halba*!

Delicata Chaglaate, încântată, arhicopleşită, adoarme pe umărul meu ca una care a ajuns în al nouălea cer şi-l găseşte prea frumos ca să fie adevărat.

Epuizarea noastră e atât de totală şi infinit de senină că adorm superficial pentru a nu compromite această perfecţiune senzorială printr-un somn prea adânc şi deci prostesc şi lipsit de interes.

Plutesc între două voluptăţi când mi se pare că percep un soi de alunecare uşoară pe dinaintea uşii mele. Nu durează mult. Se aude un „fâşt" şi punct final. Poate că-i vorba de scalvul care face turneul culoarelor pentru a colecta pantofii care trebuie daţi cu cremă? Cum nu mai aud nimic îmi îndes nasul în spatele satinat al Chaglaatei şi mă decid să regăsesc acea minunată stare anormală care păstrează un picior în realitate şi altul pe coaja de banană a somnului. Dar du-te să te sodomizezi cu un drot electric: imposibil să-mi mai regăsesc delicata plutire subconştientă de mai înainte. Cu cât îmi doresc mai mult să mă ridic în norii visului, cu atât acesta nu se lasă atins. Astfel că, după un timp, mă trezesc de-a binele, cu capul rece, mintea lucidă şi ochiul pregătit să primească lumina.

Până la urmă, ce-ai vrea, trebuie să aprind veioza. E un simplu buton de acţionat la zece centimetri de faţa mea pentru ca în încăpere să se difuzeze o lumină uşor portocalie.

Apăs butonul pătrat, atât de suplu că abia îl simţi sub piele.

Se luminează melodios.

Îmi ridic capul ca să mă uit la uşă. Chaglaate doarme întruna, delicat. Parcă ai vedea respirând trandafirul prins la reverul domnului Mitterand.

Zăresc o pată albă dreptunghiulară pe mochetă, exact în dreptul uşii. Dintr-un salt, San-Antonio se dezpătează[1].

Despre ce-o fi vorbirea? cum spune Bérurier, care, dată fiind ora (tardivă) doarme buştean prin apropiere. Presto, dau fuga să ridic obiectul. E vorba de un exemplar din *Dypaä Cekkoneri*. Presimţi şi ai dreptate, e chiar numărul 824. Nu-i nevoie să-l răsfoiesc: se deschide spontan la pagina 97, fiindcă hebdomadarul a fost păturit invers anume ca să se deschidă în acest loc. Şi atunci îmi apare fotografia tinerei femei misterioase pe care dorea atât s-o regăsească Arthur Rubinyol. Contrar celor pretinse de Nicéphore Péloche, apare singură. Un titlu

[1] Se conjugă ca a opera şi înseamnă a sări din pat. (n.a).

mare. Dar în finlandeză, fir-ar al naibi! Ma duc s-o zgâlţâi pe Chaglaate. Îşi deschide ochii frumoşi de culoarea miozotisului.

– Oh, da, ja, si, iarăşi! gângureşte nesătula, înşelându-se asupra intenţiilor mele.

– O clipă, porumbiţo, aş vrea mai întâi să-mi spui ce înseamnă acest titlu.

– A fost aleasă Miss Finlanda.

– Nimic surprinzător fiindcă e aşa de frumoasă reprezentanta rasei baltice. Ce spune articolul?

Fata oftează. Să fii smuls din visele cele mai dulci şi umede pentru a trebui să citeşti un ziar tipărit în finlandeză, şi asta-i bună!

Pălăvrăgeala obişnuită. Juriul compus din experţi bătrâni. Concurentele... Victoria domnişoarei Ianora Tanktuuvouudraä după o luptă memorabilă. Originile ei, ocupaţiile. Tăticul e forestier în regiunea lacustră. Ea a îmbrăţişat cariera de învăţătoare. Un regizor finlandez a remarcat-o pe când se plimba împreună cu elevii. I-au făcut o probă. Sugea prost, dar făcea dragoste bine, şi atunci i-a încredinţat rolul tinerei care spune bună-ziua doamnei în filmul lui, *Sărarea heringilor*. Aici, a fost remarcată de un publicitar care a angajat-o. A pozat pentru o fabrică de conserve cu carne de ren preparată după tipicul breton.

Totul e bine povestit, aşa cum trebuie, cu puncte, virgule, asterixuri, obeliscuri. Tânăra ei viaţă admirabil detaliată pentru a le face să viseze pe fetiţele gălbejite, şterse şi masturbate. Articolul se termină explicând cum că Ianora, acum când a fost proclamată miss Finlanda, se va duce în Suedia să-şi încerce norocul, poate că cine ştie, Bergman[1] ar putea-o angaja într-o capodoperă.

Oftez:

– Nu se ştie ce s-a mai întâmplat cu ea.

– Părinţii ei trebuie că-s la curent, obiectează Chalaate. În articol e dat numele localităţii unde locuiesc...

– Cine mi-o fi strecurat jurnalul pe sub uşă, în toiul nopţii?

[1] *Ingmar Bergman* (1918) – cineast şi regizor suedez. (n. tr.)

Singura problemă care nu-i dă pace tinerei mele partenere e să afle dacă am s-o adorm cu un pahar de rachiu sau cu o repriză de amor.

– Nu vii? mă întreabă ea languros.

– Nu cumva ar putea fi redactorul şef?

Tânăra se strâmbă:

– Pluokksonkuü? M-ar mira, nu-i un om serviabil. Dar poate că a vorbit de acest exemplar dispărut celor din jurul lui şi cineva o fi găsit un...

– Cineva care mă cunoaşte şi ştie unde stau?

Ridic telefonul. Paznicul de noapte îmi răspunde după ce cască de optsprezece ori, trage trei vânturi şi îşi face o revizie completă a încheieturilor.

Nu vorbeşte, în afara dialectului său originar, decât puţină rusă şi suedeză, pe care ţi le dau cadou. Întind telefonul Chaglaatei, explicându-i ce întrebări trebuie să-i pună. Uite-o că a trecut la treabă. Închide după puţin timp declarând:

– Nu, nimeni n-a cerut să te vadă. Şi nimeni n-a intrat în hotel după miezul nopţii.

Repetă tentativa de seducţie, adoptând pe pat o poză teribil de erotică, plasându-şi picioarele în aşa fel că ar trebui să fii orb ca să nu-ţi dai seama unde vrea să ajungă.

Şi eu ajung.

BORGGBORYYGME

E una dintre cele o mie trei sute patruzeci şi patru de insuliţe care constelează lacul Chaariivarï.

Sub noi, peisajul e feeric. Doar apă verde, pădure verde şi cer albastru. Hidroavionul nostru se învârteşte un moment deasupra arhipelagului, îşi alege planul de apă şi îndreaptă cele două motoare în direcţia unui lac liniştit. O jerbă gigantică năvăleşte peste cockpit în clipa aparizării.

– Iată şi Borggboryygme, mă anunţă Chaglaate, care a avut extrema amabilitate să ne însoţească.

Bérurier e năucit.

– Cum o fi făcând pilotul ăsta ca să ştie care-i insula bună cu puzderia dinń jur?

– Numără brazii de la plecare, îl informez eu. Ştie că după cincisprezece milioane, poate să-şi coboare aparatul.

Pasărea noastră acvatică aleargă pe lac, ca un albatros care-şi ia zborul, cu aripile lui de gigant şi trage lângă ponton.

Coborâm. O tânără blondă şi grasă, flancată de doi băieţei blonzi şi însărcinată cu o fetiţă de zece sau douăsprezece luni, dacă e să judecăm după diametrul taliei (care ar fi putut să fie cel al turnului din Pisa) se uită la noi cu o privire extrem de sinuoasă şi protuberantă, fiindcă e saşie. Şi să fii saşiu având ochii albaştri e cu mult mai greu decât i-ai avea negri.

Chaglaate o întreabă unde se află casa pădurarului Tanktuuvoudraä. Femeia cu cei doi băieţei şi cu fetiţa în burtă îi arată un drum admirabil, de te-ai crede în Elveţia.

– Graäbr strouuudukk radomoul! răspunde ea cu o voce pasivă să-ţi baţi copiii începând cu anul viitor.

Asta înseamnă că adresa căutată se află în primul luminiş de pe marginea unui lac mic, din insula situată în lacul mare. Care lac mare... etc. Fiindcă în Finlanda, lacurile sunt băgate unele în altele, precum conturile bancare ale iranienilor stabiliţi la Geneva.

Şi uite aşa, o pornim la drum prin pădurea finică, plină de ciripitul păsărilor colibri şi mirosind *good* a răşină şi ace de pin. Chaglaate îmi declară că mă adoră, că am comoţionat-o şi că visul ei frumos ar fi să devină soţia mea. Trosc! Fără alte forme de procedură. Mersi, dom'şoară. Îi aplic un pupic umed de promisiuni, ca s-o las să creadă că sunt *very happy, christmas* şi celelalte. Reţine că are toate motivele să-mi ceară aşa ceva. E mai bine să ai de-a face cu ea decât cu muierile alea ridicole care se ling pe bot şi-ţi dau târcoale cu orbitele pline de verighete nupţiale, încercând să te aducă la semnarea învoielii. Cu femei stupide ca astea, te vezi obligat să uzezi de subterfugii, s-o dai cotită, să faci slalom, să fentezi, să eludezi, până-ţi piere suflul, dorinţa de a mai bea, de a mânca şi cheful de dragoste. Chaglaate procedează cu cărţile pe faţă. Îi răspund, după acel drăgălaş pupic, că sunt preocupat de cariera mea şi că un bărbat nu se poate angaja la două lucruri atât de importante cum e o carieră şi întemeierea unui cămin, fără a risca să vadă crescându-i coarne pe frunte. Ceva mai târziu am să vin s-o caut şi dacă are să fie mereu disponibilă mai stăm de vorbă. Iar dacă n-o să fie, o să-i punem coarne soţului ei, în sănătatea amintirilor noastre.

Béru, care nu poate să sufere când vorbesc într-o limbă străină, se opreşte să urineze pe muşchiul finlandez, ce-i estompează emisia. Aerul e îmbălsămat. Vibrează. Te-ai crede într-o imensă catedrală cu vitralii din smarald. E o minune, e monahal, derapant (din pricina acelor de pin) şi extraigienic.

Bun, şi toate astea.

Iată că am ajuns în dreptul exploatării familiei Tanktuuvoudraä, o construcţie solidă cu acoperişul masiv. Un bărbat înalt, brunet, cu mustaţa roşcată şi ochii verzului taie trunchiuri de brad pentru a le

deghiza în scânduri. Fiindcă e un forestier. Nuanţa dintre forestier şi un tăietor de lemne e următoarea: forestierul despică întotdeauna pe lungime, în timp ce tăietorul de lemne, fiindcă face butuci, trage la ferăstrău pe lăţime. Primul prelungeşte viaţa copacului pentru că-i permite să fie convertit în mobile sau piese de tâmplărie. Al doilea e un incinerator, ţinând seamă de faptul că dintr-un butuc nu poţi scoate altceva decât calorii.

Chaglaate se apropie şi-l întreabă dacă nu cumva el e domnul Tanktuuvoudraä.

Bărbatul se opreşte din trasul la joagăr şi declară:

– Danlkuu laaba leyeth.

E mai în vârstă decât pare, tatăl faimoasei Ianora. Dar se ţine drept ca un „i" cu tremă. Sosirea noastră a şi produs vânzoleală şi de pretutindeni apar insulari, prin toţi porii casei: bătrâni, tineri şi aşa şi altminterea. Noi suntem polul (Nord) al atracţiei.

Intrăm într-o încăpere mare, frumoasă şi pătrată, cu televizor în culori, un fotoliu basculant pentru şeful-tata-mare, o masă imensă, putinele cu heringi: cu smântână, cu tomate, cu paprica, cu grăsime de focă, cu zahăr candel, à la rus, de Baltica, săraţi, cu lapţi de caşalot, cu spermă de marsuin, cu dulceaţă de smeură de la cercul arctic, cu alcool de brad, cu usturoi, cu sirop de arţar, cu spinare de iepure, cu supliment de spinare de iepure, cu miere şi cu untură de peşte.

Mustăciosul înalt merge să caute o sticlă de rachiu şi pahare fin cizelate. Toarnă un rând spre marea fericire a Grasului, care o întreabă pe nevasta pădurarului, o blondină frumoasă de o sută optezeci de livre cu fibrom cu tot, dacă-i permite să guste din heringii (teribili). Femeia înţelege şi aduce o farfurie. Mister Mamut se instalează ca dinaintea unei baterii şi începe să controbăie prin putinele, folosindu-se de două linguri în acelaşi timp.

Eu dictez întrebările succesiv. Pădurarul ascultă golindu-şi paharul, umplându-l din nou, şi aşa întruna până ce Bérurier, agasat de acest manej solitar, îi înhaţă butilca cu un gest peremtoriu, budogănind:

– Îmi permiţi, Narcisse, doar n-ai să te veseleşti de unul singur!

– Aveţi o fiică pe nume Ianora? îl întreabă blonda Chaglaate.

– Fign'dee, răspunde afirmativ defrişorul.

– A fost aleasă în 1967 Miss Finlanda, nu? continuă frumoasa mea parteneră.

– Steggzaatt, răspunde brunetul cu mustaţa roşcovană (ori îşi vopseşte ciuful, ori şi-a băut cafeaua dintr-o căldare cu minium).

– Unde se află fiica dumneavoastră în prezent?

– Aa Meemle!

Chaglaate îmi traduce:

– E la Meemle.

– Localitatea e în Finlanda?

– E vorba de un sat învecinat de pe insula Nfojuuredriien.

– Ce face acolo?

Interpreta mea pune întrebările în limba ei guturală obişnuită.

– Baalpoö! îi răspunde laconic bradomicidul.

– Nimic, îmi traduce Chaglaate.

– Cum adică, nimic?

Întrebarea intră în colimator.

– Ianora nooraä pluu leklamsee, îngână tatăl.

Şi îşi recuperează butilca cu rachiu pentru a-şi turna un pahar plin ochi.

– Dumnezeule! se pierde Chaglaate.

– Ce s-a întâmplat, *my love*?

– Mi-a spus că Ianora a murit. Odihneşte în cimitirul de pe insula Nfojuuredriien.

Un minut de tăcere.

Sau aproximativ, pentru că femeile din asistenţa publică profită de ocazie ca să dea drumul la bocete expres, repede şi degrabă.

Fir-ar al naibii, cum zicea regina Angliei, în ziua în care şi-a prins poala rochiei în pintenii colonelului din garda ecvestră. Iată că aventura noastră se termină scurt. Firul se rupe. Tânăra atât de mult căutată şi al cărei portret se pare că a motivat atâtea crime a răposat şi ea.

– De multă vreme? întreb eu.

Torpila e lansată! Vocalele încep să se dubleze şi să se pună tremele cu repetiţie în acest microcosmos.

Răspuns: a murit în 1971 în urma unui avort. Cum n-a putut să pătrundă în cinematograful suedez, şi după ce pozase pentru câteva reviste pornografice daneze, s-a întors la casa părintească şi s-a măritat cu un alt pădurar. O căzătură urâtă tocmai când era pe cale să devină mamă. Un avort în adevăratul înţeles al cuvântului. A urmat o emoragie internă fulgurantă. Doctorul se afla pe insula Heviilene, la două ore cu douăzeci de cai Johnson de aici. A ajuns prea târziu pentru a o salva, dar la timp pentru a elibera autorizaţia de înhumare. Dezolant. Biată regină a frumuseţii, dezamăgită iar apoi răpusă în floarea vârstei. Pardon: a vâârstei.

Şi atunci?

Cum se explică toată această situaţie încurcată creată în jurul fotografiei?

Cât a fost în viaţă să fi cunoscut vreo aventură deosebită? Oameni bizari? Să se fi ţinut de chestii nu tocmai ortodoxe, nu ştiu. Poate în decursul perioadei ei suedezo-daneze?

Bérurier declară că toţi heringii ăştia, destui la număr, fac sete şi pleacă să întreprindă cercetări din cauza mustăciosului afurisit care a acaparat toată sticla.

Eu mă chinui întruna prin delicatul canal al Chaglaatei să-i pun întrebări tatălui. Pe cine frecventa micuţa Ianora? După ce s-a întors în locurile de baştină a primit ceva vizite? A vorbit despre viaţa dusă la Stockholm şi la Copenhaa?

– Nu, nu, face tatăl. N-a venit nimeni. Nu ne-a povestit nimic, doar eşecurile suferite: cozile pe la casele de filme pentru a încerca să obţină un rol cât de mic. Şi apoi cozile în studiourile de artă unde poza goală, cu posteriorul bine prezentat, coapsele mai desfăcute decât braţele lui de Gaulle când mergea din oraş în oraş să le spună oamenilor că-i înţelege. Şi golanii nespălaţi, puţind a ţap pe care trebuia să-i sugă în prim plan cu mine extaziate de al nouălea cer-toată-lumea-coboară!

A fost atât de decepţionată, atât de înjosită încât n-am mai vrut să se întoarcă în învăţământ. Să le înveţe pe generaţiile viitoare, k, u, ku. Ia uite, a preferat mirosul siropului din Vosgi a pădurii finlandeze, pe care, dacă găgăuţă ăla de Strauss ar fi cunoscut-o, din pădurea vieneză ar fi putut alcătui doar refrenul valsului tala lalala! s-a măritat cu o sculă de prin partea locului, cu braţe musculoase, care făcea dragoste într-un stil mizerabil, dar cel puţin îşi spăla picioarele înainte de culcare.

Ianora se făcuse fată cuminte. Visul ei era să procreeze; perenitatea speciei şi brazii înalţi, regii pădurilor care acoperă 65% din pământul finlandez. Nu se mai gândea la cinematograf şi nici la socotelile daneze care fac înconjurul lumii pe hârtie fină (bineînţeles), deşi nu-s cine ştie ce excitante, nefericitele, spălăcite, bizare, ascuţite şi aşa de prost manevrate de imbecili cu mutre de degeneraţi. Aştia sunt vichingii? Ce vorbeşti! Au rămas pe locurile cuceritorilor lor. Acum danezii nu-s decât nişte mediocri jalnici, pe care nu i-ai vrea, doamnă, ca parteneri în amor.

Da, taica Tanktuuvoudraä, ne explică toate astea, reconversia fiicei lui. Glasul inimii. Şi pe urmă, în momentul în care schimbase macazul trecând pe fermieră, dornică să crească galinacee de prima calitate şi să prepare putinele de heringi de Baltica, uite că Domnul a chemat-o la El, fără nici un avertisment, fir-ar al naibii!

Cu cât vorbeşte mai mult cu atât se boceşte mai tare în raionul femeilor din trib. Mai ales mama, până într-atât că Béru a cuprins-o în braţe şi-i scotoceşte prin sân ca s-o consoleze, şi să-i trezească gustul de viaţă.

E înnebunit după mămici, bine împănate cu slănină, Infamul. Când degetele lui groase, violatoare, se pot afunda în cute de osânză, Alexandre-Benoît se simte realizat! E consolatorul tipic pentru matroane dolofane. Devine incestuos în mod fratern. Hop, a pătruns printre sâni! Şi iar hop, a coborât şi mai jos. Se dă în vânt, după scoici cărnoase, al căror gabarit trebuie să aibă un triplu zero în coadă ca să fie pe placul lui. N-are nevoie de exemplare fine, ci de o bestie model spaniol. Şi uite aşa te consolez, madam Tanktuuvoudraä, cât pot de mult.

Chaglaate şi cu mine, înţelegând foarte bine că nu mai putem scoate nimic de la el în afară de lacrimi şi bocete, hotărâm să ridicăm asediul. Mustăciosul se cramponează de noi. Vizitele pe aici sunt rare, cu excepţia lui Davy Croquette, care a păşit din greşeală peste strâmtoarea Bering... Şi atunci, vrea să profite. Sticla e cu rachiu tare, iar el s-a cam afumat, tăietorul de lemne pe lung. Glasul i se năclăieşte. Vrea să-şi povestească nenorocirea. Dar noi, gata, mersi, avem laptele pe foc, trebuie să ne întoarcem, mai ales că hidroavionul nostru n-are faruri pentru noapte. Ne răspunde că se va face întuneric abia peste patru luni, şi că n-avem de ce să ne îngrijorăm... Dacă vrem am putea să rămânem să cinăm împreună. O omletă cu ouă de heringi, şi câţiva heringi fripţi la grătar, totul se face repede. Nevasta lui e expertă. Ne-ar putea pregăti chiar şi o tartă cu heringi, la desert. Ia te uită, unde i s-o fi dus consoarta?

A dispărut din cameră. Merge şi deschide uşa dormitorului. Se aud gemetele unei somiere pusă pe bancul de încercări, şi care se roteşte cu cinci mii de turaţii. Alexandre Benoît calcă nevasta mustăciosului. Faptul nu-l deranjează pe acesta din urmă. Bunicii lui sunt eschimoşi la origine şi e de bonton să-ţi oferi femeia musafirilor. E o dovadă de curtoazie, în măsură să flateze. Ne spune, jubilând, că excelentul nostru prieten, face dragoste cu jumătatea lui. Mie mi-o propune pe cea de a doua fiică, un sparanghel deşirat, blond-roşcat (hotărât lucru, în familia asta toţi sunt bicolori). Mă hotărăsc să n-o ofensez pe Chaglaate. Fac precum lucrătorul ăla de la canalizare căruia dama sinistrată îi oferă chestia pe când el prefera un pahar de vin roşu. Eu mi-aş dori o gură de rachiu, dacă nu vă deranjează. Fetiţa se bozumflă. N-am ce-i face, nu poţi face dragoste cu tot globul pământesc! Vezi, îţi povestesc totul cum nu se poate mai bine. Somiera devine feroce. Mulţumit, se duce să arunce o privre. Habar n-avea că ar fi fost posibilă o asemenea calvacadă eroică. Îi scutură mâna, ca pentru a o usca de apă, cu o mimică grăitoare faţă de o asemenea artă. Aşa un coit nu s-a mai văzut dincolo de paralela 55° nord. Nu spera ca ziua lui boreală să se termine aşa de bine.

Mai aşteptăm puţin. În camera învecinată, zgomotul a încetat. Se stă de vorbă. Mai curând un monolog, fiindcă nu mi-aş putea imagina între madam Tanktuuvouudraä şi Béru alte posibilităţi de comunicare în afara celei pe care tocmai ce au pus-o la punct.

Grasu îşi face aparitia încheindu-şi pantalonii, degetele lui groase neputând domestici nici un fermoar.

– Mămica n-o să mai poată alerga la cursa de o sută de metri, profetizează el; biata cumătră, dacă v-aş spune că nu avea pisicuţa mai largă decât o piesă de zece franci!

Trage câteva palme prieteneşti pe umărul herculean al soţului.

– Degeaba ai deghizat copacii în sandviciuri, amice, te-ai dovedit un nimic. De data asta, n-ai să mai poţi recunoaşte centrul de primire al nevesti-tii. Ai să vezi că golful în miniatură al doamnei s-a transformat în velodrom! Data viitoare când ai să faci dragoste cu ea o să ai sentimentul că alergi la cursa ciclistă de la Grenoble.

Celălalt nu înţelege o iotă, dar conducându-se după jovialitatea tonului, aprobă plin de entuziasm.

– Dar asta nu-i tot, reia Bérurier. Sana, trebuie să-ţi arăt ceva.

Îmi prezintă o ramă de lemn frumos cizelată. În interior se găseşte o fotografie în culori reprezentând o fată tânără (sau o femeie), de un blond roşcat, cu ochi mari şi luminoşi ca un lac înfiorat de vânt.

– Ştii cine e? rânjeşte Grasu.

– N-am nici cea mai mică idee.

– E numita Ianora.

Pentru o clipă, rămân interzis, fără a înţelege cu adevărat. Apoi, traduc în engleză pentru Chaglaate. Şi Chaglaate emite un sunet care aminteşte de strigătul unui ren.

Urgent, bagă portretul sub nasul afumat al lui taica Tanktuuvouudraä.

– Asta-i Ianora a dumitale, care a fost Miss Finlanda?

– Diii, răspunde tăticul în lacrimi. Ceea ce vrea să însemne „da".

Scot febril fotografia reprodusă de către Nicéphore Péloche.

– Şi pe tânăra asta o cunoşti?

– Niii! răspunde tăticul în lacrimi; ceea ce vrea să însemne „nu".

Pun cele două imagini una lângă alta. Într-adevăr, există o anume asemănare. Adică, atât una cât şi cealaltă dintre tinere posedă în gradul cel mai înalt caracteristicile tipului baltic. În plus amândouă pozele au fost făcute când ele trebuie că aveau în mod sensibil aceeaşi vârstă.

– E absurd! tun eu.

Béru îşi cloceşte triumful precum un cuc încornorat ouăle pe care femeia lui le-a depus în cuibul unei păsări mai puţin leneşe ca el.

– Sunt isteţ, nu? mă priveşte el cu insolenţă. În vreme ce-mi abluţionam instrumentul de fusta damei, privirea mi-a căzut pe fetiţa asta.

„Tu eşti aici pe timpul când erau cireşii în floare?" am întrebat-o. M-a înţeles ce vreau să zic, nu că ar vorbi franţuzeşte, ci pentru că eu ştiu cum să-i iau pe străini. Mi-a zis „Niiii, niiii: Ianora!" Am pus-o să-mi repete. Ianora! Îţi dai seama?"

Iar eu mă prind cum nu se poate mai bine că ni s-a pus la cale o farsă ieşită din comun, amice! Părerea mea e că, acel număr fantomă 824 din *Dypaä Cekkoner*, strecurat tâlhăreşte pe sub uşa mea a fost trucat.

De ce?

Ghiceşte...

În ceea ce mă priveşte, părerea mea e făcută, o putem porni la drum.

– Să ne întoarcem! poruncesc eu.

Ne luăm rămas bun de la amabila familie Tanktuuvoudraä.

Matroana apare din dormitor exact la timp ca să ne spună la revedere. E adevărat că Mamutul i-a avariat serios comoara: se deplasează ca un compas plecat la plimbare. Ai jura că-i Frankenstein înainte de prima lui vidanjare.

PARIS

Ministrul îşi ridică mâinile de pe genunchi şi îşi trosneşte delicat articulaţiile artritice. Zgomotul unui spărgător de nuci. Are o privire teribil de nemulţumită. Comedia naibii! Ce neplăcut e un superior furios! Îţi taie cheful de viaţă. Îşi manifestă cu glas tare reprobarea. Ochii lui întârzie asupra calviţiei Bătrânului, care străluceşte în soarele unei lămpi de birou.

– Foarte rău, repetă el, cel de al patrulea e într-o situaţie proastă! De ce, domnilor e într-o situaţie proastă? Practic nu ştiu nimic despre acest al patrulea? Iată ceva supărător. Îi vreau curriculum vitae, domnilor! Vreau adevărul gol goluţ. Vorbiţi, vă ascult! Sunt numai urechi!

În clipa aceea, izbucneşte un geamăt surd din buda privată a Bătrânului. Un „ahrr" izvorât din rărunchi. O onomatopee glandulară. Un scrâşnet al cărnii. Fundul care ia cuvântul. Pălesc, înţelegând că Bérurier îşi petrece timpul seducând-o pe coana Dyana. Trebuie că i-a plasat o mână furişă într-un loc şi bunica îşi intonează discret plăcerea.

Noroc că ministrul e prea ocupat pentru a fi perceput acest suspin intens.

Rapid, bag în viteză:

– Al patrulea om, domnule ministru, e un anume Joseph Smoulard, angajat la salubritate. Conduce un camion de gunoaie. De vreo patruzeci de ani trăieşte într-una dintre acele minunate realizări din Sarcelles, împreună cu soţia şi cei trei copii ai lui. E într-o situaţie proastă fiindcă a fost victima unui accident săptămâna trecută. Acesta s-a petrecut la gară, de unde ia trenul personal. Vrând să-l prindă, în

vreme ce el se pusese în mişcare, a alunecat pe treapta umedă şi a căzut. I-au fost tăiate amândouă picioarele din dreptul genunchilor. Totuşi, o intervenţie rapidă a permis să fie salvat. În prezent, se află în spitalul Jean-Claude Simoën din Sarcelles, într-o stare critică, fiindcă în plus a suferit şi un grav traumatism cranian.

– Presupun că-i bine păzit? întreabă ministrul pe un ton amabil-ameninţător.

– Doi inspectori se află ataşaţi în permanenţă persoanei lui, unul pe coridor, celălalt chiar în rezervă, răspunde Defrişatul.

– Credeţi că aceşti domni sunt suficienţi, ţinând seamă de voinţa care-i animă pe adversarii noştri?

– Gărzile lui de corp au consemne foarte stricte, domnule ministru! se grăbeşte să răspundă directorul. Şi n-am desemnat pe oricine, credeţi-mă. Sunt nişte băieţi triaţi serios.

– Consideraţi că dacă acest...

– Smoulard, domnule ministru.

– ...dispare, s-a terminat cu orice posibilitate de a elucida cazul? Misterul ăsta mi se pare înfiorător. Cum de un bătrân virtuoz celebru, un industriaş italian în puterea vârstei, un rabin tânăr de origine germană şi un banal lucrător la salubritatea franceză se pot găsi reuniţi pe lista neagră a unei organizaţii teroriste? Aceşti oameni de vârste, naţionalităţi şi profesii diferite, aparent n-au nici un punct comun.

Tace, pentru că zgomotele provenind din W.C-ul privativ al Bătrânului se fac din ce în ce mai prezente.

– *Must quick! Must quick!* horcăie americanca.

– Ia te uită, vaca bătrână! Ia te uită, vaca bătrână! i-o întoarce Bérurier încins.

– Dar ce-aud eu? întreabă ministrul.

Bătrânul tras la rindea se agită speriat.

– Doamne Dumnezeule, nu ştiu, domnule ministru...

Deschide fereastra.

– Nu vine din curte...

– E mai de aproape! e de părere Excelenţa.

Ca pentru a-i da dreptate, funestul duo ridică registrul.

– *Give me all! Give me all!* urlă cumătra.

– Ţine-ţi gura, boşoroago, că ai să mă dezarticulezi! protestează Béru.

Şi toate astea pe un fond de vapor cu zbaturi care urcă pe Mississippi river.

– În fine, se întâmplă ceva ce nici măcar nu îndrăznesc să-mi mărturisesc, într-o încăpere învecinată! tună ministrul.

Bătrânul se ridică pe picioarele tremurânde. Ajunge la toaleta ascunsă, deschide uşa. Zgomotul lubrefiat a unei copulări gigantice năvăleşte în birou.

– Nu! Nu, nu-i nimic! urlă Străbunul repezindu-se în toaletă şi începând să distribuie lovituri de pumn şi de picioare. Absolut nimic! Nu-i nimeni. Nu văd cine ar putea produce acest zgomoooot! Trosc! Pleosc! Bum! Buf! Auu! Oh!

Iese afară cu sufletul la gură, congestionat, cu privirea injectată de turbare.

Trânteşte uşa.

Se întoarce spre noi ca unul care moare dintr-un glonţ primit în spate, şi de care încă nu-i conştient. Se prăvăleşte în fotoliu. Îi lipseşte aerul, e golit, în agonie...

– Nu era nimic, articulează cu greu nefericitul.

Ministrul clatină din cap.

– Dragul meu director, am impresia că nu te simţi prea bine. Ai cumva ceva probleme ca urmare a andropauzei?

De data asta l-a asasinat pe bietul Achile. Acesta se ridică, îşi bombează torsul şi se îmbăţoşează de sus în jos.

– Eu! Nici vorbă, domnule ministru! Footing în fiecare dimineaţă, în trening prin Bois de Boulogne. Bicicletă de cameră. Regim? Fără paste făinoase, fără grăsimi, fără zahăr. Masaj de două ori pe săptămână. Am un corp de bărbat tânăr, o inimă de douăzeci de ani, vârsta e cea arterelor mele, picioarele bune, ochiul bun, toate facultăţile. Pot să vă recit Corneille pe de rost. Şi pot s-o probez: „Stejarul spuse într-o zi

trestiei: ai dreptate să învinuieşti natura. Noi ajungem la cinci sute de ani, dar cu întăriri adecvate atingem şi trei mii până a trece în moarte. Dă-i totuşi ceva să bea, rosteşte tatăl meu."

Îşi tamponează fruntea. Râde strâmb şi galben. Geme. Aşteaptă să se năruiască sub intensul, internul puseu de teamă.

Ministrul preferă să-l dea uitării. Estimându-mă drept un interlocutor într-o mai bună stare de conversaţie, îmi spune:

– Domnule comisar, te vei ocupa personal de cazul Smoulard. Cer ca acest om să se afle în deplină securitate. Fără accidente supărătoare, nu-i aşa? Fără „prea târziu". Să-i smulgeţi adevărul cu orice preţ. Domnul preşedinte e foarte supărat de întâmplarea cu Rubinyol despre care presa nu mai conteneşte să vorbească! Cu toate astea, actualitatea se răceşte de obicei destul de repede. Cinci coloane pe prima pagină dintr-un mic ziar se trec repede cu vederea. Dar aici, ai zice că lipsa informaţiilor îi incită pe prietenii noştri ziarişti. Personalitatea victimei ne constrânge să rezolvăm afacerea. E vorba de prestigiul francez şi, plecând de aici, de cariera multor oameni.

Rostind aceste cuvinte îl fixează pe Bătrânu.

– Mă fac bine înţeles? întreabă el cu impertinenţă.

Achille, dacă i-ar introduce o petardă în cur cu fitilul aprins, s-ar simţi mai în largul lui.

– Mai e vorbă! se bâlbâie el.

Ministrul se ridică, îşi încheie haina.

Vocea înăbuşită, dar mereu regală a Grasului se aude din nou:

– Ascultă, mamă-mare, de data asta am să ţi-o fac cum e moda la Paris, dar bagă de seamă, fără urlete, că altminteri te las baltă. Ce naiba, un regulat nu-i totuşi un meci Saintétienne-Liverpool!

SARCELLES

– Crezi că are să moară? mă întreabă Grasu după ce mi-am parcat maşina în faţa spitalului Jean-Claude Simoën.

– De unde ai vrea să ştiu? Încă nu l-am văzut, n-am vorbit cu doctorii care-l îngrijesc.

Mamutul îşi saltă umerii robuşti.

– Nu-ţi vorbesc despre clientul de care o să ne ocupăm, ci de Bătrânu. După ce a plecat ministrul am crezut că se descompune deasupra mapei, ramolitul. Ca dovadă că, după ce i-am adus o băutură slabă de la braserie, a dat-o peste cap ca un cazac. Nu uita: are ceva anişori şi la vârsta asta dai urgent ortul popii. Ar fi puut să facă o infrastructură din cauza emoţiei...

– Iar tu n-ai contribuit cu nimic ca să dregi treaba, bombăn eu. Să faci dragoste cu americana la doi paşi de ministru, cum să nu se teamă pentru cariera lui?

Béru tuşeşte.

– Ascultă, tipule, nimeni nu poate nimic aproape de o muiere. Eu am sângele fierbinte încă din copilărie. În plus, baba aia, dacă s-ar acorda un premiu pentru destrăbălare, ea ar obţine diploma de onoare cum doi şi cu doi fac trei. Are socoteala ca un primus.

Urcăm peronul imensei clădiri noi, albe şi neliniştitoare. De ce oare, până în zilele noastre, adăugând şi suprapopulaţia, locurile unde oamenii sunt îngrijiţi te duc cu gândul la cele unde se omoară?

– Vezi tu, îi zic lui Zigomar I, niciodată cariera noastră n-a fost mai fragilă. Dacă gogomanul pe care ne ducem să-l vedem răposează,

Bătrânu va demisiona iar noi ăştilalţi vom fi aruncaţi în cătunele cele mai obscure ale Republicii.

– Atunci, hai să fim atenţi să-şi ia cu regularitate aspirina şi celelalte hapuri, răspunde Bérurier, fără să se sinchisească.

Felul cum suntem primiţi mă reconfortează. Ordinele severe sunt respectate ad literam, astfel încât nu-i uşor deloc să ajungi la căpătâiul lui Smoulard. Numai soţia lui e autorizată să-l vadă, o dată pe zi, la o oră fixă. Altminteri, controlul e draconian. Două infirmiere bătrâne, cu mutre de bucătărese de regiment de pe vremea Imperiului, sunt repartizate să aibă grijă de el. Fac cu rândul şi-l veghează cu stricteţe. După ce ne-am prezentat legitimaţiile de poliţie şi ordinul de misiune, cea care asigură garda de seară ne conduce până la etajul doisprezece. Camera 1214 e situată în fundul unui coridor interminabil, din loc în loc, cu posturi de gardă. Respectivul coridor se termină printr-o fereastră imensă, în faţa căreia au fost aşezate ghivece cu flori imortele, fără îndoială pentru a le da încredere bolnavilor (imortelele evocând eternitatea)[1]. În faţa acestor ghivece funerare, în care cresc plante firave cu mirosuri farmaceutice, stă un vlăjgan impasibil. Şi-a agăţat pălăria de mânerul ferestrei şi, cu o mână trecută pe speteaza scaunului, priveşte perspectiva coridorului unde îşi fac de lucru nişte târfuliţe în halate albe, foarte scurte, fără nimic pe dedesupt, de unde şi calificativul meu care n-are nimic răuvoitor, dimpotrivă, orice popou apărut în spaţiul meu vital fiind răsplătit cu o stimă cel puţin egală volumului rezultat în pantaloni.

Văzându-ne apărând, se crispează. Mâna dreaptă pleacă să viziteze pulpana vestonului.

– Hei, ia-o uşor, îi strig râzând, călătorim pentru aceeaşi casă.

[1] Fac precizarea pentru tolomacii ce abundă pretutindeni, până şi în cărţile mele, care, altminteri, sunt frecventate de o frumoasă lume spirituală. (n.a.)

Dar nu-i sensibil la glume. S-a şi ridicat în picioare cu revolverul în mână. La cel mai mic semn de echivoc ne-ar arăta ce calibru are.

Continuu să mă apropii cu legitimaţia ridicată. Recunoaşte obiectul. Apoi, îmi adresează un surâs şi-şi pune arma la loc.

– Comisarul San-Antonio, nu-i aşa?

Ne malaxăm cartilajele. Prezentări grăbite. Îi explic că ne aşteptăm la un tăraboi mare pe sus şi că mi s-a cerut să supraveghez operaţiunea de protecţie.

– Nu cred că am avea de ce ne teme, articulează el (se numeşte Duglantin, of! şi pe urmă: Branlu. Îmi place mai mult Branlu. Nu te deranjează, sper? De altfel nu-l vom frecventa multă vreme. Mă întreb chiar dacă mai era cazul să-i dau un nume. Bun, atunci să nu-l cheme nici într-un fel, de ce să ne mai complicăm viaţa).

– De unde ţi se trage seninătatea şi siguranţa asta? îl întreb.

– Eu sunt aici şi nu las pe nimeni să se apropie în afara celor care au dreptul. Prin interior s-a pus zăvorul, iar colegul meu nu deschide decât cu aprobarea mea. Fereastra rezervei comportă gratii (fiindcă aici sunt trataţi cei fără o doagă şi oferă elemente mai bune de securitate). Geamurile sunt din sticlă a căror suprafaţă difuzează lumina. Nu există nici un vizaviu direct. Doar dacă ai veni cu un bazooka...

Începe să se hlizească. E un tinerel, teribilos. Băieţi pregătiţi pentru cazurile cele mai grele. Îţi lichidează pe cineva cum fetiţa ta pictează cu acuarele.

– Efectiv, admit eu, s-ar părea că treaba merge ca pe roate. Şi omul nostru cum se comportă?

– Smoulard? Nu-i bine deloc. Fizic, chirurgii zic că e în afara oricărui pericol, dar a luat-o razna cu mintea. Nu poţi scoate de la el nimic coerent. Totuşi, o recunoaşte pe nevastă-sa; reţineţi, cu o mutră ca a ei nu-i nevoie să fii fizionomist...

Râde din nou glacial.

Un râs care mă lasă rece!

– O.K., anunţă-ne!

Colegul bate în uşă, uşor dar cu regularitate şi mult timp.

– Mda? se aude o voce din spatele panoului.

– Avem o vizită! E în regulă!

Auzim trăgându-se zăvorul. Uşa se întredeschide puţin. O felie de faţă îmbogăţită cu un ochi cercetător se înscrie în deschidere.

– Comisarul San-Antonio! anunţă Tipul (trebuie totuşi să-l botez cumva: atunci, hai să-i zicem Tipul).

Şi-a strecurat în intonaţie exact atât respect cât trebuie pentru a-mi flata vanitatea.

– Oh! perfect, se grăbeşte celălalt. Un cunoscător!

Intrăm.

Al doilea poliţist, ceva mai în vârstă decât Tipul (lui să-i spunem Individul. Nu-i bine! Cum e corsican, hai să-l numim Chosacchi) şi-a scos haina, s-a instalat în faţa patului pe două scaune (unul pentru fund, celălalt pentru picioare) şi citeşte V.S.D.[1] deşi e miercuri.

– S-ar părea că e linişte şi pace? îi zic eu.

– Marea e ca untdelemnul, domnule comisar.

– Şi omul nostru? fac eu arătând spre patul cu picioare înalte, împresurat de aparate de reanimare, care-ţi conferă pofta irezistibilă s-o rupi la fugă pe un stadion.

– Nu-i strălucit deloc. Eu nu-s doctor, dar mă tem că nu va mai fi recuperabil în halul în care se află.

– Chiar aşa?

– Uitaţi-vă şi dumneavoastră, domnule comisar.

Mă aşez pe patul lui Smoulard. Nimic mai uşor, dat fiind faptul că el n-are picioare. Mă uit îngrijorat la faţa asta slăbită, verde-cenuşie pe care ochii albi creează aparenţa unei măşti greceşti. Respiră cu dificultate. Evident că în privinţa minţii e out. Dacă ai vrea să-l interoghezi ar fi echivalent cu a pune întrebări unei răzătoare de brânză. Citesc demisia Bătrânului pe cearşaful alb care i se urcă până sub bărbie. Am dat-o în bară, e cert şi sigur.

[1] *V.S.D.* – Vineri, Sâmbătă, Duminică. (n. a.)

– Al cui e sandviciul ăsta? întreabă Béru uitându-se spre o gustărică; pâine unsă cu unt, heringi cu ceapă.

– Al meu, răspunde Chosacchi, fiindcă el, ni-l arată pe cel care zace, mănâncă doar din perfuzor.

– Ai vedea vreun inconvenient dacă ţi-aş împrumuta o bucăţică ca să-mi calmez un dinte găunos care-şi face de cap?

– Dar vă rog!

– De când am făcut drumul în Finlanda, când îmi miroase a peşte încep să dau din fălci, glumeşte Grasu, înşfăcând sandviciul.

Poftă bună, domnule!

Béru e sănătos tun. Mâncarea îi ţine loc de ideal. Cu ea nu-i niciodată dezamăgit. Bucuriile materiale ale clipei constituie un paradis pentru cine le apreciază.

Chosacchi îşi strecoară o ţigară sub mustaţa corsicană, dar o retrage urgent, aducându-şi aminte de locul unde se află, şi o pune la loc în pachet.

– Păreţi tare decepţionat, domnule comisar? mi se adresează el cu o voce plină de căldură.

Are o privire bună, cinstită de om a cărui conştiinţă îşi face siesta.

– Chiar aşa şi sunt.

Şi, fiindcă mi-e simpatic, îi explic:

– Erau doar patru oameni susceptibili să ne facă o declaraţie importantă, dragă prietene. Trei au fost asasinaţi, şi nu ne-a mai rămas decât ăsta.

Îşi compune chipul ca pentru a intra într-o sinagogă.

– Ah, asta era, ce-i drept nu-i tocmai în formă să vă dicteze memoriile.

BORGGBORYYGME

Luându-ne un rămas bun mare uite atât de la familia Tanktuuvouudraä, am pornit-o spre locul de îmbarcare pentru a ne întoarce la Helsinki. Avionul nostru se legăna uşor pe unda verde. Soarele strălucea, ştii unde? La zenit, drăguţule, aşa precum îţi zic. Şi avea să strălucească acolo până la miezul nopţii, pentru a o lua de la zero a doua zi dimineaţă. Lacul Chaariivari mirosea a drobiţă şi lemn ud, acoperit de muşchi, din care era construit pontonul. Un stâlp plantat în apă nu putrezeşte niciodată în partea scufundată, dar când nivelul lacului se schimbă tot ce vine în contact cu aerul se alterează. Această coroană verde degajă un miros deosebit, puţin insidios, dar nu tocmai neplăcut, ca toate miesmele care evocă moartea.

Pilotul stătea în cockpit şi fuma un trabuc olandez, cu un braţ scos din habitaclu.

Era un individ înalt, laconic şi blond, atât de blond şi atât de laconic încât nu izbuteai să defineşti ceea ce era în afară de: blond şi laconic. Purta un bluzon din piele, plin de buzunare inutile, cu fermoar, o pereche de blugi, o şapcă în carouri (dintre care unul era rupt pentru că probabil se lovise în cap când se urcase la bord) şi îşi proteja ochii cu nişte ochelari de soare enormi din lapizlazuli.

Ne-am urcat la bord fără ca el să facă nici un gest pentru a ne întâmpina. Ne-am reluat locurile fără ca el să-l părăsească pe al lui şi am închis uşile hidroavionului fără ca el să-şi dea osteneala să verifice dacă noi am anclanşat bine închizătorile de securitate. Un individ atât de indiferent, pardon, mai rar. Şi-a pus în mişcare motorul din stânga

apoi pe cel din dreapta. Şi a decolat fără prea multe verificări ca un om destins care acordă încredere tehnicii.

Ne-am încheiat centurile de siguranţă. Bérurier, cu stomacul plin şi bursele goale, a adormit mai înainte ca tălpile aparatului să se zvânte.

Chaglaate şi-a strecurat mâna pe pantalonul meu, mângâind toate protuberanţele pe care i le propuneam.

– Toată istoria asta e absurdă, rosti ea. Cum se face că fotografia femeii pe care o căutaţi figurează în articolul consacrat acestei Ianora?

– A fost tipărită special o foaie dublă încorporată apoi numărului 824.

– Câtă osteneală!

– Ah, cert, e de presupus că anumite persoane ţin ca afacerea să se încheie brusc. Erau convinse că reacţia mea ar fi fost să mă duc la familia Tanktuuvouudraä. Că acolo aveam să aflu de moartea tinerei. Astfel sperau să mă aducă în situaţia de a pune cruce căutărilor mele.

– Era riscant, a obiectat fermecătoarea mea cucerire finlandeză. Dovada, că aţi descoperit subterfugiul!

Chaglaate dă glas exact celor ce gândesc şi eu.

– Într-adevăr, era riscant. Dar putea să reuşească. Era gata gata să reuşească...

Aparatul zumzăie corect. Pilotul lui apasă butoanele de pe cadranul agrementat cu luminiţe verzi şi portocalii, plasate deasupra capului său.

Dar genialul Santa, în vreme ce puicuţa îi dilată totalitatea membrelor prin mângâieri suave, ei bine, el gândeşte în trombă. Îşi zice că va trebui să caşte mari ochii, fiindcă acei misterioşi domni vor fi prevăzut o soluţie de rezervă pentru cazul în care...

Dar cum vor şti că noi am descoperit adevărul?

Tresar. Privirea mi se întoarce spre Chaglaate. Fata asta prea serviabilă, care s-a ataşat de mine până într-atât încât nici nu s-a mai dus la serviciu în dimineaţa asta, n-o fi în solda lor?

Rostesc cu voce tare gândul meu josnic:

– Cum vor afla ei că noi am descoperit adevărul?

Răspunsul categoric îmi este furnizat de secunda imediat următoare. O voce răsună în difuzorul de la bord.

Nu seamănă cu acele voci de rutină izvorâte din turnul de control.

E ca un ordin brutal la care pilotul răspunde prin câteva silabe guturale.

– Despre ce-i vorba? o întreb pe Chaglaate.

– A spus „Aplicare imediată a dispozitivului Newton".

Nu mai am timp să mai reflectez, să mă întreb, de exemplu, de ce Newton? şi nici să-l asociez la Beethoven: ce naiv, ce naiv, ce naiv! Fiindcă pilotul nostru se ridică de pe scaun. Apucă ceva aşezat alături de el şi-şi petrece curelele în doi timpi şi trei mişcări, iar pe urmă deschide uşa postului de pilotaj şi sare în gol.

Toate astea ca într-un film cu James Bond. Curat cinema! Te uiţi şi înţelegi pe măsură ce vezi. Dar n-avem promptitudinea care să ne permită să ghicim. Individul a sărit. Jos lacul s-a terminat şi se întinde marea de brazi, regi ai pădurii finlandeze. Lemn din care se fac sicriele.

Biata, adorabila Chaglaate pe care o bănuiam! Nu-i ea cea care era însărcinată să-i pună în temă pe inamicii noştri ci microfoanele plasate între scaunele noastre! Dispozitivul Newton! Atracţia universală!

Cu alte cuvinte, căderea liberă.

Atracţia are să aibă loc în mai puţin de prea mult timp, cum spun eu adesea.

Chaglaate se gâgâie.

– Dar! Dar... dar el... dar el...

– Plecat fără adresă, ce-i drept, recunosc eu. Îmi desfac centura pentru a mă precipita spre postul de pilotaj.

– Béru! urlu eu.

Grasu mormăie şi continuă să doarmă, încolăcit pe visele lui.

Mandea, de un calm olimpic, apuc coada măturii să fac puţină curăţenie. Nu-i pentru prima oară când pilotez ceva mai greu ca aerul.

Dar vai, se produce o explozie puternică, urmată imediat de o a doua. Motoarele, în care fuseseră ascunse bombe, au sărit în aer. Deocamdată, hidroavionul, care şi-a menţinut stabilitatea, începe să se învârtească precum frunzele moarte din Verlain, într-un vârtej. Asta are să fie prăjitura de Crăciun, prăbuşirea printre brazi!

Chaglaate urlă de spaimă.

Béru continuă să doarmă imperturbabil. La ce bun să-l mai trezesc? Are să-şi dea seama în curând că-i mort. În ceea ce mă priveşte, ca întotdeauna în cazurile disperate, realitatea mi se îndepărtează. Sunt un stoic. Dar un stoic care se revoltă. Bun: vom fi victimele unui grav accident. Ce-aş putea să fac?

Acţionez cu disperare palonierul. Nu ne mai răsucim, dar ne legănăm. Şi pierdem din altitudine în viteză.

Manşele vibrează în mâinile mele crispate, mai să-mi scape. Chaglaate trage un imens ţipăt finlandez. Ceva cam în genul: Hëëiëëëë! Se aruncă asupra uşii pe care o face să culiseze.

Vântul se învârtejeşte cu un miorlăit cumplit.

– Nu, Chaglaate! o implor.

Dar nu poţi face nimic împotriva panicii. O femeie nebună de spaimă nu mai aude nimic, nu mai înţelege nici o limbă. Rupe orice comunicare cu semenii ei. Proasta, uite că se aruncă în gol. O văd răsucindu-se pe stânga mea. Ai zice că planează, că zboară. Şi apoi, cade în picaj spre prăpastia pământului. Avionul meu operează o monstruoasă alunecare pe aripa dreaptă.

Las coada măturii. Nu-i nimic de făcut. Rostesc:

– Doamne! dă-mi un semn de prietenie şi ajută-mă să trăiesc: n-o să ne despărţim chiar aşa, fir-ar al naibii!

Aparatul înnebuneşte din ce în ce mai tare. Se răsuceşte, mă malaxează. Alunec. Mă cramponez de speteaza scaunului. Vântul urlă. Căderea se accelerează. E sfârşitul! O teribilă dislocare a peisajului. Capul mi se goleşte de zgomot dar se umple de sânge. În faţa ochilor îmi joacă scântei. Zgomotul continuă să se producă în jurul meu: ramuri sfârâmate, fierotanii mototolite. Şi, în cele din urmă, sinistru, lugubru

de vesel, perfidul cântec al focului. Suntem cuprinşi de flăcări. Mă mişc. Mi-am frânt oare oasele? Poate, dar esenţialul nu-i să rămâi în viaţă? Şi Béru?

Am impresia că-l aud prin pârâiturile incendiului. Da, e vocea lui groasă şi nobilă.

– Fir-ar al dracului să fie! Ce mai e şi porcăria asta! La ce-or mai fi inventat asemenea aparate ca să dea bătaie de cap bieţilor oameni!

Mă străduiesc să mă mişc. La mai puţin de un metru de mine e o breşă în carlingă. Reuşesc să ajung la ea. Mă strecor afară din avion. Suntem suspendaţi printre crengile de brad, care ard răspândind miros de răşină. Béru, legat de scaunul lui, atârnă în gol, fiindcă fotoliul a fost propulsat afară din aparat. Fumul negru, de o acreală asfixiantă îmi dă ameţeli. Grasu urlă întruna! Cum că inginerii sunt nişte proşti fiindcă n-au putut fi mai ingenioşi. Centură de siguranţă? Capcană curată! Flăcările îi prăjesc popoul. Mă strecor spre el din ramură în ramură. Dacă ai vedea în ce postură e, în ciuda situaţiei tragice, te-ai duce să cauţi un Kodak înainte de a încerca să-l eliberezi. Fotoliul i-a rămas în spate ca o carapace de broască ţestoasă. Şi acest fotoliu arde. Membrele lui atârnă în gol.

Îmi scot cuţitul.

– Am să-ţi tai curelele, Grasule, încearcă să te aduni cât poţi mai bine!

Şi hârşt, hârşt, iată-mă tăind banda de pânză ranforsată.

– Grăbeşte-te, ţipă Béru.

– Fac tot ce pot.

Şi e cu atât mai greu cu cât flăcările plouă deasupra capului meu şi a umerilor. Am mâinile pline de sânge, sângele îmi şiroieşte pe faţă. Focul sforăie printre arbori şi se răspândeşte cu viteză, aţâţat de vântul din nord, afurisitul!

Tai mai rău ca taica Tanktuuvouudraä când se apucă să debiteze lemne în acelaşi timp cu prostii.

Hârşt, hârşt, hârşt...

Centura secţionată îi dă drumul lui Béru. Ce vals! Se răsuceşte ca

un broscoi bătând din braţe. Jos, arde o aripă a hidroavionului. Hotărât lucru, scapă de un incendiu pentru a da peste altul. Prosper!

Altminteri e bine mersi. Nu-i el omul să urle în gura mare. Fatalist şi el. Fie ce-o fi! Să i se arate soarta dacă-i e nefastă ori ba. N-o să înceapă să ţipe acum ca o demoazelă care a descoperit un şoricel în bideu, fără glumă!

Bum! Cade în mijlocul focului. Se pierde în el.

Mă grăbesc să cobor din copac. Sunt aproape întreg. Mă dor toate, sângerez de peste tot, capul parcă ar fi o cratiţă plină cu dulceaţă care fierbe, totuşi pot acţiona, pot gândi, mişca, emoţiona...

Încerc să mă apropii de aripa în flăcări, dar căldura e atât de intensă că mi-e imposibil. Nici măcar un călugăr budist n-ar fi în stare. E ceva fizic. Arşiţa pârjolului mă împinge înapoi.

Şi atunci, cad în genunchi în iarbă alături de locul unde a pierit Bérurier. Nu mai sunt bun de nimic. Desprins de realitate. Dus cu gândul aiurea...

– Îţi faci rugăciunea? mă întreabă Grasu.

El să fie sau fantoma lui? E înnămolit, Alexandre-Benoît. În sensul murdar al cuvântului. Mai rău decât înnămolit: acoperit de un noroi verzui şi puturos. Scuipă, tuşeşte, se scutură.

– Era o mlaştină, îmi explică el. Şi aşa nu-mi place mie apa, dar asta parcă ar fi o hazna. Puţin a lipsit să nu borăsc heringii madamei.

Şi scuipă şi iar scuipă, expectorul de poliţie.

– Ce-aş mai bea acum din licoarea prostului ăla. Bun, asta nu-i tot; cum dormeam, spulberă-mi, rogu-te, o îndoială, Sana: hidroavionul nostru a naufragiat, dacă înţeleg eu bine?

Nu-i răspund.

Cum aş mai putea să-mi găsesc graiul când ochii mei văd ceea ce văd?

Acolo, sus, în vârful unui brad mai gigantic, mai finic decât alţii, atârnă o bucată din micuţa Chaglaate, ca o flamură.

S-a dislocat, s-a partajat, s-a tras în ţeapă.

De profundis.

SARCELLES

Joseph Smoulard ar fi putut, dacă ar fi fost capabil să se ţină pe verticală şi să stea cu ochii deschişi, să pozeze pentru un sculptor care şi-ar fi propus să execute statuia banalităţii. Nimeni nu-i mai inisgnifiant ca această fiinţă. Există dintr-un exces (sau dintr-o greşeală). E unul dintre acei târgoveţi retardaţi cu care naturii îi place să-şi piardă timpul. Să cazi de pe treapta unui tren personal constituie pentru un individ de acest gen apoteoza aventurii umane. În ce mod o fi fost amestecat în afacerea care mă pasionează? De ce bietul lui nume de neisprăvit figura pe o listă atât de heteroclită? Ce legătură, dacă ar fi existat vreo legătură, l-ar fi putut uni cu un mare maestru, cu un rabin şi cu un industriaş roman? Hai, răspunde!

– Bate din pleoape, nu? şopteşte Chosacchi. Eu, zău aşa, am impresia că depune armele.

– Ce gândeşte doctorul.

– Aţi putut să ştiţi vreodată ce gândeşte un doctor, domnule comisar? Dacă da, atunci, felicitările mele!

Smoulard nu respiră prea bine, dar e străbătut de atâtea ţevi! Venele i se prelungesc în perfuzoare şi trăieşte graţie dispozitivelor unui sistem de aparate misterioase.

– Şi-a recăpătat cunoştinţa?

– Mai mult sau mai puţin.

– Adică? mă mir eu, fiindcă ori eşti conştient ori nu, aşa cum eşti viu sau mort.

– Când nevastă-sa vine în vizită, i se întâmplă s-o recunoască. Îi

bolboroseşte numele. O cheamă Marthe. Îl întreabă cum se simte şi el răspunde invariabil „foarte bine", ca dintr-un reflex.

– Nimeni n-a încercat să-l vadă?

– Doi muncitori emigranţi care sunt în echipă cu el pe camionul de gunoaie, nişte tunisieni. Li s-a explicat că era imposibil să fie vizitat şi au plecat fără să mai insiste.

– Le-aţi controlat identitatea?

– Natural, ce părere aveţi! Pentru asta suntem aici. Le-am cerut chiar certificatul de muncă. Erau într-adevăr angajaţi de municipalitate în serviciul salubrizării. Am telefonat la primăria din Sarcelles pentru confirmare şi erau în ordine.

Jack yes.[1] Iată un ofiţer de poliţie care nu-şi tratează meseria cu superficialitate. Béru intervine:

– Măi Chosacchi, am impresia că ţi-am hăpăit tot sandviciul din inadvertanţiune, sper să nu mi-o iei în nume de rău şi să-mi permiţi să beau un gât din bere. Mersi. Sana, dacă vrei să-ţi zic, părerea mea este că asasinii n-o să se ia deocamdată de individul ăsta. Tipii sunt la curent cu tot şi ştiu precis că Smoulard al tău e incapabil să scoată o vorbă. Şi în plus, că-i supravegheat ca laptele pe foc. De ce şi-ar lua la o adică nişte riscuri pe cât de inutile pe atât de superfluxe?

– Pentru că starea asta comatoasă poate înceta, Smoulard fiind capabil să răspundă la întrebările noastre, isteţule!

Grasului nu-i place când i se resping argumentele subtile. Bea sticla de *Pilsen* pe care Chosacchi o rezervase amigdalelor lui.

O goleşte dintr-un gâlgâit feroce de cisternă umplută peste măsură.

– Oh, fir-ar al naibii, uite că i-am dat de fund fără să-mi dau seama! se scuză el.

Amabilul nostru coleg începe să-l găsească deplasat.

[1] L-am întrebat pe San-Antonio ce înseamnă Jack yes. El ne-a răspuns că intenţiona să scrie „J'acquisce" (încuviinţez), şi ne-a rugat să-l lăsă să se amuze. (Editorul).

– Păcat că-i interzis să se fumeze aici în rezervă, îi spune el, că altminteri v-aş fi oferit şi pachetul meu de ţigări.

– Nu te preocupa, nu sunt prea amator de iarba Regiei, îl linişteşte Bérurier.

Şi se întinde pe cele două scaune pentru a citi ziarul lăsat alături la venirea noastră.

Rămân pe loc, cu mâinile în buzunare, descumpănit, posomorât, deranjat de mirosurile de spital care-mi subminează moralul; contemplând patul de suferinţă unde acest sărman om formează o grămăjoară de viaţă indecisă.

Mă apropii de telefon şi-i cer funcţionarei morocănoase numărul agenţiei noastre. Îmi răspunde Claudette.

– Dumneavoastră sunteţi? Tocmai plecam.

– De pe acum?

– Merg la dentist.

Acest „la dentist" mi se pare exact, cunoscând-o pe madam Claudette aşa cum o cunosc.

– E bine dotat dentistul?

Fiind prost dispusă îi sare imediat muştarul:

– Drept cine mă luaţi?

– Drept o tânără care se dă în vânt după persoane bine dotate. Mathias e acolo?

– Şi încă cum! Pute în laboratorul lui şi duhoarea se răspândeşte până pe palier.

– Dă-mi-l la telefon şi du-te să-ţi plombezi dintele cariat!

Claudette bombăne:

– Mi s-a făcut lehamite de biroul ăsta, o să trebuiască să-mi găsesc altceva!

– Fii atentă, fetiţo, în altă parte, probabil că o să ţi se ceară să munceşti!

Furioasă, îmi face legătura cu Mathias, deşi ar fi dorit să-şi introducă fişa în ochiul meu.

Ruginitul: Bună seara, şefu', drăguţ că vă gândiţi la mine; m-aţi lăsat multă vreme fără veşti.

San-Antonio: Am nevoie de mintea ta luminată.

Ruginitul: Despre ce-i vorba, şefu'?

San-Antonio: Un individ accidentat e fără cunoştinţă de o vreme, or, el ştie nişte lucruri pe care mi-ar plăcea să le aflu de la el.

Ruginitul: Înţeleg. E o comă profundă?

San-Antonio: I se întâmplă s-o recunoască pe nevastă-sa şi să articuleze câteva cuvinte.

Ruginitul: Asta schimbă datele problemei. Aş putea să-l văd?

San-Antonio: Spitalul Jean-Calude Simoën, Sarcelle-la-Grisante.

Ruginitul: Camera?

San-Antonio: Data naşterii sfântului Ludovic!

Ruginitul: 1214?

San-Antonio: Mathias, te iubesc![1]

De ce m-oi fi adresat roşcovanului plin de ştiinţă şi de judecată, de găselniţe îndrăzneţe şi idei postconcepute? Ca şi când ar fi putut face ceva acolo unde marii medici ai spitalului Jean-Claude Simoën bat pasul pe loc. Am eu aşa nişte elanuri. Nişte impulsuri mai exact. Mi se întâmplă să ridic telefonul ca să-l sun pe un individ la care nu mă gândeam cu zece minute mai înainte, iar pe urmă îmi devine necesar, chiar indispensabil. Uneori trebuie să ţii seamă de îndemnurile interioare. Să li te supui, pentru că ele sunt rodul unui parcurs mental de care nu suntem conştienţi, dar reprezintă expresia supremă a adevărului nostru. Acum, dacă gândeşti că bat câmpii, dă-mi zece franci şi mă duc să beau un pahar.

Iată că ziua de lucru începe să se termine, ar spune Bérurier.

---

[1] Această formă de intervenţie dialogată dacă ar interveni pe nepusă masă într-un roman pus la punct de contesa de Ségur, a cărei operă aiuristică va rămâne o ruşine a copilăriei mele, din cauza plăcerii pe care mi-o procura, nu m-ar fi mirat. Demogogică, asociată, Madam Rostopkina a făcut mai mult ca Lenin pentru propagarea ideilor socialiste. (n.a.)

Smoulard, cu picioarele tăiate, odihneşte într-un pat prea lung pentru el. Casa André, cizmarul care ştie ce-i o cizmă, de unde el se aprovizionează, l-a radiat de pe listele lui. Inspectorul Chosacchi se uită la Bérurier, cum se uită un soţ gelos la tolomacul care dansează cu nevastă-sa la nunta verişoarei Ninette. În această cameră de spital dormitează un secret. Vom ajunge oare să-l scoatem la lumină?

Hai, gata, te întorc în Finlanda, acolo unde am descoperit afurisitele de informaţii fatidice şi cosmopolite.

PĂDUREA FINLANDEZĂ

Mergeam, mergeam prin condri pustii
Că la căderea nopţii eram mai mult morţi ca vii.
Béru se târâie plin de noroi,
Ce trist pentr-un bărbat, ce jalnic pentru noi.
Ca Eliséu, dar de osteneală istoviţi
O să sfârşim prin a cădea trăsniţi.
Te las să te gândeşti ce soartă-am mai avut
Lăţiţi cu umerii spre nord şi picioarele-n sud,
Sub cetina deasă a renului artic
Frumoşi ca încornoraţii din paleolitic.

Unul care ar fi trăsnit în moalele capului, acela ai fi tu, nu-i aşa? Dacă-ţi termin opera în felul ăsta? Alexandrini, ce părere îţi faci! Nu ştiu de ce nu mai sunt la modă. Era mai uşor de ţinut minte, suna pompos, sforăitor, plin de avânt. Asta nu înseamnă că nu te-ai speriat, este, nătăfleţule? Şi-ai spus: atât ne mai lipsea, Antonio s-a scrântit. Nu-i mai merge mintea. I s-a scurtcircuitat materia cenuşie, prostănacul! Se crede mare şi tare. Nobelul nu-i mai ajunge: vrea să intre în Pleiadă! Crucea-Mare a Legiunii de Onoare n-ar fi fost decât o etapă în cariera lui, afurisitul! Fotoliul adânc de la Academia Franceză îi provoacă de pe acum hemoroizi. Nici Elysée-ul nu-i mai este suficient. Caută culmile supreme. Toate astea ţi-au trecut dintr-un foc prin cap, nu-i aşa, ţapule?

Hai, vino-ţi în fire, era ca să mai râdem puţin, o glumă, aşa în treacăt. Ala-bala portocala, nişte rime pentru tine. De acord, n-am să

ajung niciodată adult pe deplin; şi pe urmă? Sunt atâţia copii care ar putea fi în locul meu. Şi atâţia bătrâni stupizi pe care protezele prost amarate îi împiedică să râdă când îşi prind boaşele în fermoarul şalvarilor.

Bun, să trecem peste.

Altceva!

Pădurea. Mergem şi mergem... Când se lasă noaptea ni se frâng picioarele de osteneală. Brazi, brazi şi iar brazi. Un adevărat coşmar. La viitorul Crăciun am să-i spun Féliciei să pună un cactus lângă casă în loc de conifer. Ar evoca coroana de spini a blândului Iisus. Nu ne-a mai rămas de la acest om divin decât naşterea şi moartea. Ceea ce m-ar interesa pe mine ar fi viaţa particulară a Fiului Omului. Perioada trecută sub tăcere de dinaintea lansării lui, de dinainte de a începe să vorbească mulţimilor. Mi-ar plăcea să ştiu mai multe de pe când trăgea la rindea alături de Josif şi confecţiona dulapuri. Ce-i umbla prin cap în vremea aceea. Mai înainte de a-şi aduna peonii: Petru, Pavel, Jacques şi Dugenou! Pe amicul Iuda şi cei treizeci de dinari ai lui. Pilat din Pont, Ponce Pilat, Fonce Pilot. Da, aş vrea să-l ştiu înainte de săvârşirea minunilor, înainte de aprinderea neonului. Liniştit în atelierul lui. Se ducea să facă dragoste când se lăsa seara, Domnul nostru? Şi ce mânca alături de pită? Ţie nu ţi-e sete să-l cunoşti, să afli dacă Marie îi spăla rufele murdare în familie? Şi când se ducea să ia masa la unchiul Cutărică sau la vărul Jules, în zilele de sărbătoare; sărbători fără Crăciun fără Rusalii şi fără Adormirea, bineînţeles... Din păcate trebuie să ne mulţumim cu Scripturile. Aş fi preferat Jurnalul lui intim.

Am căzut într-o capcană. Crăpam de foame. Dârdâiam de frig. Ne strângeam unul lângă altul, neica şi Béru. El puţea a noroi, a mlaştină, îi dădeau pe gât numai heringi. Pe mine mă durea tot corpul. Rătăceam în disperări îngrozitoare, din cele care te cuprind la nesfârşit, fără urmare, fără cap şi fără coadă. Şi mă durea capul şi coada din cauza accidentului. Ar fi trebuit să jubilez că am scăpat teferi. Dar eu

mă gândeam la micuţa Chaglaate care ţinea aşa de mult să se mărite cu mine şi care a rămas agăţată în vârful unui pin din nord.

Doar o parte din ea! Câte nenorociri n-am mai văzut în viaţa mea activă! Toţi acei oameni vii pentru o clipă şi care mi-au murit sub nas şi sub barbă, sfârşind prosteşte. Aveau toate premisele să-şi continue viaţa. Şi pe urmă, brusc, trupul lor a declarat forfait. Suntem tributari cărnii, ce groaznic. Avem un spirit atât de zburător, de zenital. Dar carnea... Ah, ce oroare! Şi inteligenţa se îneacă precum nişte pisoi băgaţi într-un sac, pisoi aruncaţi în Sena, antrenând sufletul şi totul după ea. Bine, de acord, acceptăm sfârşitul altora, al ăluia, al ăleia, al aproapelui, sperând că vom răzbi pericolul. Da de unde! Plouă cu calamităţi universale. Să ne taie respiraţia! Adio, frumoasă mierlă! Ştii că a murit Cutărică? Dar de mine ştii că am murit? Că şi tu eşti mort? Că totul s-a terminat când tu îţi închipuiai că abia începuse?

Am dormit în frig şi umezeală. Strănutam în somn. Clănţăneam din dinţi visând blesteme. În inima beznei, renii îşi luau elan şi elanii se năpusteau asupra renilor. Zgomotul sirenelor ascuţindu-le coarnele... Ce noapte! Doamne, ce trist e sunetul cornului în adâncul pădurii! Abia în zori ne-a revenit speranţa. Impecabilă în costumul ei de lumină. Auleu! În faţa noastră stă înfipt un roşcovan monstruos, înalt de doi metri, sprijinit de trunchiul unui Kuüdjatt. O barbă lungă, roşcată, pufoasă. Moş Crăciun văzut de Van Gogh! Cu ochi mari care surprind neplăcut[1]. Ne-a privit cum ne trezim. Béru nu mai contenea scoţând aburi urbi et orbi, pârţuri şi râgâieli în pădurea finică. Şi pentru a mobila intervalele – căscând. Profund. Un căscăt adevărat, de fond. I se vedeau amigdalele, verzulii în prim plan, festonate cu alb. Şi mai în adânc, esofagul în plină formă. Iar mai departe, meandre fetide. Ah, Béru: de la buzele tale până la anus, ce croazieră!

Şi roşcovanul îl privea căscând, îl asculta trăgând vânturi îl mirosea râgâind, recunoştea mângâietoarea duhoare a heringilor marinaţi pe ţărmurile Balticei. Şi fredona o melodie inspirată de votcă,

[1] De toată frumuseţea. (n.a.).

fără participarea bărbii ruginii de roşcovan. Avea la şold un topor, vita. Ca la Roncevaux. Şi uitându-mă la el, îmi imaginam că elveţianul care i-a rupt gura lui Charles le Téméraire, trebuie că semăna cu el. Să fii uriaş, roşcovan, musculos şi calm. Cu o asemenea privire zdrobitoare. Cu membre herculiene şi aerul de imbecil. Un praz care s-ar dezice!

Ne interpelă cu o voce adâncă de bas nobil. Dar, vai, în finlandeză. Oh, finlandezule, am să te provoc! De ce, Doamne? Ce idee? Te ţii de şotii când te apucă!

L-am întrebat dacă vorbea englezeşte. Mi-a răspuns „Nein". I-am propus atunci să dialogăm în germană, mi-a răspuns „No", ceea ce-i o dovadă că neghiobul nu vorbea nici unul nici altul dintre aceste două graiuri stupide.

– Să ştii, ca să trăieşti prin păduri, limba lui îi ajunge! mi-a şoptit Bérurier, complet trezit.

– Sunteţi francezi? ne-a întrebat atunci omul din Cro-Magnon într-o franceză care nu lăsa deloc de dorit şi în care am crezut că decelez accentul din Aubervilliers.

Ne-a scăpat o dublă exclamaţie.

– Şi dumneata?

– Ce părere ai, sunt de prin Pantin (nu m-am înşelat prea mult, n-ai decât să consulţi o hartă a Europei şi ai să-ţi dai seama).

Ne rezumă atunci povestea lui. Era ebenist decorator în cartierele mărginaşe ale Parisului. Însurat, idiotul. Cu o femeie adulteră! A aflat! A vrut să se sinucidă. Dar s-a rupt funia sub greutatea lui. A fost îngrijit. Vindecat. S-a hotărât atunci să trăiască în adâncul unor păduri, cât mai departe cu putinţă. Nu era hotărât dacă să plece sau nu în Amazonia. Temându-se de căldură, a preferat Finlanda. Şi-a vândut Renault-ul CV 4, Laica (cândva era înnebunit după fotografiat), tranzistorul, aparatura hi-fi, discurile clasice, ceasul de aur al bătrânului, broşa mamei, scula de prăjit cafea a bunicii, cărţile broşate ale bunicului, colecţia lui de portchei, teckelul cu părul scurt, cutia cu unelte, revolverul cu butuiaş, de 9 mm, cu care nu şi-a ucis nevasta, zece centilitri de spermă la banca de spermă, ochiul stâng la banca de ochi,

rinichiul drept la banca de rinichi, racheta de tenis la banca de rachete, o litografie de Mose, reprezentând o damă proaspăt (şi involuntar) însărcinată, privind nostalgic la un film cu Debarcarea, falusul din fildeş al unchiului său misionar, banii francezi pe care-i deţinea la Casa de Economii, după care s-a ambarcat pentru Finlanda. Cunoscând lucrul în lemn, fiindcă fabrica fotolii Ludovic al XV-lea pentru târgoveţii ultrapretenţioşi, a găsit o slujbă de tăietor de lemne. Forţa lui, singurătatea, dragostea de muncă (lovind în fiecare copac rostea numele Josettei, făcând-o curvă) ajunse tăietor de lemne de elită.[1]

S-a realizat plenar sub soarele de la miază-noapte. S-a simţit bine ducând această existenţă sănătoasă. Şi-a cumpărat un camping-car, în care trăieşte. Mergând acolo unde bradul trebuie să moară, înarmat cu un topor sănătos pe care ştie să-l ascută ca nimeni altul. A învăţat finlandeza. Ştie să le vorbească oaspeţilor pădurii. Mănâncă sobru: carne de ren şi rachiu. Sâmbăta seara bea o sticlă întreagă. Viaţa e frumoasă! Îşi ciopleşte pipe din lemn de mesteacăn de nord (mesteacăn de sud nu se găseşte în Finlanda); şi fumează Amsterdamer, tutun de care căţeaua de nevastă-sa avea oroare, of! Un înţelept! Nu, nu, n-are de gând să se mai întoarcă în Franţa, în vecii vecilor! Eh, fir-ar al naibii, prea fac multă politică pe acolo. Prea îţi sodomizează capul cu profesiuni de credinţă ba de stânga, ba de dreapta. Astea-s maimuţăreli nu partide. Au înnebunit cu propaganda. Şi Marchais pe ici, Mitterrand pe colo, Vulpea de Chirac strigând că... O! la la, gata! P.C., P.S., P.D., R.Ò.R., S.O.S., C.G.T., F.O., R.G.R., şi toţi proştii ăia care ascultă, care se lasă duşi, care îi analizează în loc să-şi analizeze urina plină de tot felul de porcării, că altminteri n-ar fi chiar în halul ăsta de gogomani. Încurcă lume. Înghiţători de caşete goale. Toţi, toţi nişte lasă-mă să te las. Dis-de-dimineaţă, din zori, radioul îţi umflă capul: disputa dintre C.Q.F.D. cu T.S.V.P.! Ruperea relaţiilor dintre scoicile Truc şi stridiile Muche. Avertismentul preşedintelui Bigzob care-l pune în gardă pentru a-l

[1] Nu te formaliza, pot să mi-o permit: am o împuternicire de la facultate (n. a.)

preveni pe şeful partidului Glinglin! Ah! ce imbecili, ce imbecili până-n măduva oaselor! Imbecili până la moarte. Şi care îşi dau duhul fără măcar să ştie sau să bănuiască un sfert de secundă monstruozitatea prostiei acestui circuit pe care au fost proiectaţi. Vi-i oferă Moulinex! Mixerele din Paris! Şi ceea ce mă irită mai rău sunt acele spirite alese, acele frumoase talente care se lasă antrenate în această horă infantilă. Şi care vin să spună că, să obiecteze că, să declare că. Iar eu îţi declar că nu-şi trăiesc viaţa. Că tracasează şi vieţile altora. Că din cauza lor anotimpurile nu mai sunt anotimpuri! Ne prostesc pe toţi. Şi nimeni nu reacţionează. Amin! Şi iar amin! Vorbeşte-ne, bunicule de S.F.I.O.[1] de odinioară. Cât erau de frumoşi bolşevicii? Şi colonelul La Rocque cât măsura? Dar mareşalul Pétal? Societatea de mâine! Ai să vezi ce frumoasă are să fie, prostule! Înfumuraţi! Minusuri! Palavragii! Mitomani! În acelaşi timp fascinanţi şi înşelători! Se rotesc aşa de repede în jurul lor, titirezele astea înţolite că în cele din urmă sfârşesc prin a-şi vedea curul şi a le veni cheful să se autosodomizeze! Treziţi-vă oameni buni, până ce nu-i prea târziu. După aia, n-o să mai fiţi aici. Şi n-o să aflaţi niciodată! Acordaţi-le, deci, sufletelor voastre vacanţa pe care şi-o doresc de când vi s-au unit cu mortăciunea de trup. Adunaţi în palmă puţin pământ, nu vă temeţi, nu-i murdar: provine tot din oameni. Frământaţi-l privind cerul. Şi să nu mergeţi mai departe. Cu pământul în palmă şi cerul în priviri. Nu există alte idealuri, alte adevăruri. Linişte! ne învârtim! În jurul soarelui!

Uriaşul roşcovan avea pe nume Martinet.

Ne-a întrebat ce căutăm acolo. I-am povestit esenţialul. Atunci, ne-a dus în camping-car-ul lui. Îşi instalase tabăra în apropierea unui izvor, unde am putut să ne spălăm. Avea cafea, slănină, pâine neagră, ren în conserve şi rachiu. Bravo. Am reuşit să ne reparăm. Apoi, a dat drumul la radio pentru că era ora ştirilor, la Helsinki! Noi nu înţelegeam

[1] Secţia franceză a Internaţionalei Mucitoreşti. (n. tr.)

însă el, da. Ne-a spus că era vorba despre noi. Tipii de la *Finlanda Inter* dădeau accidentului o importantă exagerată. Un hidroavion închiriat de turişti francezi. Un motor în flăcări. Pilotul sare cu paraşuta in extremis. Nefericiţii pasageri ard de vii...

Eroicul pilot a încercat să se folosească de extinctor. Dar, n-a fost cu putinţă! Cum să stingi în timpul zborului un incendiu de la bord. Să pună aparatul pe lac? Comenzile nu mai răspundeau! Sunt atâtea şi atâţia în lumea întreagă care nu răspund la comenzi. I-a ars grav şi profund un deget, pilotului. Şi e totuşi un tip cu experienţă, un anume Saälkonaar, Pietr Saälkonaar. S-a întors în păduri împreună cu soţia şi fetiţa lor. Soţia are pe nume Karëlinä, pe cel al fiicei nu mai avem timp să-l reţinem. Au fost întreprinse cercetări pentru descoperirea corpurilor pasagerilor. O tânără femeie care le servea de interpret franţujilor a fost pe jumătate găsită într-o poiană (cealaltă jumătate, îţi aminteşti, fluturá în vârful unui pin din nord). Se iau în continuare măsuri. Sfârşit.

Martinet speră ceva reacţii din partea noastră. Şi le obţine.

– Trebuie să ne întoarcem la Helsinki, hotărăsc eu.

– Vă duc eu, se oferă roşcovanul.

SARCELLES

Bun, trec de la un roşcovan la altul.

Roşcovan cum e Mathias, ar trebui să-i fie suficient pentru a se face remarcat, aşa consider eu. Ei bine, nu. Vrea să mai adauge ceva în plus, îmbrăcându-se ridicol într-un costum pe care el îl consideră „prince-de-Galles" şi ale cărui carouri enorme galben citron şi verde biliard urlă de parcă ai arunca în ele cu pietre. Pentru a pune capac, a îmbrăcat o cămaşă de un albastru închis şi o cravată tricotată bordo. Hai să-i lăsăm lui responsabilitatea aceasta. Trăim, pentru încă un timp umil, într-o societate unde vestimentaţia e lăsată liberului arbitru al cetăţeanului; şi, cu condiţia de a nu fi nici sergent de stradă, nici factor, nici play-boy, fiecare se poate îmbrăca cum îl taie capul.

Astfel costumat, Roşcovanul îşi face apariţia în rezerva 1214 (Sfântul Ludovic s-a născut la Poissy, să nu uiţi), după ce şi-a arătat legitimaţia de poliţist. Ţine în mână (e o obişnuinţă prostească să spui că ţii în mână, nu? Ştiu că se poate ţine cu picioarele, cu gura şi cu altele, dar totuşi sună a pleonasm „să ţii în mână"; atunci am să rectific şi am să spun pur şi simplu că duce) una dintre acele valize vechi, rotunde, din nou la modă de câtva timp, ca cele folosite odinioară de medici pentru a-şi vehicula stetoscopul Chappe şi ciocănaşul cu care controlau reflexele străbunilor noştri.

Valiza lui e autentică, fiind din piele roasă, crăpată, iar mânerul cârpit cu leucoplast. Mathias e urban. Salută pe cine trebuie, mişcându-şi urechile mari şi dezbârnate, cum face un iepure de casă când i se

propune un morcov proaspăt. Buzele lui subţiri de şoricel surâd, ochii roşii de iepure rusesc se topesc ca o îngheţată cu smeură uitată pe un radiator electric, iar obrajii plini de pistrui se umplu de gropiţe curtenitoare. Cuvântul iepure revine des când vorbeşti despre el, fiindcă Mathias te duce cu gândul la acest animal. În rest, dragă Orest, când citeşti definiţia cuvântului iepure într-un dicbook, ţi se confirmă imediat această impresie. Iepurele este astfel definit: *mamifer mic, rozător, cu urechi mari, coada mică, foarte prolific.* Leit Mathias! Într-adevăr, îşi petrece timpul ronţăind o bucăţică de lemn dulce, şi are şase copii.

– Uite-l aici pe clientul tău, îi spun, arătându-i patul unde zace bietul Smoulard.

Devine grav, se apropie de bolnav, se apleacă asupra amputatului, îi ridică o pleoapă şi se pierde în meditaţii pe care noi nu intenţionăm să i le tulburăm. Am să-ţi zic ceva: nu vorbesc suficient de Mathias în romanele mele poliţiste. E un băiat teribil de deosebit prin pluralitatea lui, cum spunea preşedintele. Ştie aproape tot ce se poate şti, inventează restul, face cercetări în toate ramurile ştiinţei, eclectismul lui fiind stupefiant, şi practică, la un nivel ridicat, acest apostolat tipic francez şi care se deschide spre cele mai vaste orizonturi, pe care noi le numim sistem „D".

E omul care prezintă soluţii de schimb, soluţii cotite, tentative potrivite devizei „totul e posibil". Într-o zi, am să scriu o carte mare rezervându-i lui un *big* rol, ai să vezi. Şi o să râdem cu poftă.

Iată-l că deschide sacoşa de piele. Ceea ce scoate, chiar dacă ţi-aş da cu miile n-ai putea să te foloseşti şi ar fi prea greu de decupat: un diapazon. Mathias loveşte furca de speteaza patului şi aplică piciorul instrumentului de stânca (nu cea a Gibraltarului) a temporalului lui Smoulard. Repetă mişcarea privind fundul de ochi al bolnavului cu ajutorul unei lupe de buzunar.

Stăm la un metru în spatele lui, în semicerc, atenţi şi buimăciţi de ignoranţă. Mutismul de rigoare. Ceea ce-ţi scapă, merită tăcerea. Nimic mai dificil decât să vorbeşti despre ceva ce nu cunoşti, ceva ce nici măcar nu ştiai că există.

Trec vreo zece minute bune. Incendiatul şi-a reiterat manevra, modificând-o potrivit cercetărilor lui. După care, murmură:

– Cred că am putea tenta ceva.

– Ce? orăcăi eu.

– Imposibilul, bineînţeles, răspunde Pojarul care nu-i lipsit de umor.

Oh! lala, altul atât de inteligent e greu de conceput!

– Când? insist eu plin de nerăbdare.

În loc de răspuns, îşi prinde nasul între degetul mare şi arătătorul îndoit, pentru o evaluare.

– Sper să fiu în măsură mâine dimineaţă. Am nevoie de toată noaptea. O, da, bineînţeles. Admiţând că izbutesc să reunesc tot materialul necesar...

– Ei bine, treci la treabă băiete. Rugăciunile mele ţi-o vor lua înainte.

Încuviinţează şi-şi strânge ustensila. Dar nu se decide să plece. În cele din urmă, şopteşte:

– Domnule comisar, aş putea să vă vorbesc între patru ochi?

Mamutul secretă o mare cantitate de adrenalină.

– Ce părere ai, Ruginitule, nu văd de ce te-ai jena să cuvântezi!

– Nu vă supăraţi, domnule Bérurier, e ceva de ordin privat.

Îl trag după mine pe coridor.

– Dă-i drumul, te ascult...

Îşi cuprinde scula prin pantalon cum făcuse puţin mai înainte cu nasul, atât doar că cele două degete sunt depărtate mai puţin.

– În seara asta, e aniversarea soacrei mele, îmi mărturiseşte. Soţia n-ar admite să nu particip. V-ar deranja dacă mi-aţi scrie câteva cuvinte pentru ea?

HELSINKI

Locuieşte într-o mahala din Helsinki. Vezi fântâna din piaţa Tonhaaluäil? Chiar în faţă, se deschide o ulicioară mărginită de căsuţe din lemn, înconjurate de grădini. La numărul 14 e domiciliat excelentul Pietr Saälkonaar, pilotul nostru săritor. Vilişoara lui delicioasă a fost botezată Pluümtokuü, şi desenul delicat, pictat pe cutia de scrisori, reprezintă o pasăre stilizată pe cerul albastru.

Martinet, roşcovanul pădurilor, opreşte camping-car-ul în faţa casei.

– Terminus! ne anunţă el.

E îmbrăcat civilizat, adică a dat peste o pereche de blugi ieşiţi la spălat, o cămaşă care reprezintă o sticlă de Coca pe un fond de palmieri şi un bluzon de pânză nu ştiu ce fel, atât de zdrenţăros şi de murdar că un depanator auto l-ar refuza ca să-şi şteargă joja de ulei.

Îmi las mâna, care depune jurămintele, pe umărul tăietorului de lemne.

– Martinet, îi spun, nu ne rămâne decât să-ţi mulţumim din toată inima.

– Păi, cum vine asta, ne despărţim? tună omul cu securea.

– Ceea ce ne rămâne de făcut e o treabă delicată. Lucrurile ar putea să ia o întorsătură urâtă şi să implice consecinţe supărătoare...

Trage un vânt zdravăn fără să se scuze.

– Încă unul care nemţii n-o să-i facă de petrecanie, rosteşte Béru.

– Ce părere aveţi, măi băieţi, bodogăne uriaşul roşcovan, supărătoare sau ba, sunt aici. Măcar o dată să mă distrez şi eu.

Dragul fiu al Franţei pierdut în mlaştinile arctice! Cât de mult mă mişcă vitejia lui. Ah, mulţumesc că e până într-atât de fratern şi de binevoitor.

– Adevărat? suspin eu.

– Un ticălos ca ăsta, dacă vreţi, îl frâng în două.

– Nu-i cazul amice. Pentru început, vom proceda după cum urmează: ai să intri sigur şi ai să ceri să vorbeşti cu el. Din două una: ori e acasă ori nu. Dacă nu-i, îl aşteptăm. Dacă este, spune-i că i-ai adus o canapea oferită drept omagiu pentru eroismul lui de către revista *Dypaä Cekkoneri*. Şi să-i ceri ajutorul ca s-o descarci. Când te întorci la maşină, deschizi uşile din spate şi-i tragi câţiva pumni ca să-l azvârli în interior unde îl aşteptăm noi.

– Perfect! încuviinţează Martinet.

Se îndepărtează fredonând, fiindcă în cazul în care o rândunică nu face primăvară, unuia ca Martinet i se întâmplă s-o imite. Un geam lateral ne permite să ne uităm spre căsuţă. Îl vedem pe zdrahon sunând la uşă. Apare o damă şatenă şi drăgălaşă, strânsă pe mijloc cu un şorţ mare, alb cu motive negre. Încep să parlamenteze. Ea se întoarce spre interiorul casei. Ticălosul de pilot răsare şi el, în cămaşă. Albastră, cu epoleţi şi buzunare peste tot. Martinet al meu, conform instrucţiunilor, dă din gură şi arată spre maşină. Saälkonaar ca şi micuţa lui nevastă par foarte bucuroşi. De încântată ce-i, ea îşi desface şorţul şi dă fuga înăuntru, probabil, să scoată sticla cu rachiu de zile mari.

Martinet şi pilotul se apropie de maşină.

– Eşti gata pentru manevră, Grasule?

– Mai e cazul să mă întrebi? articulează Umflatul mângâindu-şi pumnul mâinii stângi, care de pe acum e în plină mutaţie.

Dar preparativele lui sunt degeaba, fiindcă zdrahonul ia totul pe seama lui. Celălalt n-are timp să priceapă ce se întâmplă. Abia s-a deschis uşa că a şi căpătat o lovitură fenomenală în dovleac. E săltat de jos şi aruncat la picioarele noastre ca un slip într-o cameră de hotel cu reputaţie dubioasă.

– Presupun că o să facem o mică plimbare? întreabă Martinet.

– *Yes*, băiete. Alege un locuşor liniştit, fiindcă nevasta individului o să înceapă să se agite şi să-i alerteze pe sticleţii finlandezi.

Imperturbabil, tăietorul de lemne îşi reia locul la volan.

Numitul Saälkonaar, rămâne atât de inert, că după un moment în care timp i-am vegheat somnul, aşezaţi de o parte şi de alta a lui pe scaune pliante, am ajuns să ne întrebăm dacă nu cumva o fi mierlit-o din cauza loviturii primite în bostan. Animalele astea voinice, cum e Martinet, nu-şi cunosc forţa, cum zicea bunica mea.

Îngrijorarea noastră crescând, mă aplec să-i palpez pieptul. Totul e bine: tic-tacul e în regulă.

Oamenii, când te uiţi la ei de sus, toţi ţi se par neterminaţi, neajutoraţi şi cumsecade. Tot aşa, şi individul ăsta, m-ar mira să aparţină rasei marilor ticăloşi. Trebuie că a fost plătit gras ca să ne joace o asemenea festă şi el a acceptat, poate pentru că ţinea să-şi schimbe maşina sau să-i cumpere o poşetă din piele de crocodil consoartei. Iată-l că începe, în cele din urma, să se mişte şi să se servească de propria persoană. Dă din picioare, în planşeul camping-car-ului şi-şi încreţeşte nasul.

Apoi, îşi deschide vasistasurile.

Când a dat cu ochii de Bérurier şi de mine aşezaţi la căpătâiul lui, cu un aer şi un zâmbet batjocoritor, se simte electrizat ca o coadă de pisică. Pentru început, se ridică într-un cot.

– Hello! îi arunc, biscotte am putut constata pe parcursul călătoriei că rupea englezeşte.

Iar el, biet gogoman, ştii ce? Îmi răspunde „hello" pe un ton jalnic.

Maşina merge fără viteză, ca un taxi care vânează clienţi, Martinet fiind obişnuit de ani de zile să se deplaseze pe drumuri forestiere pline de hârtoape.

– Surprinzător, hai? îi spun lui Saälkonaar.

– Da, face el.

– Trebuie că eşti convins că suntem foarte nemulţumiţi!

– Natural, răspunde Saälkonaar.

– Ai aflat că fata a murit?

Îşi lasă capul în jos.

– Am văzut o jumătate din ea spânzurând de vârful unui copac, continuu eu, dar n-aş fi în stare să-ţi precizez dacă era vorba de jumătatea ei stângă sau de cea dreaptă...

– Asta nu mai are importanţă, articulează pilotul.

– Trebuie că ţi s-au dat mulţi bani, nu?

– Nu.

– În acest caz, ce?

– Soţia şi fiica.

– Au fost răpite de „ei"?

– Nu.

– Atunci?

– Lăsaseră o enormă pâine din plastic pe canapeaua din salon.

– Oh, da, înţeleg...

E satisfăcut de comprehensiunea mea. Poate că mă îmbrobodeşte. Dar poate că-i adevărat? Iar eu, Santonio, asul măgarilor, psiholog de felul meu, cred că nu minte.

– Nu se sacrifică trei persoane şi un hidroavion pentru a scăpa de o ameninţare. „Tipii" n-ar fi îndrăznit să arunce în aer bomba, îl asigur eu.

– Poate că da.

Din cauza acestui „poate că da" a murit Chaglaate.

Bérurier, care ştie din engleză doar nişte cuvinte disparate cum ar fi „Whisky, dearlinge sau bioutifoule", intervine.

– Hei, amice, mi se adresează el, am şi eu dreptul să vorbesc?

– Dar tu nu ştii englezeşte, Grasule!

– N-are decât să înveţe el franţuzeşte, de ce să fac eu primul pas, nu?

Grijuliu să înceapă fără întârziere educaţia omului nostru, Alexandre-Benoît îngenunchiază lângă el şi-i aduce la cunoştinţă, mângâindu-l pe faţă:

– This iz your gură! Acum ripite after mine, tipule: gură!

O palmă îl aduce pe celălalt la sentimente mai bune.

– Gura! articulează el.

– Fain, îl complimentează Béru.

Îşi ridică fabulosul pumn de bătăuş.

– This is mai pumn. Ripit niţel să vedem cum iese: pumn!

– Pum! face celălalt.

– Perfect, o să meargă ca de la sine, profetizează Grasu. Ia uită-te puţin ce-am să fac eu cu pumnul ăsta şi cu gura ta!

Şi lovitura pleacă. Nasul pilotului se transformă pe dată într-o tomată pusă să se coacă pe pervazul unei ferestre de la etajul cinci, luând în calcul şi demisolul şi care tomată a căzut.

– This is un uppercut, îi aduce el la cunoştinţă. Ripite, hai, ripit: uppercut. Upercut, mama ta, ori te fac una cu pământul.

– Uppercut! rosteşte Saälkonaar, aspirându-şi sângele.

– Zece, tipule, jubilează Bérurier, vezi bine că ai înclinaţii spre limba franceză!

SARCELLES

Cineva zgârie la uşă. Zgomotul mă face să tresar pentru că, până atunci, inspectorul afectat gărzii exterioare, ciocănea într-un anume ritm al lui. Imediat, ca să nu spun mereu fuguliţa, ceea ce-i neplăcut, îmi pregătesc revolverul. Chosacchi râde cu gura până la urechi.

– Nu vă faceţi sânge rău, domnule comisar, e coana Smoulard.

– Nevasta lui? fac eu arătând spre rănit.

– Da. Vine întotdeauna seara după ce-şi culcă puştii, cum a stabilit cu doctorul.

Se duce să descuie şi în rezervă pătrunde o persoană gen lamentabil. Un soi de femeie umflată cu ţeghea, despre care poţi fi sigur că peste vreo zece ani n-o să mai intre pe uşă. E spongioasă, flască, gălbejită, cu buze decolorate, un burduhan ajuns irecuperabil din cauza sarcinilor repetate, ochi memorabili, obraji căzuţi şi o duhoare imposibil de redat; ce pot să-ţi spun e că-ţi taie cheful de viaţă, te îndeamnă să deschizi larg fereastra în bătaia vântului, şi să dai uşa de perete în faţa reprezentantului casei *Printil*. Fiindcă tot ce au oamenii mai rău decât o gură murdară, crede-mă, e mirosul lor, şi ăsta nu se vindecă pe măsură ce îmbătrâneşti.

Şi cum îţi spuneam, uite-o pe coana Smoulard că intră în rezervă. E îmbrăcată într-o rochie de pânză şi duce o sacoşă croită dintr-o rochie veche. Asta-i viaţa n-ai ce să-i faci, n-o să rămână acum bătută-n cuie lângă uşă.

Se apropie clătinându-se până la pat, uitându-se la noi şi salutându-ne la fiecare pas. Aproape prosternându-se. Persoana mea îi face

impresie. Şi numărul nostru de asemeni. Fiindcă nu ştiu dacă-ţi dai seama: trei poliţişti într-o rezervă de bolnav, aşa ceva se remarcă. Şi, când printre ei se află Béru, situaţia devine incomodantă.

Se duce, prin urmare, lângă patul unde zace soţul veştejit. Îi depune un pupic pe frunte, cum laşi un buchet de flori în jardiniera plină de apă fetidă a unui mormânt, de Moşi. Şi-i spune: „Bună ziua, Joseph, cum te mai simţi?"

Iar Joseph reacţionează oarecum. Face „gravvv gravvv". Soţia lui îl informează că i-a adus un tranzistor nou nouţ, cadou oferit de colegii de muncă de la salubritate. Cu el se poate prinde Europa, Luxembourg-ul nemaipomenit de bine. Femeia dă drumul aparatului care începe să şuiere, să fluiere, să ejaculeze jeturile lui Patrick Juvet, jur-împrejur, iar apoi vine la rând François Diwo cum că o echipă de fete fără bani caută un bătrân bogat cu o maşină mare ca să le ducă în vacanţă pe Coasta de Azur. Şi se vorbeşte în străineşte pentru că un prost de neamţ s-a rătăcit din inadvertenţă printre ai noştri, iar eu stau şi te întreb puţin: indivizilor ăstora, care au îmbrăcat acum în iederă cuptoarele crematoriilor, oare li se poate permite orice?

Şi cacofonia sfârşeşte bolmojind-o pe portugheză. Atunci, femeia închide radioul. De altfel, dacă vrei umila mea părere, Smoulard nu-i încă în stare să aprecieze frumoasele relatări îngrozitoare ale lui Pierre Bellemare. Deocamdată, în subconştientul lui se cântă la lăută. Ninette a lui se răstoarnă pe pat. Rochia i s-a ridicat şi Grasu se grăbeşte să se benocleze de la distanţă la priveliştea oferită de drăgălaşa doamnă.

Béru a fost întotdeauna un visător, un nostalgic al părului creţ. O comoară întrezărită îl transportă pe tărâmuri feerice.

Scena dintre cei doi soţi e impresionantă, deşi puţintel cam laconică.

Durdulia îi povesteşte lui Joseph ce-a făcut în timpul zilei. Viaţa de şcolar a celor trei copii. Riri încă mai are păduchi fiindcă stă tot alături de nespălaţii ăia. Marlène i-a adus un patru la aritmetică. Gaëtan se scapă mereu în pantaloni deşi merge pe şapte ani. Şi pe urmă vin la rând vecinii de deasupra cu tărăboiul lor blestemat, nota de plată de la

lumină, parcă au înnebunit ăştia de la E.D.F. să majoreze preţul în aşa hal. Confundă factura cu cea de la Galeriile Lafayette!

Şi, după fiecare propoziţie articulată cu acest glas familiar, bietul Smoulard face „gravvv gravvv", ca să-i dovedească faptul că el îi urmăreşte spusele, şi că e încă pe fază, în pofida picioarelor amputate şi a scurtcircuitului din ceainic.

Întrevederea lor durează puţin; ar fi putut ţine toată noaptea, dar madam Smoulard e nevoită să se întoarcă acasă, tot din pricina copiilor supravegheaţi de drăguţa vecină de alături, care a rămas singură, fiindcă omul ei şi-a luat valea cu o chelneriţă de bar. Bun, a fost încântată să constate că Joseph a pornit-o pe calea vindecării. Îngrijit cum nu se poate mai bine şi în compania unor persoane devotate.

– Dacă vreţi să-mi permiteţi, dragă doamnă, să vă conduc până acasă, îi propun eu, maşina mea e în curte.

– Merg şi eu, decide Monstruosul, fără măcar să mă consulte.

Cumătra e leşinată de fericire că-i tratată ca o ducesă. Aceşti domni grăbiţi îi înnoadă puţin minţile. Îşi sărută discret agonizantul. Îşi trage fusta în jos, îşi închide socoteala şi poşeta. În picioare! Drepţi! La drum!

– Noi ne întoarcem, îi promit lui Chosacchi, aruncându-i o ochiadă cu subînţelesuri.

Afară, Tipul se plictiseşte. S-a terminat cu vânzoleala de pe coridoare. Infirmierele de zi au fost înlocuite cu cele de noapte. Ai observat cu siguranţă că în special bătrânele fac de serviciu noaptea. Văduvele ofilite lipsite de un bărbat pe care să-l cocolească. Singure. Şi atunci îşi consacră nopţile sterile bolnavilor. Pe timpul zilei sunt mai puţin singure. Viaţa curge fără evenimente: monotonia.

Coborâm. Noaptea miroase a cale ferată, şi cu toate astea nu se află nici o gară prin preajmă.

Béru se precipită, galant ca nimeni altul. Îi deschide damei portiera din spate.

– Nu v-aş sfătui să vă aşezaţi pe locul din faţă: e locul mortului, gângureşte ţărănoiul.

Femeia îşi îndeasă cărnurile fanate în maşina mea. Crezi că Alexandre-Benoît o să se urce alături de mandea? Da de unde! Se aşează şi el în spate.

– Trebuie că vă simţiţi teribil de singură în momentul de faţă, nu? trece el la atac.

Madam Smoulard îl aprobă, o, şi încă ce singură, vărsând câteva lacrimi asupra tragediei ei.

– Nu mai plânge, puicuţo, că are să se facă bine cazacul dumitale.

– Dar n-o să mai aibă picioare, lăcrimează soţia.

– Ei şi? Ce-i cu asta? O să piardă din greutate, e tot ce poate fi mai recomandabil pentru cineva, toţi doctorii pot să ţi-o spună. Desigur, e problema amorului, care trebuie soluţionată, îţi atrag atenţia. N-o să mai aibă aceeaşi asietă ca mai înainte, şi ar trebui să facă dragoste ceva mai în margine, înţelegi?

Nu, femeia recunoaşte că nu înţelege. Atunci, binevoitor, îi explică.

– Întinde-te, am să-ţi fac o demonstraţie. Să nu-ţi fie frică, aşează-te de-a curmezişul şi ridică un picior pe spetează. Răstoarnă-te, îţi zic. Aşa, când Joseph te călca, înainte de accident, trebuie că stătea cam aşa, dacă deducţiile mele sunt ezacte. Se sprijinea în genunchi şi în coate aşa cum îţi arăt eu, nu?

– Da, însă... face biata grăsană sufocată.

– Foarte bine! tranşează Mamutul. Având în vedere că de acum înainte nu mai are genunchi va trebui să se descurce cu cioturile, suntem de acord, nu? Adică o să se aşeze între picioarele dumitale ca o cafetieră. Îţi va reveni sarcina să-i facilitezi munca. Şi pentru asta nu văd treizeci şi şase de soluţii; ştii câte sunt? Una! Nu două: una! O să trebuiască să-i stai la dispoziţie, puicuţo! Să nu-l stânjeneşti când face asalturi, nu-i nici o bucurie să rămâi numai trunchi. Atunci, ai să-mi procedezi în felul următor: ridică picioarele cât poţi mai sus şi ţine-le îndoite ca să-i uşurezi manevra; trece-ţi mâinile pe sub genunchi. Hai, hai, mişcă!

– Faceţi muncă de reeducare? îl tachinează purceaua.

– Ezact, drăgălaşo. Trebuie să ştii cum să ocoleşti porcăriile vieţii. E plină de capcane. Dar până la urmă găsim noi ac de cojocul ei. Ţi-am

zis, cu picioarele îndoite. Mai sus! Trage tare cu mâinile. Aşa! Straşnic! Şi jamboanele desfăcute larg. Hai, hai, fără complexii între noi, fetiţo! Aş putea să-ţi fiu frate!

Frânez şi stopez pudic în faţa unui bar-tabac. Eu intenţionam s-o iau la întrebări pe nevasta lui Smoulard pentru a tenta o explorare a trecutului acestuia din urmă, dar puturosul de Béru o antrenează spre destrăbălări oribile. Reţine că toate astea au avantajul să mi-o pregătească pe îndurerata soţie.

O femeie care se lasă la discreţia unui bărbat e mai puţin reticentă apoi, abandonul ei fiind cu prolongaţie.

Intru în cârciumă. Local clasic de periferie. Juke-boxe vociferând, coşuleţ cu cornuri reci, galantar cu sandviciuri uscate. Ouă tari, al căror gălbenuş e verde. Distribuitoare de alune americane sărate. Şi cei trei beţivi obişnuiţi care se aseamănă ca nişte fraţi cu nasurile înroşite de vin.

Mă simt uşor epuizat. Doar moral. Fizic, sunt bine mersi. Ceea ce mă turbează e că nu pot înainta nici un pas în această afacere. Şi totuşi e schematică. Patru inşi condamnaţi. Şi aceşti patru sunt suprimaţi inexorabil. Degeaba am grăbit noi să le sărim în ajutor, „ceilalţi" şi-au dus treaba până la capăt.

N-a mai rămas decât Smoulard. Dar în ce stare! Pentru el măcar, accidentul a fost real. Soarta a luat-o înainte pentru a-l neutraliza şi, fără îndoială, aceasta este raţiunea că până acum a fost cruţat. De altfel, *dacă mai trăieşte încă, situaţia se datorează faptului că practic e în comă*. Derizoriu, nu?

Un biet om, cu o biată nevastă, cu o biată existenţă şi un biet destin...

Ce mă tracasează atât de puternic? Recunosc obscurul sentiment de frică numit presentiment. Teama de un pericol în curs, de care eşti sigur fără a putea defini totuşi în ce constă el. Cel de-al şaselea simţ al nostru în acţiune.

Un chelner, a cărui haină a fost albă şi faţa rasă, dar cu mult timp în urmă, mă întreabă printr-o mişcare a bărbiei. Mă hotărăsc să cumpăr

un Ricard dublu, fără apă, cu multă gheaţă. Mi se întâmplă câteodată. Un soi de terapeutică proprie mie, câteva înghiţituri de flăcări turnate pe gât.

Mă uit la chelnerul care trebăluieşte. Gesturile lui maşinale aproape că-mi fac poftă. Poate că e liniştitor să ai la dispoziţie un anumit număr de mişcări puse la punct cum se cuvine şi să le utilizezi zi după zi, gândindu-te la altceva?

Dau peste cap băutura tare, fără a mai aştepta să se topească gheaţa. Bancnota mea dispare. O femeie grasă îmi pregăteşte restul pe farfurioară. Casa care înregistrează produce un zgomot ciudat, pe jumătate muzical, pe jumătate mecanic... Un zgomot care mă face să tresar. Alerg spre uşă. Repede!

– Hei! N-aţi luat restul! strigă chelnerul.

Intervenţia lui îmi schimbă gândul. Adun monedele, dau fuga spre telefon. Caut în carte numărul spitalului Jean-Claude Simoën cu o febrilitate paralizantă. Administraţie, serviciu de internări, serviciul de...

Oh, fir-al al naibii!

– Camera 1214, vă rog!

Sfinte Ludovic! Născut la Poissy şi mort la Cartagina...

– Mi-e imposibil să vă dau legătura la camera 1214!

– Aici poliţia. Vreau să vorbesc cu inspectorul care se află în interior. E urgent!

– Rămâneţi la aparat!

Cum să nu rămân, îţi dai seama!

– A-lo! se aude Chosacchi; uite aşa în două silabe bine distincte, cum pronunţă adesea poliţiştii, am remarcat.

– San-Antonio.

– Ceva nu-i în regulă, domnule comisar?

– Nu ştiu încă exact. Mergi şi deschide fereastra. Cred că am remarcat spre stânga un mic parc pe unde se târâie convalescenţii.

– Aşa-i. De ce?

– Presupun că-i gol la ora asta?

– Nu ştiu.

– Du-te şi vezi!

Consternat, dar supus, îmi dă ascultare. Când lasă receptorul, şocul repercutat îmi zgârie trompa lui Eustache (de Saint-Pierre). Percep mersul apăsat al curcanului. Zgomotul ferestrei deschise fără menajamente. Trece un timp. Din nou zgomotul de paşi.

– Alo?

– Care-i situaţia, Chosacchi?

– Într-adevăr, e o grădiniţă, dar nu-i nimeni pe acolo.

– Ai mai practicat până acum aruncarea cu discul pe un stadion?

Din ce în ce mai consternat, îmi spune:

– Nnnu, nu, niciodată, domnule comisar.

– Ei bine, ai să începi acum. Ia tranzistorul adus de grăsana lui Smoulard mai adineaori şi aruncă-l cu toată puterea în grădină.

Pentru început, reacţionează.

– Credeţi că e o capcană, domnule comisar?

– Mi-a trecut mie aşa ceva prin cap, s-ar putea să mă înşel. S-ar putea de asemeni să fiu prea surescitat, totuşi fă ce ţi-am zis, nu ne putem permite luxul unei asemenea îndoieli fără a reacţiona.

– Foarte bine, am să arunc tranzistorul. Păcat de el că era nou-nouţ...

Mama-mare, care era, îţi repet, plină de proverbe şi zicale regionale, spunea adesea: „Să nu plângi după o pagubă", în gura ei aceste cuvinte însemnând că pierderea bunurilor materiale e lipsită de importanţă.

Chosacchi lasă din nou receptorul pe masă şi, din nou, simt un ticăit neplăcut în adâncul urechii.

Dar nu-i nimic în comparaţie cu ceea ce se succede aproape imediat. O explozie de apocalips. Fantastică. Şi, ceea ce-i mai cumplit, e că s-a întrerupt brusc chiar de la început, probabil pentru că aparatul telefonic a sărit şi el în aer.

HELSINKI

Îi spun lui Saälkonaar:

– Închipuie-ţi că am să-ţi fac propunerea secolului, Pietr. Deşi eşti un asasin...

Tresare.

– Să nu pretinzi contrariul: tânăra a murit, iar nouă puţin ne-a lipsit să n-o apucăm pe acelaşi drum. Deşi eşti un asasin, repet, şi deşi eu fac parte din poliţie, trec cu vederea (dacă mă pot exprima astfel) şi nu te dau pe mâna confraţilor mei finlandezi, ca să mă ajuţi să-i găsesc pe oamenii care te-au manipulat.

Păleşte.

– Nu ştiu nimic de ei, articulează el cu greu.

– Păcat, fiindcă am să te duc drept la poliţie, după ce am să-l las pe prietenul meu să-şi verse năduful. A avut parte de o căzătură într-o mlaştină pe care n-o s-o uite uşor.

Pietr ridică din umeri. E un sportiv. Bine clădit. Fizic, nu-i este frică de nimic.

– Nu ştiu ce vreţi de la mine. Totul s-a petrecut atât de repede. După ce aţi telefonat ca să închiriaţi aparatul meu, au sosit şi ei la club. Erau la curent cu telefonul dumneavoastră.

Îl opresc:

– Zici că imediat după ce am telefonat eu?

– Nici cinci minute n-au trecut!

Cazul îmi apare sub o altă lumină! Dacă „ceilalţi" ştiau că am să comand un hidroavion-taxi, înseamnă că Chaglaate îi prevenise. Numai ea ştia, pentru că ea îşi asumase rezolvarea formalităţilor. Vanitatea

mea primeşte una după ceafă. Prin urmare dragostea ei la prima vedere era telecomandată! Mă spiona, şmechera! Numai că n-a fost ţinută la curent cu mersul operaţiunilor şi a fost sacrificată la momentul oportun, pentru a se evita indiscreţiile ulterioare. Deci, dacă s-a consacrat persoanei mele înseamnă că cineva i-a ordonat, de îndată ce mi-am făcut apariţia la idiotul lor de ziar! Sau mă înşel, ia spune, artistule?

Eram aşteptat! Aşteptat, păi sigur că da. Cum de nu m-am prins mai devreme? Ziarul incapabil să prezinte o colecţie completă! Şi redactorul şef, proaspăt promovat, care nu ştia nimic. Întreaga redacţie schimbată... Un fals! Un fals! Praf în ochi! Ei ştiau că am să vin pentru a elucida istoria cu fotografia. „Ceilalţi" duceau o anchetă paralelă în Franţa. Dovada: i-au făcut de petrecanie tipografului, i-au telefonat profesorului Léon, l-au vizitat Nicéphore Péloche şi, prin urmare, ne cunoşteau scrupulos traiectoria, ştiau exact ce aflasem. Imediat au acţionat pentru a pregăti un comitet de întâmpinare la Helsinki. Dacă aşa stau lucrurile, Chaglaate nu lucra la ziar ca şi Kipeët Pluokksonkuü. *Au fost paraşutaţi la revistă pentru uzul nostru personal şi exclusiv.* Deci, pe undeva pe sus, manevrele acestor misterioase personaje aveau acoperire...

Nu gândeşti şi tu la fel?

Ei bine, eu, da!

Îi fac pilotului o minuţioasă descriere a pseudoredactorului şef care ne-a făcut vânt de la *Dypaä Cekkoneri.*

– E unul dintre cei doi bărbaţi care a venit la aeroclub!

Uf! În sfârşit ceva rezonabil.

Bat în geamul care separă cabina vehiculului de partea locuibilă. Imediat, Martinet trage pe dreapta sub copacii seculari, împodobiţi de brumă şi culisează uşa.

– Situaţia evoluează? mă întreabă el.

– Am putea spera. Dar va trebui să jucăm strâns.

– S-a făcut! Care-i programul?

Iată un Sana de zile mari. Alb albastru, de la Cartier! Nu-i lipseşte

decât un sipet de piele roşie, aurit. Totul e clar, limpede şi hotărât. Armonie totală în idei. Nici o contradicţie.

– Trebuie să găsim un loc liniştit de unde să putem telefona, fiule. Tu ai să cauţi domiciliul unui anume Kipeët Pluokksonkuü, redactor şef la *Dypaä Cekkoneri*. Sună-l. Spune-i că trebuie să-i comunici ceva de mare importanţă în legătură cu accidentul hidroavionului, petrecut în timpul zilei precedente. Lămureşte-l că eşti un emigrant, de meserie tăietor de lemne. Eşti în măsură să-i furnizezi ceva senzaţional. Numai că ţi-ar plăcea să-ţi vezi informaţiile remunerate. Dacă e interesat, ai putea să-i faci o vizită. Dacă nu, îţi vinzi marfa în altă parte; mă urmăreşti? Dă-i toate precizările care ar dori să le obţină în legătură cu identitatea ta, cu exploatarea pentru care lucrezi, etc... Te previn că, procedând astfel, îţi bagi mâna goală într-un stup de albine pentru a încerca să aduni miere. Şi ştii că, atunci când sunt numeroase, înţepăturile lor pot fi mortale?

Martinet e un exemplu de bravură sublimă.

– Ascultă, Sana, îmi spune el, tu eşti prietenul meu, fiindcă mă tutuieşti. Din moment ce eşti prietenul meu poţi să-mi ceri să le demolez Parlamentul cu lovituri de secure, şi eu aş face-o.

Dragul de el! Ce suflet ales! Ce imbecil sublim! Eroismul în stare pură! Deci mai există încă aşa ceva.

Pleacă la biroul poştei centrale, deschis toată ziua, adică douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru în acest anotimp (şi apoi închis alte şase luni, existând serviciu de noapte).

Giganticul roşcovan dispare în profunzimi administrative.

Ca să-şi omoare timpul, Bérurier îşi ţine privirea sălbatică fixată pe ceasul pilotului şi, după fiecare minut scurs îi trage un pumn în faţă.

Aşa-i el.

Când Martinet reapare, am impresia că-i şi mai înalt, şi mai forţos şi mai roşcovan. În capul scărilor P.T.T.-ului seamnănă cu Fuji-Yama.

în erupţie în loc de a fi mereu acoperit de zăpadă, ca un prost, aşa cum poate fi văzut în gravurile japoneze.

Îi râde barba. Puţin aplecat de mulţumire în ciuda carapacei lui de muşchi. Se întoarce la camping-car cu un mers planturos. Cei puternici au ca piedestal forţa lor. Nu ştiu cât poate fi ea de fragilă şi, dacă pot îndoi în mâini o potcoavă, faptul nu le conferă nemurirea.

Deci, Martinet cel puternic se întoarce la noi cum uraganul se întoarce pe linia orizontului, o dată devastarea lui împlinită.

– Merge ca pe roate, ne asigură el, fiindcă viaţa lui finlandeză l-a marcat profund.

– Pluokksonkuü a înhăţat momeala?

– Da.

– Ce impresie ţi-a făcut la telefon?

– Trebuie că-i un om voinic, are un glas de apoplectic gras şi cu răsuflarea întretăiată.

Exact ceea ce gândeam şi eu: tipul care ne-a primit la ziar nu era veritabilul Kipeët Pluokksonkuü. Numai că, pentru a se da drept el, chiar la locul lui de muncă, avea nevoie să obţină complicitatea adevăratului Kipeët. Logic. Bun, să trecem peste! Şi să-l ascultăm pe providenţialul Martinet care ne însenineză zilele.

– A părut foarte interesat de ce i-am povestit. Mi-a cerut precizări asupra persoanei mele şi, aşa cum am convenit, i le-am furnizat. Apoi, mi-a recomandat să fiu discret şi mi-a spus că mă aşteaptă la el acasă.

– Senzaţional! îl aprob eu. În acest caz, băiete, trebuie să continuăm jocul.

– Adică?

– Te duci la individ acasă şi vezi cum te descurci. Noi vom fi gata să intervenim dacă va fi cazul.

– Şi ce trebuie să le spun?

– Că ai asistat la căderea hidroavionului. O persoană a scăpat cu viaţă: unul gras pe nume Bérurier care s-a salvat printr-o minune căzând într-o mlaştină. Acest Bérurier e rănit. Susţine că pilotul a sărit cu paraşuta când încă nimic nu se întâmplase, părăsind aparatul şi

pasagerii. Brodează-le ceva în stilul ăsta. O să vrea să afle în ce loc se află rănitul. Să le spui că-i în cantonul tău forestier. O să-ţi ceară să-i duci acolo, acceptă dar pretinde bani; trebuie să te consideri ca fiind unul care-şi negociază tăcerea, sesizezi cum stau lucrurile?

– La mare fix!

– Noi o să ne ascundem în maşina ta. Poartă-te firesc şi chiar dacă unul dintre ei va pretinde să urce cu tine, lasă-l fără a încerca să-i schimbi hotărârea.

Martinet îşi freacă mâinile.

– Providenţa a făcut să-mi cădeţi din cer, declară el, începuse să mi se urască prin pădurile mele.

SARCELLES

Timpanul mi-e vătămat de explozie. Nu îndrăznesc să-mi imaginez consecinţele deflagraţiei. Un bubuit de o asemenea amploare face pagube pe o rază de o sută de metri. Trebuie că n-a mai rămas nici un geam întreg la spital. Cât despre Smoulard, el tocmai a încheiat seria. Acum, cei patru de pe listă sunt morţi. Prin urmare, am avut dreptate cu tranzistorul. Ce păcat că ideea asta nu mi-a venit pe când încă mă mai aflam în rezervă. Dar am fost distrat de sosirea cumetrei. Atent la reacţiile nenorocitului ei de bărbat. Fatalitate! De trei ori fatalitate! Nu-i exclus ca tontălăul de Chosacchi să fi declanşat explozia tranzistorului capcană. Prea curajos. Şi prea incredul. Am simţit limpede, după tonul lui sceptic, că nu-mi împărtăşea ipoteza. O fi vrut să privească aparatul prea de aproape. Să-şi dea seama dacă mă înşelam sau nu. I-ar fi făcut plăcere să-mi bage sub nas aiurelile. Orgoliul idiot al unui subaltern care nu scapă ocazia să-i dea peste nas superiorului. Şi acum, capul probabil că i-a nimerit într-o ladă de gunoi, nenorocitul! E terminat!

Prin urmare, Bătrânu e ca şi şomer. Deocamdată nu ştie nimic, dar peste câteva minute... Să i le lăsăm. Cinci minute de viaţă contează, a zis Giraudoux.

Clătinându-mă pe picioare, mă îndrept spre ieşire. Chelnerul e în pragul uşii.

– Mă întreb ce-a fost bubuitura asta, îmi zice el. Bineînţeles, din cabina telefonică n-aţi putut să auziţi nimic, dar a fost ca o explozie.

– Ce vorbeşti! fac eu cum nu se poate mai prosteşte.

Parcurg cei trei metri douăzeci care mă despart de turismul meu. Trei sau patru sute de inşi stau aplecaţi spre maşină şi se distrează. Dar râsul lor e puţin crispat. Cei mai obraznici schimbă reflecţii de genul: „Măi, fraţilor, ăstora nu le e teamă că au să se încingă prea tare!" Trebuie să ştiţi că Bérurier e pe cale să facă amor în draci cu văduva lui Joseph Smoulard. Aceasta îşi ţine un picior pe speteaza din spate, altul pe cea din faţa a banchetei, cu mâinile trecute pe sub genunchi, conformându-se prescripţiilor lui Béru. O învaţă (acum inutil, dar el nu ştie încă) poziţia cea mai fericită în cazul unui partener amputat. Iar madam Smoulard începe să prindă gust. Strigă prin geamul pe jumătate lăsat că „Oh: ce bine e! Oh! ce priceput e domnul ăsta!" Că niciodată n-a văzut, n-a palpat şi evident n-a găzduit o sculă de o asemenea dimensiune! Habar n-avea că ar fi putut să existe aşa ceva! Se întreba cum de îşi făcuse loc un asemenea monument! O, nu aşa tare, îl roagă în genunchi! Are s-o dezarticuleze! Are s-o disloce în întregime, acest teribil torpilor! Dar oh! încă, asta da, foarte încă! Da! Da!

O portăreasă, venită să dea o mână de ajutor, e de părere ca ar trebui chemat un agent. Nu te împerechezi chiar aşa la drumul mare, să te vadă toată lumea. E un atentat la bone şi doici!

Iar eu, blazat de atâta vreme, nu mă gândesc decât la afacerea asta încurcată. Atentatul de la spital are să fie Berezina[1] noastră. Waterloo-ul nostru! Pearl Harbor-ul actualei poliţii franceze. Nu-i vom supravieţui. Poate că n-o să murim chiar toţi, dar toţi vom fi marcaţi.

Şi amortizoarele maşinii mele se vor resimţi. Ce topogan infernal! Văduva se declară că-i în al nouălea cer. Spectatorii o încurajează strigând „Ei rup!" ca atunci când montezi o şină pe calea ferată. Acest consens naţional o ajută pe Ninette. Elanul poporului suveran care o asistă într-un moment atât de excepţional. Concetăţenii ei, frenetici, îi doresc o fericire deplină. Sunt cu toată inima (şi nu numai) alături de ea. Până şi portăreasa recalcitrantă a încetat să mai blesteme pentru a

[1] Berezina, afluent al Niprului – locul pe unde s-a retras marea armată a lui Napoleon în 1812. (n.tr.)

adera la fervoarea generală. A început şi ea să strige „Hei rup!". Cumătra Smoulard atinge zenitul. Scoate mugete. Un imens, un sublim „Ooohh!" care se transmite mulţimii, din ce în ce mai numeroase, ca un vânt venit din larg asupra unui torid dig african.

Îi dau pe oameni la o parte pentru a mă aşeza la volan.

Câteva apeluri prealabile cu farurile, un claxon uşor, ca un gen de scuză, şi îmi croiesc drum prin lumea îngrămădită cu viteza unui dric când familia se află la bord. Suntem lăsaţi să plecăm liniştiţi, fiindcă cei doi s-au despărţit. Nu mai e nimic care să merite admiraţia mulţimii.

– Straşnic, straşnic! declară Béru foarte vesel, fiindcă cine o fi spus că animalul e trist după împreunare? În orice caz, nimeni nu-i mai încântat ca el.

Administrează o palmă pe posteriorul grăsanei aflat încă în poziţie de întâmpinare.

– Recunoaşte că merita o demonstraţie, hei, ce zici, puicuţo? Măcar ai înţeles bine manevra? Trebuie să-ţi atrag atenţia să nu te aştepţi de la Casanova al tău la un mădular asemănător. Crede-mă, mai trebuie şi altceva în afară de două picioare ca să faci dragoste cu o fetiţă de o asemenea amploare. Tu, după cum te-ai comportat, oricine şi-ar fi dat seama că duci lipsă de o bună bucată de vreme!

La volan, San-Antonio, capul gânditor al grupului, reflectează. Îşi spune că are toate motivele să gonească spre spital pentru a viziona dezastrul, dar subconştientul lui refuză. Trebuie să se comporte ca şi când n-ar fi ştiut nimic. Să urmeze punct cu punct planul iniţial.

– N-ai gusta ceva, dragă prietenă? îi propun cumetrei cu fundul fumegând.

Gângureşte de plăcere. Numai că va trebui să treacă pe la ea pe acasă, s-o anunţe pe madam Lantier care-i supraveghează copiii neastâmpăraţi. Cum mă tem de palavragelile radioului omniprezent, care anunţă catastrofele chiar mai înainte de a se produce, o conving pe cumătra Smoulard că ar fi o pierdere de timp. Madam Lentier, fiind o femeie inimoasă, o să-şi dea seama că păpuşica a fost reţinută la spital.

E o natură maleabilă, madam Smoulard, care nu-şi face sânge rău din te miri ce, luând viaţa aşa cum vine şi mandrinele cum i se oferă. Bine, s-a făcut, o să gustăm ceva la Albert a cărui firmă o zăresc în piaţa Christian-Defaye. O gheretă de bâlci compusă dintr-un tir, o tombolă şi un aparat care face vată de zahăr aduce o notă de veselie artificială în noaptea care se lasă. Câţiva inşi împuşcă raţe de carton, roata multicoloră a loteriei îşi răspândeşte clinchetul uşor. Negustorul de dulciuri dubioase a dat drumul tare la muzică, un cântec în care Sheila îşi plânge disperarea că un şmecheraş a părăsit-o fără să-i lase nici măcar un cuvânt de adio (trebuie că era analfabet, ce părere ai!).

Intrăm la Albert. E simpatic, miroase a cartofi prăjiţi şi, când pătrunzi în local trebuie să păşeşti peste un câine lup mare. Madam Albert e la coada cratiţei şi-l ia la zor pe un chelner anemic, cu părul prea lung pentru gustul meu şi cel al farfuriilor cu mâncare pe care le vehiculează.

Îi oferim bancheta nevestei lui Smoulard, strălucitoare de încântată ce-i. Bérurier se depune alături de ea, ceea ce-i o dovadă că asta e seara banchetelor! Madam Smoulard ne spune:

– Azi parcă ar fi o zi de sărbătoare!

Ce vorbeşti, tanti!

Optăm pentru tobă de Ardèche şi carne de porc sărată cu linte. Şi, natural, vinul roşu al casei.

Cer permisiunea să dau un telefon, în timp ce amorezii îşi frământă jamboanele, in memoriam.

Spitalul nu răspunde.

Sun la comisariatul din Sarcelles, încerc să mă prezint, dar sunt luat drept unul care se ţine de glume proaste şi sunt trimis la plimbare!

Atunci, încerc să vorbesc cu prietenul meu Sigismond, de la *France-Soir*. Din fericire, deşi deocamdată îi cam duc dorul, îl obţin fără prea mari dificultăţi.

– S-ar părea că-i necaz mare în seara asta la spitalul Jean-Claude Simoën din Sarcelles?

– Eşti obligat să uzezi de palavrele ziarelor pentru a te informa,

Antoine? mă ironizează suidul ăsta înfrigurat (cântăreşte o sută zece kilograme şi cară după el un catar care-l face să semene cu un sanatoriu dinaintea inventării penicilinei).

Îi place să se dovedească sarcastic. Asta îi ţine loc de umor. Îşi consideră glumele deplasate drept spirite reuşite.

– Desigur, eşti obligat să bei din izvoare curate când vrei să obţii o informaţie trufanda, îi răspund.

– Stai aşa, ăsta nu-i sectorul meu, mă duc să întreb...

Şi mă lasă împreună cu hărmălaia unei săli de redacţie, prin care discern un tip care vrea să-i vorbesc altuia, o tipă care dă asigurări că-l bagă undeva (spectacol la care mi-ar fi plăcut să fiu părtaş), plus ţăcănitul infernal al maşinilor de scris. Trece un timp. Se aud sonerii zbârnâind. Madam Albert urlă la servitorul ei că-i un pede..., ceea ce trebuie să fie adevărat într-o măsură.

– Mai eşti pe fir, Antoine?

– Da.

– Şase morţi şi opt răniţi la spitalul tău.

Poc! parcă m-ar fi lovit cineva în gingii. Cumplită hecatombă. O! la la, Achille cel iute de picior are să sufere cumplit! N-o să i se mai ceară demisia, ci să-şi facă hara-kiri! Sper ca revolverul lui să fie bine uns şi de un calibru impecabil.

– Şase morţi, repet eu, dar cum?

– A explodat o bombă de plastic în camera unui tip păzit de poliţie. A fost făcut harcea-parcea împreună cu cei doi poliţişti care-l supravegheau. Planşeul s-a prăbuşit şi alţi trei bolnavi au fost omorâţi la etajul inferior. Câteva infirmiere sunt rănite destul de sever, una s-a ales cu un braţ smuls. Pompierii sunt la faţa locului. Ce-aş putea să-ţi mai spun în plus?

– Lasă, e destul şi atât, şoptesc eu.

– Acum e rândul meu, copil-minune, în ce măsură te interesează acest atentat?

Las cu devoţiune receptorul în furcă.

Béru şi cucerirea lui hăpăie.

– Ce treabă ai avut cu telefonul? îmi reproşează prietenul meu, am fost serviţi de cinci minute şi a trebuit să mănânc şi porţia ta ca să nu se răcească, dar lasă că-ţi comand alta.

– Nu te deranja, Grasule, mie... mie de fapt nici nu mi-e foame.

– Rău faceţi, mă avertizează văduva grăsună, mâncarea e excelentă; zău aşa, n-am să uit seara asta cât oi trăi.

– Nici eu, o asigur umplându-mi paharul.

HELSINKI

Domnul Kipeët Pluokksonkuü (autenticul) locuia într-o vilă confortabilă din cartierul rezidenţial. Două Mercedes-uri superbe staţionau înaintea casei când am sosit noi. Potrivit indicaţiilor mele, Martinet se opri înaintea drăguţei bariere albe, pur decorative, care înconjura peluza şi se îndreptă curajos spre locuinţa redactorului şef.

Eram plin de încredere. Băiatul ăsta avea o atitudine naturală care nu putea trezi bănuielile. Ştiam că „ceilalţi" înhăţaseră cu toţi dinţii momeala aruncată de el. Îl considerau pe amicul nostru ca pe un prostănac roşcovan, doar atât de luminat la minte cât să priceapă că asistase la un eveniment susceptibil să-i aducă ceva bani. Intenţionau să afle de urgenţă locul unde se afla Bérurier. Până nu-i ducea la ascunzătoarea cu pricina, bărbosul nostru nu avea de ce se teme. Însă, o dată ajunşi la destinaţie, faimoşii „ceilalţi" vor începe prin a-l şterge de pe faţa pământului. Poanta consta, prin urmare, să intervenim înaintea plecării în recunoaştere.

Timpul trecea. Discuţia probabil că era însoţită de o anume violenţă. Noi îl legasem pe pilot, îi astupasem gura şi-l băgasem într-o ladă ce servea de bancă. Cu privirea fixă pe o destrămătură a perdeluţei, priveam casa ziaristului cu acea agerime de care face dovadă un şoim când e plasat la o bună distanţă de pradă. Casa elegantă era expresia bunei stări a cuiva ajuns într-o ţară aiuristică unde nu se află decât o singură zi şi o singură noapte pe an.

Ghiceam prin geamurile largi acoperite de perdele, încăperi confortabile, bine luminate, unde probabil că se locuia mai tot timpul.

Şi apoi, când nerăbdarea începuse să-mi dea mâncărimi ca un

muşuroi de furnici, uşa se deschise şi apărură patru bărbaţi. I-am recunoscut pe doi dintre ei: pe Martinet şi pe falsul Kipeë, pe care-l întâlnisem la ziar. În afara lor, mai era un bărbat gras şi pleşuv şi un zdrahon cu o scurtă din piele şi o şapcă trăsnită. Tipul pleşuv, fără îndoială autenticul Pluokksonkuü, îşi luă rămas bun de la ceilalţi trei şi aşteptă ca ei să plece pentru a închide uşa. Martinet şi cei doi discutară puţin, în picioare, lângă Mercedes-uri. Bărbosul nostru arăta spre camping-car. În cele din urmă se apropie singur de noi, în timp ce escorta lui intra într-unul dintre Mercedes-uri. Se urcă la volan şi începu să fredoneze „Parisul e o blondă" abţinându-se să vorbească. Noi nici măcar n-am clintit. Martinet operă o manevră pentru a se plasa pe direcţia dorită, în vreme ce Mercedes-ul proceda în acelaşi fel pe locul de parcare acoperit cu prundiş.

Cortegiul neînsemnat (începea cu doi) se organiză. Noi mergeam înainte cu o viteză moderată, ceilalţi doi potrivindu-şi-o după a noastră.

Când am ajuns într-o zonă întunecată, Martinet începu să vorbească, sigur că nu i se va putea zări mişcarea buzelor prin oglinda retrovizoare.

– Ai văzut-o pe asta, poliţistule? mi se adresă el. A mers ca pe apă! Ca pe apă!

Era vesel, satisfăcut de prestaţia lui.

– Sunt teribil de atenţi la amănunte, declară amicul meu. Ce de întrebări mi-au mai pus! De ce m-am adresat la *Dypaä Cekkoneri* în loc să mă duc la poliţie, mai ales asta îi tracasa. Le-am spus că poliţia nu mi-ar fi putut da bani. Dacă am sunat la uşa acestui ziar, am făcut-o pentru că Béru vorbea de el în termeni vehemenţi. În fine, ce mai calea-valea, am jucat tare. Până la urmă le-am smuls promisiunea că îmi vor plăti zece mii de mărci finlandeze. Au început prin a-mi înmâna două mii, cu titlu de acont.

– N-au ce risca, glumesc eu, din moment ce sunt convinşi că le vor recupera după ce au să-ţi tragă un glonţ în cap.

Martinet mai să dea cu roata în şanţ.

– Fără glumă, chiar au de gând aşa ceva?

– Nu spera că vor lăsa să circule liber un tip care i-a şantajat...

Trece un timp.

– Eu, face Bérurier[1], aş propune un plan cum să-i manipulăm pe tipii ăştia fără prea mult risc.

– Dă-i drumul, îl invit eu, cunoscându-i pertinenţa impertinentă.

Şi el îi dă drumul.

– Dacă le sărim în cap la sosire, există riscul să reacţioneze mai repede decât ne-am gândi, fiindcă nu sunt nişte naivi şi că pe undeva au rămas neîncrezători. Deci, e mai nimerit să-i luăm prin surprindere, accidental. Eu cred că roşcovanul ar trebui să meargă prin locul ăla mlăştinos. Cu camping-car-ul lui n-are de ce se teme, dar ceilalţi au să se împotmolească. Atunci au să strige după ajutor. Şi, în vreme ce ticăloşii o să fie ocupaţi amândoi să-şi manevreze maşina, le sărim şi noi în spate. Corect?

– Straşnic gândit, îl aplaud eu în gura mare. Când îţi pui tu mintea la contribuţie, Grasule, sar scântei.

Maşina noastră mare se hurducăie prin hârtoape, clătinându-se când pe dreapta când pe stânga. Ne derapează fundul. Jeturi de mocirlă se izbesc de caroserie cu zgomotul paletelor unui ventilator care a luat-o razna. Înaintăm din ce în ce mai încet.

– Abia se mai ţin după noi, ne anunţă Martinet. Nu cred că are să mai dureze multă vreme.

Într-adevăr, nici n-a apucat să-şi termine spusele că un claxon imperios îi porunceşte să oprească.

Roşcovanul se opreşte, iese pe jumătate prin fereastră ca să strige o întrebare. Ceilalţi îi răspund un răspuns, cum zicea Maurice Druon[2].

[1] Cu siguranţă că ai observat, în pofida debilităţii tale mintale, că ori de câte ori demarez o naraţiune la trecut, vine un moment, ineluctabil, când derapez în prezent. Prezentul înseamnă viaţă. Să vorbeşti de ieri la prezent, e ca şi cum l-ai păstra intact. (n.a.)

[2] *Maurice Druon* (1918) – scriitor francez şi ministru al culturii între 1973-1974.

Deşi tot nu ştiu finlandeza, fie ea şi o corcitură de finlandeză, înţeleg perfect sensul şi al întrebării şi al răspunsului.

Martinet spune ceva, că stai şi te întrebi unde a putut să înveţe un dialect aşa de ciudat în mijlocul pădurilor nordice. Apoi, sare din cabina camping-car-ului şi vine să deschidă uşile din spate, zgâlţâind bine mânerul ca să ne avertizeze că trebuie să ne ascundem. Într-adevăr, farurile celor din Mercedes sunt îndreptate spre rulota lui. Dar noi, care ne-am prins cum stau lucrurile ne-am şi pitit care în dulapul de haine, care ghemuit în spatele maşinii de gătit.

Roşcovanul deschide o ladă fixată sub planşeul rulotei şi scoate o funie prevăzută cu noduri şi cârlige. Le sare în ajutor dragilor noştri prieteni. Se discută pe un ton ridicat. Indivizii sunt nemulţumiţi. Martinet începe să strige ca să le explice probabil că nu răspunde el de starea drumului, şi aşa mai departe... Începe să muncească, dând din gură. Pe mine, ceea ce mă deranjează cel mai mult, e această pereche de faruri aţintite spre noi, ca nişte reflectoare pe scena unui teatru. Nu putem face nimic cu lumina asta păcătoasă, ruginitul nu şi-o da seama? S-ar părea că da, pentru că începe să bodogăne ceva, făcându-şi de lucru lângă bara de protecţie din faţă şi atunci unul dintre indivizi stinge farul, lăsând doar lanternele de poziţie.

Nu ştiu dacă planul Grasului e chiar atât de extraordinar. Ne aflăm la o distanţă de vreo doisprezece metri de duşmanii noştri, distanţă pe care va trebui s-o parcurgem prin mocirlă; astfel încât de la al doilea pas ei vor fi alertaţi, iar de la al patrulea riscăm să fim morţi. Şi când eşti mort, eşti de-a binelea şi pentru atât de multă vreme încât merită să reflectezi serios mai înainte de a lua o hotărâre.

– Hei, ce facem, dăm năvală sau ce naiba? şopteşte Béru, care s-a săturat să stea înghemuit.

– Nu-mi miroase a bine, fac eu.

– Fiindcă ai nasul înfundat, ricanează Umflatul.

– Ne vor descoperi imediat, de cum le vom prezenta fizicul nostru de cinema, Grasule. Şi nu te poţi mişca prin mlaştina asta ca pe câmpul de curse de la Ascot: ţi se afundă piciorul până la jumătatea pulpei.

Luat din scurt de remarca mea, se mulţumeşte să-şi învârtească de trei ori limba în gură, ceea ce-i destul pentru a face un tăraboi de staul în efervescenţă.

Tac, ascultându-l pe Martinet cum fredonează. Fredonează tare muncind întruna. Din când în când dă drumul unei frânturi de cântec. *Paris, regina mea...*

După ce a fixat funia de bara de protecţie a Mercedes-ului se întoarce spre rulotă fără a se opri din cântat. Dar acum, cuvintele îi aparţin. Nu mai are timp să se ocupe de rimă. Recită pe o arie celebră de music-hall:

Nu mişcaţi, sunt atenţi
Cu revolverul în mână ta nanana nana naneere...
Unul o să urce cu mine, tani nani nani nana
Să fie mai uşoară maşina lor pompompompon pompon pompere...

Gata, a terminat de fixat inelul de cârligul de tracţiune al camping-car-ului.

Închide uşile. Într-adevăr, unul dintre cei doi vine şi se aşează lângă el. Plecăm foarte încet până ce funia se întinde. Apoi urmează remorcarea. Roţile din spate patinează. Vehiculul se zguduie. Ne deplasăm câte zece centimetri, cincisprezece cel mult; cât să dai fuga până la fero-metalul din colţ să cumperi un metru şi eu îţi şi furnizez precizarea pe care o aştepţi cu atâta nerăbdare. Stai aşa... Da: cincisprezece centimetri! Bun, go! Un nou efort. Tipul aşezat lângă Martinet se pune pe vociferat, pe făcut reproşuri. Văd cum se mişcă ţeava mitralierei prin lucarna care ne separă. Îmi spun că, ce naiba, n-o să ne petrecem noaptea jucându-ne astfel de-a pompierii. Béru îşi zice cam acelaşi lucru, pentru că se ridică. Aşteaptă, nu trebuie să pierd nimic din vedere, să-ţi povestesc totul amănunţit. Între cabina şoferului şi interiorul rulotei e un simplu perete din lemn prins într-un cadru metalic.

Deci, numai acest perete subţire ne separă de cei doi bărbaţi instalaţi în partea din faţă. Béru se află exact în spatele pasagerului. Prin urmare, acesta din urmă n-are cum să-l vadă, exceptând cazul în care s-ar apleca spre ghişeul de comunicare, lucru ce nu-i trece prin cap pentru mo-

ment. Atunci Grasu – e rândul lui! – desprinde de pe peretele, unde e fixată în curele de piele, o secure de toată frumusețea al cărei fier cântărește cel puțin douăzeci de kilograme iar, coada arcuită e relativ scurtă. O ține zdravăn între mâinile lui robuste de expert, situează aproximativ poziția pasagerului, ridică satârul și, cu grijă să nu atingă plafonul, o abate din toate puterile asupra peretelui care e pulverizat, fără știi ce? Fără dificultate.

Brusc, ne aflăm în priză directă cu pasagerii din față. Martinet continuă să-și ambaleze moara, cu piciorul pe accelarator. A rămas mască, bărbosul.

Se uită la vecinul lui, ne cercetează prin oglinda retrovizoare, privește parbrizul stropit al vehiculului și începe să înșire niște cuvinte pe un ton de oratie.

– Mi-ai distrus mașina! face el... I-ai zdrobit moaca!... E plin de sânge peste tot!... A murit ca un bou!...

Scot capul prin breșă pentru a evalua stricăciunile. Într-adevăr, tipul cu mitraliera are craniul despicat exact ca Charles le Téméraire când elveţianul cu brațul noduros i-a făcut de petrecanie. Dar nu-i mai puțin exact că toată cabina șiroiește de sânge, în consecință.

– Nu-ți bate capul, pledează Béru, cu puțin detergent și o să fie ca nouă mașina ta.

În timpul acestei conversații de salon, roțile camping-car-ului continuă să se împotmolească.

– Nu ambala prea tare moara asta, îl sfătuiește Béru. Dacă aș fi în locul tău aș cupla altfel vitezele.

Martinet se stăpânește, dar continuă să bodogănească.

– Vezi-ți de levierul boașelor tale, tipule, mi-ai demolat mașina cu lovituri de secure! Am dat pe ea o grămadă de bani, fir-ar al naibii!

Asta-i tot ce-a reținut roșcovanul bărbos din accident. Adesea, să fii atent, oamenii își fac sânge rău pentru nimicuri.

– Cu ce-ai primit de la ei, ai să-ți poți cumpăra una nouă, îi spun eu sperând să-l liniștesc. Hai, scoate-mi-l pe celălalt zănatec din mlaștină. Pe ăsta știu eu cum să-l operez, fiindcă am nevoie de el viu.

Amicul nostru se potoleşte. Mobilizându-şi toată ştiinţa mecanică, reuşeşte să tragă Mercedes-ul afară din mocirlă. Viteza noastră devine ceva mai normală. Îi fac vânt mortului pe jos şi mă strecor în locul lui. După care, pun mâna pe mitralieră.

– Am să sar prin portiera din dreapta, îi anunţ pe coechipierii mei. Martinet, tu să accelerezi brusc astfel încât celălalt să se cramponeze de volan, iar maşina lui să ajungă repede în dreptul meu. Când vom opera joncţiunea, opreşti şi veniţi amândoi să-mi daţi o mână de ajutor.

Martinet e de acord şi-mi recomandă să-i cruţ vehiculul dacă am să fiu în situaţia de a face uz de armă. Maşina lui voluminoasă e cum s-ar zice casa lui, ba mai mult: tovarăşa lui de viaţă. De ani de zile trăiesc împreună. Au obiceiurile lor. Se iubesc, ce mai.

Apăs pe mânerul portierei.

– Sunteţi gata, băieţi? Atunci, daţi-i drumul!

SARCELLES

Poţi jura că ar da orice, madam Smoulard, pentru o porţie de linte judecând după cum trece la atac cu baioneta la armă, botul în aburii farfuriei şi ochii lăcrimând de o fericire înainte-mergătoare.

– Tranzistorul oferit soţului dumitale, îi spun, e teribil... de drăguţ.

– Mda, mda! răspunde ea cu gura plină de chestii fierbinţi, prost asamblate.

– Colegii de muncă, ziceai?

– Mda, mda!

– L-a adus unul dintre ei?

Înghite îmbucătura de carne de porc, îşi şterge lacrimile rezultante şi rosteşte:

– Un băiat l-a lăsat la portăreasă.

– Eşti de mult măritată cu Smoulard?

– De doisprezece ani! articulează ea.

– Cu ce se ocupa Joseph când v-aţi cunoscut?

– Vindea la piaţă. Roşii. Mergea bine, dar trebuia să se deplaseze mult. Când a venit primul copil a cerut un post la primărie şi l-a obţinut. Ca funcţionar, câştigă mai puţin, dar e mai sigur. Ai pensionarea asigurată, ce mai tura-vura.

Socotind că a vorbit destul se apucă iar de carnea cu linte. Béru, cu privirea în exterior, mănâncă în ritmul ei, o furculiţă din trei rătăcindu-se în farfuria mea. Pentru a-şi scuza dezinvoltura, îmi spune:

– Nu lăsa mâncarea să se răcească, băiete!

Îi privesc cum îşi execută magistralul duet. Îs făcuţi să se înţeleagă,

ăştia doi. Armoniile nu se compun: ele există ori ba. Nu poţi decât să le constaţi.

– Ia spune-mi, madam Smoulard...

– Poţi să-i spui Mimiche, îmi atrage atenţia Grasu într-un acompaniament de linte. E porecla ei. Nu-i aşa, Mimiche, că poate să-ţi zică Mimiche?

Mimiche îşi extrage cu vârful limbii o estimabilă bucată de carne dintre doi dinţi, o scuipă în farfurie şi afirmă că „sigur, cu plăcere".

– Dragă Mimiche, l-ai auzit vreodată pe soţul dumitale pronunţând numele de Arthur Rubinyol?

– Cum ai zis?

Îi repet. Repetă şi ea, dar pe un ton care lasă de înţeles că acest nume nu-i este familiar, respectiv că-i este complet necunoscut. Nimic nu-i mai sinistru pentru un băiat cultivat decât să nimerească peste un biped ignorant care habar n-are de celebrităţile epocii lui.

– Nu, niciodată nu l-am auzit vorbind. Cine-i ăsta?

– Un foarte mare pianist.

– A, sigur nu. Nouă nu ne place decât Yvette Horner.

– Dar Aldo Petrini îţi spune ceva?

Când mănânci aşa o bunătate, e neplăcut să suporţi un interogatoriu. Îmi dă de înţeles, arătându-mi gura plină. N-am încotro şi trebuie să aştept.

– Nu, mă asigură ea în cele din urmă. Ăsta cine mai e.

– Un industriaş italian.

– O, ce groaznic!

– Nu-i puteţi suferi pe italieni?

– Nu, pe industriaşi; soţul meu e comunist.

– Şi de rabinul Moshé Inkermann?

– Ce-i cu el?

– Smoulard n-a făcut niciodată aluzie?

– El? Nu-i poate suferi pe ovrei. Zice că-s nişte iude care ne jupoaie.

Mă cufund din nou în marele meu marasm, iar Béru în farfuria mea. După fiecare furculiţă, suspină:

– O laşi să se răcească, nu faci bine.

A comandat a treia sticlă de beaujolais. Mimiche protestează fără convingere că puştii ei şi biata madam Lantier s-ar putea să-şi facă griji. Béru o sfătuieşte să nu se îngrijoreze de îngrijorarea lor. Nu-i vina ei dacă prostul de bărbatu-su nu-i în stare să ia un tren ca lumea, fir-ar al naibii! Are şi ea dreptul la nişte compensaţii. Mimiche e o femeie tânără. Are viitorul înaintea ei, drept, ori ba? Pe amputatul ei o să-l care într-un rucsac; de acord, datoria-i datorie, dar trebuie să mai trăiască şi ea puţin, nu? O femeie e o femeie, asta-i părerea lui. Nu? Sau poate că se înşeală? A făcut copiii şi de acum gata; n-o să-i ducă în spate o viaţă întreagă, pentru numele lui Dumnezeu! Că dacă le cauţi prea mult în coarne pe urmă îţi scuipă în faţă, crede-mă! În seara asta, Mimiche să uite de toate. După lintea cu carne o să urmeze o salată şi brânzeturi. A reperat el o bucată frumoasă ca un camion nou, când au intrat, deşi o adulmecă şi de aici! Iar dacă are să fie cu putinţă, cârciumăreasa o să le pregătească nişte clătite Suzette, flambate cu rachiu de prune din Armagnac. Béru se dă în vânt după un maniac bătrân. Începe să râdă. Ne lămureşte de ce râde: maniac bătrân, pentru armagnac vechi! Ăsta da umor. Îi plac la nebunie glumele. Şi, după cafea, au să facă şi puţină dragoste, dar nu în maşină, de data asta o să fie într-un loc confortabil. Are de gând să meargă la *Forcing Hôtel*, către poarta Clignancourt. Are oglinzi în plafon şi te poţi privi cum dai din jamboane, excitant!

– Ia zi, Mimiche...

– Mda, mda?

– Nu ştii cumva dacă soţul tău a fost vreodată în Finlanda?

– Unde?

Îi repet. Nu, Joseph, în afara călătoriei lor de nuntă la Geneva, n-a părăsit practic Franţa. A, doar o singură dată, la Costa Brava, împreună

cu un cumnat. Au tras într-un hotel mic, foarte curat, dar acolo nu ştiau să facă chiftele şi nici maioneză.

Béru vine să adauge că o maioneză bună numai în Franţa găseşti. El, când pleacă în străinătate, ia întotdeauna un tub de Amora pentru orice eventualitate.

Deci, Smoulard nu le-a cunoscut niciodată pe celelalte trei victime şi nu şi-a purtat picioarele secţionate pe pământul finic. Şi totuşi, şi totuşi, numele lui şi adresa figurau pe lista găsită de mine acolo!

PĂDUREA FINLANDEZĂ

Sunt destul de dotat pentru operaţiunile gen comando. Domnul, prin intermediul Féliciei şi al tatălui meu, m-a dotat cu reflexe fulgurante. Prin urmare, în ce priveşte raidul meu fulgerător, mi ţi-l execut, domnilor şi doamnelor, în doi timpi şi trei mişcări. Trebuie să remarc că Martinet – barbă-roşie îşi coordonează perfect manevra... Abia am apucat să sar din vehicul că Mercedes-ul a şi ajuns în dreptul meu, mai înainte ca şoferul lui să se prindă că eu nu sunt amicul lui. Trag o lovitură teribilă în parbriz cu crosa mitralierei. Instantaneu acesta din urmă devine opac cu o gaură rotundă pe mijloc prin care pot desluşi ochiul înspăimântat al conducătorului auto. Întorc arma pentru a prezenta ţeava prin deschiderea portierei şi rostesc în engleză:

– Ţine mâinile întinse pe tavanul maşinii, tovarăşe!

A îngheţat când m-a văzut. Tipul pe care-l credea mort să-i apară aşa deodată alături într-o frumoasă noapte însorită îl derutează, dacă pot să spun aşa.

– Repede! urlu eu, altminteri te ucid cât ai zice peşte.

Falsul Kipeët se supune. E rece, foarte atent; strâns cu uşa din toate părţile, dacă îţi dai seama ce înţeleg prin asta. Frică? Nu tocmai. E un individ foarte antrenat, educat să ignore această reacţie poltronă. Se supune numai pentru că nu are încotro. Momentul îi e defavorabil. Nu poate încerca nimic; atunci, creierul lui îl sfătuieşte să se supună provizoriu. Şi astfel, domnia sa îşi aplică dreapta şi stânga pe plasticul gofrat care tapetează tavanul maşinii.

Privirea lui nici măcar nu-i ostilă. Rămâne spectatorul aventurii.

Apar Martinet şi Béru. Individul îi zâmbeşte roşcovanului.

– O.K., i se adresează, mi-ai dat o frumoasă lecţie de modestie, bătrâne, nu mă credeam chiar aşa de naiv.

– Béru, îi spun, deschide-i uşa domnului, ca să coboare.

Voluminosul îmi dă ascultare, dar aduce o variantă ordinului meu, respectiv îl apucă pe tip de cravată, îl smulge de pe locul lui şi-i administrează o lovitură cu capul lui taurin în maxilare. Bărbatului pleşuv i-a pierit zâmbetul, şi se prăvăleşte în noroi. Béru, ca unul care-şi cunoaşte meseria, trece la treabă şi, fiind nemulţumit că l-a fulgerat pe tipul chel între ochii de culoarea rachiului după ce ai scos cireşele din damigeană (mă întreb din nou de unde naiba le mai inventez) îi asigură un supliment de fericire, sărindu-i cu amândouă picioarele peste burtă. Se produce un „flufff" de pânză umflată brutal de vânt[1].

Mă ghemuiesc lângă cel făcut chisăliţă ca să-l buzunăresc. Foarte interesantă captură: un pistol extraplat cu gloanţe speciale, un magnetofon miniatural, un stilou-seringă, un ghiul-Borgia plin cu cianură, un aparat detector cu biocraduc încorporat, un writemaster performant, un tub convergent spumant, bani finlandezi, americani, suedezi şi de buzunar, o batistă, un pachet de ţigări bulgăreşti, treizeci de dinari, un joc de şah, o luare de poziţie, şapte ani de ghinion, o vedere de necuprins, o forţă motrică, un tupeu monstru, ultimul dintre Mohicani, o mutră uricioasă, un mediu biologic, o logică imparabilă şi o cutie de chibrituri suedeze.

Straşnic echipat, băiatul, ai să recunoşti, cum zice Béru.

Îi legăm picioarele, pe urmă mâinile la spate, şi, aşteptând să binevoiască a-şi veni în fire, mă apuc să-i explorez maşina.

O, ho, ho....

Abia acum, plod insuportabil, ne prindem noi că-i vorba de un veritabil centru operaţional. Doamne, ce frumoasă maşină! La prima vedere doar luxoasă şi anodină. Dar dacă te apuci s-o scotoceşti puţin, descoperi nişte lucruri teribil de ingenioase. Că, de exemplu, bancheta

[1] Acceptă-mi fraziologia fără să faci mofturi, fiindcă dacă faci mofturi cu mine, ai să mergi înaintea fundului meu. (n.a.)

din spate basculează, demascând un post emiţător, un telex, un laborator foto, o analiză logică, o analiză medicală, o panoplie de arme electronice, un vivariu portabil comportând: scorpioni, şerpi, păianjeni din Brazilia sub plăci infraroşii cu termo-vulver estompat. Trec prin spate şi-i deschid portbagajul. Şi nimeresc peste James-Bond: două tuburi pentru aruncătoare de torpile, o rază laser, articole de pescuit, un proiector, ultrasunete şi lumină neagră. Toate astea... plus nişte chestii de neînţeles. N-am mai văzut aşa ceva în viaţa mea. Periculoase. Eficace. De manipulat cu o atenţie extremă. Că altminteri te vezi sfârtecat într-un pin gigant. Formidabile! Fleacurile astea! Achtung! Pericol; dacă nu eşti artificier e de preferat să te abţii. Mamă, ajutor! De parcă nu mi-ar fi fost destul, ridic capota. De-o parte şi de alta a motorului, tuburi lansatoare de rachete, îţi dai seama? Şi pe urmă, între faruri, un giglametru. Îl pui în funcţiune şi-ţi dezintegrează tot pe o distanţă de o sută de yarzi înainte. Groaznic, realizezi din ce pericol am scăpat dacă am fi încercat ieşirea aia eroică, Grasu şi cu mine? Ticălosul ar fi apăsat pe un buton şi ne-ar fi făcut pulbere.

– Te-ai descurca printre toate astea? se interesează Béru.

– Mai mult sau mai puţin. Părerea mea e că tipii sunt în solda unei mari puteri, cum se zice prin ziare, ca să-şi permită un asemenea echipament. Maşina asta valorează mai multe miliarde în franci vechi.

– Dar uite că n-are geamuri antiglonţ! obiectează Mamutul, arătându-mi parbrizul spart.

– Pentru că nu-i un car de asalt, ci un punct de comandă.

Aşezat în bie pe scaunul din faţă, procedez la un examen meticulos al obiectelor găsite asupra falsului Kipeët. Potrivit actelor de identitate, s-ar numi Boris Orangyz şi ar fi bulgar. Mie mi-e egal, ce mă interesează pe mine? E nevoie şi de bulgari, nu? Altminteri la ce ar mai servi Bulgaria, şi cine ar mai locui în ea în afara ruşilor? Poţi să-mi spui? Bun.

Un obiect, printre toate celelalte, îmi reţine atenţia. Am să-ţi spun, pentru că am pentru tine o mare slăbiciune; chiar dacă această exagerată

încredere o să-mi joace un renghi, aşa cum o presimt. Ceea ce mă intrigă nu-i stimulatorul lui de flatulenţă şi nici distribuitorul lui de suavitate, nu, ceea ce mă tracasează este portcheiul. Acest portchei se află la tabloul de bord al maşinii, auzi, amice? Pentru că cheia de contact a vehiculului e introdusă înăuntru. E bizaroid, portcheiul. Am să-ţi explic. Ceea ce surprinde e dimensiunea lui. Nu-i un articol să-l ţii în buzunar. Mai curând genul de chestie fixată pe cheia unei camere de hotel pentru a-i tăia cheful clientului s-o ia cu el. E vorba de o placă de aproximativ zece centimetri lungime pe patru lăţime. Placa e dintr-un material plastic de un alb puţin lăptos, încadrată în oţel. Văzându-o cum atârnă de volan, mi s-a părut deplasată. Am bănuit că ar avea o utilitate mult mai importantă. Nu-i portchei decât pentru a-şi asigura un soi de incognito. Pentru a induce în eroare. Oamenii nu acordă atenţie obiectelor plasate la vedere. Placa asta flancată de chei a devenit un portchei. Punct şi s-a terminat.

Dar domnul Antonio, zis Ochi de linx, zis Limbă de catifea, zis Perie întruna, zis Supersticlete, zis Lung-uite-atât, zis, Diabolic-man, zis Coada care nu iartă, zis Inimă în sărbătoare, zis Omul cu mâna peste tot, domnul San-A. miroase el ceva fiindcă n-are rahat – lucum în loc de creieraş.

Şi ce face dragul de Santonio? Eliberează placa din trusoul ei, o suceşte, o răsuceşte, o palpează, o miroase, o priveşte, o gustă. Ştii cum e? În gardă. Simte misterul. Îl vede. Vrea să-l străpungă. Ah! genialul băiat! De unde i-o fi venind acest ceva care face din el altceva? E născut dintr-un bărbat şi o femeie, cu toate astea! Mănâncă, doarme, bea, copulează, defechează, transpiră ca toate mamiferele. Atunci? Hai să auzim, atunci?

– Sana! îl strigă Bérurier.

– Ce vrei?

– Omul nostru a mierlit-o.

Sar în sus.

– Măi, să fie, mi l-ai terminat!

– Nicidecum, doar pentru câteva bobârnace... Uite-te la el, e vânăt.

I-am mirosit gura, pute a migdale amare. Trebuie că a avut o capsulă cu otravă în gură şi a spart-o. E dat dracului!

Martinet ne spune că el n-are nimic de a face cu toţi morţii ăştia. Că, foarte bine, are să-i îngroape în mlaştină, fiind dotat cu un utilaj complet, dar nu-i cade bine că i s-a deteriorat camping-car-ul. Zău aşa, lovitura aia de secure n-o poate digera.

Béru i se adresează sarcastic:

– Dacă nu mai poţi, ţine-ţi gura.

Iar eu adaug:

– Oricum va trebui să-ţi abandonezi maşina, bietul meu roşcovan.

– Ceee!!! urlă el.

– Păi, după o asemenea escapadă (îi arăt morţii), ar trebui să te evacuezi urgent din ţara asta, altminteri rişti să ai neplăceri.

Ei, acum se supără cu adevărat. Ce neplăceri, mă rog! Când ajungi să înveţi finlandeza, rămâi în Finlanda, fir-ar al naibii! Unde în altă parte ar mai putea vorbi limba asta groaznică? Bun, o s-o întindă spre nord. Laponia, o să-şi piardă urma prin pădurile de acolo sus. În inima gheţurilor, printre hoardele de reni, de lupi şi alte bestii care nu se tem de gradele aflate sub zero.

Descriindu-ne viitorul lui congelat, începe să frământe mocirla pentru a-i îngropa pe cei doi smintiţi. Pentru ei, treaba-i bătută în cuie! Aici nu-i mai găseşte nimeni...

În vreme ce el munceşte asistat de Béru, eu continuu să mângâi placa purtătoare de chei. Ideile îmi navighează prin cap. Îmi spun: Mercedes-ul ăsta excepţional trebuie să-mi furnizeze răspunsul. Placa nu se afla fără rost la tabloul de bord... Atunci, caut. Caut...

Caut, caut, caut.

Şi iar caut.

Şi găsesc!

Chiar în clipa în care eram gata să renunţ. Exact când, extenuat de eforturile mentale, decid s-o las baltă.

Dovada: am şi băgat placa *in my pocket*.

Amicii mei i-au înhumat pe cei doi teribili. Reflectăm asupra conduitei pe care trebuie s-o adoptăm. Hotărăsc ca Martinet să ne ducă până într-un loc uscat, şi pe urmă, pupăturile de adio. El o să plece spre destinul lui nordic. Noi ne vom întoarcem în Helsinki cu Mercedes-ul debarasat de parbrizul spart, şi-l vom abandona într-un loc discret. Apoi: direcţia aeroport, repejor şi dând bice. Vom lua primul avion, indiferent în ce direcţie, esenţialul fiind să scăpăm de aici.

Poliţia are să fie foarte interesată de descoperirea maşinii. O să curgă multă cerneală, ne asigură Grasu, care e titrat, dar titlurile nu sunt ale lui.

În vreme ce Béru termină de spart parbrizul mare al automobilului, eu aşez în poziţie normală bancheta din spate. Uf! Ştii ce? Nu, aş putea să jur!

Spătarul se loveşte de ceva. Controlez, şi observ că-i din cauza unei scrumiere al cărei capac nu se închide bine. Îl deschid până la refuz ca să-l pot lăsa în jos mai bine. Şi atunci zăresc un geam în fundul nişei. Un geam ca toate geamurile, gros, cu o suprafaţă cam de zece centimetri pe patru. Scrumiera, când tragi de capac se desprinde uşor din grosimea uşii. Ţii pasul cu mine? Nu-ţi vine prea greu? Nu-ţi mai stoarce creierii că am ajuns. Încă un pas şi gata. Eu, isteţ cum sunt, ce fac? Ei bine, introduc placa în interstiţiu, apoi împing ansamblul scrumierei şi ridic capacul. Bravo, Santantonio! Asta înseamnă să-ţi meargă mintea! O minune! Iată că fundul scrumierei se luminează, iar pe ecranul de sticlă se detaşează nişte litere. Se formează cuvinte. În engleză. Citesc:

„Soluţie X pentru Arthur Rubinyol din Thoiry, Franţa: rabinul Moshé Inkermann din Varşovia; Aldo Petrini industriaş din Roma; Joseph Smoulard, funcţionar din Sarcelles, Franţa. Urgent."

Ce poate să însemne faimoasa soluţie X?

Două tibia încrucişate sub un cap de mort formează un „X", nu?

Iar primul de pe listă, Arthur Rubinyol, e mort, nu?

ŞI UNA INTERCALATĂ

Bun, acum, iată că o parte este scoasă la lumină, sau aproape. Atunci, hai să-ţi povestesc întoarcerea noastră la Paris.

Fără incidente majore, şi nici măcar minore, pur şi simplu la o vârstă adultă. N-am mai trecut pe la hotel; atâta rău pentru bagaje. Aveam un costum vechi de schimb. În ce mă priveşte mă pregăteam să-l dau la săraci. Iar celelalte două cămăşi, ce-ai vrea, trebuie să ştii să le treci la rubrica pierderi şi profituri. Cât despre Bérurier, cu excepţia unui maieu uzat şi a unui tub cu maioneză, n-avea alte efecte de schimb. El ştie să-şi simplifice existenţa în cursul deplasărilor.

*
* *

Când ne-am întors la Paris, am avut bucuria de a-l regăsi pe Pinuche. Nu-i aşa că te interesează? Ramolitul e vechiul tău prieten. E mucegăit, îi tremură picioarele, abia behăie, plin de mirosuri indecise, compozite, alcătuite din tabac rece, haine murdare călcate, chiloţi surmenaţi. Dar ăsta-i Pinuche, ce să-i faci! Cu protestele lui, cu bâlbâielile, cu dezolările constante şi cu bolile perpetue.

Iată ce i s-a întâmplat în vreme ce mă „acoperea" cu radioul lui portativ în faţa Aeroflotului (drapel mic, flutură, flutură în înalt!).

Un domn ultrabine s-a apropiat de el ca să-i ceară un foc. Pinuche i-a întins mucul lui de ţigară. Omul, cum se face adesea în cazuri asemănătoare, i-a apucat mâna ca să nu-i mai tremure şi să poată capta capătul incandescent al ţigării. Apoi, Pinuche nu-şi mai aduce aminte

de nimic, atât doar că şi-a revenit în simţiri într-o clinică de periferie. Nişte domni în halate albe, cu părul tuns scurt şi accent slav i-au explicat că i se făcuse rău şi fusese adus la clinica profesorului Dupont-Durand (un bărbat foarte bine, pe care colaboratorii lui îl numeau amabil tovarăşul Boris, ca să glumească afectuos, şi că dragul de el intra în joc, răspunzând cu *da* în loc de oui şi cu *niet* în loc de non...). Boşorogului i s-au făcut teste pentru a se căuta cauza leşinului său. Hipotensiune! Trebuie să mănânce fripturi, César. Cât mai mari şi mai în sânge. Atât doar că, în timpul scurtei lui internări în clinică, a deprins un obicei idiot: li se adresează tuturor cu tovarăşe. Fiindcă şi-a odihnit subconştientul, poate acum să priceapă în ce măsură e putredă societatea noastră occidentală, lamentabilă din cap până-n picioare, cu câinii de capitalişti care strică tot, acaparează tot, sărăcesc poporul, îl reduc la bunul lor plac, obligându-l să se târâie în genunchi pentru a le mânca din palmă; că muncitorul de pe la noi e adus în starea de a cerşi pâinea pentru coiii lui, iar nevasta de a se prostitua pentru a obţine o cană de lapte, şi altele pe aceeaşi temă. Ah! sigur, Fosila s-a prins de cruzimea sistemului nostru! De injustiţiile flagrante, mai ales asta: flagrante; cele mai date naibii! Individul e ridiculizat, dezonorat, umilit în fiecare secundă a vieţii sale. Când îşi aduce aminte, ridică pumnul. Pe scurt, vede roşu!

Bătrânu a fost mai mult decât interesat: pasionat de tot ce i-am povestit şi raportat. A convocat specialişti americani, belgieni, din Monaco şi alţii. Ca urmare a acestui seminar a căzut verdictul, sec, ca o lovitură de secure. Indivizii din Finlanda erau fără nici o îndoială emisarii pentru Europa ai Grupului B 14, acel organism misterios a cărui putere o ştirbeşte pe cea a Mafiei, procedând la lichidări spectaculoase. Multă vreme s-a crezut că era vorba de terorişti, dar pe urmă, nu, cert, ei lucrează şi pentru grupuleţe politice, dar job-ul lor e cu mult mai general. Nu se ştie mare lucru despre ei, în ciuda numeroaselor ticăloşii făptuite. Sunt omniprezenţi. Au zbiri peste tot, sprijin de înaltă

calitate, cuverturi etanşe. Pe scurt, probabil că noi am neutralizat unul dintre capetele gânditoare. Boris Organzy (ia te uită, doi de Boris, aşa ceva nu face impresie serioasă, nu, pe doctorul Dupont-Durand tovarăşii îl numeau Ivan, rectifici tu? Mersi.) dispăruse de mai bine de zece ani. Ex-spion sovietic, trecut în Vest şi pe urmă evaporat. Era crezut mort. E bulgar ca toţi indivizii născuţi la Sofia. Dat naibii. Ca dovadă, când s-a văzut între mâinile noastre, a preferat să părăsească luminile rampei (în engleză *footlight*, am impresia).

Lista fatidică ne-a pus pe toţi în mişcare. Pentru Arthur Rubinyol era, vai, prea târziu, bineînţeles, fiindcă moartea lui ne-a împins cercetările până la Helsinki. Ne-am pus în mişcare pentru a ne informa unde erau ceilalţi trei. De rabin am aflat că era la Djerba şi am ales să mă ocup eu de el. Şi rezultatul l-ai văzut, cu mutra ta de japonez molipsit de rujeolă? Pe Aldo Petrini l-am încredinţat lui Béru, iar cu urmarea te-am ţinut la curent. Smoulard era la spital. Accident real. A fost pus sub protecţia arcaşilor Republicii (două şi divizibile, unde-i deşteptul ăla care pretindea că-i una şi indivizibilă? să-l pun să scrie de o sută de ori: eu sunt regele imbecililor!) Şi pe urmă, gata, şi pe urmă asta este, totul s-a sfârşit, s-a dus naibii, s-a terminat. Au murit toţi patru şi alţii pe lângă ei. Noi rămânem cu misterul intact şi ministerul clocotind de furie. Nouă celorlalţi, ne va sângera orgoliul. Cariera ne va fi făcută praf. Adio vieţi, vaci, purcei şi curcani. Cercul s-a închis dar pe dos.

E trist, nu?

SARCELLES

– Salut, Albert! Ai auzit veştile?

În cârciumă a intrad un individ. Un beţiv solitar. Unul autentic, cu nasul plin de varice, cu ochii ca hopa-mitică jucând în vaselină şi cu un tremurici ca al unui mânuitor de ciocan pneumatic ieşit la pensie.

Şi bum! începe să tune cum a fost cu atentatul de la spital. Nu ştiu ce mi se întâmplă, dar n-am chef să vorbesc despre asta cu proaspăta văduvă. Prefer s-o las în neştiinţa ei. Şi atunci, mă grăbesc să-i dau cu gura cât mai tare, să comand salată cu slăninuţă, deşi slăninuţă era şi în linte. Apoi, soseşte şi platoul cu brânzeturi, aproape mergând singur, atât de tare put anumite sorturi. E destul să le mâni de la spate ca pe un cârd de curcani cu o nuia corectivă.

Domnul Béru, madam Smoulard se îndoapă pe întrecute. Şi stropesc totul cu valuri de beaujolais. Nu se mai gândeşte ea la jumătatea ei de om. A uitat de copii şi de madama Lantier, care-i păzeşte. Grasu îi scotoceşte prin sutien şi pe sub fuste între două îmbucături; după spusele lui, cele două acţiuni sunt inseparabile. Una e complementul celeilalte.

Conversaţia din restaurant e animată. Ce explozie: morţi, răniţi, spitaul Jean-Claude Simoën, aşa de nou, de elegant, echipat bine ca să te împiedice s-o mierleşti, tot ce-ţi doreşti! Ia dă-ţi seama, dacă teroriştii îşi pun acum mintea cu bolnavii, fir-ar să fie! În ce societate trăim, dragii mei! Nişte animale răufăcătoare, ce mai! Ar trebui distruse ca şobolanii dintr-o pivniţă. Să-i treci prin aruncătorul de flăcări, să-i carbonizezi pe toţi şi să le azvârli cenuşa!

– Ia spune, dragă Mimiche...

Gângureşte de fericire fiindcă Béru i-a strecurat trei degete în comoară. Abia articulează că nu-i rezonabil, că ar putea să mai aştepte puţin, dezmăţatul ăsta.

– Mimiche! o strig eu din nou, plin de răbdare.

Béru îşi scoate mâna vagaboandă din slipul văduvei ca s-o întindă spre platoul cu brânzeturi, ceea ce nu constituie o formă de exil în sine pentru cele cinci degete ale lui, avide să facă descoperiri tactile.

– Mda, mda? îmi răspunde în fine partenera de amor a Grasului.

Îi pun sub nas fără să tremur fotografia misterioasei finlandeze.

– O cunoşti pe femeia asta?

Se uită, se opreşte pentru un scurt moment din masticat, pentru a-şi fixa ochiul aton asupra imaginei.

– Eu... nu.

– Am avut impresia că ai ezitat.

– Nu, nu, pe cuvânt: n-o cunosc, cine e?

– O persoană pe care o căutăm.

– A făcut ceva rău?

– Nu ştim încă.

– Atunci, de ce o căutaţi?

– Ni s-a cerut s-o facem şi ne-am conformat. Noi suntem ca nişte soldaţi, înţelegi? Ne supunem ordinelor, asta-i soarta noastră.

I s-au aprins ochii şi fesele. Mai sunt încă indivizi asupra cărora tot ce-i legat de militărie produce efect.

– O, da, înţeleg, şopteşte ea în extaz. Înţeleg...

Şi se apucă iar să înfulece brânză.

Dar mandea nu se simte bine în pielea lui. Madam Smoulard, orice ar pretinde sau ar gândi, a avut o reacţie în faţa acestei fotografii. Nu foarte bine definită, cert. A fost ceva fugitiv. O moleculă de supriză, s-ar putea spune.

– Ascultă, Mimiche!

– Mda, mda?

A păstrat bucata de brânză glorificată de Béru ca să pună capac. E

ultima de pe platoul pustiit. Taica Albert începe să facă gură văzând cum îi dispar brânzeturile de pe farfurie. Se apropie şontâc-şontâc fiindcă are un picior stricat şi trebuie să-l răsucească mai înainte de a-l desprinde de sol şi de a-l plasa puţin mai departe.

– Hei, băieţi, bodogăne el, sper că o să-mi lăsaţi măcar vesela şi mobilierul.

Béru îl fulgeră cu o privire toxică:

– Ce vrei, tăticu', pe lista de bucate scrie limpede „frânza la discreţie", nu?

– O fi, numai că pe voi nu vă sufocă discreţia!

Îl calmez pe bietul om cu un:

– În consecinţă, vom plăti tot, dragă domnule.

Pe urmă, revenind la văduva care încă nu ştie că-i văduvă:

– Mimiche!

– Mda, mda?

– Scuzaţi, pardon, ne spune Béru, dar trebuie să mă duc şi să mă uşurez.

Dă masa la o parte, răstoarnă o sticlă goală şi se îndreaptă spre bucătării, loc în preajma căruia se afla infailibil şi closetul în localurile de această clasă. Momentul de tete-à-tete nu-i făcut să-mi displacă.

– Mimiche!

– Mda, mda?

– Fă-mi plăcerea...

Ochii ei frumoşi de vacă se umplu de o tandreţe spontană.

– De acord, dar trebuie să vă avertizez: sug prost. Sunt dintr-o familie de origine modestă în care n-am învăţat bunele maniere.

– Nu-i vorba de asta, dragă prietenă.

Un regret îi deznodă zâmbetul angelic.

– Atunci, de ce?

– De fotografia asta.

I-o întind pentru a doua oară.

– Caută bine, în colţişorul cel mai secret al memoriei. Când ai

văzut-o te-ai oprit un moment ca şi cum... Ca şi cum ţi-ai fi amintit ceva. Eşti convinsă că n-ai întâlnit-o niciodată pe femeia asta?

– De convinsă sunt convinsă, mă asigură Mimiche Smoulard; n-am văzut-o niciodată pe fata asta. Dar niciodată în viaţa mea!

– Totuşi... Fiindcă există un totuşi, fermecătoarea mea doamnă. Pot să jur că atunci când ţi-ai lăsat ochii de catifea pe această poză, ai avut ca o uşoară tresărire.

– Foarte posibil, admite zâna Grasului, aruncându-mi în obraz o râgâială discretă, dar cu o duhoare puternică de brânză în puterea vârstei.

– Ce anume a motivat-o?

Ridică din sprâncene:

– Vreţi să mai repetaţi o dată întrebarea, n-am înţeles.

– Ce anume te-a făcut să tresari? E primordial, vreau să zic foarte important să aflu.

Femeia ridică din umerii ei firavi de hamal care mută piane.

– O să-mi ziceţi că-s proastă.

– Nu, madam Smoulard, n-am să zic aşa ceva.

– Ei bine, la prima vedere, mi s-a părut că femeia asta seamănă cu soţul meu. E idiot, nu?

Tăcerea care urmează se aseamănă celei care se lasă într-o catedrală scoţiană în momentul chetei. E de puritatea apei distilate.

Apoi, eu:

– Nu cumva ai în poşetă vreo fotografie a soţului dumitale, dragă Mimiche?

– O, da, bineînţeles. Dar în ea mai are încă picioarele, vă deranjează?

– Nicidecum, Mimiche.

Îmi prezintă o poză interesantă prin profunda ei neutralitate. Imbecilii, între alte mii de specialităţi, o au şi pe aceea de a se fotografia numai ca s-o facă. Le place să fie traşi în poză la masă, sau dinaintea unui zid, respectiv pe fondul albastru al cerului. Imaginea pe care mi-o prezintă Mimiche îmi revelă un Smoulard cu cinci ani mai tânăr,

într-o atitudine care se vrea instantanee, dar ea fiind urmarea unei îndelungi şi savante reglări a focalului. Colţul unui şervet imens îi trece pe sub guler. Îşi ridică paharul în sănătatea fotografului şi se uită la obiectiv ca la o vânzătoare pe tocuri înalte pe când caută într-un raft de sus.

Aşez cele două imagini una lângă alta.

– E o prostie, nu-i aşa? bâiguie Mimiche înroşindu-se.

– Dimpotrivă, draga mea: e izbitor!

Şi încă în ce măsură! Ai jura că-s frate şi soră! Aproape gemeni!

– Joseph avea surori?

– Nu, e un copil de la orfelinat!

Béru se întoarce violet de suresĉitare.

– Tonio, ştii ce am aflat că s-a întâmplat?

Îi fac un semn cu ochiul şi îşi ţine gura.

– Ce-ai aflat? îl întreabă Mimiche interesată.

– Nimic, nimic, o dă cotită Umflatul.

Madam Smoulard se uită la el cu un aer derutat:

– De ce mă măsori aşa? vrea ea să ştie.

Camaradul meu clatină din cap.

– Aşa mi-a venit mie. Pur şi simplu, mă gândeam că o să-ţi stea bine în negru, ai să vezi.

PARIS

Bătrânul plimbă reflectorul lămpii de birou peste cele cinci imagini aliniate. Le scrutează cu lupa. Uneori le schimbă locul. În cele din urmă, selecţionează două pe care le izolează pentru a le consacra o mai mare atenţie.

– Da, e de netăgăduit, rosteşte el. De ne-tă-gă-duit! Există o legătură de rudenie între toţi oamenii ăştia! Oh, la la, faptul nu suferă contrazicere! Ştiţi ce idee mi-a venit?

– Da, domnule director, fac eu, fiindcă ea mi-a venit şi mie. Arthur Rubinyol era un bătrân muieratic înveterat. Şi-a petrecut cincizeci de ani din viaţă măsurând lumea întreagă pentru a da concerte. Şi şi-a împrăştiat sămânţa în patru vânturi, iar abaterile lui au dat rezultate pozitive: o fată în Finlanda, un fiu la Varşovia, un altul la Roma şi încă unul la Paris... Misterioasa finlandeză şi cei trei asasinaţi de aici sunt fraţi şi soră. Născuţi din acelaşi tată.

– Şi, ceea ce-i mai ciudat, e că cei trei fii provin de prin orfelinate, mi-o retează Bătrânul. Nu stabilisem până acum această similitudine.

– Dimpotrivă, bombăne Bérurier, cadrează bine...

– E surprinzător că, dintre cele trei mame, nu s-a găsit nici măcar una singură care să-şi recunoască copilul, îl întrerupe directorul. Mi se pare o atitudine împotriva naturii. Nici o mamă celibatară nu-şi abandonează sistematic produsul păcatului.

Asta era: iată-l pe Bătrân vorbind ca doamna marchiză înaintea războiului din 70! I se întâmplă câteodată să folosească limbajul perimat de odinioară. Scoate la iveală formule mucegăite, fără măcar să le şteargă puţin de praf.

Reflectez în voie, beneficiind de confortul biroului său. Efectiv, e ceva aici care nu merge. Simt că am pus mâna pe capătul unui fir bun, dar imediat el se încurcă pentru a forma un scul dificil de depănat. Ceea ce spune Bătrânul nu-i lipsit de bun simţ. De ce, dacă Arthur a procreat aceste patru persoane, mamele lor au avut toate aceeaşi reacţie de o cumplită josnicie, abandonându-şi copiii la naştere?

Şi de ce, cu mulţi ani mai târziu, când fiecare dintre ei şi-a făcut o situaţie sub alte zări şi medii diferite, persoane ultraputernice au cerut Grupului B 14 să-i lichideze? Şi să-l lichideze şi pe Arthur? S-a întâmplat acelaşi lucru şi cu tânăra fată? Să fi fost ea prima victimă? Oare publicarea fotografiei ei să fi declanşat totul?

Uşa sfântă a biroului se deschide fără ca cineva să strige gară, sau staţie, nici măcar bufet, sau depozit de reparat lămpi, ori sală de aşteptare pentru clasa întâi!

Niciodată n-am asistat la o asemenea nelegiuire. O astfel de violare a locurilor sfinte. O profanare caracterizată în acest fel.

– *Hello, darling!* se aude o voce.

E americanca. Superbă, într-un combinezon din lame argintiu cu paiete, un cordon aurit, de la o casă cu renume, o poşetă din piele de crocodil, escarpeni argintii şi o pereche nouă de ochelari, mult mai şic, bătuţi în diamante *made in Saint Gobelins*.

Şi-a făcut baia într-o cadă plină de parfum cumpărat de la drogheria de jos.

Ne salută cu un gest de fotbaliator care tocmai a băgat un gol.

Apoi, se apropie de Achille, îi roteşte fotoliul astfel ca acesta să descrie un semicerc, şi i se aruncă pe genunchi. Iat-o că-i zdrobeşte gura cu buzele ei siclamen. Atât de tare că-l asfixiază. L-a mânjit peste tot cu ruj. Parcă ar fi un peşte exotic. Dyana îi mănâncă gura cu pasiune mişcându-şi fundul mare de cincantenară pe genunchii lui.

– *Darling, come with me!* gungureşte ea între două pupături. *Come to the hotel. I cannot wait again. My little cat is alone...*[1]

[1] Dragă, vino cu mine, vino la hotel. Nu mai pot să aştept, Pisicuţa mea e singură...

Şi aşa mai departe. Îi telescopează glandele în forţă, sidefia.

Directorul se ridică clătinându-se pe picioare. Se lasă dus de vijelia în lame S.U.A.

– Mă întorc, domnilor, suspină el, cât s-o conduc pe doamna. Urc şi cobor, un simplu du-te vino. O să meargă rapid.

Uşa capitonată a biroului său se închide inexorabil. Rămân numai cu Bérurier. Pe mapa Boss-ului, fotografiile parcă ar fi nişte cărţi de joc.

Pentru a juca un joc ciudat.

Bérurier îşi scoate briceagul ca să-şi cureţe dinţii.

– Americanca asta are un apetit infernal, visează el cu ochii deschişi. Ce facem? Îl aşteptăm pe Achille să-şi termine treaba, sau ne fierbem o ciorbă?

Întrebarea lui nu trezeşte nici un răspuns în mintea mea. Stagnez ca un lan de grâu vara, când nici o adiere nu trece peste spicele grele.[1]

Iau în răspăr ancheta. Mi se întâmplă, în disperare de cauză. Romeo al cercetărilor, escaladez scara de frânghie a recapitulării pentru a găsi sursele generoase care ar determina afacerea să nască.[2]

Recapitulez crimele, perioada finlandeză, vizita lui Arthur Rubinyol la agenţie. Oameni pe care i-am întâlnit îmi apar dinaintea ochilor şi apoi se estompează. Îl revăd pe tipograful editor ucis, cârciuma, persoana care a redactat capitolul despre ţările baltice. Şi, perspicacitatea mea regăsită începe să zboare pe deasupra casei unde Nicéphore Péloche există ca vai de lume între femeia lui perversă şi socrul tiranic, căruia bastonul alb de orb îi serveşte drept sceptru.

Şi ştii *why* întârzii asupra lui?

Am să încerc să-ţi explic. Ce anume a făcut să izbucnească afacerea asta: idioată, de proastă calitate, lipsită de valoare, grăsime de cal mecanic, mergi cum te împing eu? O fotografie.

Suntem *well* de acord?

---

[1] Hei! Sana, rămâi cu noi, te crezi acum Druon! (Corul cititorilor) (n.a.)

[2] Dacă ai să continui tot aşa, ai să fii dat uitării, amice! (Corul academicienilor) (n.a.)

O simplă fotografie.

Or (dar, sau, deci, căci) cine a făcut această blestemată de poză afurisită?

Nicéphore Péloche.

Ce-i drept, el a realizat doar o reproducere. Totuşi...

Mă ridic dintr-un salt.

– Hai, la drum.

– Încotro?

– Bézuquet Plage.

– La aşa oră târzie?

Nu-i răspund. Mă animă o febră. Exact ca Hervé Bazin[1] care a fost fachir: eu sunt cel care merge cu o viperă în mână.

[1] *Hervé Bazin* – scriitor francez (1911) romanele lui constituie o satiră violentă la adresa societăţii şi familiei. Aluzie la romanul lui „Vipère au poing" – (n. tr.)

BEZUQUET PLAGE

Ciocănituri reînnoite. Tan, tan, tan, TAN!

– Ninette, pentru numele lui Dumnezeu, ai lăsat aparatul de radio deschis! ţipă orbul, aud *Simfonia a Cincea!*

– Nu, tată!

Urmează o uşoară hărmălaie, încep să nască lumini în bojdeuca din prefabricate.

– Se aude de afară! îşi dă seama în cele din urmă consoarta fotografului.

– Atunci, zi-i aiuritului tău să se scoale; doar n-am să mă duc eu care-s orb să văd cine e!

Alte zgomote, şoapte. Scârţâitul somierei. Tuse. Zgomot de papuci târşiţi. Nu departe se deschide o fereastră. Apare figura somnoroasă şi temătoare a lui Péloche, care te îndeamnă imediat să te gândeşti la genialul Stan Laurel.

– Cine-i acolo?

– Poliţia!

– Dar ce, dar eu, dar da, se bâlbâie el.

Închide fereastra pentru a veni să deschidă uşa şi nu suntem deloc dezavantajaţi.

Péloche poartă o bluză de pijama. Veşmântul îi ajunge până la genunchi, descoperind nişte picioare mici şi păroase, rectilinii. În faţă parcă ar duce o sticlă servind de sfeşnic. Cu o grosime considerabilă. La oamenii âştia se spală rufele puţin, iar sperma acumulată devine sedimentară. Nevasta lui îl prelucrează până într-atât că partea inferioară a bluzei de pijama a ajuns aşa de bătoasă încât nu se mai poate încheia.

Când ne recunoaşte, tresare de spaimă:

– Dumneavoastră! Din nou dumneavoastră! O, Dumnezeule, plecaţi repede, socrul meu n-a putut digera friptura de atunci, seara.

Bérurier pufneşte de bucurie:

– Cum s-o fi putut digera dacă am mâncat-o eu! mărturiseşte el.

Apoi, dându-l la o parte pe Nicéphore cu un gest amplu şi blând, intră.

Eu îl urmez.

Péloche ne urmează.

Vântul din larg suflă în rafale şi închide uşa.

În modesta locuinţă stagnează mirosuri de cartofi prăjiţi. Bérurier trage un scaun băgat sub masă. Îl imit. Ne aşezăm. E târziu şi osteneala ne răpune.

Apare şi madam Péloche, sublimă într-un sutien negru şi un prosop verde înnodat în jurul mijlocului.

– Dumneavoastră! Din nou dumneavoastră! parodiază ea. Dacă ar şti tata că sunteţi aici, i s-ar face rău, fiindcă...

– N-a digerat friptura de atunci seara, completează Béru. În acest caz, am să vă zic, frumoasă doamnă, că e un om fără simţul umorului. Înţeleg că-i orb, dar ăsta nu-i un motiv. Am cunoscut orbi cu simţul umorului, frumoasă doamnă. L-am cunoscut pe moş Lapipe, de exemplu. Ştiţi ce făcea moş Lapipe, aşa orb cum era? Când lua autobuzul, se aşeza pe bancheta chiar din spatele şoferului, sub pretext că-i mai aproape de uşă, ştiţi, aia de pe lungime? Şi, ca într-o doară, profitând de orbia lui, pe furiş turna un lichid glacial sub scaunul conducătorului. Iar el rămânea ca un per turbabil, moş Lapipe, în vreme ce ălălalt începea să-şi foiască şezutul; textual! După cum vedeţi, sunt orbi şi orbi!

– Aveţi de gând să-mi ziceţi cine a venit, fir-ar al naibii! tună tatăl frumoasei doamne din camera lui.

Docilă, fiică-sa se duce să-l informeze.

– Au venit cei doi poliţişti, tată: Frumosu' şi Grasu'.

Bérurier se uită la mine strâmbându-se.

– Eu nu te găsesc chiar aşa de gras, bodogăne el.

Informaţia Ninettei e urmată de un răcnet. Bătrânul se ridică furios şi răstoarnă mobilele în graba lui.

– Da' ştiu că au tupeu, tună bietul om. O să mai audă ei de mine. Pantalonul meu! Unde-i pantalonul meu?

Profit de ceea ce caută el pentru a-mi anunţa scopul vizitei.

– Péloche, trăim momente grave. Franţa are nevoie de dumneata.

Îşi înghite mărul lui Adam, prost, fără îndoială pentru că după o clipă i se ridică din nou în gâtlej.

– Vin în legătură cu reproducerea aceea pe care ai făcut-o dumneata după o revistă finlandeză. Eşti un om minunat de ordonat, Péloche. Sunt sigur că ai clasat clişeul în arhivele dumitale. E de o importanţă...

– Capitală, propune Bérurier.

– Primordială, îl tratez eu cu dispreţ, să mi-l găseşti în minutele care urmează şi să mi-l predai.

– Dar e târziu! se bâlbâie amidonatul.

– Niciodată când Franţa o cere!

Se ridică. Intrarea socrului în scenă. Teribilă! Trebuie să ne cramponăm bine ca să nu izbucnim în râs. Şi-a pus pantalonul de-a-ndoaselea, izmana şi cămaşa de noapte după moda veche (departe de a fi albă), prost băgată în nădrag, dau pe dinafară până mai jos de fese.

– Unde-i? întreabă el încrucişându-şi braţele de orb peste pieptul cu acelaşi nume.

– Dacă despre mine vorbiţi, eu sunt aici, domnule, anunţă curajos Alexandre-Benoît. Am venit să-mi cer scuze în legătură cu friptura şi chiar să v-o plătesc.

Această declaraţie stopează intenţiile belicoase ale bătrânului.

– Să ne-o plăteşti? întreabă el indecis.

– Păi, natural. Când am venit prima oară eram grăbiţi biscotte trebuia să luăm autobuzul pentru Finlanda, dar în seara asta dispun de tot timpul. Cât mă costă, madam Ninette?

– Nu ştiu exact, se pronunţă coana Péloche.

– Ei bine, fă socoteala, ce naiba! se înfurie papa. Era o friptură de un kil două, nu?

– Da, însă am mai mâncat din ea şi la prânz.

– Să zicem că am consumat jumătate, au rămas pe puţin şase sute de grame.

– Stai aşa, tată, mă duc să iau ceva de scris.

Scotoceşte într-un sertar, şi găseşte cu ce să clarifice problema spinoasă a despăgubirilor.

– Permiteţi să socotesc împreună cu dumneavoastră, face Béru aducându-şi scaunul chiar lângă pulpele matroanei, doi contabili valorează mai mult decât unul singur.

Îşi petrece braţul stâng peste umerii goi ai Ninettei şi-şi angajează degetele pe căile umede ale gloriei şi onoarei. Grasu ăsta e un nesătul. Ce-i drept n-a mai avut ocazia să-i ofere doamnei Smoulard repriza de amor promisă, pentru că eu am retezat discuţia scurt şi am condus-o pe văduvă la ea acasă presto-subito.

– Socotiţi bine, socotiţi bine! le recomandă orbul. E important.

După un moment, Béru se ridică.

– Ascultă, Ninette, îi spune, aici nu ne putem înţelege ca lumea cu tot zgomotul ăsta al mării şi al vântului, hai să mergem în camera dumitale.

– Dar ea dă chiar spre larg! avertizează străbunul.

– Prefer zgomotul din larg celui al mării, tranşează Grasu. Hai încoace, draga mea, să nu se strecoare vreo greşeală: socotelile bune fac prieteni buni.

Rămân singur cu bătrânul.

– Vă rog să mă scuzaţi, îmi spune, trebuie să urinez. Ori de câte ori mă scol noaptea trebuie să urinez, e o chestiune de vezică.

Admit că ipoteza e credibilă. Adesea, într-adevăr urinarea rezultă de la vezică.

Deschide uşa, iar vântul furios intră chiuind cât îl ţine gura. Bătrânul se îndoaie pentru a se uşura împotriva vântului. Începe cu

începutul, adică prin a se debarasa de o băşină solidă care-l stânjenea. Apoi, mâinile lui oarbe încep să bâjbâie în faţa pantalonului de orb.

Îl aud spunând „Dar! dar! dar! ce se întâmplă!" din ce în ce mai înnebunit.

– Şi totuşi n-am băut, bodogăne gazda noastră. Uite că nu-mi găsesc prohabul. Dar! Dar... Oh, la la! Cu atât mai rău.

Şi-i dă drumul în nădragi.

– Iată, l-am găsit, declară Nicéphore intrând cu un clişeu între degetul mare şi arătător.

Mi-l prezintă, îl apuc cu o mână tremurândă şi-l ridic în direcţia becului electric. Este exact ceea ce gândeam şi eu. Ceea ce speram. Péloche a reprodus fotografia în întregime, adică bărbatul care o însoţea pe tânără figurează şi el pe peliculă. Abia după aceea el a selecţionat-o pe baltică.

– Aţi realizat ceva important pentru patrie! îl complementez eu strângând clişeul în portofel.

– Unde e soţia mea? Şi prietenul dumneavoastră? se interesează fotograful cu pijamaua betonată.

– În dormitorul vostru, îi spune orbul; dar nu-i deranja, stabilesc cât costă friptura.

PARIS

– E totuşi curios cum de unele femei se dau în vânt doar după perversităţi, rosteşte căzut pe gânduri Béru... Cum îţi explici treaba asta?

Nu mi-o explic în nici un fel, ocupat cum sunt să găsesc printre numeroasele chei din trusoul meu cea care deschide agenţia.

– Vezi tu, continuă Béru, Ninette asta mi-a spus că nu poate suferi să facă altfel dragoste. Să sugă şi iar să sugă asta-i lungimea ei de undă. Dar, s-avem pardon: ce artă! Ce tehnică! Perfectă; dusă la bun sfârşit cum zic nătărăii ăştia de la televizor. Asta-i: dusă la bun sfârşit.

În loc să mă extaziez de meritele linguale şi salivare ale nevestei lui Péloche, bag cheia în broască.

Ia te uită, până la urmă am ajuns să ne obişnuim cu agenţia asta şi s-o regăsim cu plăcere. Parfumul Claudettei mai dăinuie încă în anticameră. O rază de lumină se strecoară pe sub uşa de pe culoar care duce spre laboratorul lui Mathias. Spre sanctuarul Ruginitului mă îndrept şi eu. Bietul băiat! Tocmai topeşte nişte lumânări pe condensatoare, bobine şi fire electrice încâlcite. Nu-i la curent cu ultimele evenimente şi pregăteşte febril aparatul stimulator susceptibil de a-i reda memoria sărmanului Smoulard. Pistruii lui par negri pe faţa obosită. Ochii îi seamănă cu doi cercei din perle sub formă de pară.

– Oh, ce amabil din partea dumneavoastră să-mi faceţi o vizită, rosteşte acest om cumsecade printre toţi cei cumsecade, cred că o să fie gata până mâine dimineaţă, domnule comisar.

– Las-o baltă, fiule!

Îl pun în temă. E consternat.

– Dumnezeule, şi eu care am avut un asemenea scandal cu soacrămea venită special de la Lyon ca să-şi sărbătorească aniversarea în familie. Vă amintiţi că doamna Clistaire e o persoană cu o conduită mai curând... rigidă.[1]

Dezamăgirea lui mă mişcă.

– Munca ta are să servească fără îndoială în alte circumstanţe, dragă Mathias, nimic nu-i pierdut, nici măcar o faptă bună. La o adică, am să scriu o carte pentru a caza acolo invenţia ta. Deocamdată, developează-mi clişeul ăsta, în el se află bărbatul care mă interesează. Dacă izbutesc să descopăr câte ceva în legătură cu el, s-ar putea ca ancheta asta îngrozitoare să poată redemara. Altminteri, ne paşte degradarea pe frontul trupelor de exil din Saint-André-le-Gaz, sărmane Roşcovan.

– Aştepţi aici?

Aud sforăitul Grasului, care, cu burta plină şi bursele goale, n-a putut ajunge mai departe de canapeaua din anticameră.

– În biroul meu, îi răspund. Nu te grăbi, am să trag un pui de somn şi eu, până una alta.

*
* *

La ce bun să-ţi narez visul meu. Un autor care-şi povesteşte visele e un autor care trage de pagini. Nimic mai simplu: torni indiferent ce, indiferent cum, evidenţiind cât poţi mai bine latura nebuloasă, esoterică, tragi bărbi, şi treaba-i gata.

Şi pe urmă, când te-ai săturat, zici că te-ai trezit. Cititorul se plictiseşte să citească aşa ceva; a înţeles că eşti un farsor şi nici pe departe un mare scriitor gen Jean-Jacques Rousseau-Schreiber căruia îi datorăm „Emile şi una de Nopţi". Şi nimeni nu-l întrece pe marele Jean nici cei dinaine, nici cei de pe urmă.

[1] Vezi: „Le Standinge" care, dacă n-a rămas în anale, a rămas în anusuri. (San. A.)

Eu, întotdeauna când visez, am vise erotice, cu puicuţe blonde care fac dragoste admirabil şi al căror păr pubian nu-i creţ dar formidabil de mătăsos, oh! la la, nici nu-ţi poţi închipui ce fel e!

Şi pe urmă, cineva mă smulge de lângă respectiva. Ai ghicit, nu-i nici mai mult nici mai puţin decât Mathias.

Deşi ne învecinăm cu ora trei dimineaţa, el e proaspăt ca un cub de gheaţă (am mai văzut eu bibani la un negustor de peşte, să avem iertare: ai să mai treci pe acolo!).

Radios, cu coama mai aprinsă ca oricând, parcă i s-a zburlit şi, din cauza asta seamănă cu un foc de buşteni bine aprins.

Agită un dreptunghi mare, alb, într-o mână care mi se pare a fi dreapta, deşi sunt pe jumătate adormit şi deci, pe jumătate trezit; în cealaltă mână, care nu poate fi decât stânga, dacă prima e dreapta aşa cum presupun, ţine un dreptunghi alb, mic.

Îl lasă şi pe unul şi pe celălalt pe birou, între picioarele mele desfăcute, fiindcă dormeam cu cracii ridicaţi pentru un plus de confort. Cum el le aşează cu faţa în sus, constat că dreptunghiul mare alb e negru, iar pe cel mic stă scris ceva.

Pe primul se etalează fotografia unui bărbat frumos, cu trăsături aristocratice: ochi catifelaţi, limpezi, sprâncene languroase, păr blond cu cărare pe mijloc, pomeţi proeminenţi, gura superb desenată. Pe scurt, un animal admirabil care le dă ameţeli tipelor. Ceea ce mă surprinde puţin, pe măsură ce mă trezesc, e vestimentaţia lui. Demodată. Îţi vine a crede că individul s-a deghizat. Să fie vorba de un actor? Gulerul cămăşii e tare, o cravată cum nu se mai face acum, un soi de redingotă, floare la butonieră, şi multe alte chestii deconcertante.

Da: probabil un actor. Şi tânăra, să fie şi ea actriţă? Mă gândesc la toate astea foarte repede, fiindcă nu-i nevoie să te instalezi într-un fotoliu, cu paharul de oranjadă rece în mână ca să gândeşti. Gândul este fulgerător, galopant, de o spontaneitate superbă, ţi-o spun eu.

– E frumos băiatul, fac eu.

Mathias afişează un zâmbet care se vrea sarcastic, dar el, în ziua în care va semăna cu Mefisto, în pofida incendiului purtat pe cap, eu

am să mă confund cu monseniorul Makarios, bietul, cu o barbă aşa de bogată şi frumoasă.

– Ştiţi câţi ani are?

– În fotografie, vreo treizeci, hai să zicem douăzeci şi şapte. Plus încă zece de când a fost făcută poza, în total treizeci şi şapte.

– Mai adăugaţi cincizeci de ani, domnule comisar!

Mă uit la ruginit şi mă întreb ce-i cu el. E proaspăt şi miroase a aer umed. În loc să tai oblu în inima subiectului, o iau pe cotite.

– Ai fost pe undeva?

– Am dat o fugă până la sediul poliţiei, domnule comisar.

– De ce, mă rog?

– O raită pe la arhive. Am avut multă bătaie de cap până mi-a deschis tipul de permanenţă. Şi cu toate astea Rabouin mă cunoaşte. Dar, în sfârşit, vă aduc identitatea acestui personaj.

Bate cu palma în cel de-al doilea dreptunghi, cel mic, care e scris.

Mâna îmi tremură, iar privirea mi-e nesigură când apuc documentul ca să iau cunoştinţă de cele notate.

– Prinţul Ivan Buftapin, născut la Sanct-Petersburg pe data de 14 iulie 1891. Ofiţer în armata ţarului. S-a bătut energic împotriva comuniştilor în timpul revoluţiei din octombrie. A fost luat prizonier, a evadat imediat şi a părăsit Rusia via Finlanda, care tocmai îşi proclamase independenţa. A rămas aici un timp, participând la luptele care opuneau trupele generalului Mannerheim revoluţionarilor roşii, învinşi. S-a stabilit apoi în Franţa, unde a trăit de atunci singur şi fără copii. În prezent se află într-un azil de bătrâni destinat şoferilor de taxi.

Las fişa peste fotografie, îmi încrucişez mâinile pe burtă şi-l fixez pe colaboratorul meu aşa cum un băieţel trezit brusc din somn îşi priveşte tatăl deghizat în Moş Crăciun, în noaptea de 24 spre 25 decembrie.

– Ia loc, fiule!

Roşcovanul se aşează pe marginea unui scaun.

– Ce înseamnă tot circul ăsta, băiete? trec eu la atac.

– Că fotografia publicată în ziarul dumneavoastră finlandez în 1967 datează din 1917 sau 18, domnule comisar.

– Sigur?

Îşi adună mâna în cornet şi tuşeşte umil.

– Sunt dezolat, domnule comisar. Când mi-aţi cerut să reproduc fotografia din atlasul lui Arthur Rubinyol, am făcut-o în graba mare, fără a încerca să studiez granulaţia imaginei.

– Nici nu ţi-am cerut-o, băiete dragă, îl domolesc eu.

Dar acest neliniştit, acest scrupulos, nu mă aude că i-am acordat iertarea păcatelor.

– Această precauţie o iau aproape întotdeauna, domnule comisar. Dacă aş fi făcut-o, v-aş fi putut avertiza că fotografia fusese impresionată pe o peliculă Kodakzev 14 şi că, prin urmare, ea avea şaizeci de ani. Dacă o examinaţi la microscop, puteţi constata că granula Kodakzev 14 e în formă de stea şi că-i mult mai distanţată de...

Îi retez comentariile chiar de la rădăcină.

– Deci, această fotografie datează de şaizeci de ani.

– Aproximativ.

– Şi iar deci, dama din imagine are mai mult de optzeci de ani?

– Bineînţeles.

– Prin urmare, nu-i sora celor trei inşi asasinaţi!

– Imposibil!

– Atunci, mama lor?

– Probabil.

– Ia stai aşa, victimele aveau toate trei în jur de patruzeci de ani, nu?

– Poate puţin mai mult.

– Prin urmare i-a avut la bătrâneţe!

– Se mai întâmplă.

– Cum de-ai obţinut adresa actuală a prinţului Buftapin?

– Am un prieten care-i şeful Serviciului pentru străini; cum era urgent, l-am scos din pat.

– Bravo.

Trece un timp.

Mathias îşi saltă bucăţica de popou de pe scaun.

– Îl trezesc pe Bérurier sau mergem fără el?

Un sforăit mai vehement ca celelalte mă încită spre milă.

– Lasă-l să soilească. Ţie nu ţi-e somn prea tare?

– Ce părere aveţi, domnule comisar, e mult prea pasionant!

SAINT-GLINGLIN-SUR-LOING

Nu sunt rasist, dar zău aşa, cu roşcovanii de teapa lui Mathias te vezi obligat să cobori geamul după un moment.

E supărător ca miros; aproape că te insultă, aşa găsesc eu. Îţi jigneşte olfactivul. Te apucă durerea de inimă. Şi, cum ne îndreptăm către cartierele mărginaşe care sfârşesc a se transforma în provincie, nu mai rezist duhorilor lui de fiară. Astea, plus o noapte aproape albă, te năucesc aşa ca ai să mă înţelegi de ce, pe furiş, cobor geamul din partea mea până jos.

Friguros, Morcovul îşi ridică gulerul hainei, cum o fac condamnaţii la moarte într-o piesă de teatru, înainte de a fi împuşcaţi, fiindcă un astfel de gest atinge coarda sensibilă a publicului; impresionează, atitudinea de om bătut de soartă.

Găsesc de cuviinţă să mă justific.

– Mi se închid ochii, mă înţelegi, fiule?

Mathias zâmbeşte.

– Da, vă trăsneşte la cap mirosul meu, nu-i aşa? O să trebuiască să pun la punct un deodorant ca lumea în viitorul meu concediu. Tot ce am încercat până acum n-a făcut decât să-mi intensifice mirosul.

Protestez de formă; respectul faţă de om te obligă:

– O iei razna, tipule!

– Nu, nu, domnule comisar, sunt la curent. Drama e că nu te miroşi pe tine însuţi, mă înţelegeţi? Numai văzându-i pe ceilalţi cum strâmbă nasul în jurul tău ajungi să ai unele îndoieli. Unul dintre copii mi-a spus: „Aici miroase mai rău decât în camera ta!"

Mathias încearcă un râs găunos, îndepărtat.

– Reţineţi că pe unele femei aşa ceva le excită. Consideră duhoarea asta ca o garanţie a virilităţii.

– Sper că nu le decepţionezi?

Mathias nu se poate înroşi mai mult, este exclus, dar trage aer în piept, silenţios.

– Oh, eu, ştiţi: soţ bun, tată bun, serviciu-i serviciu, am o viaţă sentimentală lipsită de istorie.

– Să nu-mi spui că Claudette te lasă în pace când rămâneţi singuri?

I se taie respiraţia. Rămâne tăcut. Cine nu spune nimic, consimte. El e cel care nu spune nimic, dar miroase!

Şi iată-ne dinaintea unui panou albastru pe care e redactat în alb: „St Glinglin s/Loing" pentru că panourile indicatoare (ale poliţiei în cazul de faţă) au toate aceleaşi dimensiuni, chit că localitatea se numeşte Saint-Lô sau Saint-Glinglin-sur-Loing.

– Aici e, declară Incendiatul, mulţumit de diversiunea oportună.

Ridic piciorul şi rulez cu viteza unui dric fără client. Saint-Glinglin-sur-Loing e un târg destul de mare, care se întinde pe malul drept, ştii al cui? Al lui Loing. Nu comportă decât o stradă principală, teribil de principală, mărginită de case pe o parte şi de Loing pe cealaltă. Îmi plac acoperişurile din ardezie ale caselor înstărite, cinematograful *Kursal*, garajele de pe Loing, biserica Saint-Pierre-Paul-Jacques, magazinul mare al damelor din Loing, grupul Jean-Jaurès, poşta, pescăria Carpala, Mesageriile Presei, policlinica doctorului Touchérec, primăria, măcelăria Paul Dagnot, farmacia din colţ, halele cu electromenajere, hotelul din Loing, brutăria Jean Fourne, jandarmeria, pivniţele din Loing, cafeneaua, şcoala de şoferi, Tutungeria Infanteristul, cursul de dans al domnişoarei Jeté-Bâtu, şi în fine, o, da; o, yes; o, oui; o, si: azilul de bătrâni pentru şoferii de taxi din Paris, al cărui portal solid, vopsit în verde bronz are în creştet o banderolă de fier, şi ea verde, foarte *very* frumoasă *beautiful*, pe care a fost redacţionată raţiunea socială a stabilimentului, în caractere aurite.

Opresc pe dreapta străzii, adică pe cheiul Loing (foarte apropiat).

Mă simt extrem de năclăit, fiindcă nu ştiu dacă îţi dai seama? Seara asta păcătoasă, escapada la Bézuquet Plage, iar acum încă una, nu departe de Moret, fii atent cu inima!

Mă strâng de baza nasului.

Ameţeală! Sub scalpul meu văd numai scântei.

– Înghiţiţi asta, domnule comisar! îmi ordonă Mathias.

Îmi prezintă o pilulă verde pe care o iau fără proteste.

– Rămâneţi o clipă nemişcat, sprijinit de maşină.

Ce băiat cumsecade, Roşcovanul ăsta!

Miracolul se operează imediat. Ca şi când ai arunca de pe tine nişte haine pline de noroi, şi te simţi mai uşor şi mai uscat.

Orologiul primăriei bate cinci lovituri sonore.

– E cam devreme pentru vizite, nu? şopteşte colaboratorul meu.

– Nicidecum, oamenii sculaţi din somn sunt mai puţin înclinaţi să mintă, fiindcă şi-au pierdut în timpul nopţii dexteritatea. Hai vino!

Grilajul, deşi monumental, sau tocmai pentru că-i monumental, nu-i închis. Îl împing. Se dă la o parte. O alee mare gudronată duce spre o construcţie decrepită.

Orologiul bisericii bate şi el de cinci ori şi mai sonor ca cel al primăriei, venind mai de sus. Micul parc, prost întreţinut, răspândeşte un miros de dimineaţă juvenilă şi de piatră bătrână năpădită de muşchi. Privighetoarea de serviciu a şi dat drumul primului tril dintr-un arbore teribil de secular pentru vârsta lui, ţi-o spun eu! Urcăm peronul. Obloanele scorojite sunt închise, iar uşa dublă cu geam e protejată de un grilaj din fier forjat, reprezentând lalele, bătrâne, exact cum îţi spun.

Nu ne rămâne decât să sunăm.

Ceea ce şi facem.

*
* *

Melanie pare să nu înţeleagă prea bine. Trebuie să ştii că încă mai doarme în osânzele ei. Cămaşa de noapte îi atârnă în partea din faţă, în

sensul bideului, iar sânii prăvăliţi – în sensul istoriei. A îmbrăcat pe deasupra un impermeabil şi, soneria mea fiind imperativă, n-a mai apucat să-şi pună proteza dentară.

Are acea privire grea, pierdută, a vacii care mugeşte după taur, exprimându-şi dorinţele pe crupa vecinelor din turmă.

Primele mele explicaţii nefiind suficiente, o lămuresc că aparţinem poliţiei din Paris şi că un caz de cea mai mare importanţă ne obligă să înregistrăm depoziţia prinţului Buftapin. Ne dăm seama foarte bine că prinţul doarme la această oră matinală, dar trebuie trezit cu orice preţ, chit că i s-ar administra un sfert de comprimat Ronflix după aceea pentru a-şi relua somnul.

Mélanie (eu am botezat-o astfel în grabă) se gândeşte, îşi bagă mâna pe sub impermeabil ca să-şi scarpine crupa care o mănâncă şi sfârşeşte prin a-şi clătina capul mare, ancilar.

– Prinţul Buftapin, vreţi să ziceţi taica G7?

– Poate, accept eu, cu condiţia să fie în acelaşi timp rus şi octogenar.

Un nou timp mort reclamat de damă ca să-şi adune gândurile.

Apoi:

– Păi, taica G 7 e mort!

Ştii la cine mă gândesc? Nu, nu poţi să ştii pentru că nu l-ai cunoscut. Într-o zi, a trecut de atunci ceva vreme, am arestat un tânăr gangster sicilian. Bineînţeles, prima mea grijă a fost să-l dezarmez. Căra cu el un adevărat arsenal: un pistol automat, un revolver, un cuţit mare uite atât. Când am băgat în buzunar revolverul, a tras un strigăt:

„– Ăsta nu! l-am primit în dar de la mama: a fost al tatălui meu."

Textual. Şi s-a pus pe bocit. Şi totuşi era un dur care tocmai ce-l ciopârţise pe însoţitorul unui furgon!

Ei bine, aflând de moartea lui Buftapin, mă umflă şi pe mine plânsul. După atâtea şi atâtea ghinioane simt că nu mai pot. Sunt epuizat. Tot acest rodeo ca să te izbeşti de obstinaţia destinului, ca să-ţi tragă un bobârnac în nas. Un refuz categoric. Un gest de dispreţ din partea bunei mele stele! Şi totul se duce pe apa sâmbetei, se împrăştie, se

diluează, se distruge. Şi Bătrânu, zdrobit de dezonoare, care face dragoste cu americanca lui trecută în chip de recompensă. Ca să uite ce nu se poate uita! Ah, ce mizerie! Repede, să mă întorc la bază, s-o iau pe Félicie la braţ şi să ne îmbarcăm spre orizonturi mai propice, că în final, fir-ar să fie, după ce ai făcut tot, ai încercat tot, ai sperat tot, uite unde ai ajuns... Oh, nu mai merge aşa, băiete!

Cât despre Mélanie, ea se uită cum plânge un poliţist, scărpinându-şi fundul. Din greşeală, îşi îndeasă degetele şi-n găoază prin cămaşa de noapte.

– Ma porqué plinge el? Porqué plinge el? îl întreabă pe Mathias.

Mathias şi-a dat seama, dar ar fi prea mult de explicat, aşa pe nepusă masă, noaptea, unei italience grase şi bătrâne care-şi petrece timpul ştergându-i la fund pe senili.

– Era un vechi prieten de-al lui, o lămureşte el la întâmplare.

Cei umili se mulţumesc cu puţin. Dovada: numai ei fac economii, pe când cei bogaţi pun de-o parte doar cheltuieli. Ne spune „Da, da", a înţeles. Un vechi prieten, mai adaugă ea. Vrea să-mi stârnească durerea pentru a o justifica, mă înţelegi? Cu cât va fi mai intensă, cu atât îşi va motiva mai mult existenţa. Şi începe să ne povestească de moş G 7, atât de cumsecade, aşa de frumos educat, cum vorbea el despre Rusia de pe vremuri, acum devastată şi transformată în gulag de criminalii ăştia.

– Care a fost cauza morţii? întreabă Mathias care, deşi om de laborator, nu dă uitării faptul că aparţine poliţiei!

– A fost călcat de o maşină pe când se ducea la tutungerie în ora de plimbare, răspunde bătrâna, cu accentul ei italian, pe care n-am chef să-l transcriu, şi pe urmă e aiurea să imiţi accente în scris aproape la fel ca şi atunci când le parodiezi verbal.

– Şi automobilistul a fugit de la locul accidentului? articulez eu cu greu, stăpânindu-mi depresiunea.

– Da.

– Când s-au petrecut toate astea?

– Săptămâna trecută. E îngropat în cimitirul din Saint-Glingling-sur-Loing. Mormântul din fund, de lângă magazia cu unelte.

Bun, ce-ai mai putea spune?

Din fericire, Ruginitul meu e în plină formă.

– Spuneţi-mi, doamnă, printre pensionarii dumneavoastră probabil că se mai găsesc şi alţi ruşi albi emigranţi?

– Mai sunt încă doi, da: moş Teufteuf şi un ofiţer de marină.

Mathias îmi dă cu cotul. Renaşte în mine o speranţă confuză. În străfundul tenebrelor dansează o flăcăruie nesigură aprinsă de un chibrit de contrabandă.

Intervin rapid:

– Prinţul... Vreau să zic moş G 7 era foarte legat de cei doi compatrioţi ai lui?

– Cu marinarul, nu tocmai, fiindcă-i un beţiv bătrân care face ce face şi se îmbată în ciuda vigilenţei noastre, dar îşi petrecea tot timpul cu moş Teufteuf.

– Care-i identitatea moşului Teufteuf?

– Contele Yabezev.

– El e aici?

Şi urmează acel cuvânt, acel drag cuvânt, atât de scurt, dar aşa de confortabil, de stimulator, de perfect, de conciliant, care nu comportă nici o complicaţie: da.

Ai auzit bine?

– DA.

SAINT-GLINGLING-SUR-LOING

(urmare şi restul)

Principalul meu defect, şi deci singurul, constă în xenofobia mea. Dar fii atentă, drăguţo: ea nu se manifestă împotriva oamenilor veniţi din alte părţi, ceea ce ar fi groaznic, ci împotriva idioţilor. Fiindcă, pentru mine, ei sunt veritabilii străini ai existenţei. Cultivând acest principiu, te simţi urgent singur, ceea ce-i destul de neplăcut.

De la prima vedere îmi dau seama că domnul conte Yabezev e un idiot bătrân. Superb, cert, cu alură, autentic. Fiindcă trebuie să fii un adevărat imbecil, ţi-o spun eu, ca, la cinci dimineaţa, să primeşti doi poliţişti îmbrăcat ca la Mogador,[1] cu un monoclu înşurubat în arcada sprâncenii. Are o barbă frumoasă de nobil din Boris Godunov, vopsită, ca o coadă de vacă şi un ghiul de aur mare cât un scut, pe care se etalează armele familiei.

Privirea lui exprimă orgoliul cel mai delirant. Automat, el se distanţează. Te împinge spre periferiile neamurilor proaste. Camera lui moş Teufteuf e aproape monahală. Ocupantul a păstrat pentru sine unicul scaun: din trestie extenuată. Îşi netezeşte gulerul de hermină, mâncată de molii, al halatului din catifea de un roşu aprins, numai găuri şi gălbenuş de ou.

E bătrân, foarte bătrân, dar bătos ca din metal (cu excepţia mercurului, bineînţeles). Maxilarul împunge înainte în vreme ce el mestecă şi remestecă ranchiune imprecise.

---

[1] Mogador – staţiune balneară de pe coasta Atlanticului – Maroc. (n. tr.)

Îl ghiceşti îndesat cu înjurături ruseşti şi cuvinte grosolane pariziene, cu care s-a îmbogăţit în timpul celor cincizeci de ani petrecuţi la volan.

– Cui i-a tricut prin cap să vină şi să mă trizească cu noaptea-n cap? întreabă austerul personaj.

Îşi scutură gulerul de blană ai cărei peri se răspândesc în jurul persoanei lui ca puful de păpădie în jurul lujerului brusc despuiat de o pală de vânt.

Ştiu cum să-i iau pe nebunii de soiul lui. Dacă vrei să scoţi de la ei maximum, intră în jocul lor şi mergi cât mai departe.

Îi fac o plecăciune adâncă, la fel ca Jeanne d'Arc când l-a descoperit pe Charles al VII-lea printre nobilii de curte din castelul Chinon.

– Excelenţă, rostesc eu, vă rog să fiţi convins că sunt mâhnit de a vă fi tulburat somnul serenisim, dar noi ştim că spiritul dumneavoastră de justiţie este imens şi că nu vom face zadarnic apel la el.

Badabum! Îşi cască larg ochiul cu monoclul, surprins de acest limbaj. Şi apoi, flatat, îşi şterge mâna de hermină, făcând să-şi ia zborul un nor alb de peri deghizaţi în pene.

Aud trosnind mărul lui Adam al lui Mathias, atât de tare îl distrează numărul meu.

– Vă ascult! mă anunţă contele Teufteuf.

– Excelenţă, aţi fost cel mai apropiat om, şi gândesc că şi prieten al prinţului Buftapin, persoană aproape la fel de ilustră ca şi dumneavoastră, nu-i aşa?

– Foarti ixact!

Şi-şi face semnul crucii ca ortodocşii, adică ducându-şi vârful degetelor spre umărul drept, înaintea celui stâng.

– Prinţul Buftapin, mari prieten al meu, foarti mari! Săracul!

Iar se închină la fel de rapid şi ortodoxeşte ca şi mai înainte.

– Alteţea sa serenisimă şi antiderapantă a murit zdrobit de o maşină.

– Ci ninorocit şi şoferul ăla! strigă contele Yabezev lovind cu pumnul în braţul fotoliului său prăpădit.

Şi, pornind din clipa de faţă, cum am procedat mai înainte cu Mélanie, renunţ la accentul lui, la vanităţile lui şi la operele lui, fiindcă, ce naiba, am ceva mai bun de făcut.

– Avem dovada, Excelenţă, că a fost vorba de un atentat. Minunatul dumneavoastră prieten, atât de glorios, de pestriţ, de endemic şi încoronat a fost asasinat, ăsta-i adevărul crud.

Yabezev s-a ridicat pe jumătate din fotoliul lui care se clatină. Apoi, fulgerat de revulsia inspirată de o asemenea perspectivă, cade la loc, atât de violent că picioarele scaunului se răsucesc în „8", astfel încât moş Teufteuf ajunge cu spatele la noi. Pentru continuarea conversaţiei, două soluţii: ori îl aduc în poziţia anterioară, ori ne deplasăm noi cu faţa spre noua lui postură. Optăm pentru această a doua versiune, prima putând prezenta riscuri enorme dată fiind starea vetustă a scaunului.

– Asasinat! rosteşte el ca un ecou care l-ar rostogoli pe „r", deşi în acest cuvânt nu se află nici unul.

– Da, Excelenţa voastră dragă şi fabuloasă în perfectă stare: vidanj-gresaj, lubrificarea şasiului; da, domnule conte: asasinat, el un scoborâtor al Romanovilor fripţi şi al Stroganovilor în sos tomat! Asasinat ca indiferent ce Rasputin de serviciu. Asasinat josnic, de un trădător. Asasinat ca marele ţar Nicolae al nu ştiu câtelea, supranumit: tătuc rămas fără popor. Vă daţi seama, o mare conte, că o asemenea nelegiuire strigă răzbunare. Să strigăm şi noi împreună cu ea!

Îmi întind braţul înainte, urlând:

– Răzbunare!

Şi moş Teufteuf repetă şi el: „Răzbunare!"

De trei ori la rând; ce frumos e, dacă ai şti; şi impresionant, oh! la la şi încă cum!

Bun, pe urmă ne calmăm.

– N-aveţi cumva o ţigară? întreabă contele.

Am un trabuc, e cu mult mai bine, semnat Davidov pe deasupra, trăiască sfânta Rusie! Ia uite, contele meu fumează!

Se ridică un nor parfumat care ne înmiresmează sufletele surmenate. Şi începem să pălăvrăgim.

– Dragă conte al celor două contese ale mele, îi spun. Prinţul pentru care nutreaţi o prietenie aşa de mare şi o stimă atât de înaltă şi alte bărbi, nu se poate să nu vă fi vorbit de persoana de aici.

Şi hodoronc-tronc, bum, fără nici cel mai mic trac, îi prezint fotografia finlandezei.

Şoferul-conte Yabezev, mare şambelan de pe ici şi pe dincolo, îşi asigură etanşeitatea monoclului în cavitatea receptoare.

– Vagaboanda, vagaboanda, vagaboanda! ocărăşte el, evident că toate sunt din cauza ei.

O fericire, pe care nu ezit nici o secundă s-o calific de inefabilă se răspândeşte în mine ca morfina în venele unui drogat.

Să fie oare cu putinţă? În zorii nesiguri care luminează de pe acum geamurile, am să ajung în cele din urmă să capăt explicaţia mult căutată?

Glota lui Mathias poliglotul îşi face auzit un uşor guiţat de scripete ruginit...

Clipa capitală, captivantă.

– Bravo, rosteşte contele întinzându-mi mâna să i-o sărut, aţi trecut repede la treabă!

– Regretatul prinţ v-a încredinţat deci adevărul? mă hazardez eu.

– Da, face rusul în franceză.

– Atunci, să-l auzim! Să-l auzim repede, mare conte!

– *Jawol mein Herr!* răspunde el, imprudent în graba lui.

Şi începe să vorbească.

Am să încerc să-ţi rezum, pentru că altminteri, dacă continuăm pe tonul ăsta, poate dura până la calendele greceşti.

Totul începe printr-o poveste de dragoste la Sankt Ptersburg în 1917. Tânărul prinţ Buftapin se îndrăgosteşte ca un nebun de o tânără fermecătoare, Sdenka Tastrov, pe care o întâlnise în timpul unei promenade călare prin pădurea Grande Moniche, la sud-vest de Sankt Petersburg, când ieşi din pisoarul situat la dreapta fabricii de mături Bolşoi.

Calul delicioasei călăreţe a rupt-o la goană, afurisitul de animal. Tânăra ţipa de spaimă, săraca, riscând să fie aruncată din şa sau să-şi rupă gura de crengile joase. Atunci, prinţul Buftapin a intervenit, ca un adevărat cazac (un dar al lui). Doamne, cum a mai galopat după el, al naibii nărăvaş, şi cum mi ţi l-a mai prins de nări. Şi iată-l că se opreşte. Tânăra mai să leşine de frică, de recunoştinţă şi altele. Prinţul o cuprinde în braţele lui viguroase; nu plânge, frumoaso, că te calmez eu. Sdenka se însenineză. Şi trosc: se aprinde pălălaia, *big love*. Tu, eu, noi, doi, viaţa, ah? încă, ce bine e! Îţi dai seama de stil? Dar, vai, ea nu-i de un rang cu prinţul. Judecă şi tu puţin, protestele părinţilor lui: un Buftapin, descendent din Petru cel Mare, din Ivan cel Groaznic şi consoarta, să se însoare cu o simplă Tastrov, al cărei tată, bogat se înţelege, n-are nici cel mai mic titlu să pună în balanţă! Nu-i pe potriva unui cap încoronat! Şi iată că începe vremea suferinţelor. Şi pe urmă a revoluţiei. Părinţii prinţului sunt ucişi de roşii. Moarte şi distrugeri. Buftapin se bate eroic. Dar cauza lui e pierdută şi-i nevoit să părăsească Rusia. Trebuie să fugă. Şi atunci pleacă împreună cu... Cum îi spusesem proastei ăleia? Ah, da: Sdenka. Pleacă împreună cu Sdenka. Cuplul trece în Finlanda unde sunt primiţi ca nişte eroi. Aici, prinţul, în loc să-şi savureze marea dragoste, imbecilul curajos, începe să se bată împotriva revoluţionarilor finlandezi. Şi, în acest timp, ai ghicit ce? Mititica îi pune coarne. Şi întrevezi cu cine? Da: cu Arthur Rubinyol. Sdenka abandonează sabia prinţului pentru a ceda pianului unui tânăr debutant. Abia acum a trăit ea cu adevărat marele zbucium al iubirii. Big amor bis! Fug amândoi. Când prinţul se întoarce din luptele lui, e arhiîncornorat; nu mai găseşte acasă pe nimeni, privighetoarea lui şi-a luat zborul cu frumosul piţigoi. Se află la Paris. Buftapin grăbeşte într-acolo. Prea târziu: amorezii pleacă spre Statele Unite. Prinţul a rămas fără un şfanţ. Trebuie să-şi câştige friptura Stroganov cu sudoarea taxiului său. Valoroasa Companie G 7 îl angajează. Flutură, drapelule!

Vrei să mă întrerup şi să las să treacă o pagină de publicitate? Nu, urmăreşti firul povestirii? Nu-ţi oboseşte prea tare cerebelul? Nu te-au cuprins furnicăturile, serios? De acord.

În America, Arthur începe să facă o carieră strălcită. E recunoscut, sărbătorit, adulat, acidulat, ridicat în slăvi, cazat, hrănit, toate astea! Cu un temperament vulcano-nestatornic, Arthur trece între alte coapse. O părăseşte pe Sdenka. Aceasta plânge, imploră milă. O mai consolează din când în când, aşa la repezeală; badijonare expres. Apoi pleacă aiurea, tot mai departe, acolo unde-l reclamă gloria.Sdenka, biata vagaboandă, rămâne singură, fără resurse (nici măcar termale). Din fericire, mulţumită lui Rubinyol, şi-a făcut unele relaţii prin cercurile înalte. Printre altele, un general care a introdus-o în serviciile secrete ale Statelor Unite. Oare nu întruneşte ea toate calităţile cerute pentru a deveni o bună spioană? E slavă, frumoasă, instruită. Ştie să se servească de un tacâm de peşte, vorbeşte opt limbi şi face dragoste ca o regină. Ce mai vreţi?

Devine repede un soi de agent foarte activ, bine instruit. Parcurge lumea întreagă. Trăieşte prin palate. Face amor cu mărimile. Frecventează ambasade, cancelarii, Vaticanul, şi restul!

Bântuie (cum se spune) pe la cei mai mari coafori, ca Mireille Mathieu. E prietenă cu artiştii Universali, cu savanţii de reputaţie mondială, cu constructori gen Merlin (supranumit Rommel 2 pentru că a refăcut zidul Atlanticului). Pe scurt, e o suverană în felul ei. O persoană importantă, festivă, debordând de bani. Singura ei rană vie? Dragostea pentru Arthur care nu s-a mai întors la ea. Ori de câte ori poate, îl agaţă pentru a gusta extazul. Iar el, care cântă pe mai multe claviaturi, nu refuză să-i dea satisfacţie între două concerte, între două trenuri. Sdenka încearcă marea lovitură (dacă se poate tipări astfel) făcându-i un copil. Iat-o gravidă pentru prima oară; îl previne pe Arthur, dar brigandul mult iubit se face că n-aude. Naşte copilul, dar îl abandonează imediat. Ce muscă ciudată – sau păianjen – o înţeapă pe această femeie ca să simtă din nou nevoia să rămână însărcinată cu marele Arthur? Mister. Fapt este că dragostea ei decepţionată pretinde această compensaţie. Vrea să păstreze timp de nouă luni în interiorul ei urma ultimei îmbrăţişări cu amantul idolatrizat. Şi încă de două ori Sdenka va cunoaşte fericirea maternităţii. Copiii n-o interesează. Cât îi poartă

va merge să se ascundă într-una din insulele arhipelagului Bahamas sau Hébride, respectiv ale Greciei. Apoi, naşte în secret şi îşi depune fructul pasiunii (frumos, nu?) în ţara în care a fost conceput: Roma pentru Petrini, Varşovia pentru Inkermann, Paris pentru Smoulard. În ce mod procedează? Semn de întrebare. Are oameni care o sprijină, zeloşi, obscuri care îi sunt devotaţi. În fine, într-o zi, imediat după naşterea ultimului copil, pleacă în misiune în ţara ei de baştină, Rusia. Acolo i se pierde urma. Se evaporă. S-a terminat cu Sdenka. Serviciile secrete americane încearcă să afle mai mult. Dar ceaţa rămâne intactă. Se anchetează discret în sânul familiei ei, cel puţin în ce a mai rămas din ea. Zero. Sdenka a dispărut. E înghiţită de stepele imensei ei ţări. Să fi fost mâna securităţii statului sovietic? Mai mult ca sigur. E dată dispărută.

*
* *

Contele Yabezev tace. Trabucul îl face să tuşească. Picături de transpiratie semănând cu sudoarea sub formă de sudaţie îi brobonesc tâmplele la fel de lipsite de garnitură ca şi o mâncare de varză acră dintr-un restaurant gen cantină. Te asigur că Davidov e prea tare pentru el. Cu toate astea continuă să sugă stoic, expulzând fumuri din ce în ce mai furtunoase.

– Pasionant, Excelenţa voastră declam eu. Dar cum a ajuns prinţul Buftapin să fie la curent cu toată această extravagantă poveste de dragoste?

Omul cu gulerul de hermină tuşeşte. Perii albi ai blănii continuă să zboare în jurul lui. Seamănă cu o veche locomotivă siberiană, gâfâind într-o furtună de zăpadă.

– În viaţă, întotdeauna ai de-a face cu hazardul! ne anunţă.

După care, varsă uşor pe el, pentru că nu-i obişnuit cu trabucuri mai ales la cinci şi treizeci şi patru de minute dimineaţa.

Mathias şi cu mine ne prefacem că n-am observat nimic. Sunt momente pe care trebuie să te fereşti a le întrerupe.

– Ce hazard, dragă domnule duce? îi atrag atenţia pentru a-l băga în priză.

Tuşeşte, mai dă puţin pe dinafară şi reia povestirea. Înainte de a ieşi la pensie, moş G 7, născut prinţ Buftapin, a dus un client la Charles-de-Gaule. Brusc, pe când îl privea prin oglinda retrovizoare, a tresărit: pasagerul lui nu era altul decât Rubinyol, bărbatul execrabil care îi distrusese viaţa. Nu se poate abţine şi îl ia la zor. Rubinyol îşi recunoaşte greşelile. Regretă, nu ştia că prinţul o iubise atât de puternic pe Sdenka. Viaţa e prost întocmită când pierde din vedere să asigure reciprocitatea în dragoste. Cum se întâmplă adesea, cei doi rivali se simpatizează. Ajuns la hotelul lui Arthur, au mai rămas împreună ca să continue discuţia. Votcă şi iar votcă. Amintiri, confidenţe. Ameţiţi îşi spun de toate. Rubinyol îi povesteşte despre copiii lui necunoscuţi. Nici el n-are fibra paternă dezvoltată. Pomeneşte despre ei doar pentru a sublinia fanteziile Sdenkăi. Cum ai povesti o glumă bună. Când prinţul şi virtuozul se despart, nutresc unul faţă de altul o deosebită simpatie.

După concert, Arthur pleacă undeva departe...

Prinţul rămâne să rumege noile dezvăluiri din viaţa femeii iubite, necunoscute până atunci.

Începe să se simtă rău. I se accentuează declinul. Confundă culorile semaforului şi-i face bolşevici pe poliţişti. Trebuie să renunţe la muncă. Şi se retrage în această casă din Saint-Glinglin-sur-Loing.

De data asta, contele nu mai poate. Dă fuga la fereastră şi varsă violent peste rododendroni.

Mathias îşi mângâie flăcările cu o mână ignifugă.

– Interesant, nu, şopteşte el.

– Foarte, dar nu soluţionează nimic...

Bietului moş Teufteuf i s-a întors stomacul pe dos. Vomită mai să-şi disloce sertarul. Hohoteşte, se îneacă şi iar izbucnesc din el jerbe groaznice. Sughite, se lamentează, geme, deschide gura şi iar varsă. Iar eu meditez, martor obscur.

– Nu vă simţiţi bine, Excelenţă?

Restul de hermină, cât a mai rămas acolo, ţi-l fac cadou! Hâc!

O adevărată epavă. O să moară, e sigur.

– N-am mai fumat de la plecarea mea din Odessa, bolboroseşte el între două spasme.

Săracul.

Dar eu vreau să aflu mai multe. Pentru asta am venit aici.

– Excelenţă, nobil conte! Trebuie să-mi spuneţi... Să-mi terminaţi... Femeia asta, Sdenka... Prinţul a mai avut veşti despre ea? Faceţi un efort, domnule conte! Spuneţi ceva, viteazul meu prieten miraculos. Vorbiţi! Încercaţi să faceţi nişte semne.

Şi face unul. Îmi arată dulapul din lemn de brad vopsit în marocaca.

– În dulap? îl întreb.

– Hâc! varsă.

Sărmanul s-a vidat integral. N-o să mai aibă nici stomac nici esofag. Nici maţe. Scorburos ca o salcie bătrână. Ca o undiţă.

Mathias dă fuga şi deschide dulapul. Îl el atârnă câteva boarfe mizerabile pe umeraşe metalice de vopsitor.

– Ei bine, mare arhiduce! Aproape ţar! Descendent din ilustra Catherina cea Mare.

– ...ser hâc...

Mathias, zău aşa, e un tip de neînlocuit: chimist, grafolog, decriptor, traducător. Vorbeşte toate limbile inclusiv faraoana veche, mierla din Indii, vărsătura rusească.

– Sertarul, Eminenţă?

– Da... aaahâc!

Incediatul deschide sertarul. Mă apropii. O harababură indescriptibilă. Fleacuri din abundenţă. Mai curând nişte urme omeneşti.

Contele nu mai rezistă, e verde ca Normandia primăvara. Stă în genunchi în faţa ferestrei în dreptul căreia se coagulează aurora.

– Jurnal!

A pronunţa distinct acest cuvânt. Jurnal. Mathias a şi pus mâna pe el. E vorba de prima pagină din *Parisien* (de două ori) *libéré.*

O banderolă gigantică barează prima pagină. Anunţă vizita în U.R.S.S. a preşedintelui republicii noastre. O serie de fotografii arată sosirea lui Giscard la Moscova. Primirea făcută de oficiali. Trecerea în revistă a trupelor. Recepţia de la Kremlin...

Ruginitul se uită, se uită. Ziarul tremură între degetele lui pătate.

– Ăsta e? articulează el. Ăsta-i, domnule?

Pe conte l-au lăsat puterile. Aprobă doar cu o înclinare a capului: Da, da: ăsta este.

– Dar ce? se bâlbâie Mathias. Nu văd, nu văd nimic, nu înţeleg, domnule?...

Şi tace.

Aha! A găsit.

Din coama lui izvorăsc scântei. Îşi descoperă o miopie fulgurantă care-l obligă să-şi lipească nasul de ziar.

– Oh! lala, Dumnezeule! Oh, da, oh vai!

Nu mai termină cu psalmodiatul într-un mod şocant.

– Îmi permiţi şi mie, Roşcovanule?

Cu multă greutate îi smulg ziarul din mână. E rândul meu să privesc fotografiile. Ultima mă atrage pentru că la ea se căsca Mathias. Se văd mai multe persoane în mare ţinută: patru bărbaţi şi două femei. Bărbaţii sunt: preşedintele nostru, mareşalul Belkanin, M.B.... şi M.K. Doamnele sunt: soţia preşedintelui Giscard d'Estaing şi o femeie în vârstă, destul de voinică, îmbrăcată fără gust, ştearsă în aparenţă. Când te uiţi mai cu atenţie, o recunoşti în ea pe frumoasa reprezentantă a tipului baltic care-l sedusese pe Nicéphore Péloche. Da, e vorba într-adevăr de Sdenka. Dar de o Sdenka remodelată, nu numai de timp, ci mai ales de viaţa ei sovietică.

– Ea e, rostesc eu mai să-mi dau duhul.

– Da, răspunde Mathias într-un suspin de ploşniţă strivită.

– A devenit madam...

– Da.

– Dumnezeule!

Tăcem amândoi, năuciţi în faţa acestei realităţi. Contele aproape

că a leşinat. Zic aproape fiindcă ochii lui mai păstrează nişte luciri conştiente.

Îngenunchez lângă el pe partea cealaltă a băltoacei.

– Spuneţi-mi, domnule Yabezev, prinţul a descoperit fotografia citind ziarul, presupun?

– Da...

– Şi atunci?

Teufteuf e lamentabil în halatul lui de monarh ciuruit dezgustător de molii. Aplecat asupra putorii emanate din el, se lasă să alunece spre suprema indolenţă.

– Hei, şi atunci?

N-are putere să mai articuleze nici un cuvânt.

Şi, cum mi se întâmplă adesea, stimulându-mi curiozitatea, ajung să *ghicesc* adevărul. Oamenii au talentul să-şi confecţioneze singuri ceea ce le este indispensabil.

– A turbat de furie descoperind că ea devenise soţia unui grangur al Rusiei Roşii. Atunci, i-a scris acestuia din urmă pentru a-i povesti tot ce ştia despre ea: legătura lor, apoi aventura trăită de Sdenka alături de Rubinyol, apartenenţa ei la serviciile secrete americane, copiii... Nu-i aşa, domnule conte?

– Da...

Te asigur că a zis „da".

Mă ridic pentru a o chema pe Mélanie.

– Moş Teufteuf nu se simte prea bine, a vrut să fumeze un trabuc şi i s-a făcut greaţă.

Plecăm fără un cuvânt de rămas bun, aproape de comun acord, Mathias şi cu mine.

Ajungem la maşină cu paşi lungi şi furioşi. Fulminez. Sunt supărat pe lumea întreagă

– Cu idioata noastră de agenţie, explodez eu brusc, am zgândărit afacerea asta de încornoraţi! Şi Dumnezeu ştie cât m-am ferit de asemenea probleme!

– Trebuie să aditem că întâmplarea e ieşită din comun, obiectează Mathias.

– Posibil, dar cu toate astea, rămâne o întâmplare de încornoraţi puşi pe răzbunare. Buftapin a vrut să se răzbune pe frumoasa lui călăreaţă de odinioară, iar soţul, aproape senil, aflând secretul, a procedat la lichidarea întregului trecut al tipesei. Tabula rasa! Amanţii, plozii, i-a lichidat pe toţi. Cum nu putea să încredinţeze acest gen de operaţii serviciilor competente din ţară, onoarea lui fiind în joc, a făcut apel la Grupul B 14.

S-a luminat de ziuă. Ceaţa s-a depus pe parbrizul meu şi dau drumul ştergătoarelor pentru a regăsi o vizibilitate perfectă.

Demarez ca un sălbatic, gata gata să răstorn un jandarm pe bicicletă. Mă fluieră. Actele! Îi întind fotografia Sdenkăi Tastrov decupată din atlas. Péloche a omorât atâţia oameni reproducând acest clişeu.

– Ce înseamnă asta, vă bateţi joc de mine! urlă tânărul poliţist.

Îi prezint în fine actele şi mă scuz, iar el se îmblânzeşte când îmi descoperă identitatea.

Ţine întruna între degetele lui crăpate fotografia Sdenkăi.

– Cine-i fata asta, domnule comisar? întreabă el, dacă nu-s indiscret.

– Ţi-ar plăcea să ai de-a face cu ea? glumesc eu sinistru.

Băiatul aruncă o privire pe imagine.

– Şi încă cum!

– Ei bine, într-una din zilele astea am să-ţi dau adresa ei!

PARIS (FRANŢA)

În agenţie, toată lumea doarme.

Sau aproape.

Béru pe canapeaua din anticameră; Bătrânul şi americanca lui pe divanul din biroul meu, a cărui uşă e larg deschisă.

Singurul care nu doarme e un tip blond căruia Bérurier i-a spart capul, dar el are scuze serioase că nu soileşte: e în comă.

Pereţii sunt stropiţi urât. Unele pete au şi ajuns de culoare brună, pe când altele, mai mari, sunt încă roşii.

Îl scutur pe Bérurier, iar el sare în picioare cu pistolul în mână, gata pentru orice.

– Ai fost vizitat, Grasule?

– Închipuie-ţi că mocofanul ăsta încerca să ne forţeze uşa. Asta m-a trezit. M-am uitat prin vizor, şi când a deschis, a dat peste un ciolan! Mă rog, peste mai multe, completează Mamutul, ridicând un pumn impresionant. Vino să vezi ce intenţiona să ne ofere!

Îmi arată, pusă la vedere pe biroul Claudettei, o cutie de bomboane. Mathias se apleacă asupra ei şi nu-i trebuie mult ca să-şi dea seama despre ce e vorba.

– O bombă telecomandată. Tot imobilul ar fi sărit în aer.

– Hotărât lucru, fraţii din B 14 sunt tenace în ranchiuna lor.

– Am profitat că eram numai noi doi ca să stau niţel de vorbă cu el. La început s-a lăsat greu, dar eu, ştii cât sunt de insistent?

– Şi ce-ai aflat, dragă îngerule păzitor-şef?

– Destule...

O face pe misteriosul, Grasu. Se cred la o partidă de table la curtea Regelui-Soare, acele maniere ale curtenilor de a-şi rotunzi gesturile şi de a da un surplus de aplomb privirii...

– Am aflat pentru cine lucrează tipii din B 14.

– Nu-i cu putinţă?

– I-am zis Bătrânului, dar nu vrea să mă creadă.

Se apleacă spre mine şi-mi articulează, în trompa dreaptă aflată la îndemâna lui numele care îmi este deja cunoscut.

– Într-adevăr, ai izbutit să-l faci vorbăreţ pe individ. Şi pe urmă?

– Am mai aflat de ce am găsit numai bastonul lui Arthur în birourile Aeroflotului.

– Ia-auzi, aşa ceva mi-ar plăcea să ştiu şi eu.

– Fiindcă nu era Rubinyol cel care a ieşit din imobilul nostru, după conversaţia dintre voi doi. L-au interceptat jos, lângă ascensor. Un alt individ i-a luat înfăţişarea şi pe ăsta l-a urmărit Pinuche. Adevăratul Arthur a fost evacuat prin terasa a cărei scară de incendii dă pe terasa vecină. Pe urmă, tipii din bandă au înscenat răpirea ca să ne îndrepte atenţia spre ruşi. O glumă proastă pe care voiau să le-o facă Popovilor, deşi erau în solda unui grangur sovietic. Falsul Arthur, s-a dus la budă, îţi aduci aminte. Dar ca să se dezbrace şi să plece liniştit pe sub nasul ramolitului. Au lăsat numai bastonul pentru a ne stimula cercetările. Straşnic, nu? Treabă la meserie. Să ştii că grupul ăsta angajează mercenari de prima calitate şi foloseşte o tehnică ultramodernă. Ruşii săracii nu ştiau ce se întâmplă. L-au ridicat pe Pinaud ca să-l chestioneze, dar el n-a fost în stare să le spună nimic.

– Mă intrigă, intervine Mathias, din ce cauză fotografia asta a Sdenkăi a fost republicată într-un ziar finlandez cu patruzeci de ani mai târziu?

Béru clătină din cap.

– Nu m-am gândit să-l întreb. Şi acum nu mai e cu putinţă. A încercat să-mi înfigă o ţepuşă ascunsă în pantofi, şi m-a determinat să-l masacrez puţin.

– Iată poate ocazia de a profita de noua ta invenţie, băiete. În

legătură cu articolul, presupun că se referea la o retrospectivă a revoluţiei din Octombrie, şi pe urmă, ce ne mai interesează?

Arăt spre birou.

– Cum se face că Bătrânu e aici?

– După ce am terminat socotelile cu tipul ăsta; am vrut să te pun în temă. M-am gândit că ai trecut pe la sediul poliţiei. Dar nu erai acolo. Şi atunci, i-am zis Străbunului ce s-a petrecut aici. M-a informat că o să treacă pe la noi în drum spre casă. E un mare vicios! Pamela surescitată la vederea sângelui, nu făcea decât să-i mângâie boaşele, şi până la urmă s-au retras în biroul tău, unde au adormit.

– Să nu-i trezim. El e la o vârstă la care te recuperezi cu dificultate. Dama asta îl surmenează serios de câteva zile...

Bérurier se întinde, îşi încheie manşetele cu ajutorul acelor de siguranţă găsite pe biroul Claudettei, fiindcă şi-a pierdut butonii de multă vreme.

– N-a vrut să mă creadă, îmi spune. Mi-a închis gura urlând cum că eu delirez şi că trebuie să-mi pun lacăt la clanţă.

– Din păcate, oftez eu, aici e necazul: nimeni n-are să VREA să ne creadă, băieţi, fiindcă sunt unele lucruri în care doar poeţii mai pot crede

SFÂRŞIT